Pedagógiai program Ruzsai Weöres Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

6786 Ruzsa, Üllési út 2.

2026

1 ISKOLÁNKRÓL ÉS KÖZSÉGÜNKRŐL 5

1.1 BEVEZETŐ 5
1.2 AZ ISKOLA MÚLTJÁRÓL RUZSÁN 5
1.3 WEÖRES SÁNDORRÓL 6
1.4 AZ ISKOLA FELADATÁRÓL 7

2 AZ ISKOLÁBA JELENTKEZŐ TANULÓK FELVÉTELÉNEK, ÉS ÁTVÉTELÉNEK ELVEI 8

2.1 AZ ÁTVÉTEL SZABÁLYAI 9

3 HELYI TANTERV 10

3.1 A VÁLASZTOTT KERETTANTERV, AZ ISKOLÁBAN TANÍTOTT KÖTELEZŐ ÉS NEM KÖTELEZŐ (VÁLASZTHATÓ) TANTÁRGYAK ÉS ÓRASZÁMAIK 10
3.2 A KÖTELEZŐEN VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK ÉS ÓRASZÁMAIK: 10
3.3 A SZABADON TERVEZHETŐ ÓRÁK ÓRASZÁMA 11
3.4 ÓRATERV AZ 1-4. ÉVFOLYAMON 2020. SZEPTEMBERTŐL FELMENŐ RENDSZERBEN 1-SŐ ÉVFOLYAMTÓL 12
3.5 ÓRATERV AZ 5-8 ÉVFOLYAMON 2020. SZEPTEMBERTŐL FELMENŐ RENDSZERBEN 1, 5. ÉVFOLYAMTÓL 13
3.6 A PEDAGÓGUSVÁLASZTÁS SZABÁLYAI 14
3.7 ETIKA/HIT- ÉS ERKÖLCSTAN OKTATÁSÁNAK MEGSZERVEZÉSE 14
3.8 A CSOPORTBONTÁSOK ÉS EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSÉNEK ELVEI 15
3.9 A TANKÖNYVEK ÉS MÁS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI 15
3.10 A MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI 16

4 A TANULÓK TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK, MAGATARTÁSÁNAK ÉS SZORGALMÁNAK ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE 18

4.1 A TANULÓK TANULMÁNYI MUNKÁJA 18
4.2 AZ ÉRDEMJEGYEK TANULMÁNYI RENDSZERBEN TÖRTÉNŐ RÖGZÍTÉSÉVEL KAPCSOLATOS ÉRTESÍTÉSI KÖTELEZETTSÉG SZAKMAILAG INDOKOLHATÓ HATÁRIDEJE 22
4.3 A TANULÓK MAGATARTÁSÁNAK ÉS SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSE 23
4.4 AZ ISKOLAI JUTALMAZÁS ÉS BÜNTETÉS 25

5 A TANULÓ ÜGYEINEK KEZELÉSÉVEL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK (HIÁNYZÁSOK ÉS KÉSÉSEK KEZELÉSE) .. 28

5.1 A TANULÓI HIÁNYZÁS IGAZOLÁSA 28
5.2 VERSENYEN, NYÍLT NAPON RÉSZT VEVŐ TANULÓKAT MEGILLETŐ KEDVEZMÉNYEK 28
5.3 A TANULÓI KÉSÉSEK KEZELÉSI RENDJE 29

6 AZ OTTHONI, NAPKÖZIS, TANULÓSZOBAI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI, KORLÁTAI 30

7 TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGA ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI 31

7.1 OSZTÁLYOZÓ, JAVÍTÓVIZSGA PÓTLÓVIZSGA 31
7.2 A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK RÉSZEI 34
7.3 TANTÁRGYAKRA VONATKOZÓ VIZSGATÍPUSOK 36
7.4 TANTÁRGYI ÉS VIZSGAKÖVETELMÉNYEK ALSÓ ÉVFOLYAMON (NAT2020 SZERINT) 38
7.5 TANTÁRGYI ÉS VIZSGAKÖVETELMÉNYEK FELSŐ ÉVFOLYAMON (NAT2020 SZERINT) 70
7.5.1.1 5. ÉVFOLYAM 70

8 NEVELÉSI PROGRAMOK, TERVEK, FELADATOK 188

8.1 PEDAGÓGIAI ALAPELVEINK 188
8.2 TESTILEG, SZELLEMILEG, ÉRZELMILEG ÉS ERKÖLCSILEG EGÉSZSÉGES ÉLETVITEL. 188
8.3 TÁRSAS EMBERHEZ MÉLTÓ SZOKÁSOK ÉS MAGATARTÁSOK. 188
8.4 FELKÉSZÜLÉS A TOVÁBBTANULÁSRA, MUNKAVÁLLALÁSRA ÉS AZ ÖNÁLLÓ ÉLETVITELRE 189
8.5 SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK 189
8.6 ISKOLAI EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM 190
8.7 AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV 192
8.8 ISKOLAI KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAM 194
8.9 A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK 196

8.10 A személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés feladatainak megvalósítását szolgáló tevékenységi rendszer és szervezeti formák ... 196
8.11 Közlekedjünk Együtt, Vigyázzunk Egymásra!" (KEVE) biztonságos közlekedésre nevelő program ... 197
8.12 Határon túli kapcsolatok ... 198
8.13 Testvériskolai kapcsolatok építése ... 199
8.14 Határon túli látogatások ... 199
8.15 Lázár Ervin Program ... 199
8.16 (KAP) Komplex alapprogram bevezetése ... 200
8.17 Az egységes alapokra épülő differenciálás ... 210
8.18 A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja ... 211
8.19 Multikulturális tartalmak ... 212
8.20 Kulcskompetenciákat fejlesztő programok és programelemek ... 212
8.21 Elvárható eredmények ... 212

9 TANÍTÁSI ÓRÁN KÍVÜLI TEVÉKENYSÉGEK ... 214

9.1 Hagyományőrző tevékenységek ... 214
9.2 Diákönkormányzat ... 214
9.3 Diákétkeztetés ... 214
9.4 Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások ... 214
9.5 Képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés ... 215
9.6 Iskolai sportkör ... 216
9.7 Szakkörök ... 216
9.8 Versenyek, vetélkedők, bemutatók ... 216
9.9 Témahetek, témanapok (projekthetek, projektnapok) ... 216
9.10 Tanulmányi kirándulások ... 216
9.11 Osztálykirándulások, erdei iskola. ... 217
9.12 Szabadidős foglalkozások ... 217
9.13 Iskolai könyvtár. ... 217
9.14 Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata. ... 221
9.15 Az integrációt segítő tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek ... 222
9.16 Az integrációt elősegítő módszertani elemek ... 222

10 A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI ... 223

10.1 A pedagógusok alapvető feladatai ... 223
10.2 A tanórai és a tanórán kívüli oktató-nevelő munka, tanulásirányítás ... 223
10.3 A tehetséges tanulók gondozása ... 224
10.4 A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók gondozása, eredményes fejlesztése ... 224
10.5 A tanulók tanórán kívüli foglalkoztatása ... 224
10.6 Az iskolai diákönkormányzat működtetésében való aktív részvétel ... 224
10.7 Munkafegyelem, a munkához való viszony ... 225
10.8 Folyamatos, aktív részvétel a nevelőtestület és a szakmai munkaközösség tevékenységében ... 225
10.9 Továbbtanulásban, továbbképzésekben való részvétel, önképzés ... 225
10.10 Az iskolai munka feltételeinek javítása ... 225
10.11 Részvétel a nevelőtestület szakmai életében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában ... 225
10.12 Aktív részvétel a tantestület életében ... 226
10.13 Az iskola képviselete ... 226
10.14 A vezetői feladatok ellátása ... 227
10.15 Megfelelő kapcsolat kialakítása a tanulókkal, a szülőkkel és a pedagógus kollégákkal ... 227
10.16 Az osztályfőnöki munka tartalma ... 227

11 AZ ISKOLA SZEREPLŐINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK ... 233

11.1 Az iskola közösségeinek együttműködése ... 233
11.2 A szakmai munkaközösségek együttműködése ... 233
11.3 A szülői közösség együttműködése ... 233

11.4 A NEVELŐK ÉS A TANULÓK KAPCSOLATTARTÁSA ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉSE 234
11.5 A TANULÓKNAK AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ RÉSZVÉTELI JOGAI GYAKORLÁSÁNAK RENDJE 234
11.6 A NEVELŐK ÉS A SZÜLŐK KAPCSOLATTARTÁSA ÉS EGYÜTTMŰKÖDÉSE 235
11.7 AZ ISKOLA VEZETÉSÉNEK ÉS KÖZÖSSÉGEINEK KÜLSŐ KAPCSOLATAI, EGYÜTTMŰKÖDÉSE ISKOLÁN KÍVÜLI INTÉZMÉNYEKKEL 237

12 A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE 239

12.1 SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK 239
12.2 A BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGEK ENYHÍTÉSÉT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉGEK 240
12.3 A TEHETSÉG, A KÉPESSÉGEK KIBONTAKOZTATÁSÁT AZ ALÁBBI TEVÉKENYSÉGEK SEGÍTIK 240
12.4 A HÁTRÁNYOS ÉS A HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS HELYZETŰ TANULÓK INTEGRÁCIÓJÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK 241
12.5 CÉLUNK 242
12.6 ISKOLAI LEMORZSOLÓDÁS MEGELŐZÉSÉT TÁMOGATÓ PEDAGÓGIAI RENDSZER (ILMT PR) 243
12.7 AZ ISKOLAPSZICHOLÓGUS ALAPVETŐ FELADATAI 245

13 SZAKMAI EGYÜTTMŰKÖDÉS KIALAKÍTÁSA 250

13.1 ÓVODA-ISKOLA ÁTMENET, SZAKMAI EGYÜTTMŰKÖDÉS KIALAKÍTÁSA ÉS FOLYAMATOS FENNTARTÁSA 250
13.2 SZÜLŐI HÁZZAL 250
13.3 GYERMEKJÓLÉTI ÉS CSALÁDSEGÍTŐ SZOLGÁLATTAL 250
13.4 SZAKMAI ÉS SZAKSZOLGÁLATOKKAL 250
13.5 KÖZÉPFOKÚ OKTATÁSI INTÉZMÉNYEKKEL 250
13.6 CIVIL SZERVEZETEKKEL 251

14 A MŰVÉSZETOKTATÁSRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK 252

14.1 TEVÉKENYSÉG, CÉL- ÉS FELADATRENDSZER 252
14.2 ZENEMŰVÉSZETI ÁG 255
14.3 DRÁMA ÉS SZÍNJÁTÉK 301
14.4 KÉPZŐMŰVÉSZETI ÁG 332

15 A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL, NYILVÁNOSSÁGÁVAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK 363

16 LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK 364

Mottó:

"Nincs hatalmasabb erő, mint a tudás:

A tudással felfegyverzett ember legyőzhetetlen"

(Gorkij)

1 ISKOLÁNKRÓL ÉS KÖZSÉGÜNKRŐL

1.1 Bevezető

A Szegedi Móra Ferenc Múzeum Ruzsa határában későbronzkori temetőt tárt fel, majd kőkori és bronzkori leletek is kerültek elő, amelyek négy-ötezer évvel ezelőtti megtelepedésre mutatnak. Későbbi ásatások során Árpád-kori harangot, majd bronztömjénezőt találtak és egy 12. századi templom alapjait is kiásták. Ebből arra lehet következtetni, hogy ezen a területen az Árpád korban falu virágzott.

Az Alföld kis falvai a török hódoltság alatt elenyésztek. A lakatlanná vált puszták benépesülése az 1700-as évektől indult ismét. A tanyák kialakulása az 1830-as években ért el a csorvai pusztára. Ezt elősegítette Szeged város földbirtok politikája. A város tulajdonában maradt külterjes állattartásra használt földekből jókora területeket kihasított, és haszonbérlők között felparcellázva, 30 évre bérbe adta. 1887-ben Öregcsorva már elég sűrűn tanyásodott, elég jól betelepült Vágó környéke is, Rukiban és Ruzsa járásban elszórtan voltak tanyák, művelt területek. A járásokat /Kisjárás, Vágójárás, Keresetjárás / az 1900-as években osztotta fel a város. Csorva lélekszáma 1910-ben 2480 fő, lakóházak száma 456. 1949-ben 4469 ember élt itt 1036 lakóházban. A mai faluközpont területét 1900-ban osztották, és 1945-ig városi bérföld volt. A tanyaközpont 1950. január 1-től Rúzsajárás néven önálló közigazgatású község lett. 1952-től a községet Csorvának nevezték, majd 1957-ben Rúzsának keresztelték. Hivatalosan Ruzsa, rövid „u”-val.

1.2 Az iskola múltjáról Ruzsán

Az iskolákat a városból kitelepült gazdák gyerekei számára kellett építeni. Az iskoláknak a távolságot illetően úgy kellett kialakulnia, hogy minél több család gyermeke részt vehessen az oktatásban. Az első tanyai iskolát Öregcsorván nyitották meg 1855. december 8-án, benne 1 tanteremmel. Mivel sok tanyai tanulónak 3,6 - 5,8 km utat kellett megtennie iskolába menet, új iskola felállítása vált szükségessé Így 1877. november 3-án megnyílt a Rózsajárási Iskola, benne 1 tanterem volt. Újabb iskolák építésére később került sor:

1908-ban épült a Ruki I. Iskola l tanteremmel,

1912-ben a Honvéderdei Iskola 2 tanteremmel,

1928-ban az Öregcsorvai Iskola 1 tanteremmel,

1935-ben a Ruki II. Iskola 2 tanteremmel,

1937-ben a Laposdűlő Iskola 1 tanteremmel bővült az oktatási kínálat.

1945-ig 7 iskolában 9 tanterem állt a falu és a tanyavilág gyermekei oktatásának a rendelkezésére. Az iskolákban tanítói lakások is voltak. Mivel a tanyákból egyre többen költöztek a faluba, indokolt volt új falusi iskola megépítése. 1950-ben épült az ún. Erdei Iskola. Két tantermen kívül egy nevelői szoba, valamint egy szertárszoba is volt benne, amelyben a községi könyvtár is működött. Ezt 1951-ben bővítették 1 tanteremmel. Így a két iskolában lévő 5 tanterem megfelelt a falusi gyerekek oktatásának-nevelésének. A tanyai lakosság faluba áramlása, az utak megépítése, télen-nyáron járhatóvá tétele következtében a külterületi iskolákat fokozatosan be kellett zárni. A körzetesítés miatt új kétszintes 8 tantermes iskola építését szorgalmazta a falu 1976 áprilisában avatták ezt a létesítményt. Az új iskola átadásakor

már látszott, hogy a közeljövőben szükséges lesz annak bővítése is. Ez 1992-ben következett be. Iskolánk 1993-ban Weöres Sándor költő nevét vette fel.

1.3 Weöres Sándorról

Weöres Sándor 1913-ban született Szombathelyen. Elemi iskoláit Pápán és Csöngén, középiskoláit Szombathelyen, Győrött és Sopronban végezte. Csak 20 éves korában kezdte az egyetemi éveket, ahol hallgatott jogot, földrajzot, történelmet, filozófiát, esztétikát majd itt szerzett filozófiai doktorátust. Amikor doktori disszertációja, "A vers születése" 1939-ben megjelent, nem egy olvasója úgy érezte, hogy valami új kezdődik a hazai irodalom-esztétikában. Ekkor már három verseskötet volt mögötte. Civil életében könyvtáros lett, előbb Pécsett, ahol az egyetemi éveket töltötte, majd Székesfehérváron végül Budapesten. Ettől kezdve végleg budapesti lakos volt. Hamarosan menősült, felesége Károlyi Amy, a költő-asszony életének kiegészítő társa, munkatársa.

1951-től élete éltetőjének, egyetlen és legnagyobb értékének az alkotásnak élt. S közben járta a világot is, 1937-ben távol-keleti utat tett, 47-48-ban Itáliát, 1959-ben Kínát ismerte meg.

Az ötvenes évek elején az eszmei dogmatizmust és a művészeti sematizmust elváró kultúrpolitika sehogyan sem tudta elviselni akkori politikamentességét. 1951-től állása sem lehetett, verse sem jelenhetett meg. Rákényszerült a műfordítások tömegmunkájára. Itt azonban nélkülözhetetlen lett rendkívüli nyelvtudásával, munkabírásával és azzal a magas igényével, hogy a kényszerű teendőket is a legmagasabb színvonalon végezze. 1950 és 56 között Weöres - vers nem jelenhetett meg. Ezután következett a közben írt költemények nagy gyűjteménye "A hallgatás tornya." Ettől kezdve pedig a költőnek rendíthetetlen helye volt élő irodalmunk első sorában. Weöres Sándor vallomásai között olvashatjuk ezt a kijelentést: "Minden felnőttben él még a kisgyerek - a művészben talán határozottabban, mint másokban." S benne is mennyire töretlen és ép a nemes értelemben vett gyermeki! Az érzelem lobogó frissessége, az olthatatlan érdeklődés minden ismeretlen, titokzatos iránt, a maradéktalan beleélés, belefeledkezés abba, amit tesz és a játék boldogító öröme, mind-mind a gyermek tovább élését jelenti, mutatja Weöres Sándorban.

Tiszteli, komolyan veszi a gyereket, és nagyra értékeli a gyermekkort! A maga gyermekkorát is. Hiszen költészetté érleli mindazt, amit gyermekkorában átélt. Van ebben a gyermekkorban sok olyan mozzanat, amelyre a felnőtt megrendülésével tekint vissza: a világháború borzalmai, viszontagságai. De van ennek a gyermekkornak más íze, más jellegzetessége, más emléke is. Az édesanya képe, aki a gyermek Weöres Sándornak nemcsak a testét, hanem a szellemét is dajkálta, az édesapja emléke, aki vitte gyermekét a mezőre, fák, füvek, virágok, mezei illatok közé. S hogyne értékelné Weöres Sándor a maga gyermekkorát, hiszen már gyermek-ként költő volt. Tizennégy esztendős volt, amikor első írása megjelent, 15 éves, amikor költeményei eljutottak Babitshoz, Kosztolányihoz, 18 éves, amikor a Nyugat is közölte. Valóban csodagyerek volt, akinek minden gondolat, látvány költészetté vált a kezében.

Természetes, hogy az a Weöres Sándor, akiben tovább él a gyermek, értékeli és tiszteli, komolyan is veszi a gyermekeket. Azt vallja, hogy nem gügyögni kell a gyermekeknek, nem lehajolni kell a gyermekekhez, hanem fel kell emelni őket! Gyermekversei tanúskodnak róla, hogy Weöres Sándor komolyan is veszi, meg is valósítja ezt az elvet. A gyümölcskosár /1946/ a Bóbita /1955/ és feleségével, Károlyi Amyvel közösen írt Tarka forgó /1958/ című gyermekverskötetek versei éppen olyan veretes, patinás alkotások, mint a többi köteteiben található írások. Weöres Sándor nem tesz különbséget gyermekek és felnőttek számára írt

versek között. Kezdetben nem is gondolt arra, hogy szándékosan gyermekverset írjon. Sokszínű új költészetünkben Weöres Sándor alighanem a legegyedibb képlet.

1.4 Az iskola feladatáról

Az épület felújítása mellett a pedagógusok szakmai felkészítése TÁMOP pályázat keretében megtörtént. A kompetencia alapú oktatás bevezetésével a környék legmodernebb, a XXI. századi iskolája valósult meg. Ehhez hozzájárult a TIOP 1.1.1/07 pályázat keretében beszerzett digitális táblák és új számítógépek.

Pedagógiai programunk kiegészül a 2010-ben A TÁMOP 3.1.4. „Felkészítés a kompetencia alapú oktatásra" pályázati projekt megvalósítása érdekében tett intézkedésekkel.

Integrált Pedagógiai Rendszer bevezetése, ill. megvalósítása a tanulók esélyegyenlőségének javítása érdekében a Nevelési Program részét képezi.

Alapfeladatunk a beiskolázási körzetünkbe tartozó tanköteles korú gyermekek általános műveltségének megalapozása. E feladat megvalósításának érdekében intézményünkben nyolc évfolyamos általános iskola működik.

A beiskolázási körzetünkben élő családok szociális, anyagi és kulturális helyzete egymástól nagymértékben eltér, ezért nevelő és oktató munkánk ehhez a helyzethez igazodik: tanórán és tanórán kívül megpróbáljuk segíteni a nehéz körülmények között élő, hátránnyal induló tanulók felzárkóztatását, ugyanakkor kiemelt fontosságú feladatnak tekintjük a tehetséges, jó képességű gyermekek fejlesztését is.

Iskolánk a tehetséggondozást hosszú évek óta kiemelt feladatának tekinti. Tehetséges tanulóinknak jól felkészült intézmény biztosítja a hátteret képességeik kibontakoztatásához. A nevelő munkánk kiemelt területe az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás szervezése, a gyermekek egyéni képességeihez igazodó tanórán kívüli tevékenységek megszervezése. Célunk olyan szintű tehetségfejlesztés, amelyben a megszerzett kompetenciák a középiskolai tanulmányok során alapot adnak az azonosított tehetségek tovább fejlődéséhez.

2 AZ ISKOLÁBA JELENTKEZŐ TANULÓK FELVÉTELÉNEK ÉS ÁTVÉTELÉNEK ELVEI

a) Iskolánk a kötelező beiskolázási körzetéből - melyet az iskola fenntartója határoz meg - minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz.

b) Az első osztályba történő beiratkozás feltétele, hogy a gyermek az adott naptári évben a hatodik életévét augusztus 31. napjáig betöltse.

c) Az első évfolyamba történő beiratkozáskor be kell mutatni:
- a gyermek születési anyakönyvi kivonatát;
- a gyermek lakcímkártyáját;
- a tanuló adó azonosító és TAJ kártyáját;
- diák igazolványhoz NEK azonosítót;
- az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító óvodai igazolást;
- szükség esetén a szakértői bizottság véleményét.

d) A második-nyolcadik évfolyamba történő felvételnél be kell mutatni:
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt;
- a gyermek lakcímkártyáját;
- a tanuló adó azonosító és TAJ kártyáját;
- az előző iskola által kiadott átjelentkezési lapot.

e) Kötelező felvenni azt a tanulót, akinek az állandó lakcíme, illetve állandó lakhelye hiányában a tartózkodási címe az iskola körzetében van.

f) Ha az intézményünk a kötelező felvételi kötelezettsége után további felvételi kérelmeket is

teljesíteni tud, akkor az alábbi rend szerint veszünk fel tanulókat:

- hátrányos helyzetű tanulókat
- azokat a tanulókat, akiknek a lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye azon településen található, ahol az iskola székhelye van.
- sajátos nevelési igényű tanulókat
- különleges helyzetű tanulókat

Különleges helyzetnek minősül, ha a tanuló

- szülője, testvére tartósan beteg vagy fogyatékkal élő, vagy

- testvére az adott intézmény tanulója, vagy

- munkáltatói igazolás alapján szülőjének munkahelye az iskola körzetében található,

g) Amennyiben iskolánk az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, akkor az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján kell dönteni. A sorsolás lebonyolításának részletes szabályait a házirend tartalmazza.

h) Iskolánkba tanév közben érkező új tanulók számára - szükség esetén-, az ismeretelsajátításhoz, alkalmazkodáshoz több időt, egyéni differenciálást nyújtanak pedagógusaink.

2.1 Az átvétel szabályai

Az iskola beiratkozási körzetén kívül lakó tanulók átvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, valamint az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt.

Ha az átvételt kérő körzeten kívüli tanuló előző tanév végi osztályzatának átlaga 3,5 alatt van, illetve magatartása vagy szorgalma rossz, hanyag vagy változó minősítésű, az igazgató a tanuló felvételéről szóló döntése előtt kikéri az igazgató-helyettesek és az érintett évfolyam osztályfőnökeinek véleményét.

Az átvétel a befogadó nyilatkozat megküldésével indul, melyet a küldő iskola felé irányítunk.

A küldő iskola felöl érkező, iskolaváltást igazoló irat kézhezvétele után a tanulót rögzítjük a KIR rendszerben.

Különbözeti vizsgát kell tennie a tanulónak másik iskolából való átvétel esetén abból a tantárgyból (külföldről érkező tanuló esetében tananyagegységből pl. magyar történelem), amelyet nem tanult.

3 HELYI TANTERV

3.1 A választott kerettanterv, az iskolában tanított kötelező és nem kötelező (választható) tantárgyak és óraszámaik

Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel.

A miniszter által kiadott kerettantervben meghatározott szabadon tervezhető órák számával az alábbi tantárgyak óraszámát növeltük meg azzal a céllal, hogy e tárgyból a 2020 NAT alapján.

Az iskolában meg kell szervezni a tanulók, az egyes évfolyamok, ezen belül az osztályok tanítási óráit. A tanítási óra lehet kötelező, kötelezően választható és szabadon választható.

Ha a tanuló felvételt nyert a kötelezően választható tanítási órára, a tanítási év végéig köteles azon részt venni. Erről a tényről a tanulót, illetve szülőjét írásban tájékoztatjuk. Kiskorú tanuló esetén a tantárgyválasztás jogát a szülő gyakorolja.

A választható tanórai foglalkozások értékelése és minősítése, a magasabb évfolyamba lépés követelményei, valamint a mulasztások igazolásának rendje azonos a kötelező tanórai foglalkozások elvárásaival.

3.2 A kötelezően választható tantárgyak és óraszámaik:

évfolyam	Tantárgy	Heti óraszám
1.	Etika/ Hit és erkölcstan	1
2.	Etika/ Hit és erkölcstan	1
3.	Etika/ Hit és erkölcstan	1
4.	Etika/ Hit és erkölcstan	1
5.	Etika/ Hit és erkölcstan	1
6.	Etika/ Hit és erkölcstan	1
7.	Etika/ Hit és erkölcstan	1
8.	Etika/ Hit és erkölcstan	1

Intézményünkben nincs mód pedagógusválasztásra. A szabadon tervezhető órakeret terhére tervezett tanórák kötelezőek minden tanulónak a saját osztályában. Intézményünkben a szülők és a tanulók körében végzett tájékozódás és a nevelőtestületben meglévő személyi feltételek alapján szervezzük a foglalkozásokat. A szülők, tanulók igényeinek, az intézmény személyi és tárgyi feltételeinek figyelembevételével szervezzük a nem kötelező tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A szakkörök óraszáma a tanulói igényeinek és a pedagógusok leterheltségének függvényében változhat.

3.3 A szabadon tervezhető órák óraszáma

ÉVFOLYAM	Melyik tantárgy óraszáma lett megnövelve a szabadon tervezhető órák óraszámából?	Hány órával lett megnövelve a szabadon tervezhető órák óraszámából?
1. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
1. évfolyam	Matematika	1 óra
2. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
2. évfolyam	Matematika	1 óra
3. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
3. évfolyam	Matematika	1 óra
4. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
4. évfolyam	Környezetismeret	1 óra
5. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
6. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	1 óra
6. évfolyam	Hon- és népismeret	1 óra
7. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	0,5 óra
7. évfolyam	Matematika	0,5 óra
7. évfolyam	Dráma és színház	1 óra
8. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom	0,5 óra
8. évfolyam	Matematika	0,5 óra
8. évfolyam	Technika	1 óra

3.4 Óraterv az 1-4. évfolyamon 2020. szeptembertől felmenő rendszerben 1-ső évfolyamtól

	Új 2020.	2023	Új 2020.	2023	Új 2020.	2023	Új 2020.	2023
Tantárgyak	Törvény	1. évfolyam	Törvény	2. évfolyam	Törvény	3. évfolyam	Törvény	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7	8	7	8	5	6	5	6
Idegen nyelv							2	2
Matematika	4	5	4	5	4	5	4	4
Etika/ Hit- és erkölcstan	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetis meret					1	1	1	2
Ének-zene	2	2	2	2	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2	2	2	1	1
Digitális Kultúra					1	1	1	1
Technika és tervez6és	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Szabadon választható	2		2		2		2	
Órakeret	24	24	24	24	24	24	25	25

3.5 Óraterv az 5-8 évfolyamon 2020. szeptembertől felmenő rendszerben 1, 5. évfolyamtól

	Új 2020.	**2023**	Új 2020.	**2023**	Új 2020.	**2023**	Új 2020.	**2023**
Tantárgyak	Törvényben	**5. évfolyam**	Törvényben	**6.**	7.évfolyam	**7.**	8.évfolyam	**8.**
Magyar nyelv és irodalom	4	**5**	4	**4**	3	**3,5**	3	**3,5**
Idegen nyelv	3	**3**	3	**3**	3	**3**	3	**3**
Matematika	4	**4**	4	**5**	3	**3,5**	3	**3,5**
Történelem	2	**2**	2	**2**	2	**2**	2	**2**
Hon- és népismeret			1	**1**				
Állampolgári ismeretek							1	**1**
Etika/hit- és erkölcstan	1	**1**	1	**1**	1	**1**	1	**1**
Természettudomány	2	**2**	2	**2**				
Biológia					1,5	**1,5**	1,5	**1,5**
Fizika					1,5	**1,5**	1,5	**1,5**
Kémia					1,5	**1,5**	1,5	**1,5**
Földrajz					1,5	**1,5**	1,5	**1,5**
Ének-zene	2	**2**	1	**1**	1	**1**	1	**1**
Vizuális kultúra	1	**1**	1	**1**	1	**1**	1	**1**
Dráma és színház					1	**1**		
Digitális kultúra	1	**1**	1	**1**	1	**1**	1	**1**
Technika és tervezés	1	**1**	1	**1**	1	**1**		**1**
Testnevelés	5	**5**	5	**5**	5	**5**	5	**5**
Közösségi nevelés	1	**1**	1	**1**	1	**1**	1	**1**
Szabadon tervezhető órakeret	1		2		2		2	
Maximális órakeret	28	**28**	29	**28**	31	**30**	30	**30**

Az iskola a tanulók érdeklődése, igénye szerint nem kötelező tanórai foglalkozásokat szervez, felzárkóztatás, fejlesztés, tehetséggondozás, speciális illetve kiegészíti ismeretek átadása céljából. A választott szakköri vagy egyéb foglalkozás év közben nem lemondható, nem változtatható. A heti időkeret az egyes évfolyamok, osztályok, tanítási év közben a tanítási hetek között átcsoportosítható. A felzárkóztatások, korrepetálások célja az alapkészség fejlesztése és a tantervi követelményekhez való felzárkóztatás. A foglalkozások tananyaga illeszkedik az általános iskolák kerettantervében leírtakhoz.

3.6 A pedagógusválasztás szabályai

Szabadon választható tantárgyak esetében az aktuális tantárgyfelosztás tartalmazza az órát tartó pedagógus nevét. A tanuló ez alapján tud választani, hogy az adott tanévben induló szabadon választható tantárgya között.

3.7 Etika/hit- és erkölcstan oktatásának megszervezése

1. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban Nkt.) 35. § rendelkezései alapján az érintett állami általános iskolákban meg kell szervezni az ETIKA oktatást, illetve a helyette választható hit- és erkölcstan oktatást. A tanügyi dokumentumokban minden esetben az „Etika/Hit- és erkölcstan" megnevezést kell használni. Így ezek a dokumentumok nem fognak információt adni arról, hogy az adott tanuló erkölcstant, vagy helyette választott, egyházi jogi személy által szervezett hit- és erkölcstant tanult-e. A világnézet hivatalos és nyilvános dokumentumban történő rögzítésére nem kerül sor.

2. Rendelet szabályozza, hogy az igazgató hogyan és meddig köteles biztosítani az egyházak bemutatkozásának lehetőségét, a szülő hogyan és mikor választhat a hit- és erkölcstanoktatás között, miként változtathatja meg a döntését, hogyan történik a hit- és erkölcstan értékelése, valamint azt is, hogyan kell a csoportokat megszervezni. Abban az esetben, ha a szülő nem tesz nyilatkozatot, továbbá, ha az egyházi jogi személy a hit- és erkölcstanoktatást nem vállalja, az iskola a tanuló számára erkölcstanoktatást szervez.

3. Amennyiben a szülő a hit- és erkölcstanoktatást választja, az erről szóló nyilatkozatával egyidejűleg ahhoz is hozzájárul, hogy az iskola a gyermeke nevét és az osztálya megnevezését az érintett egyházi jogi személynek átadja. A beiratkozáskor a hit- és erkölcstanoktatás megszervezését a következő tanévben vállaló egyházi jogi személy képviselője is jelen lehet, a szülőnek -igénye esetén - hit- és erkölcstanoktatással kapcsolatban tájékoztatást nyújthat. az erkölcstan helyett választott hit- és erkölcstan órákat elsősorban az erkölcstan órák számára az órarendben meghatározott időben kell megtartani. Amennyiben az egyházi jogi személy az erkölcstan órával egyidejűleg a hit- és erkölcstan órát nem tudja megtartani, az érintett szülők írásbeli egyetértő nyilatkozata alapján az igazgató és az egyházi jogi személy képviselője írásban megállapodhat arról, hogy a hit- és erkölcstan órákat az egyházi jogi személy más időpontban vagy más időpontban az iskola épületén kívül tartja meg.

4. A hit- és erkölcstan tantárgy értékelése és minősítése az Nkt. 54.§ (2)-(3) bekezdésének vagy (4) bekezdésének megfelelően az iskola pedagógiai programjában meghatározottak szerint történik. Az iskola tanügyi dokumentumaiban az „Etika/Hit- és erkölcstan" megnevezést használja. Amennyiben az egyházi jogi személy nem tud gondoskodni a hitoktató, hittantanár szakszerű helyettesítéséről, az iskola köteles a hit- és erkölcstan órán részt vevő tanulók felügyeletéről gondoskodni.

3.7.1 Etika/hit- és erkölcstan tantárgyak értékelésének módja

Az etika tárgy esetében az értékelés módja megegyezik az egyéb kötelező tárgy értékelésének módjával. Az értékelés formája évfolyamonként:

- 1. osztályban (félévkor és év végén): Kizárólag szöveges értékelés.
- 2. osztály félévkor: Szöveges értékelés.
- 2. osztály év végétől a 8. osztályig: Ötfokozatú érdemjegy (1–5).

Az etika tantárgy értékelése során a pedagógus nem a gyermek személyes értékrendjét vagy családi hátterét minősíti. Az értékelés alapja a tanuló órai aktivitása, a dramatikus játékokban való együttműködése, az emberi kapcsolatok és alapvető morális szabályok megértésének szintje, valamint a reflexiós feladatok (pl. munkafüzet, projektmunka) igényessége.

A hit- és erkölcstan értékelésének esetében az adott egyház által használt tantervben meghatározott követelmények alapján történik. Az egyház által megbízott hitoktató végzi az értékelést.

3.8 A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Iskolánkban csoportbontásban tanítjuk az idegen nyelvet, a digitális kultúrát és a technika és tervezés tantárgyakat. Illetve a nagy létszámú osztályokba, ahol a számított osztálylétszám is magas törekszünk a matematika és a magyar nyelv és irodalom tárgyakat bontásban tanítani, amennyiben a tankerület engedélyt ad rá.

Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

A jelenlegi gyakorlatot elsősorban a képesség szerinti bontás, a nívócsoportok kialakítása jellemzi. A differenciáló pedagógia mellett törekedni kell arra, hogy a gyermekek személyiségét kedvezőbben alakító humanisztikus-kooperatív technikák alkalmazásának biztosítsunk lehetőséget a csoportbontás segítségével.

Az igények és óraszám lehetőségeknek megfelelően szakkört, középiskolai előkészítő és tehetséggondozó foglalkozást a tanulók egyéni igényének felmérése alapján szervezünk.

3.9 A tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei

1. Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyek a hivatalos tankönyvjegyzékben szerepelnek.

2. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál a tanulóknak egyéb eszközökre is szükségük van. Ezek a *testnevelés*, a *vizuális kultúra*, valamint **a** *technika, életvitel és gyakorlat.*

3. Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján, a tankönyvrendelést és a taneszközök kiválasztását minden évben körültekintő gondossággal a legfrissebb információk, jogszabályok alkalmazásával kell elkészíteniük.

4. A tankönyvválasztás elsődlegesen a hivatalosan tankönyvvé nyilvánított tankönyvekből történik.

5. A tankönyvek kiválasztásánál alapvető szempontnak tartjuk, hogy a felmenő évfolyamok tankönyvei, tematikájuk egymásra épüljenek.

6. A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusáig szülői értekezleteken) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

7. A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.
- Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
- A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.

8. Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve más támogatásokból egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára.

3.10 a magasabb évfolyamba lépés feltételei

A tanuló a 2-8. évfolyamon az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az iskola tantervében meghatározott "a továbbhaladás feltételei" című fejezetekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette.

A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. A 2. - 8. évfolyamon minden tantárgyból legalább az " elégséges" év végi osztályzatot kell megszereznie a továbbhaladáshoz.

Ha a tanuló a 2. - 8. tanév végén "elégtelen" osztályzatot szerez, a nevelőtestület döntésétől függően a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javító vizsgára, vagy osztály ismétlésre kötelezi.

Ha a tanuló a 2 - 8. évfolyamon a tanév végén három vagy több tantárgyból szerez "elégtelen" osztályzatot, a tantestület osztályozó vizsgára kötelezheti.

A magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozóvizsgát kell tennie ha:

- az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- az iskola igazgatója engedélyezte, hogy egy vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,
- egy tanítási évben 250 óránál többet mulasztott
- magántanuló volt.

Az 1. évfolyamon - a Köznevelési törvény előírásainak megfelelően a tanuló csak abban az esetben nem léphet magasabb évfolyamba, ha az adott tanév során 250 óránál többet mulasztott. A 250 óránál többet mulasztott tanulók és a magántanulók esetében az osztályozóvizsga tantárgyai a következők:

- 1 - 4. évfolyam: magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret
- 5-6. évfolyam: magyar irodalom, magyar nyelvtan, történelem, matematika, természetismeret

- 7-8. évfolyam: magyar irodalom, magyar nyelvtan, történelem, matematika, fizika, biológia, kémia, földrajz

4 A TANULÓK TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK, MAGATARTÁSÁNAK ÉS SZORGALMÁNAK ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

4.1 A tanulók tanulmányi munkája

4.1.1 Általános szabályok

a) Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és értékelését.

b) Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés kiterjedhet a régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

c) A magyar nyelv, magyar irodalom, matematika, tantárgyakból az első-negyedik évfolyamon a tanév végén a tanulók a követelmények teljesítéséről átfogó írásbeli dolgozatban is tanúbizonyságot tesznek.

d) A következő elméleti jellegű tantárgyak: magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, környezetismeret, természetismeret, történelem, fizika, kémia biológia, földrajz ellenőrzésénél:

- a nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrizhetik;
- az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.

e) A tanulók szóbeli kifejezőkészségének fejlesztése érdekében a nevelők többször ellenőrzik a követelmények elsajátítását szóbeli felelet formájában. Ennek érdekében egy-egy tantárgy esetében egy témakörön belül - a témazáró dolgozaton kívül - többször kerülhet sor írásbeli számonkérésre, de minden tanulónak legalább egyszer kell felelnie:

- az ének-zene, a rajz, az informatika, a technika tantárgyból félévente, valamilyen gyakorlati tevékenységgel összekapcsolva,
- a többi tantárgy esetében pedig egy-egy témakörön belül.

j) A testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.

k) A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott - fejlődött-e vagy hanyatlott - az előző értékeléshez képest.

l) A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

- Az első évfolyamon, valamint a második évfolyam első félévében minden tantárgy esetében csak szöveges értékelést alkalmazunk.

- A második évfolyamon a második félévben, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon a tanulók teljesítményét, előmenetelét év közben minden tantárgyból érdemjegyekkel minősítjük.

- Az első évfolyamon félévkor és év végén, valamint a második évfolyamon félévkor a tanulók teljesítményét, előmenetelét szöveges minősítéssel értékeljük. A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:

4.1.2 Szöveges értékelés első évfolyamon (félévkor és év végén), valamint második évfolyamon félévkor

KIVÁLÓAN TELJESÍTETT: A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti. Ismeretei biztosak, képes azokat az évfolyam követelményeinek megfelelő szinten alkalmazni. Szóban és írásban is képes gondolatai, véleménye és a tanultak pontos megfogalmazására. Életkorának megfelelő szinten képes az összefüggések meglátására, alkotó módon tudja a megszerzett ismeretanyagot hasznosítani.

JÓL TELJESÍTETT: A tantervi követelményeket általában jól teljesíti. Ismeretanyaga jó, alkalmazásában kissé bizonytalan. Szóban és írásban kevés segítséget igényel feladatmegoldásai során. Kevés segítséget igényel az összefüggések meglátásában, ismereteit önállóan is képes alkalmazni.

MEGFELELŐEN TELJESÍTETT: A tantervi követelményeket alapvető szinten teljesíti. Ismeretanyaga közepes szintű, alkalmazása során többször igényel segítséget. Szóban és írásban nehézkesen nyilvánul meg. Összefüggések meglátására csak segítséggel képes.

FELZÁRKOZTATÁSRA SZORUL: A tantervi követelményeket alacsony szinten teljesíti. Ismeretanyaga csekély, önálló alkalmazására is csak sok segítséggel képes. Szóban és írásban csak kérdések segítségével tud megnyilvánulni, fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.

4.1.3 Második évfolyam év végi, valamint 3-8. évfolyamok osztályzatai

- A második évfolyamon év végén, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük.

- A második évfolyamon év végén, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanuló osztályzatát az adott félév során szerzett érdemjegyek, illetve a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.

m) Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

JELES (5):

- A tantárgyi követelményeknek kifogástalanul megfelel.
- Ismeri, érti, önállóan képes alkalmazni a tananyagot.
- Szóban és írásban pontosan, szabatosan fogalmaz.

- Fogalmai pontosak, tiszták, összefüggésüket, rendszerüket átalakítja.
- A váratlan problémák nem riasztják vissza, hanem biztos ismeretei birtokában közelíteni képes a megoldáshoz.

JÓ (4):

- A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti.
- Fogalmai tiszták, az önálló alkalmazásban kissé bizonytalan.
- Szóbeli és írásbeli fogalmazásában nem követ el értelemzavaró pontatlanságokat.
- Az alapvető összefüggéseket tudja, a begyakorolt módszerekkel biztosan dolgozik.

KÖZEPES (3):

- Csak az alapvető tantervi követelményeket teljesíti.
- Pontatlanul, nehézkesen nyilvánul meg szóban, írásban egyaránt.
- Fogalmai nem tiszták, az összefüggéseket csak segítséggel ismeri fel.

ELÉGSÉGES (2):

- A tantervi követelményekből csupán annyit képes elsajátítani, amennyi a tovább haladáshoz feltétlenül szükséges.
- Fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.
- A legalapvetőbb feladatok megoldásához is tanári segítségre szorul.

ELÉGTELEN (1):

- A tantervi követelményeknek nevelői segítséggel sem tud eleget tenni.

n) A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatosan értékelni kell, hiszen ez visszajelzés a diáknak a zökkenőmente előrehaladás érdekében illetve a szülőknek a diák adott tantárgyon belüli előmeneteléről.

4.1.4 o) A folyamatos értékelés fajtái:

- órai értékelés (szóban az órai munka, az aktivitás visszajelzésére),
- szóbeli felelet értékelése,
- gyakorlati, illetve manuális tevékenység értékelése osztályzattal és szóban (készségtárgyak teljesítmény értékelésekor),
- írásos értékelés (írásbeli munka minősítésére: osztályzat + hozzáfűzött megjegyzések, tanácsok),
- szülőknek küldött jelzés a feltűnően gyenge, vagy – esetleg – a kiemelkedően jó teljesítményért.

4.1.5 p) Félévi és tanév végi értékelés

A félévi és tanév végi ill. bizonyítványban rögzített – értékelés funkciói:

- félévkor: visszajelzése annak, hogy a tanuló hol tart a tantárgy ismeretanyagának, az abban való jártasságnak az elsajátításában. A félévi osztályzatnak kell kifejeznie azt, hogy a tanulói munka, aktivitás tendenciája megfelelő-e, a képességei szerinti legmagasabb szintű tudás megszerzéséhez vezet-e, visszajelzést kell adnia arról, hogy megtalálta-e a tanuló a tantárgy eredményes elsajátításához szükséges tanulási módszereket.

- év végén: az osztályzatban kifejezett értékelés azt mutatja meg, hogy a tanuló milyen szinten sajátította el a tantárgy adott tanévre előírt követelményeit.

- A félévi és év végi értékelés összhangban kell, hogy legyen az évközi értékelések során adott szóbeli, írásbeli és jegyekben kifejezett visszajelzésekkel.

- Az év végi osztályzat - a A Nemzeti Köznevelésről szóló törvényben foglaltaknak megfelelően - születhet osztályozó vizsga eredményeként. Ekkor az értékelés az adott tanév tantárgyi követelményeinek elsajátítási szintjét jelzi

q) A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti a KRÉTA rendszeren keresztül.

4.1.6 Érdemjegyek százalékos aránya

r) A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

Teljesítmény	**Érdemjegy**
0-29 %:	elégtelen (1)
30-49 %:	elégséges(2)
50-74 %:	közepes (3)
75-89 %:	jó (4)
90-100 %:	jeles (5)

4.1.7 s) Érdemjegyek száma:

Heti 1 órás tantárgy esetében félévente minimum 3, heti 2 órás tantárgy esetében havonta 1 érdemjegy szükséges a tanuló féléves tanulmányi munkájának értékeléséhez.

4.1.8 Érdemjegyek súlyozása:

A témazáró dolgozatok súlyozása a többi értékelési formához képest magasabb - 200% - ami azt jelenti, hogy kétszer annyit ér, mint bármely más értékelési mód.

4.2 Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje

A tanulók munkáját, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni. A témakörök végén témazáró dolgozatokat íratunk, amely lehet központi vagy a szaktanár által összeállított feladatlap. A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő a KRÉTA rendszeren keresztül értesíti.

A tanulmányi rendszerben történő rögzítés határideje:

- A szóbeli számonkérés érdemjegyeinek rögzítése legfeljebb3 napon belül
- A gyakorlati számonkérés érdemjegyeinek rögzítése a következő szaktárgyi óra.
- Az írásbeli számonkérés érdemjegyeinek rögzítése 7 napon belül történik.

Egy nap csak két témazárót írhatnak a tanulók. A témazáró dolgozat idejét és témáját a tanuló legalább 5 munkanappal korábban meg kell ismerje. Az elektronikus napló bejegyzéseit az osztályfőnök hetente, az igazgatóhelyettes havonta ellenőrzi.

4.3 A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelése

4.3.1 Magatartás

A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2) érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

A tanulók magatartását az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti és ezt KRÉTA rendszerbe, illetve a bizonyítványba bejegyzi.

A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló magatartását az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli.

A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök javaslata alapján a nevelőtestület állapítja meg.

A félévi és az év végi osztályzatot a KRÉTA rendszerbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

■ **Példás (5) az a tanuló, aki:**

- a házirendet betartja;
- a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik;
- kötelességtudó, feladatait teljesíti;
- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti;
- tisztelettudó;
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik;
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz;
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet;
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása;

■ **Jó (4) az a tanuló, aki:**

- a házirendet betartja;
- tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik;
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti;
- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti;
- az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt;
- nincs írásbeli intője vagy megrovása.

■ **Változó (3) az a tanuló, aki.**

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be;
- a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik;
- feladatait nem minden esetben teljesíti;
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva;
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik;

- igazolatlanul mulasztott;
- osztályfőnöki intője van.

■ **Rossz (2) az a tanuló, aki:**

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti;
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti;
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen;
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza;
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt;
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél magasabb fokozatú büntetése.

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

4.3.2 Szorgalom

A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

A tanulók szorgalmát az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti, és azt a KRÉTA rendszerbe, illetve a bizonyítványba bejegyzi.

A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló szorgalom osztályzatát az első félév és a tanév végén az osztályfőnök javaslatára a nevelőtestület állapítja meg.

A félévi és az év végi osztályzatot a KRÉTA rendszerbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

■ **Példás (5) az a tanuló, aki:**

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi;
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi;
- munkavégzése pontos, megbízható;
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz;
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

■ **Jó (4) az a tanuló, aki:**

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik;
- a tanórákon többnyire aktív;
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti;
- taneszközei tiszták, rendezettek.

■ **Változó (3) az a tanuló, akinek:**

- tanulmányi eredménye elmarad képességeitől;
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti;
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik;
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja;
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

■ **Hanyag (2) az a tanuló, aki:**

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;
- feladatait többnyire nem végzi el;
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek;
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül;
- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

4.4 Az iskolai jutalmazás és büntetés

4.4.1 Az iskolai jutalmazás formái

Azt a tanulót, aki képességihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít,
- vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez az iskola jutalomban részesítheti.

a) Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicséretek adhatók:

- szaktanári dicséret,
- napközis nevelői dicséret,
- osztályfőnöki dicséret,
- igazgatói dicséret,
- nevelőtestületi dicséret.

b) Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén

- szaktárgyi teljesítményért,
- példamutató magatartásért,
- kiemelkedő szorgalomért,
- példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért dicséretben részesíthetők.

c) A nyolc éven át jeles illetve kitűnő eredményt elért tanulók neve felkerül, egy serlegre, melyet a ballagási ünnepélyen az iskola közössége előtt vehetnek át az érintett tanulók. Nyolcadik évfolyam végén a Jó tanuló vagy jó sportoló tanulókat tárgyjutalomban részesíti az iskolai egyesület. A jutalmakat a ballagáson adja át az intézmény vezetője.

d) Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók osztályfőnöki dicséretben részesülhetnek.

e) Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön, illetve előadásokon, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók igazgatói dicséretben részesülhetnek.

f) A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

g) A tanuló által elkészített dolgokért járó díjazás szabályait a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 5.§(1) b szakaszának megfelelően a Házirend tartalmazza.

A dicséretet írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

4.4.2 Az iskolai büntetések formái

Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- vagy a házirend előírásait megszegi,
- vagy igazolatlanul mulaszt,
- vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének, büntetésben lehet részesíteni.

Az iskolai büntetések formái:

- szaktanári figyelmeztetés;
- napközis nevelői figyelmeztetés;
- osztályfőnöki figyelmeztetés;
- osztályfőnöki intés;
- osztályfőnöki megrovás;
- igazgatói figyelmeztetés;
- igazgatói intés;
- igazgatói megrovás;

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől azonban indokolt esetben - a vétség súlyára való tekintettel - el lehet térni.

A tanuló súlyos kötelességszegése esetén a büntetési fokozatok betartásától el kell tekinteni, s a tanulót azonnal legalább az „igazgatói figyelmeztetés" büntetésben kell részesíteni. Súlyos kötelességszegésnek minősülnek az alábbi esetek:

- az agresszió, a másik tanuló megverése, bántalmazása;
- az egészségre ártalmas szerek (dohány, szeszesital, drog) iskolába hozatala, fogyasztása;
- a szándékos károkozás;
- az iskola nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának megsértése;
- ezeken túl mindazon cselekmények, melyek a büntető törvénykönyv alapján bűncselekménynek minősülnek.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

Ha a tanuló a kötelességeit vétkesen és súlyosan megszegi, ellene a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény rendelkezései alapján fegyelmi eljárás indítható. A tanuló a fegyelmi eljárás alapján, írásbeli határozattal fegyelmi büntetésben részesíthető.

5 A TANULÓ ÜGYEINEK KEZELÉSÉVEL KAPCSOLATOS SZABÁLYOK (HIÁNYZÁSOK ÉS KÉSÉSEK KEZELÉSE)

5.1 A tanulói hiányzás igazolása

A tanulói hiányzással kapcsolatos szabályozás a házirend feladatköre. Szabályzatunkban a házirendben foglaltak kiegészítése, a hiányzások és késések egységes elbírálása érdekében eljárási szabályokat rögzítünk az alábbiakban:

A tanuló köteles a tanítási órákról és az iskola által szervezett rendezvényekről való távolmaradását a házirendben meghatározottak szerint igazolni. Az igazolásokat az osztályfőnök a tanév végéig köteles megőrizni.

A mulasztást igazoltnak kell tekinteni a következő esetekben:

a) a szülő előzetes írásbeli kérelmére, ha a rendelkezésekben meghatározottak szerint engedélyt kapott a távolmaradásra,

b) orvosi igazolással igazolja távolmaradását,

c) a tanuló hatósági intézkedés, alapos indok miatt nem tudott megjelenni.

Igazoltnak kell tekinteni a késést, ha:

d) bejáró tanuló érkezik később méltányolható közlekedési probléma miatt,

e) rendkívüli esetben, ha a tanuló hibáján kívüli ok miatt történik késés (pl. baleset, rendkívüli időjárás stb.).

A szülő a tanítási napról való távolmaradást szülői igazolással utólag nem igazolhatja. A tanuló számára előzetes távolmaradási engedélyt a szülő írásban kérhet. Az engedély megadásáról tanévenként öt napig az osztályfőnök, ezen túl az igazgató dönt az osztályfőnök véleményezése alapján. A döntés során figyelembe kell venni a tanuló tanulmányi előmenetelét, magatartását, addigi mulasztásainak mennyiségét és azok okait.

5.2 Versenyen, nyílt napon részt vevő tanulókat megillető kedvezmények

a) Megyei versenyek döntője előtt - a verseny napjain a tanuló hiányozhat a tanítási órákról.

b) Iskolai versenyen résztvevő tanuló: a résztvevő tanuló a szaktanára által meghatározott időpontban mehet el a tanítási órákról. A szaktanár köteles tájékoztatni az osztályfőnököt és az érintett szaktanárokat a versenyzők nevéről, és a hiányzás pontos idejéről.

c) Sportversenyekkel és egyéb esetekkel kapcsolatban - a szaktanár javaslatának meghallgatása után - az igazgató dönt. A döntést követően a szaktanár és az osztályfőnök az előzőekben leírt módon jár el.

d) A középfokú intézmények által szervezett nyílt napon egy tanuló legfeljebb két intézményben vehet részt. Ettől csak igen indokolt esetben lehet eltérni - az osztályfőnök javaslata s az igazgató-helyettes döntése alapján.

5.3 A tanulói késések kezelési rendje

a) A napló bejegyzései szerint az iskolából rendszeresen késő tanuló szüleit az osztályfőnök értesíti, ismétlődés esetén behívja az iskolába. A magatartási jegy kialakításánál a rendszeres késéseket figyelembe kell venni.

b) A tanuló tanítási óráról való késését, a késés percekben számított időtartamát és a tanuló hiányzását a pedagógus a naplóba bejegyzi. A mulasztott órák igazolását az osztályfőnök végzi. Az igazolatlan mulasztások hátterének felderítésében az osztályfőnök az igazgató-helyettessel együtt jár el, szükség esetén kezdeményezik a tankötelezettség megszegésére vonatkozó szabálysértési eljárást.

5.3.1 Tájékoztatás, a szülő behívása, értesítése

A szülők tájékoztatása, értesítése a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 51. § (1-10) bekezdésének előírásai szerint történik. Ha a tanköteles tanuló igazolatlan mulasztása egy tanítási évben eléri a tíz órát, az iskola igazgatója - a gyermekvédelmi és gyámügyi feladat- és hatáskörök ellátásáról, valamint a gyámhatóság szervezetéről és illetékességéről szóló 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendeletben foglaltakkal összhangban tanköteles tanuló esetén a kormányhivatalt és a gyermekjóléti szolgálatot értesíti.

Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátai

6 AZ OTTHONI, NAPKÖZIS, TANULÓSZOBAI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI, KORLÁTAI

Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátai

- A tanulónak a tanórai tananyag elmélyítésére és gyakorlására házi feladatot kell adni. A házi feladat lehet szóbeli és írásbeli. A feladat kijelölése történhet tankönyvből, munkafüzetből, feladatgyűjteményből, segédkönyvekből, esetleg számítógép használatához kötött, de lehet önálló gyűjtőmunka is.
- A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása.
- A házi feladatok ismertetésekor a pedagógusnak fontos információkat kell adnia a feladat terjedelmére és lényegére vonatkozóan.
- A kijelölt házi feladatot a tanuló a füzetében rögzíti annak érdekében, hogy a szülők azt otthon ellenőrizhessék.
- A házi feladatok mennyiségét és terjedelmét az adott korosztály terhelhetőségének figyelembe vételével kell meghatározni.
- A házi feladatokat a tanulók képességeinek megfelelően differenciálni lehet.
- A tanulók a tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik óráról a másikra esedékes) feladatokon túl – nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot. Adható azonban javasolt gyakorlás, pl. kötelező olvasmány folytatása stb.
- Az elvégzett feladatok ellenőrzése történhet egyénileg, frontálisan, szóban vagy írásban.
- Az el nem végzett feladatokat a tanulóknak pótolniuk kell. Amennyiben a tanuló rendszeresen nem végzi el vagy nem pótolja házi feladatát, a havi szorgalom jegyében tükröződnie kell

7 TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGA ÁLTALÁNOS SZABÁLYAI

7.1 Osztályozó, javítóvizsga pótlóvizsga

Ezen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra,
- javítóvizsgákra
- pótló vizsgára

vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít,

Tanulmányok alatti vizsgák:

- nem nyilvánosak, díjtalanok és a vizsgákról jegyzőkönyvet kell vezetni
- legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni
- jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolítása feltételeinek megteremtéséért az igazgató a felelős
- a szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételhető
- szervezésére és lebonyolítására a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet 64–72. §-ának rendelkezéseit kell alkalmazni

7.1.1 Osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- engedélyezték számára az egyéni tanrendet
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja és érdemjegyei alapján nem osztályozható, a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja és érdemjegyei alapján nem osztályozható, a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.

- Ha a tanuló a tanórai foglalkozások több mint ötven százalékáról távol maradt, félévkor és év végén minden esetben osztályozó vizsgán köteles számot adni tudásáról. Az osztályozó vizsga alól felmentés nem adható

7.1.1.1 Az osztályozó vizsga alapelvei:

- Egy osztályozó vizsga – kivéve, ha engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget, – egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.
- osztályozó vizsgára évente két vizsgaidőpontot kell kijelölni a félévi és év végi osztályzat megállapításához, a vizsgát megelőző 3 hónapon belül, azzal a kitétellel, hogy az iskola osztályozó vizsgát a tanítási év során bármikor szervezhet.
- Az osztályozó vizsga időpontját az iskola munkatervében az igazgató határozza meg a félévi osztályzat megállapításához a félév utolsó tanítási napját megelőző tizenötödik tanítási nap és a félév utolsó tanítási napja között, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanév utolsó tanítási napját megelőző tizenötödik tanítási nap és a tanév utolsó tanítási napja között.
- A külföldi tartózkodás miatt egyéni munkarenddel rendelkező tanuló esetében a félévi minősítés az igazgató döntése alapján mellőzhető, ez esetben a tanuló csak az év végén ad számot tudásáról.
- A tanuló - kiskorú tanuló esetén a szülője - a félév vagy a tanítási év utolsó napját megelőző harmincadik napig, az 51. § (7) bekezdésében meghatározott esetben az engedély megadását követő öt napon belül jelentheti be, ha osztályzatának megállapítása céljából független vizsgabizottság előtt kíván számot adni tudásáról. A bejelentésben meg kell jelölni, hogy milyen tantárgyból kíván vizsgát tenni.

7.1.1.2 Egyéni munkarend

- Ha a tanuló a szülő döntése, illetve a felmentést engedélyező szerv engedélye alapján egyéni munkarend szerint teljesíti tankötelezettségét, akkor felkészítéséről a szülő gondoskodik, illetve a tanuló egyénileg készül fel. A tanuló érdemjegyeit és osztályzatait az iskola állapítja meg, illetve dönt minden esetben a tanuló magasabb évfolyamba lépésével kapcsolatban.

- A szülő az egyéni munkarend határozott időre történő engedélyezése iránti kérelmet az adott tanév első napját megelőző június hónap 15. napjáig nyújthatja be a felmentést engedélyező hivatalhoz (Nkt. 45. §. (5)).

- A hivatal engedélye alapján a tankötelezettségét egyéni munkarendben folytató tanulónak félévkor és év végén osztályozó vizsgát kell tennie.

- Külföldi tartózkodás miatt egyéni munkarenddel rendelkező tanulók számára a félévi minősítés az igazgató döntése alapján mellőzhető, ez esetben a tanuló csak az év végén ad számot tudásáról. (Nkt. 54.§. (1)).

- Az egyéni munkarend szerint tanuló magatartását és szorgalmát nem kell értékelni.

- A sajátos nevelési igényű tanuló, a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézséggel küzdő tanuló iskolai neveléséről és oktatásáról, felkészítéséről érdemjegyeinek és osztályzatainak megállapításáról, illetve az ehhez szükséges pedagógusokról a szakértői véleményben foglaltak szerint az iskola gondoskodik. Az iskola köteles gondoskodni a tanuló felkészítéséről, érdemjegyeinek és osztályzatainak megállapításáról akkor is, ha szakorvosi vélemény alapján otthoni ellátás keretében részesül tartós gyógykezelésben és emiatt egyéni munkarend szerint folytatja tanulmányait.

Az egyéni munkarend szerint tanuló írásbeli kérelemre az igazgató engedélye alapján jogosult részt venni a tanítási órákon, tanórán kívüli foglalkozásokon, igénybe venni az iskolai könyvtár szolgáltatásait, ha betartja a házirendben foglaltakat.

7.1.2 Javítóvizsga

Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha

- a tanév végén – legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott
- az osztályozóvizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik
- a tanuló javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-től augusztus 31-ig terjedő időszakban tehet.

7.1.2.1 A javítóvizsga alapelvei

- Javítóvizsgát tehet a tanuló, ha a tanév végén legfeljebb három tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott,
- A vizsgára történő jelentkezés a bizonyítvány bemutatásával a vizsga előtt legalább 15 perccel történik.
- Javítóvizsga időszaka augusztus 15.-étől augusztus 31.-ig tart
- Amennyiben a tanuló neki fel nem róható okból a javítóvizsgán nem jelenik meg és távolmaradását igazolja vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel távozik, akkor az igazgató egy újabb időpont kitűzésével ad lehetőséget a pótló vizsgára.
- Ha a vizsgáról a tanuló neki felróható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedély nélkül eltávozik mielőtt a válaszadást befejezné, vizsgája eredménytelen, az évfolyamot ismételni köteles.

7.1.3 Pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet a tanuló

- Az igazgató által meghatározott vizsganapon, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

- A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására.

• Az igazgató engedélyezheti, hogy a vizsgázó a pótló vizsgát az adott vizsganapon tegye le, ha ennek feltételei megteremthetők.

7.2 A tanulmányok alatti vizsgák részei

7.2.1 Írásbeli vizsga

Az írásbeli vizsga alkalmával követendő szabályokat a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet ismerteti.

- Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani.
- A vizsgák között pihenőidőt kell a vizsgázó részére biztosítani (10-30 perc).
- Az írásbeli vizsgán csak az iskola hosszú bélyegzőjével ellátott lapokon, feladatlapokon lehet dolgozni.
- A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni.
- A feladatlap előírhatja számítógép használatát.
- Íróeszközökről a vizsgázónak, a vizsgához szükséges segédeszközökről tantárgytól függően az iskola gondoskodik.
- A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap keltét, a tantárgy megnevezését.
- Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon készíthet.
- A vizsgázónak az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő vizsgatantárgyanként maximum 60 perc.
- Sajátos nevelési igényű vizsgázó kérésére az igazgató engedélye alapján az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb 30 perccel meg kell növelni. Lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja, engedélyezni kell, hogy írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen.
- Ha a vizsgáztató pedagógus az írásbeli vizsgán szabálytalanságot észlel, elveszi a vizsgázó feladatlapját, ráírja, hogy milyen szabálytalanságot észlelt, továbbá az elvétel pontos idejét, aláírja és visszaadja a vizsgázónak, aki folytathatja az írásbeli vizsgát. A vizsgáztató pedagógus a szabálytalanság tényét és a megtett intézkedést írásban jelenti az iskola igazgatójának, aki az írásbeli vizsga befejezését követően haladéktalanul kivizsgálja a szabálytalanság elkövetésével kapcsolatos bejelentést. Az iskola igazgatója a megállapításait részletes jegyzőkönyvbe foglalja, amelynek tartalmaznia kell a vizsgázó és a vizsgáztató pedagógus nyilatkozatát, az esemény leírását, továbbá minden olyan tényt, adatot, információt, amely lehetővé teszi a szabálytalanság elkövetésének kivizsgálását. A jegyzőkönyvet a vizsgáztató pedagógus, az iskola igazgatója és a vizsgázó írja alá. A vizsgázó különvéleményét a jegyzőkönyvre rávezetheti.
- Ha a vizsgázó a vizsga során szabálytalanságot követett el, az iskola igazgatójából és két másik - a vizsgabizottság munkájában részt nem vevő -pedagógusból álló háromtagú bizottság a cselekmény súlyosságát mérlegeli, és
- a vizsgakérdésre adott megoldást részben vagy egészben érvénytelennek nyilvánítja, és az érvénytelen rész figyelmen kívül hagyásával értékeli a vizsgán nyújtott teljesítményt,

- az adott tantárgyból - ha az nem javítóvizsga - a vizsgázót javítóvizsgára utasítja, vagy
- amennyiben a vizsga javítóvizsgaként került megszervezésre, a vizsgát vagy eredménytelennek nyilvánítja, vagy az a) pontban foglaltak szerint értékeli a vizsgázó teljesítményét.
- A szabálytalansággal összefüggésben hozott döntést és annak indokait határozatba kell foglalni.

7.2.2 Szóbeli vizsga

A szóbeli vizsga alkalmával követendő szabályokat a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet ismerteti.

- Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három szóbeli vizsgát lehet megtartani.
- Ha a vizsgázó a feleletét befejezte, a következő tantárgyból történő felelet előtt legalább 15 perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgatermet elhagyhatja.
- A vizsgázónak legalább 10 perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén.
- A vizsgateremben egy időben legfeljebb 6 vizsgázó tartózkodhat.
- A vizsgázónak a szóbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő vizsgatantárgyanként 15 perc.
- A vizsgázónak a felkészülésre vizsgatantárgyanként legalább 30 perc időt kell biztosítani.
- A vizsgázó vizsgatantárgyanként kifejtendő feladatot kap.
- Sajátos nevelési igényű tanuló -kiskorú tanuló esetében a szülő - kérésére az igazgató engedélye alapján
    - a 30 perc gondolkodási időt legfeljebb 10 perccel meg kell növelni,
    - lehetővé kell tenni, hogy szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tegyen.
- Ha a szóbeli vizsgán a vizsgázó szabálytalanságot követ el, vagy a vizsga rendjét zavarja, a vizsgabizottság elnöke figyelmezteti a vizsgázót, hogy a szóbeli vizsgát befejezheti ugyan, de ha szabálytalanság elkövetését, a vizsga rendjének megzavarását a vizsgabizottság megállapítja, az elért eredményt megsemmisítheti. A figyelmeztetést a vizsga jegyzőkönyvében fel kell tüntetni. A szóbeli vizsgán és a gyakorlati vizsgán elkövetett szabálytalanság esetében az igazgató az írásbeli vizsga erre vonatkozó rendelkezéseit alkalmazza.

7.2.3 Gyakorlati vizsga

Gyakorlati vizsga szabályai

Gyakorlati vizsgarészt tartalmaznak iskolánkban a következő vizsgatárgyak:

- Testnevelés és sport
- Informatika
- Ének-zene
- Vizuális kultúra

- Technika, életvitel és gyakorlat

A gyakorlati vizsga alkalmával követendő szabályokat a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet ismerteti.

- A gyakorlati vizsgafeladatokat – legkésőbb a vizsgát megelőző két hónappal – az iskola igazgatója hagyja jóvá.
- A gyakorlati vizsgarészt akkor lehet megkezdeni, ha a vizsgabizottság elnöke meggyőződött a vizsgafeladatok elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek meglétéről.
- A gyakorlati vizsgarész megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgarész rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról, továbbá a gyakorlati vizsgarész helyére és a munkavégzésre vonatkozó munkavédelmi, tűzvédelmi, egészségvédelmi előírásokról.
- A gyakorlati vizsgafeladatok végrehajtásához a vizsgázónak az adott tantárgynál helyben meghatározott idő áll a rendelkezésére. Ebbe az időbe a vizsgafeladatok ismertetésének ideje nem számít bele. A gyakorlati vizsgarész végrehajtásához rendelkezésre álló idő feladatok szerinti megosztására vonatkozóan a vizsgafeladatok leírása tartalmazhat rendelkezéseket. Nem számítható be a vizsgafeladatok végrehajtására rendelkezésre álló időbe a vizsgázónak fel nem róható okból kieső idő.
- A vizsgázó gyakorlati vizsgarészre kapott érdemjegyét a vizsgamunkára, a vizsga helyszínén készített önálló gyakorlati alkotásra vagy a vizsga helyszínén bemutatott gyakorlatra kapott osztályzatok alapján kell meghatározni.

7.3 Tantárgyakra vonatkozó vizsgatípusok

7.3.1 1-4. évfolyamon:

Magyar irodalom: Írásbeli és szóbeli vizsga

Magyar nyelvtan: Írásbeli és szóbeli vizsga

Matematika: Írásbeli és szóbeli vizsga

Környezetismeret: Írásbeli és szóbeli vizsga

Idegen nyelv: Írásbeli és szóbeli vizsga

Etika/Hit- és erkölcstan: Szóbeli vizsga

Ének-zene: Gyakorlati vizsga

Testnevelés: Gyakorlati vizsga

Technika és tervezés: Gyakorlati vizsga

Vizuális kultúra: Gyakorlati vizsga

Digitális kultúra: Gyakorlati vizsga

7.3.2 5-8. évfolyamon:

Magyar irodalom: Írásbeli és szóbeli vizsga
Magyar nyelvtan: Írásbeli és szóbeli vizsga
Matematika: Írásbeli és szóbeli vizsga
Természettudomány: Írásbeli és szóbeli vizsga
Idegen nyelv: Írásbeli és szóbeli vizsga
Történelem: Írásbeli és szóbeli vizsga
Földrajz: Írásbeli és szóbeli vizsga
Fizika: Írásbeli és szóbeli vizsga
Kémia: Írásbeli és szóbeli vizsga
Biológia: Írásbeli és szóbeli vizsga
Digitális kultúra: Gyakorlati vizsga
Etika/Hit- és erkölcstan: Szóbeli vizsga
Ének-zene: Gyakorlati vizsga
Testnevelés: Gyakorlati vizsga
Technika és tervezés: Gyakorlati vizsga
Vizuális kultúra: Gyakorlati vizsga
Hon- és népismeret: Szóbeli vizsga
Állampolgári Ismeretek: Szóbeli vizsga
A tantárgyi követelmények a helyi tantervben találhatók.

7.3.3 Az értékelés szabályai

A vizsga értékelése a vizsgarészeken elért összes pontszám alapján, az alábbiak szerint történik:

Eredmény (%)	**Osztályzat**
0-29	elégtelen (1)
30-49	elégséges (2)
50-74	közepes (3)
75-89	jó (4)
90-100	jeles (5)

7.4 Tantárgyi és vizsgakövetelmények alsó évfolyamon (NAT2020 szerint)

7.4.1 1. ÉVFOLYAM

7.4.1.1 Magyar irodalom – beszéd és olvasás

1.1.1 Magyar irodalom-olvasás (I. félév)

a-c betűig olvasás

a könyvben-sorban haladva j betűig mindent tudni

szavak hangokra bontása, az adott hang helyének felismerése

hangoztatás, összeolvasás

betűkből egyszerű szavak alkotása önállóan

kommunikáció (köszönés, kérés)

Sor, oszlop fogalmának ismerete

1.1.2 Magyar irodalom- olvasás (II. félév)

A tanuló képes legyen:

egyszerű szóbeli közlések megértésére, utasítások végrehajtására, kérdésekre való válaszadásra

meghallgatott vagy olvasott mese, történet elmondására segítséggel

az udvarias érintkezés tanult formáinak alkalmazására (köszönés, bemutatkozás, kérés, köszönetnyilvánítás)

magyar ábécé betűinek fölismerésére, összeolvasására;

hangos olvasásra

szavak, mondatok pontos dekódolása, az olvasottak megértése

a némaértő olvasás, hozzá tartozó feladatok megoldása, szöveg megértésének bizonyítása, önálló munkálkodás a szöveggel

a, i, í, m, e, o, ó, e, t, z, n, s, k, á, p, u, ú, j, írottról, írottra, nyomtatottra másolása, két-három szótagú szavak írása, tollbamondás után, illetve kép alapján

7.4.1.2 Magyar nyelvtan – írás és helyesírás

1.2.1 Magyar nyelvtan- írás (I. félév)

a, i, í, m, e, o, ó, e, t, z, n, s, k, á, p, u, ú, j kisbetűk írása

folyamatos vonalvezetés

szóírások

másolás

hallás utáni leírás

tájékozódás az első osztályos füzet vonalrendszerében helyes füzetvezetés

helyes ceruzafogás, nyomaték

1.2.2 Magyar nyelvtan - írás (II. félév)

tudjon tájékozódni az első osztályos vonalrendszerben

másolásra kötött betűkkel írott mintáról, a saját nevének önálló, helyes leírására

a j hang helyes jelölésére a taneszközökből megismert szavak körében

szavak írására másolással: betűtévesztés, betűcsere, betűkihagyás nélkül

a leírt nyelvi anyag fölolvasására, javítására összehasonlítással

írásból a kisbetűket ismerje, 1-2-3 szótagú szavak és rövid mondatok írása tollbamondás után, illetve másolásuk

7.4.1.3 Matematika

1.3.1 Matematika (I. félév)

csoportosítás különböző szempontok szerint

hosszúság, tömeg, űrtartalom bevezetése

számjegyek lejegyzése 5-ös számkörben

műveletek: összeadás, kivonás, pótlás, kiegészítések, bontások

tő és sorszámnevek

páros, páratlan számfogalom

1.3.2 Matematika (II. félév)

számok olvasása, írása 20-as számkörben

számfogalom, számok tulajdonságai, biztos számlálás 20-as számkörben (páros, páratlan, számszomszédok).

hozzátevés, elvétel tevékenységgel, megfogalmazása szóban.

összeadás, kivonás, bontás, pótlás 20-as számkörben.

egyszerű összefüggések: több, kevesebb, egyenlő megfogalmazása, lejegyzése, relációs jelek alkalmazása.

egyszerű szöveges feladatok értelmezése, megoldása, ellenőrzése, válasz megfogalmazása.

síkbeli alakzatok megkülönböztetése, alak megnevezése, csoportosítása (logikai készlet

7.4.1.4 1.4 Vizuális kultúra

1.4.1 Vizuális kultúra (I. félév)

mese illusztráció készítése, hallott mese után (ceruzával, zsírkrétával, progressoval, akár kevert technikával)

kedvenc állatom festéssel

1.4.2 Vizuális kultúra (II. félév)

mese illusztráció készítése (ceruzával, zsírkrétával, progressoval, akár kevert technikával)

tenyér lenyomat készítése festéssel, meséhez való kapcsolás, ebből állatfigura tervezése

7.4.1.5 1.5 Technika és tervezés

1.5.1 Technika és tervezés (I. félév)

tárgyak, állatok, formázása gyurmából

papírformázás (sodrással, gömbölyítéssel készített kép)

legyezőhajtás ismerete

csákó hajtogatás

1.5.2 Technika és tervezés (II. félév)

papírformázás (sodrással, gömbölyítéssel készített kép)

legyezőhajtás ismerete

hajó hajtogatás

7.4.1.6 1.6 Etika

1.6.1 Etika/hit és erkölcstan (I. félév)

család fogalmának ismerete – helyem a családban, a családtagok ismerete

személyes adatok ismerete (teljes név, szülők neve, születési ideje, helye, lakcíme)

1.6.2 Etika/hit és erkölcstan (II. félév)

család fogalmának ismerete – helyem a családban, a családtagok ismerete

személyes adatok ismerete (teljes név, szülők neve, születési ideje, helye, lakcíme)

a társas együttélés szabályai

a közös ünnepek ismerete, hogyan zajlik egy közös ünnep.

7.4.1.7 1.7 Ének-zene

1.7.1 Ének- zene (I. félév)

mondókák, kiszámolók ismerete (Lipem, lopom a szőlőt, Cirmos cica, jaj,

Elvesztettem zsebkendőmet, Tüzet viszek)

népdalok, gyerek dalok ismerete (Bújj, bújj, zöld ág, Borsót főztem, Mit játsszunk

lányok?, Télapó itt van, Ég a gyertya, ég)

ritmus és mérő tapsolás

1.7.2 Ének-zene (II. félév)

mondókák, kiszámolók ismerete (Lipem, lopom a szőlőt, Cirmos cica, jaj,

Elvesztettem zsebkendőmet, Tüzet viszek)

népdalok, gyerek dalok ismerete (Bújj, bújj, zöld ág, Borsót főztem, Mit játsszunk

lányok?, Télapó itt van, Ég a gyertya, ég, Katalinka, szállj el!, Süss fel nap…, Esik az eső, Bújj, bújj medve, Éliás Tóbiás)

ritmus és mérő tapsolás

mi-szó- lá hangok ismerete

7.4.1.8 Testnevelés

1. osztály

1.8.1 Első félév

TÉMAKÖR: Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemek elnevezésének, végrehajtásának megismerése
- 2-4 ütemű szabad-, társas és kézi szergyakorlatok bemutatás utáni pontos és rendszeres végrehajtása
- Menet- és futásgyakorlatok
- Mozgékonyság, hajlékonyság fejlesztése statikus és dinamikus szabad-, társas és kézi szergyakorlatokkal

7.4.2 2. ÉVFOLYAM

7.4.2.1 Magyar irodalom – beszéd és olvasás

2.1.1 1. félév

szóbeli vizsga

- önálló szöveg feldolgozása
- ismert szöveg hangos olvasása

- ismeretlen szöveg hangos olvasás
- legyen képes egyszerű szóbeli közlések megértésére, utasítások végrehajtására, kérdésekre való válaszadásra
- meghallgatott vagy olvasott mese, történet elmondására segítséggel
- az udvarias érintkezés tanult formáinak alkalmazására (köszönés, bemutatkozás, kérés, köszönetnyilvánítás)
- szavak, mondatok pontos dekódolása, az olvasottak megértése
- a némán olvasott szöveg megértésének bizonyítása, önálló munkálkodás a szöveggel

2.1.2 2. félév

- önálló szöveg feldolgozása
- ismert szöveg hangos olvasása
- ismeretlen szöveg hangos olvasás
- egyszerű szóbeli közlések megértésére, utasítások végrehajtására, kérdésekre való válaszadásra
- meghallgatott vagy olvasott mese, történet elmondása önállóan
- szavak, mondatok pontos dekódolása, az olvasottak megértése
- a némán olvasott szöveg megértésének bizonyítása, önálló szövegfeldolgozás

7.4.2.2 Magyar nyelvtan – írás és helyesírás

2.2.1 1. félév

Írás írásbeli vizsga

- tudjon tájékozódni a második osztályos vonalrendszerben
- kis és nagy betűk helyes írása és kapcsolása
- írástempó fejlesztése
- másolásra kötött betűkkel írott mintáról, a saját nevének önálló, helyes leírására
- a j hang helyes jelölésére a taneszközökből megismert szavak körében
- szavak írására másolással: betűtévesztés, betűcsere, betűkihagyás nélkül
- a leírt nyelvi anyag fölolvasására, javítására összehasonlítással
- írásból a kis- és nagybetűket ismerje, 3-4 szótagú szavak és rövid mondatok írása tollbamondás után, illetve másolásuk
- tudja alkalmazni a szótagolás alapelveit

2.2.2 2. félév

- önálló mondatalkotás és leírás adott képről

- mondat írás másolással, hallás után
- írástempó fejlesztése
- másolásra kötött betűkkel írott mintáról, a saját nevének önálló, helyes leírására
- a j hang helyes jelölésére a taneszközökből megismert szavak körében
- szavak írására másolással: betűtévesztés, betűcsere, betűkihagyás nélkül

7.4.2.3 Matematika

2.3.1 1. félév

írásbeli vizsga

- Számok biztos ismerete 100-ig
- Páros, páratlan számok felismerése
- Kétjegyű számok írása
- Kétjegyű számokhoz, számokból 10-es, kerek szám hozzáadása, kivonása
- Tízesátlépés és pótlás összeadásban, kivonásban
- Egyszerű szöveges feladatok
- Csoportosítás

2.3.2 2. félév

- Számok biztos ismerete 100-ig
- Páros, páratlan számok felismerése
- Kétjegyű számokhoz, számokból 10-es, kerek szám hozzáadása, kivonása
- Tízesátlépés és pótlás összeadásban, kivonásban
- Egyszerű szöveges feladatok
- Csoportosítás
- szorzó és osztó tábla 10-ig

Maradékos osztás

Zárójel használat

7.4.2.4 Vizuális kultúra

gyakorlati vizsga / projektmunka

2.4.1 1. félév

- mese illusztráció – olvasott mese után szabadon választott technikával rajz készítés
- Télből tavaszba, ébred a természet…
- tájkép – zsírkréta rajz

2.4.2 2. félév

- mese illusztráció - síkbáb készítése
- növény fejlődése tavasszal vagy hulló levelek ősszel vagy tájmegfigyelés – kevert technikával kép készítése

7.4.2.5 Technika és tervezés

gyakorlati vizsga / projektmunka

2.5.1 1. félév

- amorf alakzatok tépése, ebből kép ragasztás
- gyurmázás

2.5.2 2. félév

- geometriai alakzatok vágása, ebből kép ragasztás
- pompon-, vagy fonal madár készítése.

7.4.2.6 Etika

2.6.1 1. félév

- család fogalmának ismerete – helyem a családban, a családtagok ismerete
- személyes adatok ismerete (teljes név, szülők neve, születési ideje, helye, lakcíme)
- a társas együttélés szabályai
- a közös ünnepek ismerete, hogyan zajlik egy közös ünnep.

2.6.2 2. félév

- család fogalmának ismerete – helyem a családban, a családtagok ismerete

személyes adatok ismerete (teljes név, szülők neve, születési ideje, helye, lakcíme) a társas együttélés szabályai • a közös ünnepek ismerete, hogyan zajlik egy közös ünnep.

7.4.2.7 Ének-zene

szóbeli vizsga

2.7.1 1. félév

- mondókák, kiszámolók ismerete (Mit játsszunk, lányok?, Bújj, bújj, itt megyek, Aki nem lép egyszerre, Gólya, gólya gilice)

- népdalok, gyerek dalok ismerete (Hová mégy te kisnyulacska, Mit játsszunk, lányok?, Danikáné, Éliás, Tóbiás…, Süssünk, süssünk valamit…, Hull a hó…)
- ritmus és mérő tapsolás

2.7.2 2. félév

- mondókák, kiszámolók ismerete (Mit játsszunk, lányok?, Bújj, bújj, itt megyek, Aki nem lép egyszerre, Gólya, gólya gilice)
- népdalok, gyerek dalok ismerete (Hová mégy te kisnyulacska, Mit játsszunk, lányok?, Danikáné, Éliás, Tóbiás, Süssünk, süssünk valamit, Hull a hó, Hej, vára, vára, Még azt mondják, Este van már, nyolc óra, Virágéknál ég a világ)
- ritmus és mérő tapsolás
- dó-ré-mi-szó-lá hangok ismerete

7.4.2.8 Testnevelés

2.8.1 1. félév

TÉMAKÖR: Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A tér-, izom- és egyensúlyérzék fejlesztése
- A helyes testtartás tudatosítása
- A ritmus és mozgás összhangjának megteremtése
- Egyszerű talajgyakorlati elemek elsajátítása és esztétikus bemutatása (gurulóátfordulás előre, hátra, kézállást előkészítő gyakorlatok)
- Egyszerű támaszugrások és rávezető gyakorlataik elsajátítása, végrehajtása
- Akadálypályák leküzdése magasságokhoz, mélységekhez alkalmazkodó mozgáscselekvésekkel
- Statikus támaszgyakorlatok gyakorlása mellső, oldalsó és hátsó támaszban különböző testrészek használatával, különböző kar- és lábtartásokkal kivitelezett egyensúlyi helyzetekben, valamint egyéb utánzó támaszgyakorlat végrehajtása
- Dinamikus támaszgyakorlatok különböző irányokba haladással, fel- és lelépéssel, állandó támasztávolságokkal, egyenletes sebességgel, ritmussal, egyénileg
- Egyszerű statikus és dinamikus egyensúlyozási gyakorlatok végrehajtása
-

FOGALMAK

egyensúly, támasz, függés, függőállás, gurulás, gurulóátfordulás, mérlegállás, pókjárás, rákjárás, fókajárás, medvejárás, sántaróka-járás, nyúlugrás, térdelés, felguggolás, alaplendület, madárfogás

TÉMAKÖR: Labdás gyakorlatok

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

− A labdás tevékenységek balesetmegelőzési szabályainak tudatosítása

− Kézzel és lábbal, helyben és haladással történő labdavezetési módok alaptechnikáinak elsajátítása

− A különböző méretű és tömegű labdákkal labdavezetési, gurítási, dobási, rúgási és elkapási feladatok a távolság variálásával, helyben, önállóan, majd társak bevonásával különböző testhelyzetekben és különböző irányokba történő mozgással

− Labdagörgetések gyakorlása kézzel, lábbal, egyenes vonalon előre, oldalra, hátra, körbe vagy változó irányokba

− Magasan (fej fölött) érkező labda két-, majd egykezes talajra pattintott átvétele (Manó röpi alapok)

− Ismerkedés a kézzel (kosárérintés, alkarérintés), lábbal (dekázás) és fejjel történő pattintó érintések alaptechnikájával, az érintőfelületek tudatosítása könnyített szerekkel (pl. lufival)

− A labdaérzék-fejlesztő, pontosságot, a hibaszázalék csökkenését előtérbe helyező páros versengések

− A labdás alaptechnikák vezető műveleteinek tudatosítása

FOGALMAK

mellső átadás, felső átadás, alsó átadás, egy- és kétkezes átadás, labdavezetés, labdaelkapás, labdakezelés, labdaív, pattintó érintés, gurítás, bekísérés, görgetés

TÉMAKÖR: Testnevelési és népi játékok

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

− A különböző testnevelési játékok balesetmegelőzési szabályainak tudatosítása

− Egyszerű fogó- és futójátékok által a teljes játékteret felölelő mozgásútvonalak kialakítása, a játéktér határainak érzékelése

− Az elsősorban statikus akadályokat felhasználó fogó- és futójátékokban az irányváltoztatások, mély súlyponti helyzetben történő elindulások-megállások, cselezések ütközés nélküli megvalósítása

− A sportjátékokat előkészítő testnevelési játékokban a támadó és védő szerepekhez tartozó ismeretek elsajátítása, feladatainak gyakorlása

− A népi játékokon keresztül a közösségi élmény megtapasztalása, a nemi szerepek gyakorlása

− A végtagok helyzetének, az izmok feszültségi állapotának, valamint az egész test érzékelését, az egyensúlyozó képességet fejlesztő szoborjátékok, utánzó játékok, egyéb népi játékok, valamint változatos akadálypályák teljesítését igénylő páros és csoportos játékok gyakorlása

− Statikus célfelületek eltalálására törekvő – különböző dobásformákra, rúgásokra, ütésekre épülő, változatos tömegű és méretű eszközöket felhasználó – célzó játékok rendszeres alkalmazása

− A kooperativitás, a közös célirányos együttműködés erősítése páros játékok (pl. váltó- és sorversenyek) által

− A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák játékos formájú gyakoroltatása egyénileg, párban, törekedve a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére időkényszer nélkül

− A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítése, kúszásokat, mászásokat, statikus helyzeteket tartalmazó váltó- és sorversenyekkel, futó- és fogójátékokkal

− Az alakzatváltással, illetve párban megvalósuló népi játékokkal a test oldaliságára, valamint az alaklátásra vonatkozó ismeretek tudatosítása, a téri tájékozódó képesség fejlesztése

− Az énekléssel kísért játékok gyakorlása által a ritmustartás és ritmusérzékelés képességének fejlesztése

FOGALMAK

szabályjátékok, népi és körjátékok, utánzó játékok, fogójátékok statikus és dinamikus akadályokkal, ugróiskola, sorverseny, váltóverseny.

2.8.2 2. félév

TÉMAKÖR: Küzdőfeladatok és -játékok

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

− Ismerkedés a bőrérintés és testközelség elfogadását, a társakkal szembeni bizalom kialakítását elősegítő páros, csoportos és csapat jellegű játékos, valamint kooperatív jellegű képességfejlesztő feladatokkal

− Az állásban és egyéb kiinduló helyzetekben végrehajtható, a reakcióidőt, a gyorsaságot, az egyensúlyérzéket, az erőt fejlesztő, társérintés nélküli páros, eszközös küzdőjátékok, játékos feladatmegoldások szabálykövető végrehajtása

− A küzdőjátékokban jellemző támadó és védő szerepek gyakorlását elősegítő, a gyorsaságot, az egyszerű reagálási képességet, az egyensúlyérzéket fejlesztő páros, feladatmegoldások alkalmazása társérintés bekapcsolásával

− Küzdelemre képessé tevő egyszerű technikák koordinációs fejlődésmenetének megfelelő végrehajtása

− A saját és az ellenfél erejének felbecsülése egyszerű páros küzdőfeladatok során

− A küzdőjátékok balesetmegelőzési szabályainak, a sportszerű küzdés szemléletének megismerése

− A fizikai kontaktussal, a társ erőkifejtésének érzékelésével, annak legyőzési szándékával kapcsolatos egyszerű húzásokra, tolásokra épülő páros küzdőjátékok különböző kiinduló helyzetekből, a test különböző részeivel, eszközökkel vagy anélkül

FOGALMAK

húzások, tolások, önkontroll, sportszerű küzdelem, esések, lábérintések, kézérintések, asszertivitás, közvetlen kontakt, pillanatnyi kontakt

TÉMAKÖR: Foglalkozások alternatív környezetben

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

− A szabadtéri foglalkozások baleset- és természetvédelmi szabályainak megismerése

- A szabadtéri foglalkozások öltözködési szabályainak megismerése
- A szabadban, illetve a természetben való közlekedés szabályainak elsajátítása
- Szabadtéri népi játékok elsajátítása (fogójátékok, ugróiskolák)
- Szabadtéri testnevelési játékok elsajátítása
- Gördülő mozgásformák és téli játékok (roller, kerékpár; hógolyózás, szánkó) megismerése
- Szabadtéri akadálypályák leküzdése
- Természetben űzhető sportágak megismerése (túrázás, síelés, korcsolyázás)

FOGALMAK

időjárás, öltözködés, szabadtéri foglalkozások, téli játékok, nyári játékok, síelés, korcsolyázás, túrázás, tájékozódás, közlekedési szabályok, természetvédelem

- A biológiailag helyes testtartás és testséma kialakulását elősegítő gyakorlatok elsajátítása, gyakorlása
- A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését szolgáló gyakorlatok helyes végrehajtása
- A gyakorlatvezetési módszerek megértése, a gyakorlatok tanári utasításoknak megfelelő végrehajtása

Fogalmak

menet- és futásgyakorlatok; oszlop-, sor-, kör-, szétszórt alakzat; botgyakorlat, babzsákgyakorlat, labdagyakorlat, karikagyakorlat, ugrókötél-gyakorlat, utasítás, szóban közlés, bemutatás, bemutattatás, statikus gyakorlatelemek elnevezései

TÉMAKÖR: Kúszások és mászások

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A kúszások, mászások alapvető balesetvédelmi szabályainak megismerése
- Kúszások, mászások ellentétes, majd azonos oldali kar-láb használattal előre, hátra, oldalra vagy egyéb meghatározott útvonalon, különböző támasztávolságokkal és mozgássebességgel (pl. lassított vagy szaggatott mozdulatokkal is)
- Utánzó mozgások játékos formában; utánzó fogók
- Testséma, térbeli tájékozódó képesség és szem-kéz-láb koordináció fejlesztése
- Izomerő és mozgáskoordináció fejlesztése
- Vízszintes felületeken, ferde vagy függőleges tornaszereken való mászások, átmászások különböző irányokban
- Törzsizom-erősítés az utánzó mozgások játékos felhasználásával
- Egyszerű akadálypályák feladatainak teljesítése

Fogalmak

utánzó gyakorlatok, kúszások-mászások kifejezései (pl.: medvejárás, rákjárás, pókjárás, fókakúszás, katonakúszás), irányváltoztatás, sorverseny, váltóverseny

TÉMAKÖR: Járások, futások

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Járások egyenes vonalon előre, hátra, oldalra, különböző alakzatokban (pl. cikcakk alakban, körben) és fordulatokkal (negyed-, fél-, egészfordulat), egyenletes vagy váltakozó lépéshosszal, ritmussal, nyújtott és hajlított könyökkel, különböző szimmetrikus kartartásokkal
- Járások mély és magas súlyponti helyzetekben (törpejárás, óriásjárás), valamint egyéb utánzó formákban (pl. tyúklépés, lopakodó járás, pingvinjárás)
- Járások sarkon, talp élén, lábujjhegyen, előre-hátra-oldalra
- A Kölyökatlétika futásokat előkészítő és rávezető gyakorlatai, versenyformái
- Saroklendítés, térdemelés futás közben karlendítés nélkül és karlendítéssel, szimmetrikus kartartásokkal
- Futások 5-6 m-re elhelyezett 10-20 cm-es akadályok felett
- Állórajt indulások hangjelre, különböző testhelyzetekből
- Futások különböző formában egyenesen, irányváltásokkal és íven egyenletes tempóban és ritmussal
- Folyamatos futások 4-6 percen keresztül

Fogalmak

járás, utánzó járás, futás, mozgásirány, állórajt, rajtjel, kartartás, lendítés, hajlítás, szabály, sebesség, váltás, lépéshossz, perc, távtartás, térdemeléssel futás, saroklendítéssel futás

1.8.2 Második félév

TÉMAKÖR: Szökdelések, ugrások

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A Kölyökatlétika ugrásokat előkészítő és rávezető gyakorlatai, versenyformái
- Helyben szökdelések páros zárt lábbal és különböző terpeszekben tapsra, zenére
- Szökdelések két lábon előre-hátra-oldalra, ugrások kisebb, 10-20 cm-es magasságú felületekre fel és le
- Sasszé, oldalazó és indiánszökdelés alaptechnikájának elsajátítása
- Ugrások, szökdelések páros és egy lábon egyenlő és változó távolságra elhelyezett célterületekbe, sportlétrába
- Elugrások egy lábról maximum 5 m nekifutásból ülésbe, guggolásba érkezéssel 30-40 cm-es szivacsra
- Elugrások egy lábról maximum 5 m nekifutásból, guggolásba érkezéssel homokba
- Páros lábról felugrások céltárgyak érintésével

Fogalmak

felugrás, elugrás, indiánszökdelés, sasszé, galopp, oldalazó szökdelés, méter, elugrási hely, leérkező hely, ritmus

TÉMAKÖR: Dobások, ütések

Fejlesztési feladatok és ismeretek

− A Kölyökatlétika dobásokat előkészítő és rávezető gyakorlatai, versenyformái

− Könnyű labda fogása két kézzel, egyszerű karmozgások kézben a labdával, helyben és haladás közben

− Labda feldobása és elkapása helyben és járás közben

− Alsó dobás két kézzel társhoz

− Labda gurítása társnak fekvésben, ülésben

− Kétkezes mellső lökés, hajítás ülésben, térdelésben és állásban társhoz vagy célra

− Könnyű labda gurítása, teniszütő, tornabot vagy egyéb eszköz (pl. kézben lévő labda) segítségével társhoz vagy célfelületre

− Labda dobása, gurítása és elkapása társsal, helyben és mozgás közben

Fogalmak

dobás, gurítás, lökés, hajítás, terelés, ütés, célfelület, dobásirány, ütőfogás, tenyeres oldal, fonák oldal.

7.4.3 3. ÉVFOLYAM

7.4.3.1 Magyar irodalom – olvasás, szövegértés

Olvasás írásbeli és szóbeli vizsga:

7.4.3.1.1 1. félév

- önálló szöveg értelmezése és feldolgozása
- ismert szöveg hangos olvasása
- ismeretlen szöveg hangos olvasása

7.4.3.1.2 2. félév

- önálló szövegfeldolgozás
- ismert szöveg hangos olvasása
- ismeretlen szöveg hangos olvasása
-

7.4.3.2 Magyar nyelvtan – nyelvtan, helyesírás és szövegalkotás

írásbeli vizsga

7.4.3.2.1 1. félév

- mondatfajták felismerése, önálló alkotásuk
- a beszélő szándékának felismerése, meghatározása
- rokon értelmű szavak
- ellentétes jelentésű szavak
- több jelentésű szavak
- azonos alakú szavak

- szófajtan: főnév-köznév és tulajdonnév felismerése, meghatározása, helyesírása
- egyes és többes szám
- valakit vagy valamit megnevező szavak, közös név és saját név felismerése, meghatározása, helyesírása
- mondatalkotás önállóan
- mondatból szöveg alkotása
- helyes cím választása
- időrendiség felállítása, betartása
- lényeges és lényegtelen megkülönböztetése

7.4.3.2.2 2. félév

- mondatfajták felismerése, önálló alkotásuk
- a beszélő szándékának felismerése, meghatározása
- rokon értelmű szavak
- ellentétes jelentésű szavak
- több jelentésű
- azonos alakú szavak
- szófajtan: főnév, ige, melléknév felismerése, meghatározása, helyesírása
- mondatalkotás önállóan
- mondatból szöveg alkotása
- helyes cím választása
- időrendiség felállítása, betartása
- lényeges és lényegtelen megkülönböztetése
-

7.4.3.3 Matematika

írásbeli vizsga

7.4.3.3.1 1. félév

- a négy alapművelet fejben és írásban való alkalmazása 1000-ig kerek számokkal
- számszomszédok kerekítési analógiák nyitott mondatok
- maradékos osztás írásban mértékegységek
- geometriai alapfogalmak
- helyi érték, valódi érték, alaki érték
- relációk és jeleinek alkalmazása
- szöveges feladatok lejegyzése, feladatterv felállítása, önálló megoldása, ellenőrzése
- számalkotások
- római számok írása, olvasása I, V, X, L, C, D, M jelekkel
- szabályjátékok

7.4.3.3.2 2. félév

- a négy alapművelet fejben és írásban való alkalmazása 1000-ig kerek számokkal
- számszomszédok kerekítési analógiák nyitott mondatok
- maradékos osztás írásban mértékegységek
- geometriai alapfogalmak
- helyi érték, valódi érték, alaki érték
- relációk és jeleinek alkalmazása
- szöveges feladatok lejegyzése, feladatterv felállítása, önálló megoldása, ellenőrzése
- számalkotások
- római számok írása, olvasása I, V, X, L, C, D, M jelekkel
- szabályjátékok

7.4.3.4 Környezetismeret

írásbeli vizsga

7.4.3.4.1 1. félév

- az élettelen környezet kölcsönhatásai / mozgás, a víz, halmazállapot-változások, a víz körforgása
- élő környezetünk /élőlények tulajdonságai, növények, állatok(emlősök, madarak, halak, kétéltűek, hüllők, rovarok

7.4.3.4.2 2. félév

az élettelen környezet kölcsönhatásai

• élő környezetünk

• tájékozódás az időben- a Föld mozgásai(forgás,keringés), ismétlődő jelenségek, élőlények életszakaszai

• tájékozódás időben-felszínformák, tájékozódás, világtájak, alaprajz, térkép

7.4.3.5 Vizuális kultúra

gyakorlati vizsga / projektmunka:

7.4.3.5.1 1. félév

- hagyományos magyar kultúrából vett formákkal és színekkel kiegészített rajz készítése
- természeti jelenségek, állatok rajzolása tetszőleges technikával

7.4.3.5.2 2. félév

használati tárgyak díszítése hagyományos magyar kultúrából vett formákkal és

színekkel, lehet terv, vagy megvalósítás is (fakanál, tányér, pohár, bögre)

• képi inspiráció alapján (pl. természeti jelenségek, állatok, népművészeti motívumok)

egyszerű mintaelem tervezése.

7.4.3.6 Technika és tervezés

gyakorlati vizsga / projektmunka

7.4.3.6.1 1. félév

- Ünnep- képeslap tervezése, megvalósítása
- Ilyen az én szobám… - festés

7.4.3.6.2 2. félév

köszöntő képeslap tervezése (évforduló, születésnap, névnap, ünnepekre)

egyszerű origami hajtogatás (papírhajó)

7.4.3.7 Etika

szóbeli vizsga

7.4.3.7.1 1. félév

- család fogalmának ismerete – helyem a családban, a családtagok ismerete
- személyes adatok ismerete (teljes név, szülők neve, születési ideje, helye, lakcíme)
- a társas együttélés szabályai

7.4.3.7.2 2. félév

család fogalmának ismerete – helyem a családban, a családtagok ismerete

• személyes adatok ismerete (teljes név, szülők neve, születési ideje, helye, lakcíme) • a társas együttélés szabályai

• a nemzet fogalma, hol a helyem a nemzetben?

• fenntarthatóság fogalma, mit tehetünk érte?

7.4.3.8 Ének-zene

szóbeli vizsga

7.4.3.8.1 1. félév

- mondókák, kiszámolók, körjátékok ismerete (Felugrott a Sára, Járom az új váramat, Elvesztettem zsebkendőmet)
- népdalok ismerete (Csipkefa bimbója, Ettem szőlőt, Hej, Jancsika, Cickom, cickom, Kis kece lányom, Anyám édesanyám)
- ritmusjelek, ritmizálás
- kottamásolás, violinkulcs, szünet lejegyzése

7.4.3.8.2 2. félév

népdalok ismerete (Csipkefa bimbója, Ettem szőlőt,Hej, Jancsika, Cickom, cickom, Kis kece lányom, Anyám, édesanyám, Volt nekem egy kecském

- Himnusz
- ritmus és mérő, szinkópa tapsolás
- szolmizációs hangok ismerete, kézjelek
- kottamásolás, violinkulcs, szünet lejegyzése
- ritmusjelek ismerete, ritmizálás
- Hangszercsaládok felismerése

7.4.3.9 Testnevelés

A testnevelés tantárgy vizsgájának teljesítési módja: gyakorlati vizsga.

7.4.3.9.1 1. félév

TÉMAKÖR: Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A leggyakrabban alkalmazott statikus és dinamikus gimnasztikai elemek elnevezésének, technikai végrehajtásának ismerete
- 2-4 ütemű szabad-, társas és kéziszergyakorlatok bemutatás utáni önálló végrehajtásra törekvő, pontos és rendszeres kivitelezése. Menet- és futásgyakorlatok különböző alakzatokban
- Alakzatok (oszlop-, vonal-, kör- és szétszórt alakzat) alkalmazó gyakorlása
- Menet- és futásgyakorlatok különböző alakzatokban
- Mozgékonyság, hajlékonyság fejlesztése statikus és dinamikus szabad-, társas és kéziszergyakorlatokkal
- A biológiailag helyes testtartást és testsémát kialakító gyakorlatok végrehajtása önállóan
- A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítését szolgáló gyakorlatok helyes végrehajtása
- Légzőgyakorlatok végrehajtása
- A szervezet általános bemelegítését szolgáló gyakorlatok megismerése

Fogalmak

menet- és futásgyakorlatok, oszlop-, sor-, kör-, szétszórt alakzat, botgyakorlat, babzsákgyakorlat, labdagyakorlat, karikagyakorlat, ugrókötél-gyakorlat, utasítás, szóban közlés, bemutatás, bemutattatás, statikus gyakorlatelemek elnevezései

TÉMAKÖR: Kúszások és mászások

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A kúszások, mászások alapvető balesetmegelőzési szabályainak következetes betartása
- Kúszások, mászások, átbújások párban és csapatban fizikai kontaktus nélkül a társ(ak) mozgásával azonos vagy eltérő formában, fizikai kontaktussal kooperatív jelleggel, szerek használatával

– Utánzó mozgások játékos formában, különböző tornaszereken
– Izomerő- és mozgáskoordináció-fejlesztés mászó feladatokkal
– Különböző vízszintes tornaszereken, rézsútos felületen és/vagy függőleges irányba történő kúszások, mászások
– Törzsizom-erősítés az utánzó mozgások játékos felhasználásával, különböző tornaszereken
– Akadálypályák leküzdése
– utánzó kúszó-mászó feladatokkal, játékos formában, különböző tornaszereken

FOGALMAK

függőleges, vízszintes, akadálypálya, páros feladatok, csapatfeladatok, mászás fel-le, függés

TÉMAKÖR: Járások, futások

Fejlesztési feladatok és ismeretek

– Járások előre, hátra, oldalra és váltakozó irányokba, vegyes és aszimmetrikus kartartásokban
– Járások egyensúlyvesztő feladatokkal (támadójárás, járás törzsfordításokkal, előre és oldalra hajlításokkal)
– Járások sarkon, talpéleken, lábujjhegyen, különböző irányba és forgás közben
– A Kölyökatlétika eszközeivel futófeladatok önálló gyakorlása és alkotása
– Saroklendítés, térdemelés futás közben síkon és kis akadályok felett, előre, hátra és oldalra karkörzésekkel kombinálva
– Oldalazó futás keresztlépésekkel, szimmetrikus kartartásokkal
– Futások 6-7 m-re elhelyezett akadályok felett
– Állórajt kisebb távolságra különböző hangjelekre, érintésre, vizuális jelekre indulással
– 30 m síkfutás sávban az állórajt szabályai szerint lendületes átfutással a célvonalon időre
– Folyamatos futás különböző terepen és feladatokkal játékos formában
– Futások különböző formában egyenesen, irányváltásokkal, fordulatokkal és íven, állandó vagy váltakozó lépéshosszal, ritmussal
– Folyamatos futások 6-8 percen keresztül

Fogalmak

futó ritmus, futó tempó, tempótartás, vezényszó, célvonal, futósáv, másodperc, sprint – vágta futás, oldalazó futás, keresztlépés

7.4.3.9.2 2. félév

TÉMAKÖR: Szökdelések, ugrások

Fejlesztési feladatok és ismeretek

– A Kölyökatlétika eszközeivel ugró és szökdelő feladatok önálló gyakorlása és alkotása
– Indiánszökdelés ellentétes és azonos karlendítéssel, sasszé és oldalazó szökdelések páros karlendítésekkel, körzésekkel
– Ritmusra végrehajtott szökdelések helyben 2-4 lábhelyzet váltogatásával, páros zárt és egy lábon ugrókötélhajtás közben

– Szökdelések helyváltoztatás közben előre, oldalra, hátra, meghatározott területre különböző variációkban (sportlétra gyakorlatanyaga)
– Elugrások páros lábon és egy lábon akadályok nélkül, illetve 20-30 cm-es akadályokra (zsámolyra) fel és le, valamint átugorva 8-10 ismétléssel
– Távolugrás rövid lendületből: maximum 10 m-es nekifutásból egy lábról elugrás 60 cm-es ugrósávból szivacsba vagy homokgödörbe érkezéssel guggolásba
– Páros lábról felugrás helyből és 1-2 lépés nekifutásból céltárgy elérésére törekedve

Fogalmak

lendületszerzés, ismétlésszám, ugrókötélhajtás, ütem, elugró sáv, centiméter, talajra érkezés, elugró láb, lendítő láb, átlépő technika, optimális sebesség, kísérletszám

TÉMAKÖR: Dobások, ütések

Fejlesztési feladatok és ismeretek

– A Kölyökatlétika eszközeivel dobófeladatok önálló gyakorlása és alkotása
– Különböző labdák mozgatása kézben, átadása kézből kézbe társnak
– Labda gurítása társnak különböző testhelyzetekben, egy és két kézzel
– Testtömeghez igazodó súlyú, de változó méretű labdák lökése, hajítása, vetése ülésből, térdelésből, állásból két majd egy kézzel, társhoz vagy célra
– A labda biztonságos elkapása vagy sebességének csökkentése párban, csoportban, csapatban, pontszerző versengések közben
– Szivacsgerely, kislabda, szoknyás labda, sípoló rakéta hajítása haránterpeszből, majd maximum 5 m lendületszerzésből célra és távolságra
– Megfelelő labda pattintása különböző ütőkkel, labda vezetése, átadása, célra ütése

FOGALMAK

egykezes dobás, vetés, lendületszerzés, röppálya, kirepülési szög, távolságmérés, távolságbecslés, tenyeres ütés, fonák ütés, csapóütés, labda terelése

7.4.3.10 Digitális kultúra

A digitális kultúra tantágy vizsgájának formája minden évfolyamon: gyakorlati vizsga

7.4.3.10.1 1. félév

TÉMAKÖR: **A digitális világ körülöttünk**

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

– A digitális környezet elemeinek megnevezése
– Az online és az offline környezet összehasonlítása
– A digitális világ alapvető összefüggéseinek megértése
– Digitális tananyagok, gyermekeknek készített alkalmazások használata

FOGALMAK

internet, digitális, számítógép, mobileszközök, információ, program, okoseszközök, adatok, tárolás, keresés, applikáció, oktatóprogram

TÉMAKÖR: A digitális eszközök használata

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Digitális eszközök és főbb funkcióinak megnevezése
- A digitális eszközök használatával összefüggő balesetvédelmi szabályok ismerete
- Digitális eszközök használata
- Digitális eszközök védelme
- Problémamegoldás digitális eszközzel
- A digitális eszköz használatának korlátai
- Applikációk alkalmazása, programok futtatása telefonon, tableten, notebookon vagy asztali számítógépen
- Digitális eszközök egyszerűbb beállítási lehetőségei

FOGALMAK

digitális eszköz, számítógép, tablet, okostelefon, nyomtató, monitor, digitális fényképezőgép, digitális kamera, adattárolás, egér, billentyűzet, háttértár, projektor, laptop, mentés, ki- és bekapcsolás, újraindítás, beállítások, függőség, menü

7.4.3.10.2 2. félév

TÉMAKÖR: Alkotás digitális eszközökkel

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Képes dokumentum létrehozására alkalmas szoftver alkalmazása
- Képes dokumentum módosítási lehetőségeinek ismerete és alkalmazása
- Az elkészített produktum mentésének és megnyitásának ismerete
- Alkalmazói készségek alapozása és fejlesztése
- Azonos funkciójú alkalmazások összehasonlítása
- Egy adott szoftver funkcióinak és lehetőségeinek értelmezése
- Rajzolóprogram alapfunkciói, rajzeszközök alkalmazása

FOGALMAK

rajzolóprogram, mentés, mentés másként, menü, rajzeszköz, alkalmazás, szerkesztés, visszavonás, módosítás, képfájl, digitális fotó

7.4.4 4. ÉVFOLYAM

7.4.4.1 Magyar irodalom – olvasás, szövegértés

szóbeli és írásbeli vizsga

7.4.4.1.1 1. félév

- ismert illetve idegen szöveg hangos, értő olvasása
- ismeretlen szöveg önálló feldolgozása adott feladatok alapján

7.4.4.1.2 2. félév

- önálló szövegfeldolgozás
- ismert szöveg hangos olvasása
- ismeretlen szöveg hangos olvasása

7.4.4.2 Magyar nyelvtan – nyelvtan, helyesírás és szövegalkotás

írásbeli vizsga

7.4.4.2.1 1.félév

A szöveg
• A mondat -mondatfajták, állítunk, tagadunk
• A szavak- szinonimák, többjelentésű és egyjelentésű szavak, összetett szavak • Valakit, vagy valamit megnevező szavak
• A tulajdonnév fajtái
• A névelő
• A névutó
• Tulajdonságot kifejező szavak
• Számot, mennyiséget kifejező szavak

7.4.4.2.2 2. félév

szófajtan ismerete:

- valakit, vagy valamit megnevező szavak
- névelő
- névutó
- tulajdonságot kifejező szavak
- számot, mennyiséget kifejező szavak
- névmások
- ige
- tollbamondás utáni helyesírás
- j, ly-s szavak helyesírása

7.4.4.3 Matematika

írásbeli vizsga

7.4.4.3.1 1. félév

- Számok 10.000-ig
- -tájékozódás a számegyenesen
- -írásbeli összeadás, kivonás, szorzás egyjegyű és kétjegyű osztóval, osztás - értelmezése,tulajdonságai
- -oszthatósági szabályok:2-vel,5-tel,10-el oszthatóság
- -műveletek sorrendje
- -kerületszámítás
- -hosszúságmérés, űrtartalommérés, tömegmérés
- -szorzás 10-zel,100-zal,1000-rel

- -ellentétes mennyiségek -távolságmérés térképen

7.4.4.3.2 2. félév

- számok ismerete 10000-ig
- nyitott mondatok megoldása
- műveleti sorrendiség felismerése, alkalmazása
- fejszámolás: összeadás, kivonás, szorzás, osztás 10-, 100-, 1000-rel
- írásbeli szorzás kétjegyűvel
- írásbeli osztás egyjegyűvel
- szöveges feladatok megoldása a tanult formula szerint (adat, terv, becslés, számolás, ellenőrzés, válasz)

7.4.4.4 Környezetismeret

írásbeli vizsga

7.4.4.4.1 1. félév

élővilág nagy csoportjai: növények, állatok, gombák
• zöldségek felismerése, növények részei, melyik részüket fogyasztjuk (paradicsom, paprika, krumpli, sárgarépa, petrezselyem. káposztafélék)
• gyümölcsök felismerése, hazai és déli gyümölcsök (alma, körte, szilva, szőlő, málna, ribizli, dinnye, dió, mogyoró)
• legalább 10-10 zöldség és gyümölcs megnevezése
• Magyarország nagy tájai
• állattartó felelőssége, kötelessége
• testünk, egészségünk
• egészséges életmód
• kulturált viselkedés szabályai

7.4.4.4.2 2. félév

tudjon a megismert élőlényeket a megadott szempontok szerint csoportosítani • ismerje az élőlények általános jellemzőit

• tudjon jellemezni emlőst, madarat

• ismerje a térképen való tájékozódás alapjait

• ismerje hazánkat, fővárosát, tájait, vármegyéit, szomszédos országokat

• ismerje az egészséges életmód fő összetevőit

7.4.4.5 Vizuális kultúra

gyakorlati vizsga / projektmunka

7.4.4.5.1 1. félév

- önarckép festése – Ilyen vagyok
- Mi leszek, ha nagy leszek? – filctoll, tűfilc rajz

7.4.4.5.2 2. félév

színkör festéssel (12 osztatú)

• kép kiegészítés (egy adott táj, festmény fénymásolatának kiegészítése teljes képpé

7.4.4.6 Technika és tervezés

gyakorlati vizsga / projektmunka

7.4.4.6.1 1. félév

Ujjbáb készítése

Szövés papírból

7.4.4.6.2 2. félév

gyurmázás: több személyből és tárgyból álló alkotás készítése

• origami hajtogatás (állat, növény, tárgy).

7.4.4.7 Etika

szóbeli vizsga

7.4.4.7.1 1. félév

- család fogalmának ismerete – helyem a családban, a családtagok ismerete
- személyes adatok ismerete (teljes név, szülők neve, születési ideje, helye, lakcíme)
- a társas együttélés szabályai
- a nemzet fogalma, hol a helyem a nemzetben?

7.4.4.7.2 2. félév

Európában élünk, a nemzetünk helye a kontinensen

• fenntarthatóság fogalma, mit tehetünk érte?

7.4.4.8 Ének-zene

szóbeli vizsga

7.4.4.8.1 1. félév

- mondókák, kiszámolók ismerete (Lipem, lopom a szőlőt, Cirmos cica, jaj,

Elvesztettem zsebkendőmet, Tüzet viszek)

- népdalok ismerete (Csömödéri falu végén…, Sej a Szanyi híd alatt…, Kossuth Lajos táborában…, Kiment a ház az ablakon…, Láttál-e már valaha…)
- ritmus és mérő, szinkópa tapsolás

szolmizációs és ábécés hangok ismerete, kézjelek kottamásolás, violinkulcs, szünet

7.4.4.8.2 2. félév

mondókák, kiszámolók ismerete

• népdalok ismerete (Kelj fel juhász, Béreslegény, Házasodik a tücsök)

• ritmus és mérő, szinkópa tapsolás

• szolmizációs és ábécés hangok ismerete, kézjelek

• kottamásolás, violinkulcs, szünet lejegyzése

7.4.4.9 Testnevelés

7.4.4.9.1 1. félév

TÉMAKÖR: Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A tér-, izom- és egyensúlyérzék további fejlesztése
- A helyes testtartás tudatosítása és az esztétikus mozgásvégrehajtás igényének kialakítása
- Az önfegyelem megteremtése a saját gátlások legyőzésében
- A mozgásritmus térbeli, időbeli és dinamikai jellemzőinek kialakítása
- Gurulóátfordulások végrehajtása kiinduló helyzet nehezítésével
- Zsugorfejállás elsajátítása
- Kézállási kísérletek végrehajtása segítségadással, falnál és önállóan
- Kézenátfordulás oldalra kísérletek végrehajtása
- Egyszerű támaszugrások és függőleges repülés végrehajtása
- Akadálypályák leküzdése térben és időben bővülő feladatokkal
- Egyszerű támaszgyakorlatok kivitelezése talajon, tornapadon, zsámolyon, ugrószekrényen, bordásfalon és más, támaszhelyzetet biztosító tornaszeren
- Dinamikus támaszgyakorlatok különböző irányokba, akadályokon történő haladással, fel- és lelépéssel, állandó és változó támasztávolságokkal, egyenletes és változó sebességgel, ritmussal, egyénileg, párokban vagy csoportban, hordással vagy anélkül
- Egyensúlyozási gyakorlatok biztonságos végrehajtása helyben és helyzetváltoztatásokkal és különböző kartartásokkal, talajra rajzolt vonalon helyváltoztatással és eltérő irányokba, valamint tornaszereken, a munkafelület folyamatos szűkítésével
- Függőgyakorlatok végrehajtása tornaszereken, természetes akadályokon
- Függőállások, függések haladással oldalra, fel/le, fordulattal, állandó vagy változó fogástávolságokkal, egyenletes vagy változó sebességgel, ritmussal
- Mászókulcsolással mászás (rúdon, kötélen) elsajátítása fokozódó gyorsasággal

- Összerendezett, alkalmazkodó mozgások folyamatos végrehajtása akadálypálya leküzdése során
- Egyéni, páros, társas egyensúly és gúla jellegű gyakorlatok végrehajtása
- A tanult elemek, gyakorlatok célszerű összehangolása, alkalmazása változó feltételek között
- Az ízületi mozgékonyság képességének fejlesztése és az ellazulási készség kialakítása

Fogalmak

tarkóállás, kézállás, zsugorfejállás, kézenátfordulás oldalra, hajlékonyság, harántspárga, oldalspárga, híd, bakugrás, függőleges repülés, kéztámasz, segítségadás, akarat

TÉMAKÖR: Labdás gyakorlatok

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A labdás tevékenységek balesetmegelőzési szabályainak tudatosítása, következetes betartása
- A helyben és haladással, kézzel és lábbal történő labdavezetési módok végrehajtása statikus helyzetű és dinamikusan változó mozgást végző akadályok vagy társak figyelembevételével
- A különböző méretű és tömegű labdákkal labdavezetési, egy- és kétkezes gurítási, dobási, valamint a lábfej különböző részeivel rúgási feladatok mozgó társ vagy társak bevonásával különböző irányokba
- Labdagörgetések gyakorlása kézzel, lábbal egyenes vonalon előre, oldalra, hátra, körbe vagy változó irányokba
- A labdaérzéket fejlesztő, pontosságot, a hibaszázalék csökkenését előtérbe helyező páros, csoportos versengések mellett az időkényszer melletti feladatmegoldások bekapcsolása
- A labdás alaptechnikák fejlesztése, alkalmazó gyakorlása párhuzamos, a figyelem megosztását szükségessé tevő feladatmegoldások bevonásával (idő- és térbeli szerkezeti összetevők, az energiabefektetés variálásával)
- Dobások, rúgások helyből statikus helyzetű vagy dinamikusan változó mozgást végző célfelületre
- Kézzel (kosárérintés, alkarérintés), lábbal (dekázás) és fejjel történő pattintó érintések alaptechnikájának elsajátítása, az érintőfelületek tudatos használata egyszerű egyéni és páros gyakorlatokban, különböző méretű és tömegű szerekkel (pl. lufival, különböző méretű gumilabdával, röplabdával)

Fogalmak

belső, külső, teljes csüd, dekázás, alkalmazkodás, figyelemmegosztás, társak megjátszása, alacsony és magas labdavezetés, kosárérintés, alkarérintés, szemkontaktus, érintőfelület

TÉMAKÖR: Testnevelési és népi játékok

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Dinamikusan változó méretű, alakú játékterületen egyszerű fogó- és futójátékok által a játéktér határainak érzékelése
- A statikus és dinamikus akadályokat felhasználó fogó- és futójátékokban a mély súlyponti helyzetben történő irányváltoztatások, elindulások-megállások, cselezések ütközés nélküli megvalósítása

- A végtagok helyzetváltoztatásának, az izmok feszültségi állapotának, a test érzékelésének fejlesztése, az egyensúlyozó képesség fejlesztése, szoborjátékokkal, utánzó játékokkal, egyéb népi játékokkal, valamint változatos akadálypályák teljesítését igénylő páros és csoportos játékok által
- Statikus és dinamikus célfelületek eltalálására törekvő – különböző dobásformákra, rúgásokra, ütésekre épülő – változatos tömegű és méretű eszközöket felhasználó célzó játékok rendszeres alkalmazása egyéni formában
- Sportjátékok labda nélküli előkészítő jellegű mozgásainak gyakorlása, védőként az érintő távolság megtartása, oldalirányú mozgások keresztlépés nélküli megvalósítása
- A támadó és védő szerepek kialakítását elősegítő páros és csoportos versengő játékok
- A labdával és egyéb eszközökkel történő manipulatív mozgásformák gyakoroltatása egyénileg törekedve a mozgásvégrehajtás hibaszázalékának csökkentésére időkényszer bekapcsolásával
- Labdafedezés gyakorlása 1-1 elleni labdabirtoklásra épülő játékokban
- Célfelület nélküli emberfölényes és létszámazonos pontszerző kisjátékokban a támadó szerepek gyakorlása, a védőtől való elszakadás gyors iram- és irányváltásokkal
- Célfelület nélküli emberfölényes és létszámazonos pontszerző kisjátékokban a védő szerepek tudatosítása (a passzsávok lezárása, a labdás emberrel szembeni védekezés, az emberfogás alapjai)
- A tartó- és mozgatórendszer izomzatának erősítése, kúszásokat, mászásokat, statikus helyzeteket tartalmazó váltó- és sorversenyekkel, futó- és fogójátékokkal

Néptánc – szabadon választható

- Szerep- és párválasztó játékok által a kör- és páros táncok előkészítése
- A körív mentén haladó lent- és fenthangsúlyos gyakorlatok (járás, futás, rida), a csárdásmotívumok (egylépéses, kétlépéses, tovahaladó) elsajátítása
- A táncokban a csárdásmotívumok és mozgáselemek változatainak alkalmazása szabad improvizáció során
- A táncokban az egyes ugrástechnikák közötti különbségek felismerése, a 2/4-es lüktetésű zene hangsúlyainak érzékelése, alkalmazása a mozgásvégrehajtásban

Fogalmak

támadó és védő szerep, pontszerző játék, célzó játék, kisjátékok, célfelület, szélességi mozgás, elszakadás a védőtől, passzsáv, együttműködés, csapatszellem, érintő távolság

7.4.4.9.2 2. félév

TÉMAKÖR: Küzdőfeladatok és –játékok

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Az állásban és egyéb kiindulóhelyzetekben végrehajtható, a reakcióidőt, a gyorsaságot, az egyensúlyérzéket, az erőt fejlesztő társérintés nélküli páros jellegű eszközös küzdőjátékok, játékos feladatmegoldások szabálykövető végrehajtása

- A küzdőjátékokban jellemző támadó és védő szerepek gyakorlását elősegítő, a gyorsaságot, az egyszerű reagálási képességet, az egyensúlyérzéket fejlesztő páros jellegű feladatmegoldások alkalmazása társérintés bekapcsolásával
- A fizikai kontaktussal, a társ erőkifejtésének érzékelésével, annak legyőzési szándékával kapcsolatos egyszerű húzásokra, tolásokra, kiemelésekre épülő páros, csoportos és csapat jellegű küzdőjátékok gyakorlása különböző kiinduló helyzetekből, a test különböző részeivel, eszközökkel vagy anélkül
- A test súlypontjának a talajhoz közeli kiinduló helyzeteiből (pl. ülésből, guggolásból) induló, előre, oldalra, hátra történő eséstechnikák, gördülések gyakorlása, vezető műveleteinek, balesetmentes végrehajtásuk kulcsmozzanatainak tudatosítása
- Távolság- és térérzékelés fejlesztését segítő páros feladatok, játékok szerrel és szer nélkül pillanatnyi kontaktus kialakításával
- Ritmusképesség fejlesztését célzó küzdőfeladatok és játékok gyakorlása pillanatnyi kontaktus kialakításával

Fogalmak

ellenfél tisztelete, felelősség, tompítás, esések, gördülések, grundbirkózás, mögé kerülés, kitolás, asszertivitás, önvédelem, menekülés, önuralom, kitartás

TÉMAKÖR: Foglalkozások alternatív környezetben

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A szabadtéri foglalkozások baleset- és természetvédelmi szabályainak, valamint a szabadban, illetve a természetben való közlekedés szabályainak következetes betartása
- A szabadtéri foglalkozások öltözködési szabályainak tudatosítása
- A szabadban végezhető népi játékok, a téli és nyári testgyakorlatok lehetőségei ismeretének bővülése (ugrókötél, tollaslabda, görkorcsolya)
- Szabadtéri akadálypályák leküzdése önálló feladatokkal
- A megtanult természetben űzhető sportágak ismereteinek elmélyítése, fejlesztése (túrázás, korcsolyázás)

Fogalmak

görkorcsolyázás, sportöltözet, ütős játékok, lovaglás

TÉMAKÖR: Úszás (Amennyiben adottak a feltételek.)

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Az öltözői rend és az uszodai magatartás, valamint a helyes higiéniai, öltözködési szokások kialakítása
- A kitartás, önfegyelem és küzdőképesség, valamint az állóképesség és a monotóniatűrés továbbfejlesztése
- A vízben végzett játékok, úszások megszerettetése
- Lebegések, merülések végrehajtása segítség nélkül
- Siklások, lábtempók gyakoroltatása hason, háton
- A már tanult úszásnem/ek technikájának csiszolása, levegővétel rávezető gyakorlatai *(amennyiben az 1–2. osztályban tanult úszni)*

- Választott újabb úszásnem(ek) megtanulása és folyamatos gyakorlása
- A folyamatos úszások távolságának fokozatos növelése
- Víz alatti úszások
- Segédeszközök felhasználásával, folyamatos hibajavítással, felzárkóztatással a tanulási folyamat hatékonyságának növelése

Fogalmak

felfekvés, csípőemelés, váltóverseny, levegővétel hátra fordulással, fejesugrás

7.4.4.10 Digitális kultúra

7.4.4.10.1 1. félév

TÉMAKÖR: Információszerzés az e-Világban

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Alkalmazói készségek fejlesztése
- Böngészőprogram alapfunkcióinak ismerete
- Egyszerű kulcsszavas keresés alkalmazása
- Példák, tapasztalatok elemzése a hamis információkkal, azok felismerésével kapcsolatban
- Véleményalkotás a keresés eredményének hitelességével kapcsolatban
- Egyszerű infografika, diagram értelmezése, állítások megfogalmazása a leolvasott adatokkal kapcsolatban

FOGALMAK

böngészőprogram, keresés, hamis információ, nem megbízható weboldalak, kulcsszó, keresőkifejezés, álhír, infografika, adat, grafikon, címsor, weboldal, webhely, URL, pontos kifejezés, találat

TÉMAKÖR: **Védekezés a digitális világ veszélyei ellen**

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A személyes adat fogalmának értelmezése
- Az online zaklatás felismerése, a segítségkérés lehetőségeinek bemutatása és gyakorlása
- Közvetlen tapasztalatok szerzése az álhírekkel, manipulált képekkel, videókkal kapcsolatban
- Az online kommunikáció etikai és biztonsági szabályrendszerének bemutatása
- Az online függőség jellemzőinek ismerete
- A személyes adatok védelme
- A mobileszközök alkalmazásának előnyei és veszélyei

FOGALMAK

internetes zaklatás, internetfüggőség, játékfüggőség, álhír, blokkolás, kizárás, jelentés, bizalmas információk, jelszó, személyes adat

7.4.4.10.2 2. félév

TÉMAKÖR: **A robotika és a kódolás alapjai**
FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az algoritmikus gondolkodás fejlesztése
- Egyszerű, hétköznapi algoritmusok felismerése, tevékenység útján történő megvalósítása
- Algoritmusok összehasonlítása, elemzése
- Algoritmus lépésekre bontása
- Algoritmus kiválasztása
- Algoritmusok megvalósítása, modellezése egyszerű eszközök segítségével
- Egyszerű algoritmusok kódolása pl. padlórobottal
- Adott problémához algoritmus választása
- A robotok szerepének bemutatása
- Kódolás tevékenységgel
- Kódolás grafikus felületen
- Néhány elemi lépésből álló algoritmus tudatos alkalmazása, módosítása

FOGALMAK

robot, elemi lépések, sorrend, eseménysor, program, programozás, kód, kódolás, végrehajtás, módosítás, utasítás, elágazás

7.4.4.11 Angol

4. osztály (kezdő szint)

7.4.4.11.1 Első félév:

- **Szókincs:**
    - Alapvető szavak és kifejezések (pl. színek, számok 1–10, családtagok, tárgyak az iskolában, épületek, a ház részei, tulajdonságok).
    - Egyszerű köszönések és bemutatkozás.
- **Nyelvtan:**
    - „To be” ige jelen ideje (I am, you are, he/she/it is stb.).
    - Egyszerű birtokos szerkezetek (my, your, his/her).
    - Főnevek többesszáma
    - This/that, these/those
    - In, under,on
    - Can/can’t
    - A have ige birtoklás kifejezésére

- **Beszédkészség:**
    - Egyszerű kérdések megértése és válaszadás (pl. What's that? Is he tall?).
    - Rövid mondatok használata bemutatkozáskor. (pl. My name is Tom. I am 9 years old.)
- **Írás:**
    - Egyszerű szavak helyesírása.
    - Rövid mondatok írása (pl. „His name is Tom.”).

✓ **Értse meg a tanuló az alapvető óravezetéssel kapcsolatos utasításokat**
✓ **Legyen képes az órán tanult szavakat, kifejezéseket helyes kiejtéssel elmondani, felolvasni**

7.4.4.11.2 Második félév:

- **Szókincs:**
    - <u>További alapvető témák</u>: hét napjai, hónapok, sorszámnevek (1st-31st), időjárás,ételek és italok, helyek a városban (pl. Shop, cinema), egyszerű tevékenységek (pl. eat, play, read), .
    - Számok 20-100
- **Nyelvtan:**
    - Ilike/don’t like
    - There’s/isn’t, there’re/aren’t
    - Egyszerű jelen idő (I play, you read).
    - Folyamatos jelen (It is snowing, I’m wearing a cap)
- **Beszédkészség:**
    - Egyszerű mondatok alkotása mindennapi helyzetekben.
    - Rövid párbeszédek gyakorlása.
- **Írás:**
    - Rövid mondatok írása a tanult témakörökkel kapcsolatban (pl. I like apples, I get up at 6 o’clock)

✓ **A tanuló legyen képes megérteni és helyesen használni a tantervben felsorolt nyelvi eszközöket**
✓ **Tudjon a tanult témakörökön belül rövid szövegeket felolvasni és értelmezni**

7.4.4.12 Német

Nyelvi funkciók a 4. évfolyamra (a zárójelben olvasható német nyelvű kifejezések példák)**:**

7.4.4.12.1 1. félév

- köszönési formák (üdvözlés és elköszönés) értelmezése és kifejezése (Hallo! Guten Tag! Guten Morgen! Guten Abend! Tschüss! Auf Wiedersehen!)
- köszönet kifejezése (Danke schön. Danke.)
- köszönetre történő reakció megfogalmazása (Bitte.)
- megszólítás kifejezése (Entschuldigung, …)
- bemutatkozás megfogalmazása (Ich bin Peter. Ich heiße Peter.)
- személyre vonatkozó információkérés, információadás (Wie alt bist du? Ich bin 10. Wo wohnst du? Ich wohne in …)
- hogylét iránti érdeklődés (Wie geht's dir?)
- hogylét iránti érdeklődésre történő reakció kifejezése (Danke gut. Sehr gut. Gut. Nicht so gut.)
- bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése (Entschuldigung.)
- bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazása (Kein Problem.)
- jókívánságok kifejezése (Alles Gute zum Geburtstag. Alles Gute! Viel Spaß!)
- főbb ünnepekhez kapcsolódó szófordulatok (Frohe Weihnachten. Frohe Ostern.)

- létezés kifejezése jelen időben: 'sein' létige (Ich bin …., Du bist …., Bist du …?)
- cselekvés, történés kifejezése jelen időben: Präsens (Ich tanze gern. Ich spiele Klavier. Ich singe.)
- birtoklás: haben, birtokos névmás E/1-ben és E/2-ben (mein/meine, dein/deine)
- felszólító mód: Imperativ (Steh auf! Setz dich!)
- mennyiségi viszonyok: egyes számú főnevek (Schüler, Katze, Hund)
- mennyiségi viszonyok: számok, határozott mennyiség (eins, zwei, ein Stück Schokolade)

7.4.4.12.2 2. félév

- véleménykérés és arra reagálás (Magst du singen? Ja. Ist das Buch gut? Ja, sehr gut.)
- tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (Das ist gut. Das ist toll. Das ist super. Das ist nicht gut.)
- dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (Das ist meine Mutter. Das ist schön.)
- igenlő vagy nemleges válasz kifejezése (Ja. Nein.)

- tudás, illetve nem tudás kifejezése (Keine Ahnung! Ich weiß. Ich weiß nicht.)
- nem értés megfogalmazása (Ich verstehe das nicht.)
- visszakérdezés kifejezése nem értés esetén (Wie bitte?)
- alapvető érzések kifejezése (Ich bin froh/traurig.)
- utasítások értelmezése és azokra történő reakció kifejezése (Komm hier bitte! Lies den Text!)
- kívánság kifejezése (Ich möchte.)
- kérés és arra történő reakció kifejezése (Kannst du mir helfen? Ja, natürlich. Ja, gerne. Nein, leider nicht. Einen Tee, bitte!)
- kínálás, illetve javaslat és arra történő reakció kifejezése (Noch ein Stück Kuchen? Möchtest du einen Tee? Ja, bitte. Ja, gerne. Nein, danke.)
- meghívás és arra történő reakció kifejezése (Kommst du mit? Ja, gerne. Nein, leider nicht.)
- javaslat és arra reagálás (Gehen wir heute ins Kino! Gute Idee!)

- minőségi viszonyok: Wie? (Das finde ich toll/schlecht.)
- térbeli viszonyok: közelre és távolra mutató határozószók (hier, dort)
- időbeli viszonyok: napok, napszakok, időpontok (am Montag, am Wochenende, am Morgen, um 7 Uhr)
- modalitás: möchten, mögen és können igék E/1-ben és E/2-ben (Ich möchte ein Eis. Ich mag tanzen. Ich kann tanzen. Kannst du Rad fahren? Magst du tanzen? Möchtest du ein Eis?)
- szövegkohéziós eszközök: egyszerű kötőszavak és személyes névmások (und, oder, aber, das, ich, mich)

7.5 Tantárgyi és vizsgakövetelmények felső évfolyamon (NAT2020 szerint)

7.5.1 MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

7.5.1.1 5. *évfolyam* ***Magyar nyelv***

7.5.1.1.1 1. félév

- Mindennapi kommunikációs szituációk: kapcsolatfelvétel, bemutatkozás, kérdés, kérés,

  beszélgetés.

  - Beszédhelyzet, arcjáték, gesztus, testtartás, távolság, külső, zenei eszközök

    (dallam, hangsúly, tempó, hangerő, szünet).

- Az alapvető helyesírási elvek (kiejtés elve, szóelemzés elve, hagyomány elve, egyszerűsítés elve) ismerete, eseteik felismerése és tudatos alkalmazása.
- Állandósult szókapcsolatok, szólások, közmondások ismerete.
- A magyar hangok rendszere és főbb képzési jellemzőik: – magánhangzók, mássalhangzók; – magánhangzók: magas, mély; rövid, hosszú; ajakkerekítéses, ajakréses, – mássalhangzók: zöngés, zöngétlen; rövid, hosszú.

  A hangok kapcsolódási szabályszerűségei: hangrend, illeszkedés, teljes és részleges hasonulás, kiesés, összeolvadás, rövidülés.

7.5.1.1.2 2. félév

- A magyar hangok rendszere és főbb képzési jellemzőik: – magánhangzók, mássalhangzók; – magánhangzók: magas, mély; rövid, hosszú; ajakkerekítéses, ajakréses, – mássalhangzók: zöngés, zöngétlen; rövid, hosszú.

  A hangok kapcsolódási szabályszerűségei: hangrend, illeszkedés, teljes és részleges hasonulás, kiesés, összeolvadás, rövidülés.
- Hangalak és jelentés kapcsolata a szavakban. Az állandósult szókapcsolatok, szólások, közmondások.
- A szavak szerkezete: szótő, toldalékok, összetett szavak tagjai.

7.5.1.2 5. évfolyam Irodalom

7.5.1.2.1 1. félév

- Otthon, család, nemzet témakör verseinek ismerete: műfaj – életkép, dal fogalma, a vers formai sajátosságai – lírai én, rímfajták

  - Memoriter: Weöres Sándor: Ó, ha cinke volnék, Arany János: Családi kör – részlet (3 versszak)

- A mesék bűvöletében: Nép- és műmesék: magyar és más népek meséi. Verses és prózai formájú mesék. Állatmesék verses és prózai formában; tündérmese, csalimese, állatmese (fabula), meseregény, mesealak, meseformula, meseszám fogalmak ismerete
- Mondák, regék, mítoszok – a monda, rege, mítosz fogalmának ismerete; a megismert művek tartalma

- Bibliai történetek – A Biblia részei, megismert részek tartalma

7.5.1.2.2 2 félév

- Petőfi Sándor: a János vitéz cselekménye, szerkezete. A mű mesei elemei (cselekmény,

hősök) – népies elbeszélő költemény/verses mese. Kukorica Jancsi útja, tettei, választásai (értelmezés, jellemzés). A megjelenítés eszközei: metafora, megszemélyesítés, hasonlat

  - Az ütemhangsúlyos verselés: négyütemű tizenkettes sorfajta
  - Kijelölt memoriterek

- Szülőföld, táj – új irodalmi műfajok (tájleíró költemény, úti levél) megismerése
  - A saját régió bemutatása

- Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk - Tér- és időviszonyok (cselekményidő/külső, történelmi idő), cselekmény, szerkezet, szereplők/jellemek, kapcsolatok, konfliktusok. Elbeszélői nézőpont. A mű fontos témái (pl. barátság, közösség, önfeláldozás, gyerekek-felnőttek kapcsolata, hűség-árulás). Ifjúsági regény fogalma

7.5.1.3 6. évfolyam Magyar nyelv

7.5.1.3.1 1. félév

- Alapszófajok, A főnevek fajtái: köznév és tulajdonnév; a tulajdonnevek néhány tipikus fajtája, helyesírása, szerkezete
  - az egybeírás, különírás és kötőjeles írás szabályai a tulajdonnevekben
  - a tulajdonnevek –i/s/-beli képzős alakjainak helyesírása
- A névszók többi típusa: melléknév, számnév, névmás, ill. ezek fajtái, helyesírásuk, szerkezetük, mondatbeli szerepük.
  - A névmások szövegszervező szerepének megfigyelése, alkalmazása a szövegalkotásban
  - a keltezés helyesírása
- Viszonyszók I.

7.5.1.3.2 2. félév

- Ige, igekötő: az igeidők és igemódok felismerése, használata, az ige általános és határozott

  ragozása, az igekötő szerepe

  - az igealakok helyesírási tudnivalói: a múlt idejű, a felszólító módú igealakok

    helyesírása; az igekötős igék helyesírása

- Viszonyszók II.
- Határozószók, igenevek, viszonyszók és mondatszók felismerése és szerepe a szövegben.
  - az igenevek fajtái: főnévi, melléknévi (befejezett, folyamatos, beálló) és határozói igenév
  - a viszonyszók és mondatszók szerepe a beszédben; helyesírási kapcsolódások • Helyesírás

7.5.1.4 6. évfolyam Irodalom

7.5.1.4.1 1. félév

- Mondák, regék, balladák – a mondafajták megismerése, monda és rege összehasonlítása; nép-és műballadák
  - a ballada műfaji sajátosságai
  - a történelmi ballada fogalma, a ballada szerkezeti felépítése
  - Memoriter: részlet Arany János: Rege a csodaszarvasról és A walesi bárdok egész
- Fazekas Mihály: Lúdas Matyi – műértelmezés, szerkezet.
  - Líra, lírai alany, téma, motívum, versforma, rímszerkezet
- Hősök az irodalom más műfajaiban (sírfelirat, legenda, novella)

7.5.1.4.2 2. félév

- Arany János: Toldi - A Toldi cselekménye, szerkezete. Toldi Miklós helyzete, tettei, magatartása, kapcsolatai, konfliktusai.

  Arany lélekábrázolása (családi kapcsolatok; bűn és megtisztulás).

  A megjelenítés eszközei (pl. hasonlat, megszemélyesítés, metafora; alakzatok, pl. ellentét, párhuzam, túlzás, felsorolás, részletezés, szótőismétlés).

  Előhang, mottó, expozíció, kaland, allegória, epizód, késleltetés, körülírás, felező 12-es, sormetszet.

- Memoriterek előadása: Előhang, szabadon választott 2-2 versszak legalább 3 énekből

- Szeretet, hazaszeretet, szerelem témakörei
  - Biblia
  - Kölcsey, Vörösmarty, Petőfi (Memoriter: Szózat, Himnusz)
  - Csokonai, Petőfi, Radnóti

- Gárdonyi Géza: Egri csillagok - cselekmény, szerkezet; a szereplők csoportjai, kapcsolataik, konfliktusok. Elbeszélői nézőpont, jellemábrázolás, ábrázolásmód.

  Bornemissza Gergely életútja. A mű fontos témái és motívumai.
  - Történelmi regény, ifjúsági regény, kalandregény; téma, motívum.

7.5.1.5 7. évfolyam Magyar nyelv

7.5.1.5.1 1. félév

- Kommunikáció, tömegkommunikáció
- Szóalkotási módok – szóképzés, szóösszetétel
- Szószerkezetek típusai, fajtái: hozzá-, mellé-, alárendelés.
- A mondat nyelvi funkciója, felépítése, szerkezete, mondatfajták, ezek szövegszervező

  ereje. Mondatfajta, kijelentő, kérdő, felszólító, felkiáltó, óhajtó mondat.
- Egyszerű és összetett mondat; tagolt és tagolatlan mondat; tő - és bővített mondat.
- Alany és az állítmány fogalma, fajtái, kifejezőeszközei
- Mondatrészek ábrázolása

7.5.1.5.2 2. félév

A tárgy fogalma, fajtái, kifejezőeszközei

- A határozók fogalma; a határozók fajtái (hely-, idő-, mód-és állapot-, eszköz-és társ, ok- és cél, részes- és állandóhatározó); a határozók kifejezőeszközei, határozók irányhármassága
- A jelző fogalma, fajtái (minőség,-, és mennyiségjelző, értelmező-, és birtokosjelző, kijelölőjelző), kifejezőeszközei
- A fenti mondatrészek kapcsolatainak ábrázolása – szerkezeti ábra készítése

7.5.1.6 7. évfolyam Irodalom

7.5.1.6.1 1. félév

- A középkor irodalma – stílusjegyek, műfajok, művek ismerete
- A reneszánsz irodalma – stílusjegyek, műfajok, művek ismerete
  - Hunyadi Mátyás
  - Janus Pannonius, Balassi Bálint
  - Shakespeare: Romeo és Júlia – dráma műneme, cselekmény, szerkezet, szereplők jellemzése, generációs különbségek megjelenítése, világkép – kitekintés: film – összehasonlítás
- Barokk irodalom – stílusjegyek, műfajok, művek ismerete ➢ eposz, költői levél, kuruc irodalom
- A megismert műfajok ismerete: epigramma, óda, szózat, elégia, rapszódia, dal; regény, kisregény, novella …
- Memoriter: Kölcsey: Himnusz, Vörösmarty: Szózat, Petőfi: Nemzeti dal, Szeptember végén

7.5.1.6.2 2. félév

- Klasszicizmus és romantika irodalma – stílusjegyek, műfajok, művek ismerete
  - Csokonai, Berzsenyi, Kölcsey, Vörösmarty, Petőfi, Arany
  - Jókai, Mikszáth
  - Memoriter: Csokonai: A reményhez, Kölcsey: Huszt, Emléklapra, Petőfi: Szabadság, szerelem
- Mikszáth novellák – műfaj ismerete, elemzési készség elsajátítása, cselekmény, szerkezet, szereplők…
- Mikszáth Kálmán: Szent Péter esernyője – műfaj, cselekmény, szerkezet, helyszín, idő, szereplők
- A megismert műfajok ismerete: epigramma, óda, szózat, elégia, rapszódia, dal; regény, kisregény, novella …

Szövegértés: egy-egy ismeretterjesztő és elbeszélő szöveg feldolgozása

7.5.1.7 8. évfolyam Magyar nyelv

7.5.1.7.1 1. félév

- Kommunikáció, digitális írásbeliség, alkalmi beszéd • Helyesírási alapelvek

- A mondatok csoportosítása: a beszélő szándéka, a mondat szerkezete és logikai minősége alapján
  - mondatvégi írásjelek
  - a szórend szerepe
- Magyar nyelv társadalmi és földrajzi változatai, ritkább szóalkotási módok
  - Szóösszetétel: alá- és mellérendelő összetett szavak fajtái, helyesírási tudnivalói
  - Szóképzés – a képzők rendszere: igéből igét, igéből névszót, névszóból igét, névszóból névszót
  - Egyéb szóalkotási módok: szóösszevonás, mozaikszó
- Szövegértés, szövegalkotás, mondatok elemzése, mondatrészek, helyesírás, szófajok,

  hangalak és jelentés, szavak szerkezete

7.5.1.7.2 2.félév

- Az összetett mondat fogalma; az összetett mondat fajtái
  - Alárendelő összetett mondat: fő –és mellékmondat, utalószó és kötőszó szerepe; a tagmondatok sorrendje; szerkezeti ábra
  - Sajátos jelentéstartalmú alárendelő összetett mondatok
  - Az idézés helyesírási tudnivalói
  - A mellérendelő összetett mondat fajtái, jelölése
  - Helyesírás!
- A magyar nyelv története és nyelvrokonsági kérdései

7.5.1.8 8. évfolyam Irodalom

7.5.1.8.1 1. félév

- Kárpát-medencei irodalmunk a 20.század első felében
  - Kulturális élet: folyóiratok (Új Idők, Nyugat, Erdélyi Helikon)
  - Stílusirányzatok a 20. század elején (klasszikus modernség) Az impresszionizmus, szimbolizmus, szecesszió stílus- és formajegyei.

    Jellemzőművek, ábrázolásmódok
  - Líra a 20.század első felének irodalmában
    - Ady Endre (Nyugat első nemzedéke): ars poetica, magyarságversek, szerelmes versek, szimbolizmus fogalma, újszerű költői kifejezőeszközök

- Babits Mihály: verstani, műfaji ismeretek bővítése, impresszionizmus fogalma
- Kosztolányi Dezső (Nyugat első nemzedéke): verstani, műfaji ismeretek bővítése
- Juhász Gyula (Nyugat első nemzedéke): verstani, műfaji ismeretek bővítése, impresszionizmus
- Tóth Árpád (Nyugat első nemzedéke): verstani, műfaji ismeretek bővítése, impresszionizmus
- Reményik Sándor (Erdélyi Helikon): verstani, műfaji ismeretek bővítése
- Verstani ismeretek József Attila (Nyugat második nemzedéke) és Radnóti Miklós (Nyugat harmadik nemzedéke) műveihez kapcsolódva
- Lírai és átmeneti műfajok, műtípusok, pl. óda, dal, epigramma, elégia, ekloga,életkép, tájlíra, elbeszélő költemény, ballada

- Memoriter: Ady Endre: Őrizem a szemed, József Attila: Mama (részlet), Radnóti: Nem tudhatom (részlet)

7.5.1.8.2 2. félév

- Epika a 20.század első felének irodalmában
  - Epika műnemébe tartozó műfaji ismeretek bővítése: történelmi regény (Kós Károly, Herczeg Ferenc), népies regény (Nyírő József), fejlődésregény (Tamási Áron)
  - Móricz Zsigmond: Hét krajcár novella – tartalom, szerkezeti felépítés
  - Kötelező olvasmány: Móricz Zsigmond: Légy jómindhalálig c. regény – tartalom, szerkezeti felépítés, gyerekek-felnőttek kapcsolata
  - Karinthy Frigyes: Röhög az egész osztály novella – tartalom, szerkezeti felépítés
- Trianon a magyar irodalomban

- Kárpát-medencei irodalmunk a 20.század második felében
- Kulturális élet
- Líra a 20.század második felének irodalmában
  - Szemelvények Szabó Lőrinc, Weöres Sándor, Kányádi Sándor, Nagy László, Wass Albert műveiből és kortárs magyarlírai alkotásokból a tankönyv alapján/szabadon választott művek alapján
- Epika a 20.század második felének irodalmában
  - Epika műnemébe tartozó műfaji ismeretek bővítése: regényes önéletrajz (Tamási Áron), szociográfiai bemutatás (Sütő András), egyperces novellák (Örkény István)
- Dráma a 20.század második felének irodalmában
  - Műnem sajátosságainak felelevenítése, tudás bővítése, drámai műfajok (tragédia, komédia)
  - Kötelező olvasmány: Sütő András: Advent a Hargitán
    - Monológ, dialógus, konfliktus fogalmak
    - A szereplők jellemzése
- A 20. századi történelem az irodalomban
  - Szabó Magda: Abigél

- Memoriterek: József Attila: Születésnapomra (részlet), Reményik: Templom és iskola (részlet), Kányádi: Két nyárfa (részlet)

Szövegértés: egy-egy elbeszélő és ismeretterjesztő szöveg feldolgozása

7.5.2 MATEMATIKA

7.5.2.1 5. évfolyam

7.5.2.1.1 I. félév

I. Az egész számok

- *Természetes számok írása, olvasása milliós számkörben, - A helyiértékes írás; alaki érték, helyi érték, valódi érték.*
- *Számlálás, számolás. Hallott számok leírása, látott számok kiolvasása.*
- *Számok ábrázolása számegyenesen.*
- *Természetes számok kerekítése*
- *Írásbeli műveletek: összeadás, kivonás, szorzás, osztás (többjegyű osztóval is). - Műveletek eredményeinek előzetes becslése, ellenőrzése, kerekítése.*
- *Műveleti tulajdonságok, a helyes műveleti sorrend.*
- *A **negatív egész** számok értelmezése; ellentett, abszolút érték fogalma*
- *Egész számok összeadása, kivonása*
- *A témakörhöz tartozó szöveges feladatok megoldása.*

II. **Törtek, tizedes törtek**

- ***Tört** fogalma, szemléltetése, egy egész tört része, mennyiség törtrésze*
- *Törtek azonos átalakításai: egyszerűsítés, bővítés, vegyes tört,*
- *Törtek helye a számegyenesen, nagyságrendi összehasonlítások.*
- *Összeadás, kivonás a törtek körében.*
- *Törtek szorzása, osztása egész számmal (0 szerepe a szorzásban, osztásban). - Műveleti tulajdonságok, a helyes műveleti sorrend.*
- ***Tizedes törtek** értelmezése, helyiérték szerinti összeg alakja,*
- *Tizedes törtek ábrázolása, kerekítése, összehasonlítása,*
- *Tizedes törtek összeadása, kivonása,*
- *Tizedes törtek szorzása, osztása egész számmal.*
- *A témakörhöz tartozó szöveges feladatok megoldása.*

III. **Bevezetés a geometriába**

- *A tér elemei: pont, vonal, egyenes, félegyenes, szakasz, sík, valamint ezek kölcsönös*

  helyzete.
- Konvex, konkáv alakzatok felismerése.
- *Párhuzamos és merőleges egyenesek szerkesztése csúsztatással*

- *Párhuzamosság, merőlegesség felismerése síkbeli és térbeli alakzatokon.* - *A téglalap és négyzet tulajdonságai, felismerése.*
- *Testek szemléltetése, tulajdonságai (lap, él, csúcs)*

7.5.2.1.2 2. félév

***IV.* Hosszúság, terület, térfogat**

- *A hosszúság és terület mérése, mértékegységei*
- *Téglalap, (négyzet is!) kerülete, területe.*
- *Sokszögek kerülete.*
- *Kocka, téglatest tulajdonságai, hálója.*
- *A felszín és térfogat mérése, mértékegységei*
- *Téglatestek (négyzetes hasáb, kocka is!) felszínének és térfogatának kiszámítása.* -
- *A témakörhöz tartozó szöveges feladatok megoldása.*

***V.* Helymeghatározás, sorozatok**

- *A helymeghatározás szerepe környezetünkben.*
- *A derékszögű koordináta-rendszer.*
- *Pontok ábrázolása, koordináták jelölése.* - Sorozatok, ritmusok, díszítések.
- Nevezetes, érdekes sorozatok.

***VI.* Mérés, arányosság, szöveges feladatok**

- *A tömeg mérése, mértékegységei.*
- *Az űrtartalom és térfogat mérése, mértékegységei.* - *Az idő mérése, mértékegységei.*
- *Arányosságok, változó mennyiségek.*
- *Egyenes arányosság.*
- *Nyitott mondatok megoldása.*
- *Szöveges feladatok megoldása.*

***VII.* Adatgyűjtés, statisztika.**

- Táblázatok, grafikonok.
- Az adatok ábrázolása; az adatok ábrázolásának értelmezése. - Átlagszámítás.
- Lehetetlen, lehetséges, biztos események.

7.5.2.2 6. évfolyam

7.5.2.2.1 1. félév

I. Számok és műveletek

- *Számhalmazok ismerete (természetes, egész, racionális)*
- Hatványozás (alap, kitevő, szorzatalak, hatványalak, hatványérték). A 10 hatványainak helyes használata.
- *Mértékegységek helyes használata, mértékegységek átváltása (hosszúságmérés, tömegmérés, űrtartalommérés, területmérés, térfogatmérés, időmérés)*
- *Számok kerekítése (tizedre, századra, ezredre).*
- *Műveletek, műveleti sorok megoldása a racionális számok körében (természetes számokkal, törtekkel, tizedes törtekkel, egész számokkal).*
- Számelméleti alapismeretek
- *Fogalmak ismerete: osztó és többszörös, prímszámok és összetett számok, prímtényezős felbontás, oszthatósági szabályok* (*2-vel, 4-gyel*, 8-cal, *3-mal, 9-cel, 5- tel*, 25-tel, *10-zel, 100-zal, 1000-rel, 6-tal*, 12-vel, 15-tel), legkisebb közös többszörös, legnagyobb közös osztó, *osztópárok*
- *Oszthatósági szabályok alkalmazása, prímszámok felismerése, összetett számok prímtényezős felbontása,* legkisebb közös többszörös, legnagyobb közös osztó illetve *osztópárok meghatározása.*

II. Geometriai vizsgálatok, szerkesztések Fogalmak:

- *egyenes, félegyenes, szakasz, párhuzamos- és merőleges egyenes, síkidomok és sokszögek, testek (lapok, élek, csúcsok)*
- *kör és részei (körvonal, körlap, sugár, átmérő, körív,* húr, körszelet, körgyűrű, körcikk, szelők és érintők*), szakaszfelező merőleges*
- *szögek típusai*, sokszögek (átlók, belső szögek),
- *háromszögek (háromszög-egyenlőtlenség, felosztása szögek és oldalak szerint)* - négyszögek (trapéz, paralelogramma, deltoid, rombusz, téglalap, négyzet)

Szerkesztések:

- *párhuzamos és merőleges egyenesek szerkesztése csúsztatással, körzővel*
- *szögek mérése szögmérővel*
- *szögek szerkesztése, másolása körzővel*

- pont és pont, pont és egyenes, egyenes és egyenes közti távolság meghatározása
- *szakaszfelező merőleges szerkesztése*
- *háromszögek szerkesztése 3 adatból (3 oldal, 2 oldal és közbezárt szög, egy oldal*

és két szög, 2 oldal és a nagyobbikkal szemközti szög alapján) - *négyszögek szerkesztése (négyzet, téglalap), területe, kerülete*

7.5.2.2.2 2. félév

III. Összefüggések, százalékszámítás

- *grafikon, táblázatok leolvasása, készítése*
- *két szám aránya*
- *egyenes arányosság*
- *fordított arányosság*
- arányos osztás
- *százalékszámítás: százalékérték, százalékláb, alap kiszámítása egyszerű feladatokban - kördiagramok értelmezése szöveges feladatok alapján*

IV. Tengelyes tükrözés

- *tengelyes tükrözés tulajdonságai*
- *tükörkép szerkesztése*
- *tengelyesen szimmetrikus alakzatok*
- tengelyesen tükrös háromszögek (egyenlő szárú és szabályos háromszög tulajdonságai) szerkesztése, területének meghatározása
- szabályos sokszögek vizsgálata, szerkesztése (háromszög, négyszög, hatszög, nyolcszög)
- tengelyesen tükrös négyszögek vizsgálata, területe, kerülete (paralelogramma, rombusz, téglalap, négyzet, húrtrapéz deltoid)

7.5.2.3 7. évfolyam

7.5.2.3.1 1. félév

I. Számok és műveletek

- *Számhalmazok ismerete (természetes, egész, racionális,* irracionális*)*
- *Hatványozás (azonos alapú hatványok szorzata és hányadosa, hatvány hatványozása*, természetes kitevővel).
- *Normálalak (1-nél nagyobb számok normálalakja).*
- *Számelmélet: osztó, többszörös, oszthatósági szabályok ismerete és alkalmazása* (*2-vel,*

4-gyel, 8-cal, 5-tel, 25-tel, 125-tel*, 10-zel, 100-zal, 1000-rel, 3-mal, 9-cel, illetve vegyes oszthatósági szabályok: 6-tal, 12-vel, 15-el,* 18-cal, 24-gyel).

- *Osztók meghatározása. Prímszám és összetett szám fogalma, prímtényezős felbontás alkalmazása,* számelmélet alaptételének ismerete. *Legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös meghatározása,* alkalmazása műveletek illetve szöveges feladatok megoldása során.
- *Műveletek, műveleti* sorok, *szöveges feladatok megoldása a racionális számok körében (természetes számokkal, törtekkel, tizedes törtekkel, egész számokkal).*
- *Százalékszámítás*
- *Egészrész és törtrész meghatározása. Arány és arányos osztás alkalmazása szöveges*

  feladatok megoldása során. Százalékszámítás alkalmazása szöveges feladatok megoldása során.
- Kamatos kamat kiszámítása.
- Statisztikai számítások (átlag, medián, módusz, terjedelem). *Grafikon, diagramok*

  értelmezése és készítése (töröttvonal-diagram, oszlopdiagram, kördiagram, szalagdiagram).
- Valószínűségszámítás (sorbarendezés, kiválasztás, gyakoriság, relatív gyakoriság, kedvező események, összes esemény).

II. Hozzárendelés, függvény

- *Hozzárendelések vizsgálata (egyértelmű hozzárendelés, többértelmű hozzárendelés,*

  alaphalmaz, képhalmaz, reláció)
- *Függvények értelmezése, vizsgálata* (értelmezési tartomány, értékkészlet)
- *Lineáris függvény (egyenes arányosság, konstans függvény) ábrázolása táblázat,* hozzárendelési szabály segítségével. Hozzárendelési szabály meghatározása a grafikonról. Grafikonra illeszkedő pontok koordinátáinak meghatározása.
- Sorozat, mint függvény (Sorozatok szabályszerűségeinek felismerése.)
- Statisztikai fogalmak: gyakoriság, relatív gyakoriság, átlag, módusz, medián

7.5.2.3.2 2. félév

III. Egybevágóság

- *Geometriai transzformációk vizsgálata (egybevágóság és hasonlóság fogalmának*

  helyes használata)

- *Egybevágósági transzformációk (fogalmak, tulajdonságok ismerete, szerkesztések):*

tengelyes tükrözés, középpontos tükrözés,

- *Egybevágó alakzatok felismerése (tengelyesen szimmetrikus, középpontosan*

szimmetrikus) **IV. Algebra**

- *Műveletek algebrai kifejezésekkel: együtthatók és változók fogalmának helyes használata.* Algebrai egész- és törtkifejezések felismerése. *Helyettesítési érték meghatározása. Egynemű, különnemű kifejezések összevonása.*
- Algebrai kifejezések használata szöveges feladatokban.
- *Egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása mérlegelvvel (azonosságok, azonos*

egyenlőtlenségek, alaphalmaz, igazsághalmaz, számegyenes, ellenőrzés) - Szöveges feladatok megoldása egyenlettel

V. Síkidomok, testek

- *Geometriai alapfogalmak*
- *Síkidomok, sokszögek (konvex és konkáv síkidom). Sokszög kerülete,* átlók számának meghatározása.
- *Háromszögek csoportosítása oldalak és szögek szerint. Háromszög-egyenlőtlenség, belső és külső szögek nagysága.*
- Kapcsolat a háromszög oldalai és szögei között.
- *Háromszögek szerkesztése.* A háromszögek egybevágóságának alapesetei. *A*

háromszög magassága. A háromszög területe.

- *Négyszögek: kerülete, belső és külső szögek meghatározása.*
- *Négyszögek* szerkesztése, *tulajdonságai: trapéz, paralelogramma, rombusz, téglalap, négyzet. Négyszögek területe.*
- *Kör: körrel kapcsolatos fogalmak ismerete.*
- *Sokszöglapokkal határolt testek: alapfogalmak (lapok, élek, csúcsok, lapátló, testátló,*

háló, palást)

- *Kocka és téglatest felszíne, térfogata.*
- *Hasáb hálója és felszíne. Egyenes hasáb térfogata.*

7.5.2.4 8. évfolyam

7.5.2.4.1 1. félév

I. Számok és betűk

- *Halmazelméleti fogalmak és* műveletek*: alaphalmaz, üres halmaz, részhalmaz, valódi*

részhalmaz, kiegészítő halmaz, két halmaz metszete, két halmaz egyesítése, két halmaz különbsége. Szöveges feladatok megoldása halmazok segítségével.

- *Racionális szám, irracionális szám, egész szám, természetes szám fogalma,*

- *Műveletek, műveleti sorok, szöveges feladatok megoldása a racionális számok körében*

(természetes számokkal, törtekkel, tizedes törtekkel, egész számokkal).

- *Hatványozás (azonos alapú hatványok szorzata és hányadosa, hatvány hatványozása,*

szorzat és hányados hatványozása).

- *Számok normálalakja.* Műveletek a számok normálalakjával.

- *Számelmélet: osztó, többszörös, oszthatósági szabályok ismerete és alkalmazása* (*2-vel, 4-gyel, 8-cal, 5-tel, 25-tel,* 125-tel*, 10-zel, 100-zal, 1000-rel, 3-mal, 9-cel, illetve vegyes oszthatósági szabályok: 6-tal, 12-vel, 15-el,* 18-cal, 24-gyel).

- *Osztók meghatározása. Prímszám és összetett szám fogalma, prímtényezős felbontás alkalmazása. Legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös meghatározása, alkalmazása műveletek* illetve szöveges feladatok megoldása során.

- *Számok négyzetgyökének és négyzetének meghatározása számológéppel*.

- *Arány, arányosság, százalékszámítás használata* szöveges feladatok megoldása során. - *Kombinatorikai és logikai feladatok megoldása.*

- *Algebrai kifejezések helyettesítési értéke; műveletek algebrai kifejezésekkel.*

II. A Pitagorasz-tétel

- *Pitagorasz-tétel megfogalmazása*

- *Pitagorasz-tétel alkalmazása síkban. Derékszögű háromszögek keresése síkbeli alakzatokban. - Nevezetes derékszögű háromszögek. (30°-os, 60°-os szögű derékszögű háromszög)*

III. Egyenletek, egyenlőtlenségek

- *Műveletek algebrai kifejezésekkel: együtthatók és változók fogalmának helyes*

használata. Algebrai egész- és törtkifejezések felismerése. Helyettesítési érték meghatározása. Egynemű, különnemű kifejezések összevonása. Egytagú/többtagú kifejezések szorzása, osztása egytagú kifejezéssel.

- *Egyenlet, azonosság, egyenlőtlenség, azonos egyenlőtlenség megoldása mérlegelvvel*

- *Szöveges feladatok megoldása egyenlettel, egyenlőtlenséggel: helyiértékes feladatok,*

geometriai számítással kapcsolatos feladatok, fizikai számításokkal kapcsolatos feladatok, keveréses feladatok, együttes munkavégzéssel kapcsolatos feladatok, pénzügyi feladatok.(Kiegészítés)

7.5.2.4.2 2. félév

IV. Geometriai transzformációk

- *Egybevágósági transzformációk (fogalmak, tulajdonságok ismerete, szerkesztések):*

tengelyes tükrözés, középpontos tükrözés, eltolás, elforgatás.

- *A háromszögek egybevágóságának alapestei.*

- *Egybevágó alakzatok felismerése (tengelyesen szimmetrikus, középpontosan*

szimmetrikus, forgásszimmetrikus alakzatok).

- *Hasonlósági transzformációk. Háromszögek hasonlóságának alapestei.* Hasonló

síkidomok területének aránya. Hasonló testek térfogatának aránya.

- *Középpontos hasonlóság: tulajdonságai, hasonlósági arány, külső- és belső*

hasonlósági pont. Szakasz arányos felosztása. *Középpontosan hasonló alakzatok szerkesztése.* Számítási feladatok.

- Szöveges feladatok megoldása transzformációkra

V. HOZZÁRENDELÉSEK; függvények, valószínűség, sorozatok

- *Hozzárendelések vizsgálata (egyértelmű hozzárendelés, többértelmű hozzárendelés, alaphalmaz, képhalmaz, reláció)*

- *Függvények értelmezése, vizsgálata (értelmezési tartomány, értékkészlet)*

- *Lineáris függvény (egyenes arányosság, konstans függvény) ábrázolása táblázat,*

hozzárendelési szabály segítségével. Grafikonra illeszkedő pontok koordinátáinak meghatározása.

- *Sorozat, mint függvény (Sorozatok szabályszerűségeinek felismerése)*

- *Egyenletek, egyenlőtlenségek grafikus megoldása*

- *Sorozatok: számtani sorozat, jellemzőinek meghatározása, első n tag összege.*

- *Sorozatok alkalmazása szöveges feladatok megoldása során.*

- *A gyakoriság, a relatív gyakoriság, az átlag, módusz, medián, terjedelem fogalma.*

VI. Síkidomok, testek

- *Geometriai alapfogalmak. Sík- és térelemek kölcsönös helyzete.* Alakzatok közötti

távolság meghatározása síkban és térben. *Szögek fajtái, szögpárok,* hajlásszögek.

- *Adott tulajdonságú ponthalmazok: körvonal, körlap, szakasz felezőmerőlegese,*

szögfelező, gömbfelület, gömbtest.

- *Síkidomok, sokszögek: csúcsok, oldalak, átlók, belső- és külső szögek.* Átlók számának

meghatározása. *Belső szögek összegének meghatározása.* Szabályos sokszögek belső szögének meghatározása. *Konkáv és konvex síkidomok.*

- *Háromszögek csoportosítása oldalak és szögek szerint. Összefüggések a belső és külső szögek között. A háromszög szerkesztésének alapesetei. A háromszög nevezetes vonalai, pontjai: köré írható kör, beírt kör, magasságvonal, magasságpont,*

- *Négyszögek tulajdonságai: trapéz, paralelogramma, húrtrapéz, deltoid, rombusz, téglalap, négyzet.*

- *Sokszögek területe*

- *Testek: Egyenes hasáb palástja, felszíne, térfogata (ide tartozik a kocka, négyzetes hasáb*

és téglatest is); A gúla palástja, felszíne, térfogata.

- *Pitagorasz-tétel alkalmazása térben: derékszögű háromszögek hiányzó oldalainak*

meghatározása térben.

- Szöveges feladatok megoldása

7.5.3 TÖRTÉNELEM

7.5.3.1 5. évfolyam

7.5.3.1.1 1. félév

Személyes történelem
Fogalmak: kódex.
Személyek: -.

Kronológia: Kr. e. és Kr. u., évszázad, őskor, ókor, középkor, újkor, jelenkor/modern kor. *Topográfia:* -.

Fejezetek az ókor történetéből

Fogalmak: öntözéses földművelés, fáraó, piramis, hieroglifa, városállam, jósda, többistenhit, olümpiai játékok, monda, provincia, rabszolga, gladiátor, amfiteátrum, falanx, légió, népvándorlás. *Személyek:* Kheopsz, Zeusz, Pallasz Athéné, Nagy Sándor, Romulus, Hannibál, Julius Caesar, Augustus, Attila.
Kronológia: Kr. e. 776 az első feljegyzett olümpiai játékok, Kr. e. 753 Róma alapítása a hagyomány szerint, Kr. e. 490 a marathóni csata, Kr. u. 476 a Nyugatrómai Birodalom bukása.
Topográfia: Egyiptom, Nílus, Athén, Olümpia, Spárta, Itália, Róma, Pannónia, Aquincum, Marathón, Római Birodalom.

A kereszténység

Fogalmak: egyistenhit, Biblia, Ószövetség/Héber Biblia, Újszövetség, zsidó vallás, keresztény vallás, keresztség és úrvacsora.
Személyek: Mózes, Dávid, Salamon, Jézus, Mária, József, Szent Péter és Szent Pál apostolok.
Kronológia: -.
Topográfia: Jeruzsálem, Betlehem.

7.5.3.1.2 2. félév

A középkor világai

Fogalmak: földesúr, lovag, nemes, uradalom, jobbágy, robot, pápa, szerzetes, bencés rend, pálos rend, kolostor, katolikus, román stílus, gótikus stílus, polgár, céh, iszlám vallás.
Személyek: Szent Benedek, Gutenberg, Mohamed.
Kronológia: -.
Topográfia: Visegrád, Pannonhalma, Szentföld, Anglia, Franciaország.

Képek és portrék az Árpád-kor történetéből

Fogalmak: hunok, finnugor, törzs, vérszerződés, fejedelem, honfoglalás, székelyek, kalandozások, vármegye, tized, ispán, Szent Korona, tatárok/mongolok, kunok.
Személyek: Álmos, Árpád, Géza, I. (Szent) István, I. (Szent) László, Könyves Kálmán, III. Béla, IV. Béla, Szent Gellért, Szent Erzsébet, Szent Margit.
Kronológia: 895 a honfoglalás, 907 a pozsonyi csata, 997/1000–1038 István uralkodása, 1222 az Aranybulla kiadása, 1241–1242 a tatárjárás, 1301 az Árpád-ház kihalása.
Topográfia: Etelköz, Vereckei-hágó, Kárpát-medence, Esztergom, Buda, Székesfehérvár, Horvátország, Muhi, Német-római Császárság.

7.5.3.2 6. évfolyam

7.5.3.2.1 1. félév

Képek és portrék a magyar állam virágkorából

Fogalmak: aranyforint, nádor, *nemes,* ősiség és kilenced törvénye, kormányzó, *végvár, , szekérvár, zsoldos.*
Személyek: I. Károly, I. (Nagy) Lajos, Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János, Hunyadi Mátyás, I. Szulejmán.
Topográfia: Lengyelország, Oszmán Birodalom, Csehország, Visegrád, Nándorfehérvár.
Évszámok: 1308 (I. Károly), 1456 (Nándorfehérvár), 1458-1490 (Hunyadi Mátyás uralkodása).

Új látóhatárok

Fogalmak: gyarmat, manufaktúra, tőkés, bérmunkás, kapitalizmus, bank, tőzsde, részvény, reformáció, református, evangélikus, ellenreformáció és katolikus megújulás, jezsuiták, vallási türelem, felvilágosodás.
Személyek: Kolumbusz Kristóf, Magellán, Luther Márton, Kálvin János, Károli Gáspár, Pázmány Péter, Kopernikusz.
Topográfia: Spanyolország, India, Kína, London, Sárospatak.
Évszámok: 1492 (Kolumbusz – Amerika felfedezése), 1517 (Luther fellépése – reformáció kezdete)

Portrék és történetek Magyarország kora újkori történetéből

Fogalmak: szultán, janicsár, török hódoltság, kuruc, labanc, szabadságharc, trónfosztás. *Személyek:* I. Szulejmán, II. Lajos, Dobó István, Bocskai István, Bethlen Gábor, Zrínyi Miklós (a költő és hadvezér), II. Rákóczi Ferenc, Mária Terézia.
Topográfia: Mohács, Eger, Erdélyi Fejedelemség, Hódoltság, Magyar Királyság, Pozsony, Bécs, Gyulafehérvár, Debrecen.
Évszámok: 1526 a mohácsi csata, 1541 Buda eleste, 1552 Eger védelme, 1686 Buda visszafoglalása, 1703–1711 a Rákóczi-szabadságharc, 1740–1780 (Mária Terézia).

7.5.3.2.2 2. félév

Élet a kora újkori Magyarországon

Fogalmak: nemzetiség, ortodox, barokk.
Személyek: -
Topográfia: Debrecen,
Temesvár. *Évszámok:* -

A forradalmak kora

Fogalmak: ipari forradalom, gyár, szabad verseny, tömegtermelés, munkanélküliség, forradalom, diktatúra.

Személyek: James Watt, Edison, Bonaparte Napóleon.
Topográfia: Párizs, Habsburg Birodalom, Oroszország, Nagy-Britannia. *Évszámok:* 1789 a francia forradalom, 1815 a waterlooi csata.

A magyar nemzeti ébredés és polgárosodás kora

Fogalmak: országgyűlés, köztehervisel és, jobbágyfelszabadítás, sajtószabadság, cenzúra, miniszterelnök, honvédség, kiegyezés.
Személyek: Széchenyi István, Kossuth Lajos, Batthyány Lajos, Bem József, Görgei Artúr, Klapka György, Ferenc József, Deák Ferenc.
Topográfia: Pest, Pákozd, Isaszeg, Világos, Komárom, Arad, Osztrák-Magyar Monarchia. *Évszámok:* 1830–1848 a reformkor, 1848. március 15. a pesti forradalom, 1849. október 6. az aradi kivégzések, 1867 a kiegyezés.

7.5.3.3 7. évfolyam

7.5.3.3.1 1. félév

A modern kor születése

Fogalmak: nacionalizmus, liberalizmus, konzervativizmus, demokrácia, szocializmus, kommunizmus, kereszténységszocializmus.
Személyek: Bismarck, Marx.
Topográfia: Németország, Olaszország, Brit Birodalom, Amerikai Egyesült Államok, Japán.
Évszámok: 1871 Németország egyesítése.

A dualizmus kora: felzárkózás Európához

Fogalmak: közös ügyek, dualizmus, MÁV, Millennium, emancipáció, urbanizáció. *Személyek:* Andrássy Gyula.
Topográfia: Budapest.
Évszámok: 1896 a Millennium.

Az első világháború és következményei

Fogalmak: antant, központi hatalmak, front, állóháború, hátország, bolsevik, tanácsköztársaság, vörösterror, fehér különítményes megtorlások, kisantant.
Személyek: Tisza István, Lenin, Károlyi Mihály, Horthy Miklós.
Topográfia: Szarajevó, Szerbia, Doberdó, Kárpátalja, Felvidék, Délvidék, Burgenland, Erdély, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Románia, Ausztria.
Évszámok: 1914–1918 az első világháború, 1917 a bolsevik hatalomátvétel, 1920. június 4. a trianoni békediktátum.

Totális diktatúrák

Fogalmak: személyi kultusz, GULAG, totális állam, nemzetiszocializmus, antiszemitizmus, fasizmus.
Személyek: Sztálin, Hitler.
Topográfia: Szovjetunió, Szibéria (munkatáborok).

Évszámok: 1933 a náci hatalomátvétel.

7.5.3.3.2 2. félév

A Horthy-korszak

Fogalmak: revízió, numerus clausus, pengő.
Személyek: Bethlen István, Klebelsberg Kuno, Szent-Györgyi Albert.
Topográfia: -
Évszámok: 1920–1944 a Horthy-korszak.

A második világháború

Fogalmak: tengelyhatalmak, szövetségesek, bécsi döntések, nyilasok, totális háború, holokauszt, gettó, deportálás, koncentrációs tábor, zsidótörvények.
Személyek: Franklin D. Roosevelt, Churchill, Teleki Pál, Szálasi Ferenc, Salkaházi Sára.
Topográfia: Sztálingrád, Normandia, Hirosima, Don-kanyar, Auschwitz.
Évszámok: 1939–1945 a második világháború, 1941. június a Szovjetunió megtámadása, 1944.
március 19. Magyarország német megszállása, 1945. április a háború vége Magyarországon.

A megosztott világ

Fogalmak: Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ), hidegháború, vasfüggöny, berlini fal, szuperhatalom, Észak-atlanti Szerződés Szervezete (NATO), Varsói Szerződés, piacgazdaság, jóléti állam.
Személyek: Hruscsov, Kennedy.
Topográfia: Berlin, Németországi Szövetségi Köztársaság (NSZK), Német Demokratikus Köztársaság (NDK), Észak- és Dél-Korea, Kuba.
Évszámok: 1947 a párizsi béke, a hidegháború kezdete, 1948 Izrael Állam megalapítása.

Magyarország szovjetizálása

Fogalmak: malenkij robot, államosítás, tervgazdaság, Államvédelmi Hatóság (ÁVH).
Személyek: Kovács Béla, Rákosi Mátyás, Mindszenty József.
Topográfia: Recsk, Hortobágy, Duna-delta.
Évszámok: 1945 szovjet megszállás, választás Magyarországon, 1948–1956 a Rákosi-diktatúra.

7.5.3.4 8. évfolyam

7.5.3.4.1 1. félév

A forradalomtól az ezredfordulóig

Fogalmak: Molotov-koktél, sortüzek, munkásőrség, Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP), Kommunista Ifjúsági Szövetség (KISZ), úttörő,

termelőszövetkezet, háztáji, maszek, gulyáskommunizmus, rendszerváltoztatás, privatizáció, jogállam, többpártrendszer.
Személyek: Nagy Imre, Kádár János, Gorbacsov, Reagan, II. János Pál, Antall József, Göncz Árpád, Horn Gyula, Orbán Viktor.
Topográfia: Corvin köz, Mosonmagyaróvár.
Évszámok: 1947 a párizsi béke, a hidegháború kezdete, 1948 Izrael Állam megalapítása.

Együttélés a Kárpát-medencében

Fogalmak: kitelepítés, asszimiláció.
Személyek: Esterházy János, Márton Áron.
Topográfia: Szlovákia, Ukrajna.
Évszámok: 1944–1945 magyarellenes atrocitások.

Népesedés és társadalom

Fogalmak: háziasítás, nagy pestisjárvány, népességrobbanás, migráció, multikulturalizmus, terrorizmus, globalizáció.
Személyek: Semmelweis Ignác.
Topográfia: -
Évszámok: -

7.5.3.4.2 2. félév

A demokratikus állam

Fogalmak: népgyűlés, hatalmi ágak, alkotmány, elnök, általános választójog. *Személyek:* Periklész, George Washington.
Topográfia: -
Évszámok: Kr. e. 5. sz. az athéni demokrácia fénykora, 1776 az amerikai Függetlenségi nyilatkozat, 2012 Magyarország Alaptörvénye.

Régiók története

Fogalmak: integráció, euró, Európai Unió, visegrádi együttműködés, polgárháború, nagy fal, hinduizmus, buddhizmus, kasztrendszer, Korán.
Személyek: Lincoln, Gandhi, Mao Ce-tung.
Topográfia: Brüsszel, Lengyelország, Csehország, Közel-Kelet, Izrael.
Évszámok: 1957 a római szerződés, 1992 a maastrichti szerződés, 2004 Magyarország belép az Európai Unióba.

Mérlegen a magyar történelem

Személyek: Julianus barát, Kőrösi Csoma Sándor, Magyar László; Neumann János, Csonka János, Galamb József, Kármán Tódor; Papp László, Puskás Ferenc, Egerszegi Krisztina,
Balczó András; Liszt Ferenc, Munkácsy Mihály, Kodály Zoltán, Bartók Béla, Korda Sándor.

7.5.4 HON- ÉS NÉPISMERET

A hon- és népismeret tárgy vizsgájának formája: szóbeli vizsga

7.5.4.1 6. évfolyam

7.5.4.1.1 1. félév

TÉMAKÖR: Az én világom

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Hagyományos szerepek megismertetése a családban.
- A nemzedékek közötti távolság csökkentése
- Családi történetek, családfa
- Szomszédság, rokonság fogalma, rokoni viszonyok, elnevezések
- A település jellegzetes mesterségei
- Nagyszüleink, dédszüleink és a régebbi korok világának erkölcsi normái
- A lakóhely épített és természeti környezetének adottságai, helytörténete, néphagyományai

Fogalmak

család, rokon, közösség, helyi értékek, helytörténet, mesterség, foglalkozás, norma, épített környezet, természeti környezet, fenntarthatóság

TÉMAKÖR: Örökségünk, hagyományaink, nagyjaink

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Néprajzi tájak, tájegységek Magyarországon és a Kárpát-medencében
- Dunántúl, Felföld, Alföld, és a kapcsolódó határon túli területek néprajzi jellemzői
- Erdély és Moldva hon- és népismereti, néprajzi jellemzői
- A magyarság kulturális öröksége a határon túli területeken
- A hazánkban élő nemzetiségek kultúrája, hagyományai
- Természeti kincseink, az épített környezet értékei
- A magyar tudomány és kultúra eredményei és alkotói a nagyvilágban
- A hungarikumok

Fogalmak

néprajzi csoport, nemzetiség, néprajzi táj, határainkon túl élő magyarok, szórvány, nemzeti összetartozás, haza, hazaszeretet, hungarikum, világörökség

7.5.4.1.2 2. félév

TÉMAKÖR: Találkozás a múlttal

Fejlesztési feladatok és ismeretek

A paraszti háztartás

- A magyarok és a magyarországi nemzetiségek házainak külső jellegzetességei, táji különbségei
- A konyha és az ételkészítés eszközei
- A szoba berendezése, bútorzata
- A családon belüli munkamegosztás

Ünnepek, jeles napok

- A keresztény ünnepek a népi hagyományokban:
- Őszi jeles napok, ünnepek
- Karácsonyi ünnepkör, köszöntők, színjátékszerű szokások
- Farsangköszöntők, maszkos alakoskodások, iskolába toborzó szokások
- Nagyböjt, böjti játékok, húsvéti ünnepkör szokásai
- Májusfaállítás, pünkösdi szokások
- Szent Iván-napi szokások, nyári jeles napok,
- A közösségi alkalmak (vásárok, pásztorünnepek, búcsúk) és jelentőségük a hagyományos közösségi életben
- Keresztelő, népi játékok, gyereklakodalom
- Leány-, legényélet jellegzetességei, szokásai
- A lakodalom, lakodalmi szokások

Életmód

- A munkaalkalmakhoz (aratás, szüret, fonó, tollfosztó, kukoricafosztó) kapcsolódó szokások és játékok)
- Hétköznapi és ünnepi viselet
- Hagyományos paraszti ételek
- A népi táplálkozás jellemzői
- A gazdálkodó ember legfontosabb munkái
- Gyermekjátékok
- A városi életforma sajátosságai és változásai a 19-20. században

Fogalmak

jurta, veremház, egysejtű ház, többosztatú ház, falazat, tetőtartó szerkezet, tetőformák, konyhai cserépedény, sparhelt, munkasarok, szentsarok, munkamegosztás;

ünnep, jeles nap, böjt, advent, köszöntő szokások, lucázás, kántálás, betlehemezés, bölcsőske, regölés, aprószentek napi vesszőzés, háromkirályjárás, iskolába toborzó szokások, böjti játékok, kiszehajtás, villőzés, húsvét, zöldágjárás, komatálküldés, májusfaállítás, pünkösdölés, pünkösdikirályné-járás, nyári napforduló, kaláka, pásztorünnep, búcsú, gyereklakodalom, leányélet, legényélet, lakodalom;

szántás, vetés, aratás, szüret, szilaj és félszilaj pásztorkodás, fonás, szövés, fonó, ing, gatya, pendely, szoknya, kötény, ünnepi viselet, böjtös nap, kenyérsütés, téli étrend, nyári étrend, fonó, tollfosztó, kukoricafosztó, vásár, körjáték, utánzó játék, eszközös játék, sport jellegű játék, gyermekfolklór, népi játék, kávéház, kaszinó, „korzózás”, polgár, munkás, értelmiség, keresztelő

7.5.5 ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK

7.5.5.1 8. évfolyam

Az állampolgári ismeretek tantágy vizsgája szóban történik.

7.5.5.1.1 1. félév

TÉMAKÖR: Család; a családi szocializáció jellemzői; a hagyományos családmodell

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A hagyományos családmodell közösségi és társadalmi fontosságának tudatosítása, a családi szerepek megismerése
- A család fogalma és társadalmi szerepe; A család: szeretetközösség, együttműködés, kölcsönösség, tisztelet; A családi szerepek; A családi szocializáció jellemzői

Fogalmak

család, házasság, családi szerepek, gyermekvállalás

TÉMAKÖR: A család gazdálkodása és pénzügyei

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A családok takarékossági lehetőségei, a környezettudatos életvitel
- A családokra jellemző fogyasztási szokások
- Családi költségvetés alapvető elemeinek megismerése, értelmezése, a következtetések megfogalmazása
- Családi háztartás; Bevételek, kiadások; A család fogyasztási szokásai

Fogalmak

családi háztartás, a család bevételei: jövedelmek, társadalmi juttatások, a tulajdonból származó jövedelmek, örökség, nyeremény, a család kiadásai: létszükségleti kiadások, jóléti (például kulturális, szabadidős és rekreációs) kiadások, rendkívüli kiadások, fogyasztás, pénzügyi tudatosság, gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság¸ környezettudatosság;

TÉMAKÖR: Településünk, lakóhelyünk megismerése

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A település, lakóhely környezeti sajátosságainak, történelmének megismerése
- A településen jelenlévő egyházi, vagy kulturális szervezet, sportegyesület megismerése
- A település, lakóhely jellemzőinek megismerése
- A település történelmi, kulturális, néprajzi értékeinek megismerése
- A település, lakóhely közintézményei
- A település fejlesztésének lehetőségei
- A település, lakóhely alapvető jellemzői; A település történetének sajátosságai; A lakóhely kulturális értékei; A településen működő intézmények és szervezetek

Fogalmak

intézmény, önkormányzat, polgármester, polgármesteri hivatal, jegyző, egyház, vallási közösség, szervezet, karitatív szervezet, civil szervezet, alapítvány, településfejlesztés, társadalmi felelősség, fenntarthatóság;

TÉMAKÖR: Nemzet, nemzetiség; a haza iránti kötelezettségek

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A honvédelem szerepének, lehetőségeinek, feladatainak megismerése
- A nemzetállamok helye, szerepe és fontossága a globális világban
- Magyarország és az Európai Unió kapcsolatrendszere
- Népek, nemzetiségek megismerése Magyarországon és a Kárpát-medencében
- Nemzetfogalom, nemzeti identitás, nemzetállam; Lokálpatriotizmus, hazafiság, európaiság; Nemzetiségek, nemzetiségi jogok

Fogalmak

nemzet, nemzeti identitás, honvédelem, nemzeti kisebbség, nemzetiség, nemzetiségi jogok, Európai Unió, jogok és kötelezettségek, hazaszeretet, globalizáció, nemzetpolitika

7.5.5.1.2 2. félév

TÉMAKÖR: A magyar állam alapvető intézményei; az állam szerepe a gazdaságban

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A magyar állam alapvető intézményeinek megismerése, rendszerezése
- A magyar állampolgárság feltételei
- A törvényalkotás menete
- Az igazságszolgáltatás intézményeinek és funkcióinak megismerése
- Az igazságszolgáltatás szereplői és feladatkörük
- Az állam feladatainak megismerése, gazdasági szerepének azonosítása
- Az állam bevételeinek csoportosítása
- A háztartások és az állam kapcsolatrendszere
- A közteherviselés, az adózás társadalmi jelentősége
- A magyar állam alapvető intézményei: köztársasági elnök, Országgyűlés, Kormány, Alkotmánybíróság; Az igazságszolgáltatás funkciója és jellemzői; A bíróságok és az ügyészségek; Az ügyvéd tevékenysége és szerepe; Az állam szerepe a gazdaságban

Fogalmak

állam, államforma, állampolgárság, alkotmány, Magyarország Alaptörvénye, köztársasági elnök, Országgyűlés, törvény, Kormány, Alkotmánybíróság, jogképesség, korlátozott jogképesség, intézmény, polgári per, büntetőper, bíróság, ügyészség, ügyvéd, közteherviselés, adó, adófajták, adómorál, pénzügyi tudatosság, rendvédelem, katasztrófavédelem;

TÉMAKÖR: Mindennapi ügyintézés, felkészülés a felnőttkori szerepekre

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A mindennapi ügyintézés alapvető feladatai, a legfontosabb ügytípusok
- Az elektronikus ügyintézés
- A diákmunka jogi feltételeinek, speciális jellemzőinek megismerése
- Foglalkozások, szakmák, hivatások szempontok csoportosítása, összehasonlítása
- A munkaerőpiac alapvető feltételrendszerének megismerése
- Az életpálya-tervezés kérdései
- A mindennapi ügyintézés területei; Az állampolgár hivatali ügyintézése; Foglalkozások, szakmák, a szakmaszerkezet változásai

Fogalmak

ügyfélkapu, kormányablak, kormányhivatal, járási hivatal, polgármesteri hivatal, települési, fővárosi és kerületi önkormányzat, körjegyzőség, diákmunka, munkaszerződés, pályaorientáció, életpálya-tervezés

TÉMAKÖR: A fogyasztóvédelem alapjai

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A fogyasztóvédelem fogalmának értelmezése
- A fogyasztóvédelem tipikus területei
- A fogyasztói jogok és azok érvényesítésének lehetőségei
- A fogyasztói társadalom kialakulása, sajátosságai: lehetőségek és veszélyek
- A tudatos fogyasztói magatartás és a fenntarthatóság, környezetvédelem kapcsolata
- Fogyasztóvédelem; fogyasztói jogok; tudatos fogyasztó

Fogalmak

fogyasztóvédelem, fogyasztói jogok, fogyasztói társadalom, a fogyasztói érdekek védelme, tudatos fogyasztó, fenntarthatóság, ökológiai lábnyom

TÉMAKÖR: A nagy ellátórendszerek: köznevelés, egészségügy és a szociális ellátás

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Az oktatási rendszer legfontosabb elemei, szereplői; felépítése, feladatai
- Az egészségügyi ellátás színterei, feladatai, szereplői
- A szociális ellátórendszer feladatai, szerepe a társadalomban
- A közfeladatot ellátó személyek (pl. pedagógusok, orvosok, mentők) feladatai, kiemelt társadalmi hasznosságuk megértése
- A nagy ellátórendszerek társadalmi, gazdasági hatásainak megismerése
- A köznevelési, az egészségügyi és a szociális intézmények jellemzői

Fogalmak

köznevelés, felsőoktatás, szakképzés, egészségügyi rendszer, társadalombiztosítás, szociális ellátás, családtámogatás, kórház, rendelőintézet, szakorvos, háziorvos;

7.5.6 FIZIKA

7.5.6.1 7.ÉVFOLYAM

7.5.6.1.1 1.félév

Írásbeli:

A tanuló ismerje az alapvető fizikai mennyiségek (tömeg, hőmérséklet, sűrűség, hosszúság, idő, erő, sebesség, gyorsulás stb.) fogalmát, jelét, mértékegységét

- Tudjon önállóan méréseket (hosszúság, tömeg stb.) végezni
- Tudja értelmezni a sebességet, a gyorsulást, a sűrűséget

Írja le és jellemezze az erőket (gravitációs erő, súlyerő, súrlódási erő, közegellenállás - A fizikai összefüggések segítségével tudjon számításokat végezni

- Ismerje és értelmezze Newton törvényeit
- Legyen tisztában a kölcsönhatás fogalmával

7.5.6.1.2 2. félév

A tanuló ismerje az alapvető fizikai mennyiségek (hőmérséklet, nyomás, nyomóerő, fajhő, teljesítmény hatásfokstb.) fogalmát, jelét, mértékegységét. A tanuló ismerje a nyomás fogalmát – a szilárd testek, folyékony, ill. légnemű halmazállapotú anyagok esetén

- a nyomást meghatározó tényezőket - Arkhimédész törvényét
- a felhajtóerő fogalmát
- az úszás, a lebegés, a süllyedés törvényszerűségeit

Hőtan

Legyen tisztában olyan fogalmak jelentésével, mint a - hőterjedés

- hőtágulás
- halmazállapotváltozás
- energia
- teljesítmény
- hatásfok

Le tudja írni a hőterjedés, hőtágulás, halmazállapotváltozások (olvadás, forrás, párolgás,lecsapódás, fagyás) folyamatát

Tudja értelmezni a halmazállapotváltozásokat a hőmérséklet és az energiaváltozásszempontjából.

7.5.6.2 8. évfolyam

7.5.6.2.1 1. félév:

Írásbeli:

- Ismerje az elektromos állapot fogalmát, kialakulását, és megmagyarázza azt az anyagban lévő töltött részecskék és a közöttük fellépő erőhatások segítségével;
- Legyen szemléletes képe az elektromos áramról, ismerje az elektromos vezetők és szigetelők fogalmát;
- Használja a feszültség, áramerősség, ellenállás mennyiségeket egyszerű áramkörök jellemzésére;
- Tudja, hogy a Földnek mágneses tere van, ismeri ennek legegyszerűbb dipól közelítését. Ismeri az állandó mágnes sajátságait, az iránytűt.

7.5.6.2.2 2. félév:

- Ismerje az aktuálisan használt elektromos fényforrásokat, azok fogyasztását és fényerejét meghatározó mennyiségeket, a háztartásban gyakran használt áramforrásokat;
- Ismerje a látás folyamatát, a szem hibáit és a szemüveg szerepét ezek kijavításában, a szem megerőltetésének (például számítógép) következményeit;
- Ismerje néhány gyakran használt optikai eszköz részeit, átlátja működési elvüket;
- Legyen tisztában a fény egyenes vonalú terjedésével, szabályos visszaverődésének törvényével, erre hétköznapi példákat hoz.
- Értse a hullámmozgás lényegét és a jellemző legfontosabb mennyiségeket: frekvencia, amplitúdó, hullámhossz, terjedési sebesség;
- Figyelje meg az elterjedt hangszereket használat közben, ismerje fel azok működési elvét;
- Ismeje a hallás folyamatát, a levegő hullámzásának szerepét a hang továbbításában. Meg tudja nevezni a halláskárosodáshoz vezető főbb tényezőket.

- Az ózonpajzs elvékonyodásának hatása, a Földet ért ultraibolya sugárzás erősödése, az ózonpajzs védelmében hozott intézkedések.
- Az éghajlatváltozás okai és következményei. Az éghajlat változására utaló fizikai mennyiségek értékeinek vizsgálata.
- A tengerszint emelkedésének fizikai okai.
- A tüzelőanyagok elégetésének szerepe az üvegházhatás kialakulásában.
- Az emberi tevékenység természetre gyakorolt hatása: az ökológiai lábnyom.
- A fényszennyezés megfigyelése.

- Innovatív technológiák a környezet és az ember védelmében: porszűrők működési elve, hangszigetelés, energiatakarékos eszközök használata, a levegőben található szennyezők távolról történő mérése alapján elrendelt forgalomkorlátozás.
- Értse a nappalok és éjszakák változásának fizikai okát, megfigyelésekkel feltárja a holdfázisok változásának fizikai hátterét. Lássa a Nap szerepét a Naprendszerben mint gravitációs centrum és mint energiaforrás.
- Ismerje a csillagok fogalmát, számuk és méretük nagyságrendjét. Ismeri a világűr fogalmát, a csillagászati időegységeket (nap, hónap, év) és azok kapcsolatát a Föld és Hold forgásával és keringésével.
- Ismerje a csillagképek, a Sarkcsillag, valamint a Nap égi helyzetének szerepét a tájékozódásban.
- Legyen tisztában a galaxisok mibenlétével, számuk és méretük nagyságrendjével. Ismerje a Naprendszer bolygóinak fontosabb fizikai jellemzőit.
- Legyen tisztában az űrkutatás aktuális céljaival, legérdekesebb eredményeivel.

7.5.7 BIOLÓGIA

7.5.7.1 7. évfolyam

Vizsga típusa: Írásbeli és szóbeli vizsga

7.5.7.1.1 1. félév

TÉMAKÖR: A biológia tudományának céljai és vizsgálati módszerei

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A Föld élővilágának teljességét magában foglaló bioszféra fogalmának értelmezése, megismerésének és védelmének a biológia kutatási céljaként való azonosítása
- A biológia kutatási céljainak megismerése, néhány jelentős felismerés és felfedezés történeti bemutatása, értékelése
- A biológiai ismeretek gyarapodásának a technológiai és gazdasági fejlődéssel való összefüggésének felismerése, az emberi életmódra gyakorolt hatásának értékelése
- A természettudományos vizsgálatok feltételeinek és alapvető módszereinek elvi ismerete, gyakorlati alkalmazásuk megalapozása

A tényekre alapozottsággal kapcsolatos igény megszilárdítása, az áltudományos, manipulatív közlések és a tudományos források közötti különbségtétel

Fogalmak

bioszféra, élettudományok, tudományos probléma, hipotézis, kísérlet, kísérleti változó, rendszer, környezet, szerveződési szint, tudományos közlemény, áltudomány

TÉMAKÖR: Az élet kialakulása és szerveződése

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A mikroszkópok működési elvének megismerése, a használat készségének fejlesztése
- A mikroorganizmusok és a földi élet kialakulása közötti kapcsolat felismerése, a földi anyagforgalmi ciklusokban játszott szerepük értelmezése
- A biológiai energiaforrás szerepének megértése, típusainak megkülönböztetése
- A növényi és az állati sejttípusok összehasonlítása, anyagcseretípusok megkülönböztetése az energia- és a szénforrás alapján

Fogalmak

fénymikroszkóp, sejt, sejtalkotó, baktérium, biológiai információ, gén, anyagcsere, szénforrás, energiaforrás, fotoszintézis, légzés, egysejtű, telep, szövet

TÉMAKÖR: Az élővilág fejlődése

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Az evolúciós idődimenziók felmérése, élőlények sokféleségét kialakító mechanizmusok megértése, a természetes szelekció, valamint a semleges folyamatok jelentőségének felismerése
- Az élővilág sokféleségének értékelése

- Az élővilág fejlődését befolyásoló tényezők elemzése, az alkalmazkodással összefüggő változások azonosítása néhány példán keresztül
- Az állatvilág fejlődése és az emberi evolúció közötti kapcsolat felismerése, a kutatás és bizonyítás módszereinek áttekintése
- Az emberi evolúció főbb lépéseinek (agytérfogat, testtartás, tűz- és eszközhasználat, viselkedés, kommunikáció) azonosítása
- Rendszerelemzési képesség megalapozása, a felépítés és működés, valamint a rendszer és környezet kapcsolatok biológiai vizsgálatokkal összefüggő jelentőségének megértése

Fogalmak

evolúció, természetes kiválasztódás, alkalmazkodás, rátermettség, fajok sokfélesége, emberi evolúció, ősemberek, nagyrasszok, Homo sapiens

TÉMAKÖR: Az élővilág országai

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Az élőlények sokféleségében való eligazodás szükségességének és módszereinek azonosítása, a hierarchia és a leszármazási rokonság elvének felismerése
- A gombák, a növények és az állatok külön országba sorolása melletti érvek megfogalmazása, fontosabb rendszertani csoportjaik alaktani és szervezettani jellemzése, néhány példafaj bemutatása
- Kirándulások, természetben végzett megfigyelések során élőlénycsoportok, fajok azonosítása határozókönyvek és mobilapplikációk segítségével

Fogalmak

fejlődéstörténeti rendszer, rendszertani kategóriák, faj, kettős nevezéktan, virágtalan növények, virágos növények, férgek, ízeltlábúak, puhatestűek, és a gerincesek osztályai

7.5.7.1.2 2. félév:

TÉMAKÖR: Életközösségek vizsgálata

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Az élettelen környezeti tényezők és az élőlények közötti kölcsönhatások azonosítása, környezeti igény és tűrőképesség vizsgálata
- A levegő, a víz és a talaj minőségi jellemzőinek vizsgálata, főbb típusainak megkülönböztetése, természetes összetevők és szennyezők azonosítása, mérési adatok értelmezése
- Az élőhely fogalmának ismerete, jellemzőinek és típusainak vizsgálatokban történő azonosítása, az élőhelyi környezethez való alkalmazkodás módjainak és példáinak elemzése
- Az életközösségek rendszerként való értelmezése, a kölcsönhatások és hálózatok vizsgálatokban történő felismerése, ciklikus és előrehaladó változási folyamatok azonosítása
- Az indikátorszervezetek jelentőségének megértése, felismerésük és alkalmazásuk a konkrét vizsgálatokban

Fogalmak

életközösség, élőhely, környezeti igény, tűrőképesség, indikátorszervezet, populációs kölcsönhatás, évszakos és napi változási ciklus, társulások fejlődése, szukcesszió

TÉMAKÖR: Bolygónk élővilága

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Bolygónk nagy életközösségeinek azonosítása tematikus térképen, a kontinensek néhány jellegzetes növény- és állatfajának megismerése
- Az élőlények testfelépítése, életmódja, életciklusa és a biom ökológiai feltételei közti kapcsolat elemzése
- Az európai magashegységekben kialakuló függőleges zonalitás okainak megértése, néhány jellegzetes életközösség, faj azonosítása
- Óceánok, tengerek és édesvízi életközösségek néhány jellegzetes élőlényének megismerése
- Táplálkozási láncok és hálózatok összeállítása a biomok élőlényeiből
- A fajok elterjedését, annak változását befolyásoló tényezők konkrét példák alapján történő elemzése
- Rendszerelemzési képesség megalapozása, a felépítés és működés, valamint a rendszer és környezet kapcsolatok biológiai vizsgálatokkal összefüggő jelentőségének megértése

Fogalmak

tápláléklánc, táplálékhálózat, elterjedési terület, éghajlati övezet, biomok, vízi életközösségek, függőleges zonalitás.

7.5.7.2 8. évfolyam

Vizsga típusa: Írásbeli és szóbeli vizsga

7.5.7.2.1 1. félév

TÉMAKÖR: A természeti értékek védelme

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A természetvédelem szükségessége melletti érvelés, az alkalmazható egyedi és rendszerszintű módszerek és szabályozási elvek ismerete
- A gazdálkodás, a települések és az infrastruktúra fejlődése által előidézett, a természeti környezetre gyakorolt hatások azonosítása, konkrét példák adatokra alapozott, több szempontú értékelése
- Az ökológiai elvek érvényesítési lehetőségeinek felismerése a gazdálkodás, az építészet, a tájmegőrzés vagy a turizmus esetében
- Nemzeti parkjaink elnevezésének, területi elhelyezkedésének és sajátos biológiai értékeinek ismerete
- A lakóhely közelében lévő védett területről önálló információ- és adatgyűjtés, a természetvédelemben való önkéntes szerepvállalásra való indíttatás erősítése

– A védett faj, az eszmei érték fogalmának értelmezése konkrét példák alapján

Fogalmak

tájvédelmi körzet, természetvédelmi terület, nemzeti park, védett faj, eszmei érték, ökoturizmus, ökogazdálkodás, urbanizáció, környezettudatosság

TÉMAKÖR: Az élővilág és az ember kapcsolata, fenntarthatóság

Fejlesztési feladatok és ismeretek

– A biológiai sokféleség beszűkülését előidéző okok és a lehetséges veszélyek felismerése, az ellenük megtehető intézkedések példáinak elemzése
– Az emberi populáció növekedésével, a települések és a gazdálkodás átalakulásával járó hatások konkrét példák alapján való elemzése, az élővilág változásával való összefüggésének vizsgálata
– A fogyasztói létforma és a Föld véges erőforrásai közötti ellentmondás felismerése, a fenntarthatóság problémájának több szempontú elemzése
– Az ökológiai gazdálkodás, a génmegőrzés biológiai alapjainak megteremtését és megőrzését szolgáló eljárások elvi ismerete, példákon alapuló bemutatása
– Az éghajlatváltozási modellek által a bioszféra jövőjére adott előrejelzések értékelése, a megelőzés, hatáscsökkentés és alkalmazkodás módjainak áttekintése

Fogalmak

biológiai sokféleség, fajgazdagság, fajtanemesítés, génmegőrzés, globális probléma, éghajlatváltozás, monokultúra, biogazdálkodás, tájgazdálkodás, fenntarthatóság

TÉMAKÖR: Az emberi szervezet I. – Testkép, testalkat, mozgásképesség

Fejlesztési feladatok és ismeretek

– A belső szervek elhelyezkedésének anatómiai irányok használatával történő bemutatása maketten vagy ábrán és a saját testen
– A táplálkozási szervrendszer főbb részeinek, a tápcsatornaszakaszok funkcióinak, a szakaszok szövettani és szervi felépítésének és működésének értelmezése, az emésztés és felszívódás folyamatának megértése
– A tápanyagok élettani szerepének megértése, az energiatartalom és összetétel adatainak értelmezése
– A légzőszervrendszer szövettani és szervi felépítésének, a légcsere- és a gázcserefolyamatok helyének és funkcióinak azonosítása, biológiai hátterének megértése
– A szervezet folyadéktereinek és a keringési szervrendszer szerveinek azonosítása, biológiai funkciójának a felépítés és működés alapján való megértése
– A vérkép, a vér összetételének jellemzése, a főbb alakos elemek és vérplazma funkcióinak azonosítása, a véralvadási folyamat kiváltó okainak és jelentőségének felismerése
– A kiválasztó szervrendszer főbb feladatainak, szerveinek azonosítása, működési elvének megértése

Fogalmak

tápcsatorna, tápanyag, emésztőnedv, felszívódás, máj, hasnyálmirigy, felső és alsó légutak, tüdő, légcsere és gázcsere, szív, szívciklus, értípusok, véralvadás, vérkép, vese, só- és vízháztartás, kiválasztás

TÉMAKÖR: Az emberi szervezet II. – Anyagforgalom

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Tájékozódás az emberi testen, a testtájak és szervek elhelyezkedésének anatómiai irányok használatával történő bemutatása maketten vagy ábrán és a saját testen
- Az emberi kültakaró szövettani rétegeinek azonosítása ábrákon, az egyes rétegek, szervek funkciójának ismertetése
- A gerincoszlop tájékainak és részeinek megnevezése, a végtagok és függesztőöveik, a mellkas csontjainak megmutatása csontvázon vagy képeken és saját testen
- A mozgásszervrendszerre jellemző főbb kötő-, támasztó- és izomszövet csoportok vizsgálata, a szerkezet és működés kapcsolatának értelmezése
- A végtagok hajlító- és feszítőizmai elhelyezkedésének megmutatása, az arc izmainak összefüggésbe hozása a mimika és az artikuláció képességével
- Sportok mozgásformáiról saját fotók és videók készítése, ezek elemzése a tanult anatómiai és biomechanikai elvek alapján

Fogalmak

kültakaró, bőr(szövet), csont(szövet), koponyacsontok, gerincoszlop, csigolyák, bordák, a végtagok alapfelépítése, függesztőövek, izom(szövet), hajlító- és feszítőizmok, mimikai izmok

7.5.7.2.2 2. félév

TÉMAKÖR: Az emberi szervezet III. – Érzékelés, szabályozás

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Az idegrendszer feladatának, működési módjának megértése, a központi és környéki idegrendszer, a gerincvelő és az agyvelő felépítésének vázlatos ismerete, az akaratlagos és a vegetatív szabályozási módok megkülönböztetése
- Az érzékelési képességek (látás, hallás, kémiai és mechanikai érzékelés) és az ezeknek megfelelő érzékszervek felépítésének és működésének megértése
- A hormonrendszer feladatának, működési módjának megértése, a főbb hormontermelő szervek azonosítása, a termelt hormonok hatásainak bemutatása, az idegi és a hormonális szabályozás kapcsolatának megértése
- Az immunrendszer és a keringési szervrendszer közötti kapcsolat felismerése, a védekezésben szerepet játszó fontosabb sejttípusok és kémiai anyagok azonosítása, a veleszületett és szerzett immunitás megkülönböztetése

– A védőoltások működési módjának megértése, az egyéni és a közösségi egészség megőrzésében játszott szerepük értékelése

Fogalmak

központi és környéki idegrendszer, gerincvelő, érző- és mozgatópálya, reflex, belső elválasztású mirigy, hormon és receptor, agyalapi mirigy, pajzsmirigy, mellékvese, nemi mirigyek és hormonjaik, immunrendszer, veleszületett és szerzett immunitás, védőoltás

TÉMAKÖR: Szaporodás, öröklődés, életmód

Fejlesztési feladatok és ismeretek

– A női és a férfi nemiszervrendszer külső és belső felépítésének elemzése képek, ábrák alapján, a női és férfi másodlagos nemi jellegek kialakulásának bemutatása
– A másodlagos nemi jellegek kialakulását bemutató ábrák, animációk tanulmányozása, a fejlődési folyamat időbeli jellegzetességeinek és egyéni eltéréseinek megbeszélése
– Az ivarsejtek képződési helyének azonosítása, a tulajdonságok átörökítésében és a változékonyság biztosításában játszott szerepük magyarázása
– A megtermékenyítés feltételeinek ismerete, a fogamzásgátló módszerek működésének megértése
– A fogamzástól a születésig tartó magzati fejlődés főbb jellemzőinek és feltételeinek ismerete, a szülés fő szakaszainak és körülményeinek megbeszélése
– A gének szerepének felismerése, az utódnemzedékek kialakulására vezető genetikai folyamatok egyszerű öröklésmenetek példáján történő elemzése
– A testi és a nemi kromoszómák megkülönböztetése, a nem meghatározásában játszott szerepük ismerete, a nemhez kapcsolt öröklődés néhány példájának áttekintése
– Annak felismerése, hogy az ember öröklött hajlamainak kifejeződését a környezet is befolyásolja, ezért a tudatosabb életmóddal magunk is tehetünk egészségünkért
– A felelős szexuális magatartás jellemzőinek ismerete, a szexualitás egyéni életviteli és párkapcsolati jelentőségének értékelése.

Fogalmak

női és férfi ivarszervek, nemi jellegek, hímivarsejt és petesejt, gén, kromoszóma, minőségi és mennyiségi tulajdonság, öröklésmenet, megtermékenyítés, embrió, magzati fejlődés, szülés

7.5.8 TERMÉSZETTUDOMÁNYOK

7.5.8.1 5. osztály

Vizsga típusa: Írásbeli és szóbeli vizsga

7.5.8.1.1 félév

TÉMAKÖR: A növények testfelépítése

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A növények életfeltételeinek igazolása
- Ismert növények összehasonlítása és csoportosítása megadott szempontok alapján
- Növényi részek (gyökér, szár, levél, virágzat, termés) és funkcióik megnevezése
- Lágyszárúak és fásszárúak testfelépítése
- Növények életciklusainak vizsgálata jellegzetes zöldségeink, gyümölcsféléink példáján
- Biológiai védekezés formái a kertekben

FOGALMAK

életfeltétel, életjelenség, lágy szárú, fás szárú, zöldség, gyümölcs, kultúrnövény. Almafa, szilvafa, szőlő, sárgarépa, fejeskáposzta, burgonya, vöröshagyma részeinek ismerete,

TÉMAKÖR: Az állatok testfelépítése

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az állatok életfeltételeinek igazolása
- Ismert hazai házi vagy vadon élő állatok összehasonlítása és csoportosítása megadott szempontok alapján
- Állati testrészek és funkcióik megnevezése
- Gerinctelenek és gerincesek testfelépítése
- Egysejtű élőlények vizsgálata
- Házi és ház körüli vagy vadon élő állatok testfelépítése és mozgásuk kapcsolatának vizsgálata
- Házi, ház körüli vagy vadon élő gerincesek és gerinctelen állatok életciklusának vizsgálata

FOGALMAK

gerinctelen, gerinces, egysejtű, ragadozó, mindenevő, növényevő, háziállat, vadon élő állat

TÉMAKÖR: Anyagok és tulajdonságaik

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A közvetlen környezet anyagai
- Az élő és élettelen anyag minőségi tulajdonságai
- Természetes és mesterséges anyagok tulajdonságai
- Természetes és mesterséges anyagok felhasználhatósága
- Természetes és mesterséges anyagok környezetre gyakorolt hatásai

- A közvetlen környezet anyagainak csoportosítási lehetőségei
- Az anyagok különböző halmazállapotai
- Halmazállapot-változások
- A halmazállapot-változás összefüggése a hőmérséklettel
- A víz fagyásakor történő térfogat-növekedés
- Halmazállapot-változások a természetben, a háztartásban és az iparban
- Az oldódás
- Az olvadás és oldódás közti különbség
- Tűzveszélyes anyagok
- A talaj tulajdonságai, szerepe az élővilág és az ember életében
- A talaj szerkezete, fő alkotóelemei
- A talaj szennyeződése, pusztulása és védelme
- A víz tulajdonságai, megjelenési formái, szerepe az élővilág és az ember életében
- A levegő tulajdonságai, összetétele, szerepe az élővilág és az ember életében
- Hely- és helyzetváltoztatás

FOGALMAK

anyag, halmazállapot, halmazállapot-változás, olvadás, fagyás, párolgás, forrás, lecsapódás, oldódás, éghető, éghetetlen, talaj, humusz, talajnedvesség, légnyomás, hőmérséklet, mozgás, helyváltoztatás, helyzetváltoztatás

7.5.8.1.2 félév

TÉMAKÖR: Tájékozódás a térképen

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Térbeli tájékozódás fejlesztése valós környezetben és térképen
- Irány meghatározása térképen
- A valóság és a térképi ábrázolás összefüggései
- A térábrázolás különböző formái
- Felszínformák ábrázolása
- A térkép jelrendszere
- A méretarány és az ábrázolás részletessége közti összefüggés
- Térképek ábrázolási és tartalmi különbségei
- A térképek fajtái

FOGALMAK

fő- és mellékvilágtáj, térkép, térképi jelrendszer, méretarány, vonalas aránymérték, domborzati térkép, közigazgatási térkép, turistatérkép, autós térkép

TÉMAKÖR: Az időjárás és az éghajlat

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az éghajlat elemei
- Hazánk éghajlata
- Időjárás-jelentés

- Várható időjárás
- Időjárási piktogramok

FOGALMAK
időjárás, éghajlat, éghajlati övezet, időjárás-jelentés

TÉMAKÖR: Az emberi szervezet felépítése, működése, a testi-lelki egészség

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK
- Az emberi test fő részeinek és szerveinek felismerése
- Az egyes életszakaszok legfontosabb jellemzői
- A kamaszkori érés, testi és lelki változások
- Adatok elemzése különböző korcsoportú emberek egészségi állapotáról
- A mozgás és a fizikai, szellemi teljesítőképesség összefüggései
- Táplálékpiramis
- Elhízás és kóros soványság
- Az érzékszervek védelmét biztosító módszerek és eszközök
- A környezet és az ember egészsége közötti kapcsolat

FOGALMAK
szerv, érzékszerv, szervrendszer, szervezet, túlsúly, alultápláltság, táplálékpiramis, egészség, betegség, járvány, egészséges életmód, szenvedélybetegség, serdülés

7.5.8.2 6. osztály

Vizsga típusa: Írásbeli és szóbeli vizsga

7.5.8.2.1 1.félév

TÉMAKÖR: Az erdők életközössége

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK
- Az élő és élettelen környezeti tényezők szerepének bemutatása az erdők kialakulásában
- A növényzet környezeti igénye és előfordulása közti összefüggés
- Tölgy-, bükk- és fenyőerdők összehasonlítása
- Az erdő növényeinek különböző szempontú csoportosítása
- Erdei táplálkozási láncok és hálózatok
- A környezetszennyezés és élőhelypusztulás következményei
- Erdei életközösség megfigyelése terepen

FOGALMAK
erdő, zárvatermő, nyitvatermő, élőhely, alkalmazkodás, életközösség, tápláléklánc, táplálékhálózat, élőhelypusztulás, erdőgazdálkodás

TÉMAKÖR: KÖLCSÖNHATÁSOK. Az energia

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Mechanikai kölcsönhatás
- Termikus kölcsönhatás
- Mágnese- és elektromos kölcsönhatás
- Energiahordozók csoportosítása
- Megújuló és nem megújuló energiaforrások összehasonlítása
- A bányászat környezeti hatásai
- Légszennyező anyagok és hatásaik

FOGALMAK

Mozgásállapot, erőhatás, mechanikai kölcsönhatás, gravitációs kölcsönhatás, termikus kölcsönhatás, közös hőmérséklet, elektromos állapot – elektromos kölcsönhatás, elektromos mező, mágneses mező,megújuló energiaforrás, nem megújuló energiaforrás, bánya, bányászat, szénféleségek, kőolaj, földgáz, napenergia, vízenergia, szélenergia, szmog, savas eső, üvegházhatás, globális éghajlatváltozás

TÉMAKÖR: Tájékozódás az időben

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A Föld mozgásai és a napi, évi időszámítás összefüggései
- A napszakok váltakozása
- Az évszakok váltakozása
- Tájékozódás a földgömbön
- Földrészek, óceánok
- Nevezetes szélességi körök
- Tényleges és viszonylagos földrajzi helyzet
- Éghajlati övezetek
- Európa és Magyarország földrajzi helyzete
- Éghajlatot módosító tényezők

FOGALMAK

Napszak, évszak, a Föld forgása, a Föld keringése, tengelyferdeség, Egyenlítő, Ráktérítő, Baktérítő, északi sarkkör, déli sarkkör, Északi-sark, Déli-sark, éghajlati övezet, északi és déli hideg övezet, északi és déli mérsékelt övezet, forró vagy trópusi övezet, vízjárás, óceánok hűtő-fűtő hatása, tényleges földrajzi helyzet, viszonylagos földrajzi helyzet.

7.5.8.2.2 2.félév

TÉMAKÖR: A természet erői

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Vulkánok és a földrengések
- A gyűrődés és a vetődés folyamata
- A gyűrt és a röghegységek alapvető formakincse
- Belső és külső erők hatásai
- Néhány jellegzetes hazai kőzet
- Hogyan alakultak ki alföldjeink
- Talajképződés folyamata

- Talajpusztulás problémája
- Talajpusztulás ellen ható módszerek (tápanyag-visszapótlás, komposztkészítés, ökológiai kertművelés)

FOGALMAK

gyűrődés, vetődés, földrengés, vulkáni tevékenység, kőzet, talaj, talajpusztulás, tápanyag, komposztálás, ökológiai kertművelés, lepusztulás, munkavégző-képesség

TÉMAKÖR: Az őshonos füves területek és a mezők életközössége

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- Az élő és élettelen környezeti tényezők szerepének bemutatása a mezők kialakulásában
- Ízeltlábúak a füves területeken
- A fürge gyík és a vakond
- Füves területek rágcsálói
- Füves területek madarai
- Mezei táplálkozási láncok és hálózatok
- A természeti és a kultúrtáj
- A mezőgazdasági tevékenység életközösségre gyakorolt hatása
- Mezei és szántóföldi életközösség megfigyelése terepen

FOGALMAK

Síkság, alföld, rét, legelő, mezőgazdaság, kultúrtáj, növénytermesztés, állattenyésztés, szántóföld, fűfélék, mellékgyökérzet, üreges szár, szélbeporzás, száraz és nedves rétek, siskanád, angolperje, mocsári zsurló, réti boglárka, ízeltlábúak, fej, tor, potroh, rágó szájszerv, összetett szem, csáp, két pár szárny, kifejlés és a teljes átalakulás, hangadás, száraz szarupikkely, szarupajzs, vedlés, rejtőszín, lágy héjú tojás, téli álom, ásóláb, ugróláb, folyton növő metszőfog, redős zápfog, növényevő, rágcsáló fogazat, nem őshonos (betelepített) állat, kapirgáló láb, fogóláb, élőhely, alkalmazkodás, életközösség, tápláléklánc, táplálékhálózat.

TÉMAKÖR: Vízi és vízparti életközösségek

FEJLESZTÉSI FELADATOK ÉS ISMERETEK

- A vízi és a szárazföldi élőhely környezeti tényezői
- A vízi növények környezeti igényei és térbeli elhelyezkedésük közti összefüggés
- A vízi növények és állatok szerveinek alkalmazkodása a vízi és vízparti környezethez
- Vízi táplálékláncok és -hálózatok
- A vízparti növények környezetvédelmi és gazdasági jelentősége
- A vízszennyezés hatása a vízi életközösségekre
- Egy vizes élőhely életközösségének megfigyelése terepen

FOGALMAK

Növényi és állati planktonok. Lebegő életmód. Anyagok körforgása. Papucsállatka, zöld szemesostoros, amőba, vízibolha, Hínarasok, fonalas zöldmoszat. telepes testfelépítés, közönséges nád, mellékgyökérzet, gyöktörzs, bugavirágzat, torzsavirágzat – termős és porzós virágok, bőrizomtömlő, élősködő, hímnős állat, hasláb, meszes váz, álarc, átváltozás, rovar, gerincoszlop, páros és páratlan úszók. Szarupáncél. hínárnövényzet, ligeterdő, légzőgyökérzet, kopoltyú, úszóláb, gázlóláb, lemezes csőr, költöző madár, élőhely, alkalmazkodás,

életközösség, tápláléklánc, táplálékhálózat, vízgazdálkodás, vízszennyezés, folyószabályozás, ártér, mocsárlecsapolás

7.5.9 ETIKA

7.5.9.1 5. osztály

7.5.9.1.1 1. félév

Vizsga: szóbeli felelet

TÉMAKÖR: „Ki vagyok én?”

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Testi és lelki változások
- A testi, lelki egészség egységének felismerése a saját egészségi állapot nyomon követése;
- Az életkorra jellemző testi és szellemi fejlődés megfigyelése,
- Az önállósodás és növekvő felelősség elemzése;
- A saját és társak belső értékeinek és egyediségének tudatosítása.
- Harmonikus jövő
- Az egészséges és harmonikus életmód feltételei megfogalmazása;
- A pozitív és negatív hatások felismerése saját élethelyzetekben;
- Megoldási modellek kialakítása nehéz helyzetek kezelésére;
- Az egyéni sikerek értelmezése;
- Saját tanulási célok megfogalmazása;
- Valós és virtuális környezetben példaként szolgáló személyek keresése.

Fogalmak

önismeret, fejlődés, önállóság, felelősség, egészség, harmónia, elfogadás, tervezés, tanulás, tudás, példakép, jövőkép

TÉMAKÖR: Család – Helyem a családban

- A család, rokonság egyedi viszonyrendszereinek feltárása;
- Saját helyzet felismerése, feladatok a családban;
- A legértékesebb családi szokások azonosítása;
- A családok sokszínű kulturális hátterének értelmezése;
- Tipikus családi szerepek, helyzetek és ezek értékelése;
- Az érték- és érdekütköztetések, az igények kifejezésének gyakorlása.

Fogalmak

támogatás, bizalom, szeretet, tisztelet, segítség, figyelem, probléma, kapcsolat, családi szokás

7.5.9.1.2 2.félév

TÉMAKÖR: **BARÁTI KAPCSOLATOK – HELYEM A KÖZÖSSÉGEKBEN**

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Szükségünk van társakra
- A társas kapcsolatok fontosságának hangsúlyozása
- Az elhagyatottság, a kirekesztettség állapotának elképzelése
- A hagyományos és a modern technológia nyújtotta kapcsolattartási lehetőségek gyakorlása
- A kapcsolat kezdete

- A rokonszenv, ellenszenv azonosítása
- Az ismeretlenek iránti bizalom vagy bizalmatlanság okai feltárása
- A virtuális kapcsolatteremtési formák véleményezése, a virtuális identitások lehetséges megismerési módjai
- A kapcsolat ápolása
- A kortárs, baráti kapcsolatokat összetartó szokások, a jó működés feltételeinek feltárása, a jó problémamegoldási minták megismerése
- A bizalom, támogatás, törődés, őszinteség és a bántás megjelenési formáinak azonosítása
- A megértésre törekvő, egyenrangú kommunikáció gyakorlása
- A kapcsolatokat gyengítő okok feltárása, a kialakuló konfliktusok elemzése
- Konfliktuskezelési lehetőségek felismerése és gyakorlása

Fogalmak

rokonszenv, ellenszenv, barátság, kapcsolat, bizalom, bizalmatlanság, támogatás, törődés, őszinteség, bántás, megértés, konfliktus

7.5.9.2 6. osztály

Vizsga: szóbeli felelet

7.5.9.2.1 1.félév

TÉMAKÖR: A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – helyem a társadalomban

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A közösségek összetartó ereje
- Saját identitást képező néhány közösség mélyebb megismerése: nemzet, nemzetiség, nyelvi-kulturális közösség
- Olyan közösségek megismerése, melyeknek a tanuló nem tagja
- A csoportba kerülés lehetőségei. Saját csoporton belüli helyzet, tevékenység értékelése
- A közösségek értékei
- A segítség, együttérzés, tolerancia, egyenlőség, igazságosság, méltányosság, önzetlenség, felelősségvállalás jelentőségének vizsgálata a társas együttműködésben, és ezek hiányának a következményei
- Önkéntes, másokat segítő tevékenységek. Saját csoport kritikus szemléletű értékelése a befogadás-elfogadás valamint az értékteremtés szempontjából
- Az alapvető gyermekjogok megismerése
- A köztulajdon megbecsülése és a magántulajdon védelme
- A közösségek működése
- Valós és virtuális közösségek írott szabályainak és íratlan szokásrendjének feltárása
- A hatékony együttműködés feltételei számbavétele
- A közös szabályalkotás, a jó munkamegosztás, a vezető szerepének elemzése
- Egyéni és közösségi érdekek összevetése
- A társas élet lehetséges konfliktusainak okai, a konfliktusok kezelése

Fogalmak

csoport, közösség, nemzet, nemzetiség, beilleszkedés, kirekesztés, érdek, egyenlőség, igazságosság, méltányosság, önzetlenség, felelősségvállalás, vezető, példakép

TÉMAKÖR: **A természet rendjének megőrzése és a fenntartható jövő**

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Létezésünk feltételei
- Saját szükségletek, érdekek és értékek feltárása, ezek motiváló hatása a cselekvésekre
- A testi és szellemi egészség forrásainak megismerése– egyéni, társadalmi és környezeti szinten
- A különböző életkörülményű emberek életmódjának összehasonlítása
- Fejlődés: értékek és veszélyek
- Ember és környezete viszonyának értelmezése
- A környezetszennyezés jelenségének meghatározása, fő területei, hatása a Föld, az élőlények, köztük az ember életére
- A technikai fejlődés néhány területének feltárása, az ember életmódjára és - minőségére ható jellegzetessége
- Etikai kérdések felvetése a virtuális tevékenységgel, a médiatartalmakkal, a technikai eszközök alkalmazási módjaival kapcsolatban, saját ilyen jellegű tevékenységek reflektív vizsgálata
- Felelősség és cselekvés a jövő érdekében
- A közvetlen környezet állapotának kritikus szemléletű vizsgálata
- A világ jelenéért és jövőjéért vállalható emberi felelősség néhány elemének megfogalmazása
- Saját és közösségi cselekvési lehetőségek tervezése a környezetvédelem érdekében

Fogalmak

természetvédelem, környezetvédelem, média, virtuális tér, tudatos fogyasztó, létszükséglet, takarékosság, mértékletesség, felelősségvállalás

7.5.9.2.2 2.félév

TÉMAKÖR: **Az európai kultúra hatása az egyén értékrendjére**

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Kérdések és válaszok a világról
- A világra vonatkozó személyes kérdések megfogalmazása, a megismerés lehetőségei
- Az információk elemzése a hitelesség alapján
- A logikai érvelések gyakorlása
- A tény, a vélemény, a tudás, a hit, az értékítélet fogalmak értelmezése
- Az érték- és világnézeti különbségek azonosítása
- A helyes és a helytelen dilemmái
- Különböző és hasonló, azonos helyzetről alkotott értékítéletek elemzése
- Néhány kulturális szabályozórendszer megismerése, ezek eredete és hatásai
- A lelkiismeret működésének megérzése, átérzése a döntésekben
- Személyes erkölcsi elvek feltárása
- Dilemmahelyzet elemzése erkölcsi szempontból
- A vallási és a kulturális hagyományok tanításai
- Az istenhívő világnézet sajátosságainak vizsgálata
- A környezetben fellelhető vallások néhány szokásának, ünnepének megismerése, ezen keresztül a világnézeti-kulturális sokszínűség tudatosítása

Fogalmak

világkép, világnézet, tudás, tény, vélemény, információ, hitelesség, együttélés, hit, istenhit, vallás, egyház, vallási tanítás, jó, rossz, lelkiismeret

7.5.9.3 7. osztály

Vizsga: szóbeli felelet

7.5.9.3.1 1.félév

TÉMAKÖR: „Ki vagyok én?”

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Önismeret
- Saját főbb személyiségjegyek vizsgálata;
- Ismerkedés a társadalmi szerepekkel, elvárásokkal;
- Saját identitás fogalmának bővítése;
- Az emberi gondolkodásmód sokszínűsége megértése;
- Azonos helyzetekre adott eltérő reakciók, vélemények elemzése;
- Az egyének és az emberiség néhány cselekvésének etikai szempontú értékelése, a saját értékrenddel való összevetése;
- Saját szokások, életvezetési mód, életszemlélet értékelése a testi és mentális egészség, a lehetséges káros tényezők feltárása, ezek elkerülésére javaslatok az önazonosság és a fejlődés szempontjából;
- Saját igények és szükségletek feltárása.
- Célok és tervek

Fogalmak

önismeret, önazonosság, boldogulás, boldogság, jólét, jóllét, stressz, káros szenvedély, függés, alkotás, munka, pénzügyi tudatosság

***TÉMAKÖR:* Család – Helyem a családban**

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Érzelmek és cselekvések hatása
- A bizalom, szeretet, tisztelet, segítség és intimitás megérzése, megjelenése a kapcsolatokban
- Pozitív minták a harmonikusan működő párkapcsolatokra;
- A másik igényeit és szükségleteit figyelembe vevő és a saját igényeket megfogalmazó kommunikáció gyakorlása;
- Változások a családban
- A család társadalmi funkciói értelmezése, a családszerkezet sokfélesége;
- A harmonikus családi életet meghatározó értékek összegyűjtése,
- A támogatás, megértés, tanulás, együttérzés és egyenlőség vizsgálata családi kapcsolatokban;

– A serdülőkor önállósági igényéből vagy az életkori különbségekből eredő vélemény- és érdekkonfliktusok azonosítása.

Fogalmak

érzelem, szerelem, párkapcsolat, vonzódás, intimitás, bizalom, hűség, igény, nemzedék, értékrend, önvédelem, zaklatás, emberi jogok.

7.5.9.3.2 2.félév

TÉMAKÖR: Társas kapcsolatok

Fejlesztési feladatok és ismeretek

– Felelősség egymásért
– A kapcsolatrendszerekben elfoglalt különböző helyzetek, szerepek elemzése
– rendelkezik érzelmi kifejezőképességekkel a konfliktusok megelőzésére és megoldási javaslatokkal a konfliktusok megoldására;
– Az egyén felelősségének megfogalmazása különböző szerepekben: cselekvőként vagy szemlélőként, aktív segítőként vagy érzelmi támogatóként a valós és a virtuális térben is.
– A kapcsolatok minősége
– Egymás jobb megismerésének és a társas kapcsolatrendszer gazdagításának módjai;
– A másokat megítélő vélemények elemzése a lehetséges sztereotípiák, az előítéletek, elfogadás, tolerancia alapján;
– A figyelmesség, közös tervezés és az együttműködés példáinak érvényesítése;
– A tartós kapcsolatok és párkapcsolatok alapvető feltételeinek megismerése.
– A kapcsolatok megóvása
– Kapcsolati konfliktusok elemzése eltérő igények, kommunikáció és érzelmek szempontjából, megoldási stratégiák kidolgozása;
– A felelősségvállalás, bocsánatkérés és a jóvátétel szerepének felismerése a kapcsolatok helyreállításában,

Fogalmak

kapcsolatrendszer, viszonyulás, konfliktuskezelés, jóvátétel, alkalmazkodás, önállóság, cselekvés, átélés, előítélet, elfogadás

7.5.9.4 8. osztály

Vizsga: szóbeli felelet

7.5.9.4.1 1.félév

TÉMAKÖR: A társas együttélés kulturális gyökerei: Nemzet – helyem a társadalomban

Fejlesztési feladatok és ismeretek

– A közösségek és identitás

- A kulturális-társadalmi identitás alapjai, a nemzeti identitás megőrzése;
- Európa szerepének felismerése, mint a nemzeti kulturális identitás egyik meghatározója;
- A különböző közösségekhez tartozás lehetséges ellentmondásai feltárása;
- Különböző közösségek viszonyainak elemzése;
- Az európai értékrend elemei a társadalmi és jogrendszerekben, ezek megvalósulása vagy hiánya a mindennapokban.
- Értékek a társas együttműködésben;
- A kölcsönös bizalom, becsületesség és felelősségvállalás, mint fő közösségszervező értékek azonosítása;
- Az elesettek segítése, a szolidaritás fogalmának értelmezése;
- Véleményalkotás a szabálysértés, csalás, jogsértés, bűnelkövetés eseteiről egyéni és társadalmi kár szempontjából, egyben a társadalmi elfogadottságáról;
- Kérdések megfogalmazása a büntetés néhány formájáról;
- Az együttműködés, felelősségvállalás, feladatvállalás alapelveinek átélése;
- Fontos társadalmi értékek megvalósításának érdekében végzett tevékenységek megismerése;
- A jogok és kötelességek rendszerének elemzése több társadalmi szinten;
- Az egyén aktív részvételi lehetőségei a társadalom életének szabályozásában;
- Társadalmi témájú médiahírek elemzése, saját médiafogyasztás vizsgálata;
- Az agresszív nyelvhasználat és az információtorzítás felismerése.

Fogalmak

nemzet, nemzetiség, kultúra, identitás, tolerancia, szolidaritás, szabályszegés, jogsértés, bűn, büntetés, érdekérvényesítés, társadalmi cél, média

7.5.9.4.2 2.félév

TÉMAKÖR: **A természet rendjének megőrzése, a fenntartható jövő**

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Lehetőségek és egyenlőtlenségek
- Megismeri az általános emberi szükségleteket az egyén, a helyi közösségek és az emberiség szintjén is;
- Az egyén és közösség rövid és hosszú távú érdekei közötti ellentmondások feltárja;
- Az emberiség létezésének alapvető feltételeit veszélyeztető folyamatok azonosítja;
- Társadalmi-gazdasági egyenlőtlenségek okainak megismerése.
- Az ember és környezetének kölcsönhatása
- Az emberiség életét és gondolkodását leginkább befolyásoló technológiák hatásainak elemzése a személyes kapcsolatok és az életminőség szempontjából, megoldási javaslatok, etikai szabályok megfogalmazása a problémákra;
- Károsító és építő, környezetszépítő tevékenységek megkülönböztetése;
- Néhány környezeti etikai és bioetikai kérdés megismerése;
- Az emberiség jövője
- A fogyasztói és pénzügyi tudatosság fő elveinek rendszerezése;
- Környezetbarát technológiai megoldások, kreatív újra hasznosítási lehetőségek feltárása;
- Saját célok megfogalmazása a fenntartható fejlődés érdekében.

Fogalmak

erőforrás, globális hatás, újrahasznosítás, környezetbarát technológia, egyéni felelősség, fenntartható fejlődés, egyenlőtlenség

***TÉMAKÖR:* Az európai kultúra emberképe, hatása az egyén értékrendjére**

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Világnézet és erkölcs
- Különböző világnézeten alapuló gondolkodások összehasonlítása;
- Az erkölcs, mint viselkedést szabályozó értékrendszer, az erkölcsi fogalmak egyéni értelmezése;
- A személyes erkölcs kialakulását befolyásoló tényezők azonosítása: a család, a média, a kortárs csoportok, a nevelők;
- Az egyén és közösség értékítéletének ütköztetése;
- A saját értékrendnek megfelelő és ellentmondó viselkedés gyakorlása;
- A zsidóság és a kereszténység, világképeinek fő vonásai, fő tanításaik megismerése;
- A vallás szerepének jelentőségének azonosítása az emberek életében;
- A zsidó és keresztény vallások álláspontjainak értelmezése néhány általános etikai kérdésben;
- Az egyházak társadalmi tevékenységének megismerése, együttműködés közös célok érdekében.
- A vallások tanításai
- A tízparancsolat megismerése;
- A felebaráti szeretet, felelősségvállalás gyakorlása a másik ember iránt;
- Olyan értékek keresése, melyek azonosak a vallásos és nem vallásos emberek számára.

Fogalmak

vallás, hit, erkölcs, kereszténység, iszlám, judaizmus, hinduizmus, buddhizmus, felebaráti szeretet, karitász, aranyszabály, az élet tiszteletének elve, tízparancsolat

7.5.10 TECHNIKA ÉS TERVEZÉS

7.5.10.1 5. osztály

Vizsga: Gyakorlati vizsga

7.5.10.1.1 1.félév

Témakör: **Település – a település kialakulása, településtípusok**

- A ház és a lakás fogalma
- Lakóépületek típusai
- Jellemző tulajdonságok és igények közötti összefüggések értelmezése
- Véleményformálás támogatása a természeti és a lakókörnyezet kapcsolatának felismeréséhez
- A lakóépületek és a környezet kapcsolatának elemzése

Fogalmak

lakóhely, település, város, falu, mezőgazdaság, ipar, városiasodás, városodás, urbanizáció, ház (családi ház, sorház, toronyház, lakópark), kert, gazdasági épület, melléképület, lakás, udvar, alaprajz, homlokzat, tető, nyílászárók, az építkezés menete

TÉMAKÖR: Komplex modell- és makettkészítés

- A térszemlélet és az elvont gondolkodás fejlesztése
- A tapasztalati úton történő információgyűjtés képességének fejlesztése
  A modellezés, makettépítés feladata, jelentősége
- A modell és a makett közötti különbségtétel
- A mérés célja, fontossága
- Mérőeszközök alkalmazása
- Mérés milliméteres pontossággal
- Műszaki ábrázolás alapismereteinek elsajátítása
- Méretmegadás elemei
- Vetületi ábrázolás, méretarány alkalmazása, a méretarányos kicsinyítés, nagyítás jelentősége
- Rajzolvasási gyakorlatok. A valóság és az ábra összefüggéseinek felismerése
- A modellezéshez felhasználható anyagok (például papír, fa, műanyag, fém, textil, agyag vagy egyéb képlékeny anyag) tulajdonságainak megismerése egyszerűbb anyagvizsgálati módszerekkel (szemrevételezés, próba, összehasonlítás, mérés alapján)
- Lakóépület-makettek építése egyszerű geometrikus testek felhasználásával.
- Az anyagok megmunkálásához, alakításához, szereléséhez szükséges technológiák, szerszámok megismerése, célszerű, balesetmentes használatuk elsajátítása
- Egy adott terület helyszínrajzát értelmezi, összeveti a valósággal, például nyomtatott, interneten elérhető térképek, fényképek alapján; eligazodik egyszerű építészeti vázlatokon;
- Jellemző tulajdonságok és igények közötti összefüggések értelmezés
- Véleményformálás támogatása a természeti és a lakókörnyezet kapcsolatának felismeréséhez

– A különböző életformákhoz kötődő lakó- és gazdasági épületek összehasonlítása;

Fogalmak

az elvégzett feladatokhoz kapcsolódó technológiák és szerszámok, eszközök megnevezése

Témakör: Építészet – forma és funkció

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Ok-okozati összefüggések felismerése
- Jellemző tulajdonságok és igények közötti összefüggések értelmezése
- Véleményformálás támogatása a természeti és a lakókörnyezet kapcsolatának felismeréséhez
- Digitális alkalmazások használatával információk, adatok rendezése, értelmezése
- A munkatevékenység értékteremtő lényegének értelmezése
- Az adott kor technikai fejlettsége és az alkalmazott anyagok, technológiák közötti összefüggések felismerése
- A társadalmi munkamegosztás lényegének, az egyes foglalkoztatási ágazatok jelentőségének értelmezése
- Építményekre ható hatások és az építményekkel kapcsolatos követelmények elemzése, összehasonlítása
- Régi korok jellemző épületeinek, a hagyományos népi építészet építményeinek, építőanyagainak tanulmányozása, elemzése
- Az egyes tájegységek jellegzetességei – lakó-, gazdasági és középületek alakja, elrendezése –, a használt anyagok és építési technológiák közötti kapcsolatok feltárása, elemzése
- A modern kor építészete – iparosított technológia, vasbeton szerkezetek, építőipari gépek
- Az építészet építőanyagainak, építőipari foglalkozások tanulmányozása, elemzése
- Az építőanyagok és építési technológiák, építőipari foglalkozások közötti kapcsolatok feltárása, elemzése
- A lakóépület-makett közvetlen környezetének kialakítása

Fogalmak

építészet, épület, építmény, alapozás, vízszigetelés, hőszigetelés, tájolás, természetes (szoláris) energia, passzív napenergia, benapozottság, árnyékolás, kő, fa, föld, agyag, vályog, tégla, pala, cserép, beton, vasbeton, üveg, kötőanyag, teherhordó szerkezet, mennyezet, tetőszerkezet, panel

7.5.10.1.2 2.félév

Témakör: Közterek, közösségi terek, középületek

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Együttműködési készségek fejlesztése munkatevékenységek tervezése és végzése során
- Ok-okozati összefüggések felismerése
- Jellemző tulajdonságok és igények közötti összefüggések értelmezése
- Az elvont gondolkodás fejlesztése
- Digitális alkalmazások használatával információk, adatok rendezése, értelmezése
- A település arculatát alakító tényezők tanulmányozása

- Az emberek mindennapos tevékenysége (munka, háztartás, szabadidő) és a településtípusok (épületek, építmények, szabad területek és infrastruktúrák) közötti kapcsolatok feltárása
- Különböző közösségi épületek feladata. Helyszínrajzok tanulmányozása, elemzése
- Adott terület helyszínrajzának értelmezése és összevetése a valósággal
- Településmakett készítése

Fogalmak

középület, közintézmény, közösségi épület, szolgáltatás, helyszínrajz

Témakör: **Közlekedés – közlekedés egykor és ma**

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Együttműködési készségek fejlesztése munkatevékenységek tervezése és végzése során
- Ok-okozati összefüggések felismerése
- Információgyűjtési, -rendszerezési, -értelmezési képességek fejlesztése
- Az adott kor technikai fejlettsége és az alkalmazott anyagok, technológiák közötti összefüggések felismerése
- Szabálykövető magatartás fejlesztése
- A városi és a közúti közlekedés rendszereinek megismerése
- A vízi és a légi közlekedés
- A közlekedés fejlődése, találmányok és feltalálók a közlekedéstörténetben – információgyűjtés, -rendszerezés
- Gyalogos közlekedés helye, alkalmazkodás a közlekedési szituációkhoz
- Közlekedésbiztonsági ismeretek
- A közlekedéssel kapcsolatos foglalkozások, szakmák
- A közlekedés infrastruktúrájának modellezése a településmaketten

Fogalmak

jármű, navigáció, közlekedési rendszer, közlekedésbiztonság

7.5.10.2 6. osztály

Vizsga: Gyakorlati vizsga

7.5.10.2.1 1.félév:

Téma: Általános fejlesztési célokhoz kapcsolódó ismeretek

- A szabályok szükségességének belátása, a szabálykövető magatartás fejlesztése
- A munkatevékenység értékteremtő lényegének felismerése
- Digitális alkalmazások használatával információk, adatok rendezése, értelmezése
- A környezeti tapasztalások, megfigyelések ok-okozati összefüggéseinek felismerése
- A technikai fejlődés és a társadalmi, gazdasági fejlődés kapcsolatának felismerése
- Rendszerszemlélet fejlesztése
- A környezet- és egészségtudatos cselekvés fejlesztése
- Megoldási alternatívák keresése valós problémára
- Digitális alkalmazások használatával információk, adatok rendezése, értelmezése
- A technikai fejlődés és a társadalmi, gazdasági fejlődés kapcsolatának felismerése

- A leggyakoribb egészségkárosító helyzetek és azok elkerülése; az egyes műveletek balesetveszélyeinek, a védőeszközök használata szükségességének felismerése
- A helyes munkavégzés szükségességének felismertetése
- Az egyes műveletek balesetveszélyeinek, a védőeszközök használata szükségességének felismerése
- Baleseti források azonosítása, megtörtént balesetek elemzése, elsősegélynyújtási szabályok megbeszélése
- a szabályok szükségességének belátása, szabálykövető magatartás fejlesztése
- Együttműködési készségek fejlesztése munkatevékenységek tervezése és végzése során
- csoportmunkában, feladata szerint dolgozik, a szabályokat betartatja, betartja;
- felismeri az elkészült produktum tervtől való eltérésének ok-okozati összefüggéseit;
- megérti a munkatevékenység értékteremtő lényegét

Témakör: **Lakás, lakókörnyezet – a lakás jellemzői, lakástípusok, funkciók, helyiségek**

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Ok-okozati összefüggések felismerése
- Jellemző tulajdonságok és igények közötti összefüggések értelmezése
- Az elvont gondolkodás fejlesztése
- Digitális alkalmazások használatával információk, adatok rendezése, értelmezése
- Digitális technológiák alkalmazása a tervezésben
- A lakás kialakítása (építése) és a külső hatások elleni védelem összefüggésének felismerése (feladat – anyag – technológia)
- A lakás fizikai adottságai és a benne folyó tevékenységek közötti kapcsolat felismerése, elemzése
- Épület, lakás alaprajzának értelmezése és összevetése a valósággal
- A lakásalaprajz jellemzői
- A lakás helyiségeinek csoportosítása
- A helyiségek egymással való kapcsolatának elemzése
- A lakás beosztásának, az egyes helyiségek egymással való kapcsolatának jelentősége, szerepe
- Lakásalaprajz tervezése, lakásmakett készítése

Fogalmak

alaprajz, helyszínrajz, tájolás, fizikai jellemzők, egyéni és közösségi terek, háztartási és higiénés terület, közlekedők, tárolók, szabad terület

7.5.10.2.2 2.félév

Témakör: **Lakás, lakókörnyezet – funkciók, berendezések**

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Ok-okozati összefüggések felismerése
- Igények és jellemző tulajdonságok közötti összefüggések értelmezése
- Egyéni tulajdonságok és igények közötti kapcsolat feltárása

- Digitális alkalmazások használatával információk gyűjtése, rendszerezése
- Digitális technológiák alkalmazása a tervezésben
- Önismeret és együttműködési készségek fejlesztése munkatevékenységek tervezése és végzése során
- Döntéshozatal során ismeretek alkalmazása, véleményformálás, konszenzusra jutás
- Ízlés formálása
- Egészségtudatos magatartás igényének erősítése
- A lakás berendezésének jellemzői
- Az egyes lakóterületek funkcióinak kialakítása a megfelelő berendezéssel
- A különböző helyiségek jellemző bútorzatai, a lakótér feladata, a bútorzat és a tevékenységek közötti kapcsolat felismerése
- A berendezés stílusa és az egyéni ízlés közötti kapcsolat elemzése
- Bútortörténet
- A bútorok kiválasztásának, elhelyezésének szempontjai
- A berendezés szerepe a téralakításban
- A lakberendezés modellezése
- A munkavégzés ergonómiája
- A helyes munkavégzés szükségességének felismertetése
- A leggyakoribb egészségkárosító helyzetek és azok elkerülése
- A konyha ergonomikus berendezése
- Konyhatervek készítése

Fogalmak

funkció, esztétika, stílus, ízlés, harmónia, színek szerepe, ergonómia, design, téralakítás eszközei, helykihasználás, nyugalmi területek, közlekedőutak, bútorok helyigénye, kényelmi és tároló bútorok, bútorválasztás szempontjai, egészségkárosító helyzetek, statikus, dinamikus terhelés

Témakör: Lakás karbantartása – a legfontosabb állagmegóvási, karbantartási munkák

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Az ember személyes felelősségének felismerése a környezet alakításában
- Tevékenységek, beavatkozások következményének mérlegelése
- Digitális alkalmazások használatával információk gyűjtése, rendszerezése
- Szabálykövető, kooperatív magatartás alkalmazása a munkavégzés során
- Munkatevékenység értékteremtő lényegének, felelősségének értelmezése
- A környezet- és egészségtudatos cselekvés fejlesztése
- Információk gyűjtése a lakásban előforduló legfontosabb állagmegóvási, karbantartási munkákról
- Szagtalanítás, védekezés a kártevők ellen
- Környezetbarát anyagok és eljárások alkalmazása a tevékenység során
- A hagyományos tisztítószerek és eljárások alkalmazása és a környezetvédelem összefüggéseinek felismertetése
- A laikus által végezhető munkák határai, annak felismerése, hogy nagyobb munkálatokhoz szakembert kell hívni

– A tevékenységgel érintett foglalkozások, szakmák

Fogalmak

állagmegóvás, karbantartás, mázolás, festés, tapétázás, burkolás, takarítás, tisztítószer, környezetvédelem, tudatos fogyasztói magatartás, fenntarthatóság

7.5.10.3 7. osztály

Vizsga: Gyakorlati vizsga

7.5.10.3.1 1.félév

Témakör: A települések közműellátása, a legfontosabb közművek, közszolgáltatások

Fejlesztési feladatok és ismeretek

– A rendszerszemlélet fejlesztése
– Ok-okozati összefüggések felismerése
– Információgyűjtési technikák fejlesztése, például interjú formájában
– Célzott információszerzés, a kapott adatok értelmezése, feldolgozása
– A települések legfontosabb közművei, közszolgáltatásai – elektromos hálózat, vízvezeték, szennyvízelvezetés, csatorna, gázvezeték, távfűtés, szemétszállítás
– Épület közműveinek tanulmányozása, elemzése
– A közművek megléte és a település élete, a lakóház használata közötti összefüggések felismerése, megfogalmazása
– Információk gyűjtése a saját település, lakás közműveiről, közszolgáltatásairól

Fogalmak

közmű, közszolgáltatás, építési engedély, összközműves épület, elektromos hálózat, vízvezeték-hálózat, szennyvíz, csatorna, gázvezeték, távfűtés, szemétszállítás, szelektív hulladékgyűjtés

***Témakör*: Korszerű, egészséges lakás és lakókörnyezet**

Fejlesztési feladatok és ismeretek

– Egészségtudatosság
– Tudatos fogyasztói magatartás
– A lakás életminőséget, komfortérzetet befolyásoló tényezői – vízminőség, hőmérséklet, levegő páratartalma
– A rossz szigetelés káros hatásai
– Információk és tapasztalatok gyűjtése a háztartás műszaki jellegű rendszereinek felépítéséről, működéséről – elektromos hálózat, vízvezeték-hálózat, fűtés, klimatizálás
– A lakás elektromos hálózatának részei, biztonsági és életvédelmi berendezések, megoldások
– Követelmények a fűtőberendezésekkel, fűtési rendszerekkel szemben, szabályozhatóság, egészségvédelem
– A klíma fogalma, az egészséges levegő, hőérzet, komfortérzet

- A relatív páratartalom fontossága, az alacsony vagy magas relatív páratartalom egészségkárosító hatásai
- A lakóház használata, a lakók szokásai és az energiafelhasználás közötti összefüggések elemzése, a környezettudatosság fontossága

Fogalmak

komfortérzet, ivóvíz, levegő páratartalma, fogyasztásmérő, biztosíték, életvédelmi relé, fázis, nulla, védőföldelés, fűtés, klíma, környezettudatosság, tudatos fogyasztói magatartás, fenntarthatóság

7.5.10.3.2 2.félév

Témakör: Az egészséges település

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Ok-okozati összefüggések felismerése
- Rendszerszemlélet fejlesztése
- Fenntarthatóság fogalmának mélyítése
- Digitális alkalmazások használatával információk, adatok rendezése, értelmezése
- Digitális technológiák alkalmazása a tervezésben
- Az ember személyes felelősségének felismerése a környezet alakításában
- A városok kialakulásának és fejlődésének okai és szükségessége, a város fogalmának mélyítése
- A különböző környezetszennyeződések hatása az épített környezetre és a településen élők életminőségére
- Az épített környezet alakításának szempontjai, a zöld területek szerepe, környezetvédelem
- Az épített tér és a természeti környezet közötti összhang szükségességének felismertetése
- A funkcionalista és az organikus építészet főbb jegyeinek megismertetése, összehasonlítása
- Információk gyűjtése különleges épületekről, híres építészekről, különös tekintettel a magyar vonatkozásokra
- Követelmények a XXI. század településeivel szemben
- Pozitív példák, építészeti megoldások gyűjtése
- Parktervezés

Fogalmak

légszennyezés, környezetszennyezés, tervszerű városépítés, városrehabilitáció, funkcionalista építészet, organikus építészet, tájépítészet

Témakör: Közlekedés, közlekedési rendszerek

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Ok-okozati összefüggések felismerése
- Rendszerszemlélet fejlesztése
- Fenntarthatóság fogalmának mélyítése
- Digitális alkalmazások használatával információk, adatok rendezése, értelmezése
- Közlekedés a településen, a települések között
- Közösségi közlekedés

- A közlekedés infrastruktúrája
- Információk gyűjtése környezetbarát megoldásokra a közlekedésben
- Híd- vagy felüljárómodell építése

Fogalmak

tömegközlekedés, közút, kerékpárút, híd, aluljáró, felüljáró

Témakör: **Komplex modellezési feladat**

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Az eddig tanult ismeretek mélyítése, alkalmazása
- Kreativitás fejlesztése
- „A jövő városa” – komplex modellezési feladat egyéni tervek alapján projektmunkában

Fogalmak

az elvégzett feladatokhoz kapcsolódó technológiák és szerszámok, eszközök megnevezése

7.5.10.4 8. osztály

Vizsga: Gyakorlati vizsga

7.5.10.4.1 1.félév

Téma: Az ember átalakítja környezetét

- Hagyományos és modern irányzatok az építészetben
- Épületek és építmények környezeti kapcsolatai

A víz útja

Korszerű vízellátás, csatornázás

Vízellátó rendszer

A háztartási hulladék korszerű kezelése

Építőanyagok, építményekre ható hatások, a víz körforgása, hasznosítása, közművek feladata és rendszere, csőszerelvények, hulladékok keletkezése, csoportosítása, újrahasznosítási módok

Téma: Energiaellátó rendszerek

- Elsődleges és átalakított energiák
- Villamos energia előállítása és hasznosítása
- A világítás fejlődése
- Környezetbarát energiarendszerek

Villamos energia előállításának módjai, fejlődéstörténet áttekintése, erőműveink jellemzése, lakás elektromos hálózatának modellezése,

Téma: Kommunikációs rendszerek

- Információtechnikai rendszerek környezetünkben, információs hálózatok
- GPS- kommunikáció

- Műszaki kommunikáció
- Szabályozás és vezérlés

Navigációs rendszerek, műszaki ábrázolás,

7.5.10.4.2 2.félév

Téma: A gépjármű, mint rendszer

- A gépjármű üzeme
- A gépjármű és a környezet
- Korszerű berendezések a gépjárművekben
- Új irányzatok a gépjárműtechnikában

Gépjárművek környezeti hatásai, járműgyártás feladata, balesetmentes közlekedés feltételei.

Téma: Informatikai rendszerek környezetünkben

- Logikai áramköri modellek
- Számítógép a lakásban

Téma: A modern konyha

- Csúcstechnika a konyhában
- Reformkonyha
-

Téma: Élet a településeken

- A környezet hatása egészségünkre
- Termelés és fogyasztás
- A gazdasági élet szereplői
- Karbantartás és balesetmegelőzés
- Útitervek összeállítása
- Közlekedés és környezete

Az egészség megőrzésének feltételei, betegségek elleni védekezési módok. Adatgyűjtés, napi cikkek ismertetése a termeléssel, fogyasztással kapcsolatosan, diagramok. A kerékpár karbantartó szerelése. Tachográf.

Téma: A megjelenés higiéniája

- A ruhaneműk tisztántartása
- Kozmetikumok használata
- Egyéni ruhatervek

Téma: Modern kertészetek

- Hajtatásos termesztés a kiskertben
- Hajtatóberendezések gazdaságos működtetése
- Növények tápoldatos termesztése

Hidrokultúra, modern mezőgazdaság jellemzői

7.5.11 DIGITÁLIS KULTÚRA

A digitális kultúra tantágy vizsgájának formája minden évfolyamon: gyakorlati vizsga

7.5.11.1 5. évfolyam

7.5.11.1.1 1. félév

TÉMAKÖR: Algoritmizálás és blokkprogramozás

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Hétköznapi tevékenységek és információáramlási folyamatok algoritmusának elemzése, tervezése
- A problémamegoldáshoz tartozó algoritmuselemek megismerése; algoritmus leírásának módja
- Nem számítógéppel megoldandó feladatok algoritmizálása
- Az algoritmus végrehajtásához szükséges adatok és az eredmények kapcsolata
- Szekvencia, elágazások és ciklusok; egyszerű algoritmusok tervezése az alulról felfelé építkezés és a lépésenkénti finomítás elvei alapján
- A programozás építőkockái
- Számok és szöveges adatok
- A vezérlési szerkezetek megfelelői egy programozási környezetben
- Elágazások, feltételek kezelése; többirányú elágazás; ciklusok fajtái
- Animáció, grafika programozása
- A program megtervezése, kódolása
- Tesztelés, elemzés

Fogalmak

algoritmus, folyamat, adat, adattípus, szöveges adatok, számok, bemenet, kimenet, problémamegoldó tevékenység, változó, algoritmus leírása, szekvencia, elágazás, ciklus, ciklusok fajtái, feltétel, algoritmustervezés, lépésenkénti finomítás elve, fejlesztői felület, blokkprogramozás, kódolás, tesztelés, elemzés, hibajavítás

TÉMAKÖR: Online kommunikáció

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Online kommunikációs csatornák önálló használata, online kapcsolattartás
- Etikus és hatékony online kommunikáció a csoportmunka érdekében
- Online identitás védelmében teendő lépések, használható eszközök
- Adattárolás és -megosztás felhőszolgáltatások használatával

Fogalmak

online identitás, e-mail, chat, felhőszolgáltatások, adattárolás, megosztás

7.5.11.1.2 2. félév

TÉMAKÖR: Robotika

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Algoritmus készítése lépésekre bontással

– Algoritmusok megvalósítása, modellezése egyszerű eszközök segítségével
– A gyakorlati életből vett egyszerű problémák megoldása algoritmusok segítségével
– Robotvezérlési alapfogalmak
– Szenzorok, robotok vezérlésének kódolása blokkprogramozással

Fogalmak

robot, szenzor, algoritmus, blokkprogramozás, kódolás, vezérlés

TÉMAKÖR: Szövegszerkesztés

Fejlesztési feladatok és ismeretek

– Szövegszerkesztési alapelvek
– Szöveges dokumentumok létrehozása, formázása
– Feladatleírás, illetve minta alapján dokumentumok szerkesztése
– A dokumentum céljának megfelelően képek választása, beillesztése, átméretezése, elhelyezése
– Adott tanórai, iskolai, hétköznapi problémához dokumentum készítése
– Nyelvi funkciók kritikus használata, helyesírás-ellenőrzés, elválasztás
– Az információforrások etikus felhasználásának kérdései

Fogalmak

szövegbevitel, megnyitás, mentés, kijelölés, másolás, törlés, áthelyezés, szövegegységek, karakter, karakter formázása, karakter típusa, karakter stílusa, karakter mérete, bekezdés, bekezdés formázása, behúzás, margó, lapméret, helyesírás-ellenőrző, elválasztás, kép beillesztése, képméret változtatása, információforrások etikus felhasználása, idézés szabályai

7.5.11.2 6. évfolyam

7.5.11.2.1 *1. félév*

TÉMAKÖR: Bemutatókészítés

Fejlesztési feladatok és ismeretek

– Szöveget, képet tartalmazó prezentáció létrehozása, formázása, paramétereinek beállítása
– Bemutatószerkesztési alapelvek
– A bemutató objektumaira animációk beállítása
– Iskolai, hétköznapi problémák közös megoldása, a csoportmunka támogatása
– Az információforrások etikus felhasználásának kérdései

Fogalmak

prezentáció, animáció, dokumentumformátum, csoportmunka eszközei, lényegkiemelés, információforrások etikus felhasználása

TÉMAKÖR: Multimédiás elemek készítése

Fejlesztési feladatok és ismeretek

– Feladatleírás, illetve minta alapján rasztergrafikus ábra létrehozása, összehasonlítása, szerkesztése és illesztése különböző típusú dokumentumokba
– Digitalizáló eszközök megismerése. Kép, hang és video digitális rögzítése
– Képszerkesztési műveletek: beillesztés, vágás, kitöltés, kijelölés, színválasztás, feliratozás, retusálás, képméret változtatása, transzformációk

– Más tantárgyaknál felmerülő problémák megoldása grafikai programmal: ábrák készítése, képek, fotók szerkesztése

Fogalmak

rajz, rasztergrafika létrehozása, rasztergrafika szerkesztése, rajzeszközök; kép, hang, video digitális rögzítése; digitalizáló eszköz, képszerkesztési műveletek, transzformációk, színválasztás, retusálás, képméret változtatása

7.5.11.2.2 2. félév

TÉMAKÖR: Az információs társadalom, e-Világ

Fejlesztési feladatok és ismeretek

– Információkeresési technikák, stratégiák
– Adatok biztonságos kezelése, technikai és etikai problémák
– Az informatikai eszközök használatának következményei a személyiségre és az egészségre vonatkozóan

Fogalmak

e-Világ; e-ügyintézés; virtuális személyiség; információs társadalom; adatbiztonság; adatvédelem; digitális eszközöktől való függőség

TÉMAKÖR: A digitális eszközök használata

Fejlesztési feladatok és ismeretek

– Az informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatásai
– Az informatikai eszközök működési elveinek megismerése és használata
– Az informatikai eszközök be- és kiviteli perifériái, a háttértárak, továbbá a kommunikációs eszközök. A felhasználás szempontjából fontos működési elvek és paraméterek
– Az informatikai eszközök, mobileszközök operációs rendszerei
– Tudatos felhasználói magatartás erősítése, a felelős eszközhasználat kialakítása, tudatosítása; etikus információkezelés
– Felhőszolgáltatások igénybevétele, felhasználási területei, virtuális személyiség és a hozzá tartozó jogosultságok szerepe, kezelése
– Állományok tárolása, kezelése és megosztása a felhőben

Fogalmak

adat, információ, hír, digitalizálás, minőség, ergonómia, be- és kiviteli periféria, háttértár, kommunikációs eszközök, fájl, fájlműveletek, mappa, mappaműveletek, mobileszközök operációs rendszere, helyi hálózat, jogosultságok, etikus információkezelés

7.5.11.3 7. évfolyam

7.5.11.3.1 1. félév

TÉMAKÖR: Algoritmizálás és blokkprogramozás

Fejlesztési feladatok és ismeretek

– Szekvencia, elágazások és ciklusok. Egyszerű algoritmusok tervezése az alulról felfelé építkezés és a lépésenkénti finomítás elvei alapján
– Példák típusalgoritmus használatára

– A vezérlési szerkezetek megfelelői egy programozási környezetben
– Elágazások, feltételek kezelése, többirányú elágazás, ciklusok
– Változók, értékadás. Eljárások, függvények alkalmazása
– A program megtervezése, kódolása
– Animáció, grafika programozása
– Mozgások vezérlése
– Tesztelés, elemzés
– Az objektumorientált gondolkozás megalapozása

Fogalmak

algoritmuselemek, tervezési folyamat, adatok absztrakciója, algoritmusleírási mód, szekvencia, elágazás, ciklus, elemi adat, egyszerű algoritmusok tervezése, vezérlési szerkezetek, eljárás, függvény, kódolás, animáció, grafika programozása, objektumorientált gondolkozás, típusfeladatok, tesztelés, elemzés, hibajavítás

TÉMAKÖR: Online kommunikáció

Fejlesztési feladatok és ismeretek

– Online kommunikációs csatornák használata, online kapcsolattartás
– Etikus és hatékony online kommunikáció a csoportmunka érdekében
– Online identitás védelmében teendő lépések, használható eszközök
– Adattárolás és megosztás felhőszolgáltatások használatával

Fogalmak

online identitás, e-mail, chat, felhőszolgáltatások

7.5.11.3.2 2. félév

TÉMAKÖR: Robotika

Fejlesztési feladatok és ismeretek

– Algoritmusok megvalósítása, modellezése egyszerű eszközök segítségével
– Szenzorok funkciói, paraméterei, használata
– Szenzorok, robotok vezérlésének kódolása blokkprogramozással
– Vezérlési feladatok megoldása objektumokkal, eseményvezérelten

Fogalmak

robot, szenzor, blokkprogramozás, vezérlési szerkezetek, vezérlés, elágazás, ciklus

TÉMAKÖR: Szövegszerkesztés

Fejlesztési feladatok és ismeretek

– Szöveget, képet, ábrát, táblázatot tartalmazó dokumentumok létrehozása, formázása
– Feladatleírás, illetve minta alapján dokumentumok szerkesztése
– Szövegszerkesztési alapelvek. A szöveg tipográfiája, tipográfiai ismeretek. Szöveges dokumentumok szerkezete, objektumok. Élőfej és élőláb
– Táblázat beszúrása a szövegbe. A táblázat formázása
– Mentés különböző formátumokba

Fogalmak

szövegszerkesztési alapelvek, tipográfia, dokumentumok szerkezete, objektumok, élőfej, élőláb, táblázat szövegben, táblázat tulajdonságai, dokumentumformátumok, csoportmunka eszközei, webes dokumentumkészítés, információforrások etikus felhasználása

7.5.11.4 8. évfolyam

7.5.11.4.1 1. félév

TÉMAKÖR: Multimédiás elemek készítése

TÉMAKÖR: Bemutatókészítés

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Szöveget, táblázatot, ábrát, képet, hangot, animációt, videót tartalmazó prezentáció létrehozása, formázása, paramétereinek beállítása
- Feladatleírás, illetve minta alapján prezentáció szerkesztése
- Bemutatószerkesztési alapelvek. A mondandóhoz illeszkedő megjelenítés
- Automatikusan és az interaktívan vezérelt lejátszás beállítása a bemutatóban

Fogalmak

prezentáció, multimédiás objektum, dokumentumformátumok, csoportmunka eszközei, lényegkiemelés, dokumentum belső szerkezete, információforrások etikus felhasználása

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Kép, hang és video digitális rögzítése (képek szkennelése, digitális fotózás, videofelvétel-készítés) és javítása
- Multimédia alapelemek: fotó, hang, video készítése, szerkesztése, felhasználása előadásokhoz és bemutatókhoz
- Raszter- és vektorgrafikai ábra összehasonlítása, szerkesztése és illesztése különböző típusú dokumentumokba

Fogalmak

képek szkennelése, digitális fotózás, videofelvétel-készítés, fotó, hang, video készítése, szerkesztése, felhasználása, rasztergrafika, vektorgrafika, görbék, csomópontok, csomópontműveletek

7.5.11.4.2 2. félév

TÉMAKÖR: Táblázatkezelés

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Az adatok csoportosítási, esztétikus megjelenítési lehetőségei
- Táblázatkezelési alapfogalmak: cella, oszlop, sor, munkalap, munkafüzet, cellahivatkozás, adattípus. Adatok táblázatos formába rendezése, feldolgozása. Adatbevitel, javítás, másolás, mozgatás elsajátítása
- Statisztikai adatelemzés, statisztikai számítások. Statisztikai függvények használata táblázatkezelőkben
- Adatok feldolgozását segítő számítási műveletek
- Feladatok a cellahivatkozások használatára. Relatív és abszolút cellahivatkozás. Saját képletek szerkesztése. Függvények használata, paraméterezés
- Más tantárgyaknál felmerülő problémák megoldása a táblázatkezelő program segítségével

– Az adatok grafikus ábrázolási lehetőségei. Diagram létrehozása, szerkesztése. Diagramtípusok

Fogalmak

táblázatkezelési alapfogalmak, cella, oszlop, sor, munkalap, munkafüzet, cellahivatkozás, adatok táblázatos formába rendezése, adatbevitel, javítás, másolás, mozgatás, relatív és abszolút cellahivatkozás, saját képletek szerkesztése, függvények használata, paraméterezés, adatok csoportosítása, diagram létrehozása, diagram szerkesztése, diagramtípusok

TÉMAKÖR: Az információs társadalom, e-Világ

Fejlesztési feladatok és ismeretek

– Információkeresési technikák, stratégiák, többszempontú keresés
– A digitális eszközök egészségre és személyiségre gyakorolt hatásai
– Az adatbiztonság és adatvédelem tudatos felhasználói magatartásának szabályai

Fogalmak

e-Világ, e-kereskedelem, e-bank, e-állampolgárság, virtuális személyiség, információs társadalom, adatvédelem, internetes bűnözés, digitális eszközöktől való függőség

TÉMAKÖR: **A digitális eszközök használata**

Fejlesztési feladatok és ismeretek

– Az informatikai eszközök működési elveinek megismerése és használata
– Az informatikai eszközök be- és kiviteli perifériái, a háttértárak, továbbá a kommunikációs eszközök. A felhasználás szempontjából fontos működési elvek és paraméterek
– Az informatikai eszközök, mobileszközök operációs rendszerei
– Az operációs rendszerek, helyi hálózatok erőforrásainak használata, jogosultságok ismerete. Tudatos felhasználói magatartás erősítése, a felelős eszközhasználat kialakítása, tudatosítása; etikus információkezelés
– Felhőszolgáltatások igénybevétele, felhasználási területei, virtuális személyiség és a hozzá tartozó jogosultságok szerepe, kezelése. Alkalmazások a virtuális térben. Állományok tárolása, kezelése és megosztása a felhőben

Fogalmak

adat, információ, hír, digitalizálás, digitalizálás minősége, kódolás, kódolási problémák, ergonómia, be- és kikapcsolás folyamata, be- és kiviteli periféria, háttértár, kommunikációs eszközök, működési elv, működési paraméterek, hálózatok felhasználási területei, mobileszközök operációs rendszere, operációs rendszerek eszközkezelése, operációs rendszer segédprogramjai, állományok és könyvtárak tömörítése, helyi hálózat, jogosultságok, etikus információkezelés

7.5.12 TESTNEVELÉS

7.5.12.1 5.OSZTÁLY

7.5.12.1.1 1. félév

Témakör neve	
Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	- Mutasson be 1 légzőgyakorlatot - Mutasson be 1x8 ütemű gyakorlatot, amelyben támaszhelyzet is van
Atlétikai jellegű feladatmegoldások	– Futóiskola feladatok: magastérd, sarokemelés, indiánszökdelés 20 m-es távon előre – Felugrás 5x zsámolyra páros lábbal – Állórajtból indulás 30 m-es távon – 1 kg-os tömöttlabda dobása fej fölül két kézzel – Távolugrás lépő technikával elugró gerendáról 4 lépés nekifutásból – Felugrások egy lábról gumiszalagra szemből nekifutással 5 lépésből, átlépő technikával. – Folyamatos futás egyenletes ritmusban és tempóváltással 5 percen keresztül – 1 atlétikai versenyszabály ismertetése (pl. belépés a távolugrásnál, térdelőrajt vezényszavai, stb)
Torna jellegű feladatmegoldások	_ *(a torna tananyag hangsúlyozottan a 2. félévben szerepel a tanmenetben)*
Sportjátékok	**Kézilabda:** - Védekező alapmozgás bemutatása a 6-os vonal mentén - Labdavezetés jobb, majd bal kézzel egyenes vonalban - Egykezes átadások állásból - 1 kézilabda szabály ismertetése (pl. 6-os vonal, bedobás, stb) **Labdarúgás:** - Labdavezetés belsővel és külsővel váltott lábbal egyenes vonalban - Kapura rúgás állított labdával belső csűddel - 1 labdarúgó versenyszabály ismertetése

Testnevelési és népi játékok	- Egy fogójáték szabályának ismertetése - Fogójátékban való taktikus mozgás
Önvédelmi és küzdősportok	**Birkózás:** - Csuklófogás - Hanyatt fekvésből felhidalás kéz segítségével, majd anélkül
Alternatív környezetben űzhető mozgásformák	- Egy választott alternatív, szabadtérben játszható mozgásforma lapmozgásának bemutatása (tollaslabda, frizbi, tájékozódás térképpel, asztalitenisz, kerékpározás)

7.5.12.1.2 2. félév

Témakör neve	
Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	- Mutasson be 1 relaxációs gyakorlatot - Mutasson be 1 hátizom fejlesztő gyakorlatot - Mutasson be 1 hasizom fejlesztő gyakorlatot
Atlétikai jellegű feladatmegoldások	– Futóiskola feladatok: magastérd, sarokemelés, indiánszökdelés 30 m-es távon előre, hátra – Fel-le ugrással haladás 5 zsámoly között páros lábú szökdeléssel – Rajtgyakorlatok: ülésből, hasonfekvésből 30 m-es távon – 1 kg-os tömöttlabda dobása guggolásból beugrással – – Távolugrás lépő technikával elugró gerendáról 6 lépés nekifutásból – Felugrások egy lábról gumiszalagra oldalról nekifutással 5 lépésből, átlépő technikával. – Folyamatos futás egyenletes ritmusban és tempóváltással 6 percen keresztül – 1 atlétikai versenyszabály ismertetése (pl. belépés a távolugrásnál, térdelőrajt vezényszavai, stb)
Torna jellegű feladatmegoldások	-Gurulóátfordulás guggolásból guggolásba - Zsugorfejállás kísérletek
Sportjátékok	**Kézilabda:** - Egykezes labdavezetés váltott kézzel egyenes vonalban - Kapura lövés labdavezetésből - Büntető dobás - 2 kézilabda versenyszabály ismertetése

	Labdarúgás: **-** Labdapasszolások szemben belsővel, külsővel - Kapus tevékenység különböző irányból érkező labdával kézzel, lábbal - Kapura lövés labdavezetésből
Testnevelési és népi játékok	- Egy váltóverseny szabályainak ismertetése
Önvédelmi és küzdősportok	**Bírkózás:** - Hídban forgási kísérletek - Alkarfogás
Alternatív környezetben űzhető mozgásformák	- Egy választott alternatív, szabadtérben játszható mozgásforma lapmozgásának bemutatása (tollaslabda, frizbi, tájékozódás térképpel, asztalitenisz, kerékpározás)
Úszás	Amennyiben adottak a felétételek: - Merülési kisérletek fogódzkodással - 1 úszásnem bemutatása víz alatt

7.5.12.2 6. OSZTÁLY

7.5.12.2.1 1. félév

Témakör neve	
Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	- Mutasson be 3x4 ütemből álló gimnasztikai gyakorlatsort - Mutasson be egy hátizom nyújtó gyakorlatot
Atlétikai jellegű feladatmegoldások	– Repülő futás 40 m hosszan – 5-5x felugrás zsámolyra 1 lábon – Térdelőrajt 20–30 m kifutással időre, – 2 kg-os tömöttlabda dobása fej fölül két kézzel – – Távolugrás lépő technikával, emelt elugró helyről és elugró gerendáról 8 lépés nekifutásból – Felugrások egy lábról gumiszalagra szemből nekifutással 7 lépésből, átlépő technikával. – Folyamatos futás egyenletes ritmusban és tempóváltással 8 percen keresztül – 1 atlétikai versenyszabály ismertetése (pl.dobóvonal, kiugrás rajtnál, stb)
Torna jellegű feladatmegoldások	- *(a torna tananyag hangsúlyozottan a 2. félévben szerepel a tanmenetben)*
Sportjátékok	**Kézilabda:** - Egykezes átadások előre, hátra mozgással - 1 kezes labdavezetés szlalomban - labdavezetésből kapura lövés lövőcsellel - kapus védések különböző magasságban érkező labdákra kézzel, lábbal **Labdarúgás:** - Labdavezetés váltott lábbal szlalomban - Kapura lövés szalalom labdavezetésből - Labda átvételek ívelt átadásból - kapus kirúgás állított labdából
Testnevelési és népi játékok	- Aktív résztvétel egy logikai váltóversenyben (amőba)
Önvédelmi és küzdősportok	**Bírkózás:** - Könyögfogás

	- Grundbírkózás párban
Alternatív környezetben űzhető mozgásformák	- Egy választott alternatív, szabadtérben játszható mozgásforma lapmozgásának bemutatása (tollaslabda, frizbi, tájékozódás térképpel, asztalitenisz, kerékpározás)
Úszás	- Soroljon fel 3 úszásnemet

7.5.12.2.2 2. félév

Témakör neve	
Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	- 4X8 ütemű egyénileg összeállított gimnasztikai gyakorlat bemutatása zenére - Mutasson be 1 combfeszítő és 1 combhajlító nyújtó gyakorlatot
Atlétikai jellegű feladatmegoldások	– Fokózó futás 40 m hosszan – 5 zsámoly átugrása páros lábon – Térdelőrajttal sprintfutás 60 m-en időre – 2 kg-os tömöttlabda dobása háttal felállva fej fölül két kézzel – – Távolugrás lépő technikával, emelt elugró helyről és elugró gerendáról 10 lépés nekifutásból – Felugrások egy lábról gumiszalagra oldalról nekifutással 5 lépésből, átlépő technikával. – Folyamatos futás egyenletes ritmusban és tempóváltással 10 percen keresztül – 1 atlétikai versenyszabály ismertetése (pl.dobóvonal, kiugrás rajtnál, kísérletszám stb)
Torna jellegű feladatmegoldások	-Guruló átfordulás hátra guggolásból guggolásba -Fellendülési kísérlet kézállásba segítséggel - 3 elemből álló talajgyakorlat végrehajtása a torna követelményeinek megfelelő tartással (mérlegállás, gurulóátfordulások, fellendülés kézállásba, spárga, híd, stb…) - Hosszába állított ugrószekrényen felguggolás után gurulóátfordulás előre

Sportjátékok	**Kézilabda:** - Egykezes labdavezetés váltott kézzel, indulócsellel -Kapura lövés 3 lépésből - egykezes átadások oldal irányba - 4 kézilabda szabály ismertetése (pl. büntető, 3 lépés szabály, kétszerindulás, szabaddobás stb) **Labdarúgás:** - Kapus kirúgás pattintott labdából - 1-1 elleni támadójáték - 1-1 elleni védőjáték - Célba rúgás labdavezetésből
Testnevelési és népi játékok	Aktív, taktikus résztvétel egy váltóversenyben (dobókockás)
Önvédelmi és küzdősportok	**Bírkózás:** - Hídból kifordulás fejtámaszba - Tenyérbe fogás
Alternatív környezetben űzhető mozgásformák	- Egy választott alternatív, szabadtérben játszható mozgásforma lapmozgásának bemutatása (tollaslabda, frizbi, tájékozódás térképpel, asztalitenisz, kerékpározás)
Úszás	Amennyiben adottak a felétételek: - Merülő játékok megkeresése nyitott szemmel - 1 úszásnem bemutatása víz alatt

7.5.12.3 7. osztály

7.5.12.3.1 1. félév

Témakör neve	
Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	- Mutasson be 3 gimnasztikai gyakorlatot a felsőtest bemelegítésére - Mutasson be 3 gimnasztikai gyakorlatot az alsótest bemelegítésére - Mutasson be 1 légző, vagy relaxációs gyakorlatot

Atlétikai jellegű feladatmegoldások	– Futóiskola feladatok: taposó futás, ollózó futás, saroklendítés, térdemelés, keresztező futás 20 m-es távon előre – Indiánszökdelés hosszan – 3 kg-os tömöttlabda dobása fej fölül két kézzel – Távolugrás lépő technikával elugró gerendáról 8 lépés nekifutásból – Felugrások egy lábról gumiszalagra szemből nekifutással 5 lépésből, átlépő technikával. – Kislabdadobás célba helyből falhoz – Folyamatos futás egyenletes ritmusban és tempóváltással 8 percen keresztül – 1 olimpiai bajnok megnevezése atlétika sportágban
Torna jellegű feladatmegoldások	_ *(a torna tananyag hangsúlyozottan a 2. félévben szerepel a tanmenetben)*
Sportjátékok	**Kézilabda:** - Labdavezetés indulócsellel - Egykezes átadások párokban, előre, hátra mozgással - Felugrásos lövés 3 lépéssel **Labdarúgás:** - Labadpasszolások belsővel, külsővel - Labdaátvételek lapos passzokból - Kapus kirúgás pattintott labdából
Testnevelési és népi játékok	- Egy célbadobós játék szabályának ismertetése - Fogójátékban való taktikus mozgás
Önvédelmi és küzdősportok	**Birkózás:** - Hanyatt fekvésből felhidalás kéz segítségével, majd anélkül
Alternatív környezetben űzhető mozgásformák	- Egy választott alternatív, szabadtérben játszható mozgásforma lapmozgásának bemutatása (tollaslabda, frizbi, tájékozódás térképpel, asztalitenisz, kerékpározás)

Úszás	- Soroljon fel 3 higiéniai szabályt, amit az uszodában kell betartani!

7.5.12.3.2 2. félév

Témakör neve	
Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	- Mutasson be 2 hátizom fejlesztő gyakorlatot - Mutasson be 2hasizom fejlesztő gyakorlatot - Mutasson be 1 hátizom nyújtó gyakorlatot - Mutasson be 1 hasizom nyújtó gyakorlatot
Atlétikai jellegű feladatmegoldások	– Futóiskola feladatok: magastérd, sarokemelés, indiánszökdelés 30 m-es távon előre, hátra – Hármasugrás – 3 kg-os tömöttlabda lökése guggolásból beugrással – Kislabdadobás 3-as keresztlépéssel távolságra – Távolugrás lépő technikával elugró gerendáról 10 lépés nekifutásból – Felugrások egy lábról gumiszalagra oldalról nekifutással 5 lépésből, átlépő technikával. – Folyamatos futás egyenletes ritmusban és tempóváltással 9 percen keresztül – 1 magyar világbajnok megnevezése atlétika sportágban
Torna jellegű feladatmegoldások	-Gurulóátfordulás guggolásból guggolásba - Zsugorfejállás kísérletek
Sportjátékok	**Kézilabda:** - Labdavezetés szlalomban váltott kézzel, indulócsellel - Labdaátadások letámadásban - Beugrásos kapura lövés - Kapus kidobás távolságra **Labdarúgás:** - Labdaátvétel oldalt jövő labdával - Labdavezetés szlalomban - Pontrúgás kapura
Testnevelési és népi játékok	- Egy váltóverseny szabályainak ismertetése
Önvédelmi és küzdősportok	**Bírkózás:** - Hídban forgási kísérletek

Alternatív környezetben űzhető mozgásformák	- Egy választott alternatív, szabadtérben játszható mozgásforma lapmozgásának bemutatása (tollaslabda, frizbi, tájékozódás térképpel, asztalitenisz, kerékpározás)
Úszás	- Soroljon fel 3 balesetvédelmi szabályt, amit az uszodában kell betartani! Amennyiben adottak a felétételek: - 1 úszásnem bemutatása víz alatt

7.5.12.4 8. OSZTÁLY

7.5.12.4.1 1. FÉLÉV

Témakör neve	
Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	- Mutasson be 3x8 ütemből álló gimnasztikai gyakorlatsort
Atlétikai jellegű feladatmegoldások	– Repülő futás 60 m hosszan – 3 kg-os súlygolyó lökése szemből felállással – Kislabda dobás lendületszerzéssel, keresztlépéssel – Távolugrás lépő technikával, emelt elugró helyről és elugró gerendáról 12 lépés nekifutásból – Felugrások egy lábról gumiszalagra szemből nekifutással 9 lépésből, átlépő technikával. – Folyamatos futás egyenletes ritmusban és tempóváltással 11 percen keresztül – A férfi tízpróba versenyszámainak felsorolása
Torna jellegű feladatmegoldások	- *(a torna tananyag hangsúlyozottan a 2. félévben szerepel a tanmenetben)*
Sportjátékok	**Kézilabda:** - Távolba dobás - Kapura lövés szlalom labdavezetésből - Kapus védőtevékenysége különböző magasságú labdákkal kézzel és lábbal - 3 versenyszabály ismertetése **Labdarúgás:** - Labdaátvétel ívelt labdából - 1-1 elleni támadójáték - 2 játékszabály ismertetése
Testnevelési és népi játékok	- Aktív résztvétel egy logikai váltóversenyben (amőba)
Önvédelmi és küzdősportok	**Bírkózás:** - Hanyatt fekvésből felhidalás kéz segítségével, majd anélkül - Grundbírkózás párban
Alternatív környezetben űzhető mozgásformák	- Egy választott alternatív, szabadtérben játszható mozgásforma lapmozgásának bemutatása (tollaslabda, frizbi, tájékozódás térképpel, asztalitenisz, kerékpározás)

Úszás	- Mutasson be 3 úszás előtti bemelegítő gimnasztikai gyakorlatot!

7.5.12.4.2 2. félév

Témakör neve	
Gimnasztika és rendgyakorlatok – prevenció, relaxáció	- 4X8 ütemű egyénileg összeállított gimnasztikai gyakorlat bemutatása zenére - Mutasson be 1 kar nyújtó gyakorlatot
Atlétikai jellegű feladatmegoldások	– Fokózó futás 60 m hosszan – 3 kg-os súlygolyó lökése oldalt felállásból – Kislabdadobás lendületszerzéssel, 5-ös keresztlépéssel – Távolugrás lépő technikával, emelt elugró helyről és elugró gerendáról 10-14 lépés nekifutásból – Felugrások egy lábról gumiszalagra oldalról nekifutással 7-9 lépésből, átlépő technikával. – Folyamatos futás egyenletes ritmusban és tempóváltással 12 percen keresztül – A súlylökés balesetvédelmi szabályainak felsorolása.
Torna jellegű feladatmegoldások	-Guruló átfordulás hátra guggolásból guggolásba -Fellendülési kísérlet kézállásba segítséggel - 3 elemből álló talajgyakorlat végrehajtása a torna követelményeinek megfelelő tartással (mérlegállás, gurulóátfordulások, fellendülés kézállásba, spárga, híd, stb…) - Hosszába állított ugrószekrényen felguggolás után gurulóátfordulás előre
Sportjátékok	**Kézilabda:** - Átadások 3-as 8-as mozgással - Kapura lövés szlalom labdavezetésből - Hosszúindítás - Büntetődobás bedőléssel - Területvédekezés (6-0, 5-1) alkalmazása játékban - A kapus alaptechnikák alkalmazása játékhelyzetekben **Labdarúgás:** - Ívelt labdák átvétele mellel, combbal -Dekázási kísérletek - Büntető rúgás - 1-1 elleni védőjáték

Testnevelési és népi játékok	Aktív, taktikus résztvétel egy váltóversenyben (dobókockás)
Önvédelmi és küzdősportok	**Bírkózás:** - Hídból kifordulás fejtámaszba - Társ áttolása, áthúzása vonalon
Alternatív környezetben űzhető mozgásformák	- Egy választott alternatív, szabadtérben játszható mozgásforma lapmozgásának bemutatása (tollaslabda, frizbi, tájékozódás térképpel, asztalitenisz, kerékpározás) - szabadtéri kondigépek tudatos használata
Úszás	- Nevezzen meg 2 magyar olimpiai bajnokot az úszás sportágban! Amennyiben adottak a felétételek: - 1 úszásnem bemutatása 25m-es távolságon

7.5.13 VIZUÁLIS KULTÚRA

7.5.13.1 5. évfolyam

7.5.13.1.1 1. félév

- Művészettörténeti korszakok: az őskori és az ókori egyiptomi művészet.
- Kép és szöveg kapcsolata: pl. meseillusztráció, képregény

Követelmény az egyszerű kompozíciós alapelvek megfelelő használata a képalkotásban. • Környezetvédelem: állatmentés

Az adott tartalmi keretek figyelembevételével karaktereket, tereket, helyzeteket, történeteket részletesen elképzel, fogalmi és vizuális eszközökkel bemutat és megjelenít.

7.5.13.1.2 2. félév

- Művészettörténeti korszakok: ókori görög és római művészet
- Forgásformák átírása a valóságtól a meséig (pl. gombaváros)

Az alkotómunka során felhasználja a már látott, vagy bemutatott képi inspirációkat, szöveges

vagy egyszerű képi inspiráció alapján elképzeli és megjeleníti a látványt.

- Forgástestek: térplasztika készítése papírból (pl. egymáshoz kapcsolódó hengerek)

Térbeli és időbeli változások lehetséges vizuális megjelenéseinek értelmezése, és egyszerű

térbeli változások megjelenítése.

Nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

7.5.13.2 6. évfolyam

7.5.13.2.1 1. félév

- Művészettörténeti korszakok: a román, és a gótikus stílus (építészet)
- Kép és szöveg kapcsolata: mondák (pl.: képregény tervezése, iniciálé tervezése)

A kép és a szöveg együttes jelentésének értelmezése különböző helyzetekben és alkalmazása az

alkotó tevékenység során.

7.5.13.2.2 2. félév

- Művészettörténeti korszakok: reneszánsz (építészet, szobrászat, festészet)
- Jelértelmezés, jelalkotás: címer tervezése

A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek tudatos és pontos alkalmazása az alkotótevékenység

során, adott célok kifejezése érdekében.

- Környezetvédelem: a Föld napja

Nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

7.5.13.3 7. évfolyam

7.5.13.3.1 1.félév

- Művészettörténeti korszakok: Barokk, Rokokó
- Érzelmek és hangulatok kifejezése: portré, karikatúra

Célirányos vizuális megfigyelési szempontok önálló alkalmazása. A vizuális nyelv és kifejezés

eszközeinek tudatos és pontos alkalmazása az alkotótevékenység során adott célok kifejezése érdekében

- Síkból térbe: axonometria, vetületi ábrázolás, perspektíva

A tér, a térbeliség (pl.kórházi folyosó, vágyott szoba, metróállomás) ábrázolása az

egyiránypontos perspektíva szabályaival. Az elkészült alkotások, rajzok kiegészítése (pl. személyes szöveggel, saját fotóval, képrészlettel, műalkotások szereplőivel).

- Környezetvédelem: A víz világnapja

Nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva

megoldást talál.

7.5.13.3.2 2. félév

- Művészettörténeti korszakok: klasszicizmus
- Játék a vonalakkal: minta tervezése

A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek tudatos és pontos alkalmazása az alkotótevékenység során adott célok kifejezése érdekében.

- Hagyomány, design, divat: stílusok és emberek

Különböző művészettörténeti korokban, stílusokban készült alkotásokat, összehasonlít,

megkülönböztet és összekapcsol más jelenségekkel, fogalmakkal, alkotásokkal, melyek segítségével alkotó tevékenysége során újra fogalmazza a látványt.

7.5.13.4 8. évfolyam

7.5.13.4.1 1. félév

- Művészettörténeti korszakok: a 20. század művészete
- Vizuális kommunikáció: a plakát

Tudjon az adott témával, feladattal kapcsolatos vizuális információkat és képi inspirációkat keresni többféle forrásból.

A vizuális megjelenítés során használja a kiemelés, figyelemirányítás, egyensúlyteremtés vizuális eszközeit.

- Kép és szöveg üzenete

A valóság vagy a vizuális alkotások, illetve azok elemei által felidézett asszociatív módon generált

képeket, történeteket szövegesen megfogalmaz, vizuálisan megjelenít, egyénileg és csoportmunkában is;

7.5.13.4.2 2. félév

- Tárgy és környezetkultúra: tárgytervezés, embléma, arculat tervezés

Az adott téma vizuális feldolgozása érdekében problémákat vet fel, megoldási lehetőségeket talál, a probléma megoldása érdekében kísérletezik.

Nem konvencionális feladatok kapcsán egyéni elképzeléseit, ötleteit rugalmasan alkalmazva megoldást talál.

- Média és mozgóképkultúra: rövid mozgókép készítése adott témában.

Látványok, képek, médiaszövegek, történetek, szituációk feldolgozása kapcsán, személyes

módon kifejezi, megjeleníti felszínre kerülő érzéseit, gondolatait, asszociációit.

- Környezetvédelem: újrahasznosítás (pl. reklám tervezés)

7.5.14 ANGOL

7.5.14.1 5. évfolyam

7.5.14.1.1 1. félév

5. évfolyam angol nyelv: írásbeli félévi követelmények

Használandó nyelvi szerkezetek:

Névelők - *a beautiful day, an amazing student* Személyes névmások- *I, you, he, she, it, we etc.*
Névmások tárgyesetben- *me, you, him, her, us etc.*
Létige használata- *be / was / were / been*
Have got/has got - *I have got a great teacher, she has got a great sense of humor.*
Többesszám használata- *bike- bikes, leaf- leaves, goose-geese, mouse-mice etc.*
Ez/az/ezek/azok - *This is the shop for you and you can choose from these and those shelves.*
Some/any/ a lot of- *Some people have all the answers, some have a lot and some don't have any…* There is/There are - *There is a good play I am interested in! There are great theatheres here!* Birtokos névmások használata- *mine, yours, his, hers etc.*
Kérdőszavak- *Can you… Do you…?*
's birtokos eset- *Whose is this coat? It is Kate's coat* Present Simple jelen idő-*Wake me up before you go!*
A gyakoriságot kifejező határozószók- *I often use usually or maybe but I never say hardly ever.*
Present Continuous igeidő (jelen idő) - *I'm walking on sunshine!* Melléknév fokozás- *It is good and it is getting better!*
Some/any/ a lot of- *Some people have all the answers, some have a lot and some don't have any…* How much/how many- *How many apples do you want? How much time will this take?* A few/little- *A few people, a little kindness and a smile and we are good to go.*

Szóbeli témakörök

Önálló témakifejtési képesség: 1-2 percig kell tudni beszélni az alábbi témákról vagy önállóan vagy hívókép segítségével vagy segítő kérdésekre adott válaszokkal**.**

Országok, nemzetiségek
Iskolai tantárgyak, iskolaszerek
Sportok, egyszerűbb szabályok ismerete
A hét napjai, délutáni programok
Testrészek ismerete

Családtagok leírása
Megjelenés, belső tulajdonságok
Képleírás
Sorszámnevek használata
Állatok testrészei, élőhelyük
Háziállatok összehasonlítása
Érzések, érzelmek kifejezése
Évszakok, hónapok
Időjárás
Ruházat, öltözködés

7.5.14.1.2 2. félév

5. évfolyam angol nyelv: írásbeli év végi követelmények

Használandó nyelvi szerkezetek:

Névelők - *a beautiful day, an amazing student* Személyes névmások- *I, you, he, she, it, we etc.*
Névmások tárgyesetben- *me, you, him, her, us etc.*
Létige használata- *be / was / were / been*
Have got/has got - *I have got a great teacher, she has got a great sense of humor.*
Többesszám használata- *bike- bikes, leaf- leaves, goose-geese, mouse-mice etc.*
Ez/az/ezek/azok - *This is the shop for you and you can choose from these and those shelves.*
Megszámlálható-megszámlálhatatlan főnevek -*two eggs and a pinch of salt, a lump of sugar...*
Some/any/ a lot of- *Some people have all the answers, some have a lot and some don't have any…* There is/There are - *There is a good play I am interested in! There are great theatheres here!* Helyhatározók - *behind the scenes, next to Kate, above the attic* Birtokos névmások használata- *mine, yours, his, hers etc.*
Kérdőszavak- *Can you… Do you…?*
's birtokos eset- *Whose is this coat? It is Kate's coat* Present Simple jelen idő-*Wake me up before you go!*
A gyakoriságot kifejező határozószók- *I often use usually or maybe but I never say hardly ever.*

Present Continuous igeidő (jelen idő) - *I'm walking on sunshine!* Melléknév fokozás- *It is good and it is getting better!*
Some/any/ a lot of- *Some people have all the answers, some have a lot and some don't have any…* How much/how many- *How many apples do you want? How much time will this take?* A few/little- *A few people, a little kindness and a smile and we are good to go.*

Szóbeli témakörök

Önálló témakifejtési képesség: 1-2 percig kell tudni beszélni az alábbi témákról vagy önállóan vagy hívókép segítségével vagy segítő kérdésekre adott válaszokkal.

Országok, nemzetiségek
Iskolai tantárgyak, iskolaszerek
A hét napjai
Testrészek
Családtagok
Megjelenés, belső tulajdonságok
Szobák, a ház részei
Bútorok, háztartási eszközök
Képleírás
A környék, ahol élek
Sorszámnevek
Napirend
Állatok testrészei, élőhelyük
Háziállatok összehasonlítása
Érzések kifejezése
Évszakok, hónapok
Időjárás
Ruházat, öltözködés
Foglalkozások
Boltok, vásárlás
Útbaigazítás
Tervek, szándékok a jövőre

Angol nyelv - emelt óraszám

7.5.14.2 6. évfolyam

7.5.14.2.1 1. félév

angol nyelv: írásbeli

félévi követelmények

Használandó nyelvi szerkezetek:

Névelők - *a beautiful day, an amazing student* Személyes névmások- *I, you, he, she, it, we etc.*
Névmások tárgyesetben- *me, you, him, her, us etc.*
Létige használata- *be / was / were / been*

Have got/has got - *I have got a great teacher, she has got a great sense of humor.*
Többesszám használata- *bike- bikes, leaf- leaves, goose-geese, mouse-mice etc.*
Ez/az/ezek/azok - *This is the shop for you and you can choose from these and those shelves.*
Megszámlálható-megszámlálhatatlan főnevek -*two eggs and a pinch of salt, a lump of sugar...*
Some/any/ a lot of- *Some people have all the answers, some have a lot and some don't have any…* There is/There are - *There is a good play I am interested in! There are great theatheres here!* Helyhatározók - *behind the scenes, next to Kate, above the attic* Birtokos névmások használata- *mine, yours, his, hers etc.*
Kérdőszavak- *Can you use May I , Could you, Would you ? Do you… Did you?* 's birtokos eset- *Whose is this coat? It is Kate's coat* Present Simple jelen idő-*Wake me up before you go!*
A gyakoriságot kifejező határozószók- *I often use usually or maybe but I never say hardly ever.*
Present Continuous igeidő (jelen idő) - *I'm walking on sunshine!* Past simple igeidő -*I couldn't believe my own eyes!*
Időhatározók -*since, for, before, after, until…*
Melléknév fokozás- *It is good and it is getting better!*
Összehasonlító mondatok (as…as; too…; …enough; much more…)- *I am as tall as my mom…etc* Megszámlálható-megszámlálhatatlan főnevek -*two eggs and a pinch of salt and a lump of sugar etc.*
Some/any/ a lot of- *Some people have all the answers, some have a lot and some don't have any…*
How much/how many- *How many apples do you want? How much time will this take?*
A few/little- *A few people, a little kindness and a smile and we are good to go.*
Can/could- *Can you feed my cat? My brother couldn't do it.*
Have to/don't have to- *You have to drink some water and don't have to paint like Picasso.*

Szóbeli témakörök

Önálló témakifejtési képesség: 2-3 percig kell tudni beszélni az alábbi témákról vagy önállóan vagy hívókép segítségével vagy segítő kérdésekre adott válaszokkal

Saját család bemutatása
Napirend
Emberek külső és belső tulajdonságainak leírása
Híres ember bemutatása, napirendje

Állatok bemutatása, külső tulajdonságainak leírása
Különleges állatok bemutatása

Egy vadon élő állat bemutatása
Állatorvos felkeresése

Időjárásról, a különböző évszakokban végezhető cselekvésről beszélgetés Javaslattétel, arra válasz
Hónapok, évszakok, időjárással, ruházkodással kapcsolatos kifejezések
Híres ember élete
Legendák, mítoszok
Múltbeli események leírása

7.5.14.2.2 2. félév

írásbeli

év végi elvárások

Használandó nyelvi szerkezetek:

Névelők - *a beautiful day, an amazing student* Személyes névmások- *I, you, he, she, it, we etc.*
Névmások tárgyesetben- *me, you, him, her, us etc.*
Létige használata- *be / was / were / been*
Have got/has got - *I have got a great teacher, she has got a great sense of humor.*
Többesszám használata- *bike- bikes, leaf- leaves, goose-geese, mouse-mice etc.*
Ez/az/ezek/azok - *This is the shop for you and you can choose from these and those shelves.*
Megszámlálható-megszámlálhatatlan főnevek -*two eggs and a pinch of salt, a lump of sugar...*
Some/any/ a lot of- *Some people have all the answers, some have a lot and some don't have any…* There is/There are - *There is a good play I am interested in! There are great theatheres here!* Helyhatározók - *behind the scenes, next in line, above and beyond* Birtokos névmások használata- *mine, yours, his, hers etc.*
Kérdőszavak- *Can you use May I , Could you, Would you ? Do you… Did you?* 's birtokos eset- *Whose is this coat? It is Kate's coat* Present Simple jelen idő-*Wake me up before you go!*
A gyakoriságot kifejező határozószók- *I often use usually or maybe but I never say hardly ever.*
Present Continuous igeidő (jelen idő) - *I'm walking on sunshine!*
Past simple igeidő -*I couldn't believe my own eyes!*
Used to - *I used to think maybe you loved me baby now I'm sure!*
Past Continuous igeidő - *I was walking on the street when I…*
Időhatározók -*since, for, before, after, until…*

Melléknév fokozás- *It is good and it is getting better!*

Összehasonlító mondatok (as…as; too…; …enough; much more…)- *I am as tall as my mom…etc* Megszámlálható-megszámlálhatatlan főnevek -*two eggs and a pinch of salt and a lump of sugar etc.*
Some/any/ a lot of- *Some people have all the answers, some have a lot and some don't have any…* How much/how many- *How many apples do you need now? How much time will this take?*
A few/little- *A few people, a little kindness and a smile and we are good to go.*
Can/could- *Can you feed my cat? My brother couldn't do it.*
Must/mustn't- *You must try to succeed and mustn't give up.*
Have to/don't have to- *You have to drink some water and don't have to paint like Picasso.* Should/shouldn't- *Should I stay or should I go home ?*

Szóbeli témakörök

Önálló témakifejtési képesség: 2-3 percig kell tudni beszélni az alábbi témákról vagy önállóan vagy hívókép segítségével vagy segítő kérdésekre adott válaszokkal.

Saját család bemutatása
Napirend
Emberek külső és belső tulajdonságainak leírása Híres ember bemutatása, napirendje
Állatok bemutatása, külső tulajdonságainak leírása
Különleges állatok bemutatása
Egy vadon élő állat bemutatása
Időjárásról, a különböző évszakokban végezhető cselekvésről beszélgetés Javaslattétel, arra válasz
Hónapok, évszakok, időjárással, ruházkodással kapcsolatos kifejezések
Időjárás-előrejelzés, egy ország időjárási jellemzői
Hazánk időjárása
Híres ember élete
Legendák, mítoszok
Múltbeli események leírása
Házimunkák, tinédzserek élete

Angol nyelv - emelt óraszám

7.5.14.3 7. évfolyam

angol nyelv: írásbeli

7.5.14.3.1 1. félév

félévi követelmények

Használandó nyelvi szerkezetek:

Névelők - *a beautiful day, an impressive trick* Személyes névmások- *I, you, he, she, it, we etc.*

Névmások tárgyesetben- *me, you, him, her, us etc.*

Létige használata- *be / was / were / been*

Have got/has got - *I have got a great teacher, she has got a great sense of humor.*

Többesszám használata- *bike- bikes, leaf- leaves, goose-geese, mouse-mice etc.*

Ez/az/ezek/azok - *This is the shop for you and you can choose from these and those shelves.*

Megszámlálható-megszámlálhatatlan főnevek -*two eggs and a pinch of salt, a lump of sugar...*

Some/any/ a lot of- *Some people have all the answers, some have a lot and some don't have any…* There is/There are - *There is something to it! I am interested! There are great theatheres here!* Helyhatározók - *behind the scenes, next in line, above and beyond* Birtokos névmások használata- *mine, yours, his, hers etc.*

Kérdőszavak- *Can you use May I , Could you, Would you ? Do you… Did you?* 's birtokos eset- *Whose is this coat? It is Kate's coat* Present Simple jelen idő-*Wake me up before you go!*

A gyakoriságot kifejező határozószók- *I often use usually or maybe but I never say hardly ever.*

Present Continuous igeidő (jelen idő) - *I'm walking on sunshine!*

Present Continuous igeidő (jövő idő) - *I'm visiting grammy this weekend!*

Past simple igeidő -*I couldn't believe my own eyes!*

Used to - *I used to think maybe you loved me baby now I'm sure!*

Past Continuous igeidő - *I was walking on the street when I…*

Időhatározók -*since, for, before, after, until…*

Will/won't jövő idő-*Will you pass your test with flying colors?* Melléknév fokozás- *It is good and it is getting better!*

Összehasonlító mondatok (as…as; too…; …enough; much more…)- *I am as tall as my mom…etc* Present Perfect igeidő- *I had explained all of these to you. Have you paid any attention ?*

Megszámlálható-megszámlálhatatlan főnevek -*two eggs and a pinch of salt and a lump of sugar etc.* Some/any/ a lot of- *Some people have all the answers, some have a lot and some don't have any…* How much/how many- *How many apples do you need now? How much time will this take?*

A few/little- *A few people, a little kindness and a smile and we are good to go.*

Can/could- *Can you feed my cat? My brother couldn't do it.*

Must/mustn't- *You must try to succeed and mustn't give up.*

Have to/don't have to- *You have to drink some water and don't have to paint like Picasso.* Should/shouldn't- *Should I stay or should I go home ?*

Szóbeli témakörök

Önálló témakifejtési képesség: 3-5 percig kell tudni beszélni az alábbi témákról vagy önállóan vagy hívókép segítségével vagy segítő kérdésekre adott válaszokkal

Ünnepek, jeles napok
Különböző országok étkezési szokásai
Ételek, italok
Éttermi rendelés
Segítség felajánlása; információ kérése
Boltok, üzletek; ott vásárolható termékek; vásárlás
Filmfajták
Szórakozóhelyek
Híres helyek Londonban; közlekedési szabályok
Iskolai szabályok
Nyári tervek
Óvintézkedések nyaralás alatt
Hétvégi tervek
Útbaigazítás kérése és adása
Külső és belső tulajdonságok leírása kedvenc film/rajzfilm szereplőkről
Napirendről, házimunka
Tinédzserek élete Nagy-Britanniában
Találkozó megbeszélése
Ünnepek, fesztiválok, hagyományok
Meghívás és meghívás elfogadása
Étellel kapcsolatos ünnepek az Egyesült Államokban
Festmények leírása
Képregényhősök, szuperhősök élete
Filmhősök bemutatása; film elmesélése
Múltbeli esemény elmesélése
Álom elmondása
Mítoszok, babonák, titokzatos események

Angol nyelv - emelt óraszám

7.5.14.3.2 2. félév

írásbeli

év végi elvárások

Használandó nyelvi szerkezetek:

Névelők - *a beautiful day, an impressive trick* Személyes névmások- *I, you, he, she, it, we etc.*
Névmások tárgyesetben- *me, you, him, her, us etc.*
Létige használata- *be / was / were / been*
Have got/has got - *I have got a great teacher, she has got a great sense of humor.*
Többesszám használata- *bike- bikes, leaf- leaves, goose-geese, mouse-mice etc.*
Ez/az/ezek/azok - *This is the shop for you and you can choose from these and those shelves.*
Megszámlálható-megszámlálhatatlan főnevek -*two eggs and a pinch of salt, a lump of sugar...*
Some/any/ a lot of- *Some people have all the answers, some have a lot and some don't have any…* There is/There are - *There is something to it! I am interested! There are great theatheres here!* Helyhatározók - *behind the scenes, next in line, above and beyond* Birtokos névmások használata- *mine, yours, his, hers etc.*
Kérdőszavak- *Can you use May I , Could you, Would you ? Do you… Did you?* 's birtokos eset- *Whose is this coat? It is Kate's coat* Present Simple jelen idő-*Wake me up before you go!*
A gyakoriságot kifejező határozószók- *I often use usually or maybe but I never say hardly ever.*
Present Continuous igeidő (jelen idő) - *I'm walking on sunshine!*
Present Continuous igeidő (jövő idő) - *I'm visiting grammy this weekend!*
Past simple igeidő -*I couldn't believe my own eyes!*
Used to - *I used to think maybe you loved me baby now I'm sure!*
Past Continuous igeidő - *I was walking on the street when I…*
Időhatározók -*since, for, before, after, until…*
Will/won't jövő idő-*Will you pass your test with flying colors?* Melléknév fokozás- *It is good and it is getting better!*
Összehasonlító mondatok (as…as; too…; …enough; much more…)- *I am as tall as my mom…etc* Present Perfect igeidő- *I had explained all of these to you. Have you paid any attention ?*
Megszámlálható-megszámlálhatatlan főnevek -*two eggs and a pinch of salt and a lump of sugar etc.*
Some/any/ a lot of- *Some people have all the answers, some have a lot and some don't have any…* How much/how many- *How many apples do you need now? How much time will this take?*
A few/little- *A few people, a little kindness and a smile and we are good to go.*
Can/could- *Can you feed my cat? My brother couldn't do it.*
Must/mustn't- *You must try to succeed and mustn't give up.*
Have to/don't have to- *You have to drink some water and don't have to paint like Picasso.*
Should/shouldn't- *Should I stay or should I go home ?*
Going to-will összehasonlítása- *I will go to university but before that I'm going to have a gap year.*

Feltételeles mód- conditionals type1- *If it rains, the street will get wet, you can count on that.* Past Simple Passive- *My was called in so she had to go to work.*

Szóbeli témakörök

Önálló témakifejtési képesség: 2-5 percig kell tudni beszélni az alábbi témákról vagy önállóan vagy hívókép segítségével vagy segítő kérdésekre adott válaszokkal gazdag szókincset és kifejezéseket, idiómákat használva, átvitt jelentés használatával, szólás-mondásokkal gazdagítva.

Ünnepek, jeles napok
Különböző országok étkezési szokásai
Ételek, italok
Éttermi rendelés
Konyhai biztonsági szabályok
Segítség
felajánlása;
információ
kérése
Boltok, üzletek; ott vásárolható termékek; vásárlás
Filmfajták, szórakozóhelyek
Híres helyek Londonban; közlekedési szabályok
Iskolai szabályok
Közlekedési jelek
Nyári tervek
Óvintézkedések nyaralás alatt
Hétvégi tervek
Útbaigazítás kérése és adása
Külső és belső tulajdonságok leírása kedvenc film/rajzfilm szereplőkről
Napirendről, házimunka
Tinédzserek élete Nagy-Britanniában
Találkozó megbeszélése
Ünnepek, fesztiválok, hagyományok
Meghívás és meghívás elfogadása
Étellel kapcsolatos ünnepek az Egyesült Államokban Festmények leírása
Képregényhősök, szuperhősök élete
Filmhősök bemutatása; film elmesélése
Múltbeli esemény elmesélése
Álom elmondása
Mítoszok, babonák, titokzatos események

7.5.14.4 8. évfolyam

7.5.14.4.1 1. félév

angol nyelv: írásbeli követelmények

Félévi követelmények

Használandó nyelvi szerkezetek:

There is/There are- *e.g. there is always a silver lining and there are always consequences* Helyhatározók- *behind the scenes, next in line, above and beyond*
Birtokos névmások - *mine, yours, his, hers etc.*
Have got/ has got - *I have got a great teacher, she has got a great sense of humor.*
Kérdőszavak- *Can you use May I , Could you, Would you ? Do you… Did you?*
Személyes névmások- *I, you, he, she, it, we etc.*
Névmások tárgyesetben- *me, you, him, her, us etc.*
Ez/az/ezek/azok - *This is the shop for you and you can choose from these and those shelves.*
's birtokos eset - *Whose is this coat? It is Kate's coat.*
Present Simple igeidő használata - *Wake me up before you go!*
A gyakoriságot kifejező határozószók - *I often use usually or maybe but I never say hardly ever.*
Present Continuous igeidő (jelen idő) - *I'm walking on sunshine!* Past simple igeidő- *I couldn't believe my own eyes!*
Used to- *I used to think maybe you loved me baby now I'm sure!*
Past Continuous igeidő - *I was walking on the street when I…*
Időhatározók- *since, for, before, after, until…*
Will/won't jövő idő- *Will you pass your test with flying colors?*
Conditionals 0; 1; 2; (Feltételes mód) -*If it rains, the street gets wet, that's a fact. If it rains, the street will get wet, you can count on that.*
If it rained the street would get wet and no one likes that. Melléknév fokozás- *It is good and it gets better!*
Összehasonlító mondatok (as…as; too…; …enough; much more…)- *I am as tall as my mom…etc* Present Perfect igeidő- *I had explained all of these to you. Have you paid any attention ?*
Megszámlálható-megszámlálhatatlan főnevek -*two eggs and a pinch of salt and a lump of sugar etc.*
Some/any/ a lot of- *Some people have all the answers, some have a lot and some don't have any…* How much/how many- *How many more of these shall I go through? How much time will this take?*
A few/little- *A few people, a little kindness and a smile and we are good to go.*
Can/could- *Can you feed my cat? My brother couldn't do it.*

Must/mustn’t- *You must try to succeed and mustn't give up.*
Have to/don’t have to- *You have to drink some water and don’t have to paint like Picasso.*

Szóbeli témakörök

Önálló témakifejtési képesség: 3 -5 percig kell tudni beszélni az alábbi témákról vagy önállóan vagy hívókép segítségével vagy segítő kérdésekre adott válaszokkal gazdag szókincset és kifejezéseket, idiómákat használva, átvitt jelentés használatával, szólás-mondásokkal gazdagítva.

Veszélyeztetett állatok bemutatása, külső tulajdonságaik leírása
Nyaralás, aktív és passzív nyaralás, híres látnivalók, épületek
Közlekedési eszközök előnyei, hátrányai , fenntartható közlekedés példákkal
Földrajzi helyek leírása, képződmények definiálása- tó, folyó, sziget
Híres sportolók bemutatása
Sportok, iskolai sportok, sporteszközök, iskolai sportok Nagy-Britanniában
Betegségek, sérülések, saját történet elmesélése
Egészséges étkezés összehasonlítása az tradicionális angliai étkezéssel
Ruházati termékek, ruhadarabok és kiegészítők bemutatása
Divatbemutató; rendhagyó divatbemutató- újrahasznosított anyagokból készült ruhadarabok
Ruhacsere -párbeszéd egy üzletben, saját ruházat és kiegészítők leírása
Számítógép, mobiltelefon, videojátékok előnyei, hátrányai; tanácsok
Elektronikai áru vásárlása, az e-hulladék kezelésével kapcsolatos kérdések
Egy magyar TV-sorozat és egy brit TV-sorozat és a főhősök bemutatása, történet elmesélése
Hangszerek, zenei műfajok bemutatása példákkal
Filmkritika- filmelemzés
Kedvenc együttesének bemutatása részletesen
Tervek, programok elmondása; közös program megbeszélése párbeszéddel

7.5.14.4.2 2. félév

írásbeli

követelmények

8. év végi követelmények

Használandó nyelvi szerkezetek:

Létige használata- *be/ was / were / been*
Többesszám használata-*bike- bikes, leaf- leaves, goose-geese, mouse-mice etc.*
There is/There are- *e.g. there is always a silver lining and there are always consequences* Helyhatározók- *behind the scenes, next in line, above and beyond*
Birtokos névmások - *mine, yours, his, hers etc.*
Have got/ has got - *I have got a great teacher, she has got a great sense of humor.*
Kérdőszavak- *Can you use May I , Could you, Would you ? Do you… Did you?*
Személyes névmások- *I, you, he, she, it, we etc.*
Névmások tárgyesetben- *me, you, him, her, us etc.*
Ez/az/ezek/azok - *This is the shop for you and you can choose from these and those shelves.*
's birtokos eset - *Whose is this coat? It is Kate's coat.*
Present Simple igeidő használata - *Wake me up before you go!*
A gyakoriságot kifejező határozószók - *I often use usually or maybe but I never say hardly ever.*
Present Continuous igeidő (jelen idő) - *I'm walking on sunshine!*
Present Continuous igeidő (jövő idő) - *I'm visiting grammy this weekend!*
Past simple igeidő- *I couldn't believe my own eyes!*
Used to- *I used to think maybe you loved me baby now I'm sure!*
Past Continuous igeidő - *I was walking on the street when I…*
Időhatározók- *since, for, before, after, until…*
Will/won't jövő idő- *Will you pass your test with flying colors?*
Conditionals 0; 1; 2; (Feltételes mód) -*If it rains, the street gets wet, that's a fact.*
If it rains, the street will get wet, you can count on that.
If it rained the street would get wet and no one likes that.
Question tag (Ugye kérdés) - *You can follow all this, can't you?* Melléknév fokozás- *It is good and it gets better!*
Összehasonlító mondatok (as…as; too…; …enough; much more…)- *I am as tall as my mom…etc* Present Perfect igeidő- *I had explained all of these to you. Have you paid any attention ?*
Megszámlálható-megszámlálhatatlan főnevek -*two eggs and a pinch of salt and a lump of sugar etc.*
Some/any/ a lot of- *Some people have all the answers, some have a lot and some don't have any…* How much/how many- *How many apples do you need now?How much time will this take?*

A few/little- *A few people, a little kindness and a smile and we are good to go.*
Can/could- *Can you feed my cat? My brother couldn't do it.*
Must/mustn't- *You must try to succeed and mustn't give up.*
Have to/don't have to- *You have to drink some water and don't have to paint like Picasso.*
Should/shouldn't- *Should I stay or should I go home ?*
Szenvedő szerkezet- *This text was written by a teacher.*
Going to-will összehasonlítása. *I will go to university but before that I'm going to have a gap year.*

Szóbeli témakörök

Önálló témakifejtési képesség: 3 -5 percig kell tudni beszélni az alábbi témákról vagy önállóan vagy hívókép segítségével vagy segítő kérdésekre adott válaszokkal gazdag szókincset és kifejezéseket, idiómákat használva, átvitt jelentés használatával, szólás-mondásokkal gazdagítva.

Veszélyeztetett állatok bemutatása, külső tulajdonságaik leírása

Környezetvédelmi problémák, teendők, újrahasznosítási megoldások, javaslattétel

A globális felmelegedés hatásai, jóslás a jövőről; élet a jövőben, alternatívák

Nyaralás, aktív és passzív nyaralás, híres látnivalók, épületek

Közlekedési eszközök előnyei, hátrányai , fenntartható közlekedés példákkal

Földrajzi helyek leírása, képződmények definiálása- tó,
folyó, sziget Híres sportolók bemutatása

Sportok, iskolai sportok, sporteszközök, iskolai sportok Nagy-Britanniában

Betegségek, sérülések, saját történet elmesélése

Egészséges étkezés összehasonlítása az tradicionális angliai étkezéssel

Ruházati termékek, ruhadarabok és kiegészítők bemutatása

Divatbemutató; rendhagyó divatbemutató- újrahasznosított anyagokból készült ruhadarabok

Ruhacsere -párbeszéd egy üzletben, saját ruházat és kiegészítők leírása

Helyi piac bemutatása, londoni piacokkal való összehasonlítása

Az alkohol és a dohányzás emberi szervezetre gyakorolt káros hatásai

Számítógép, mobiltelefon, videojátékok előnyei, hátrányai; tanácsok

Elektronikai áru vásárlása, az e-hulladék kezelésével kapcsolatos kérdések

Egy magyar TV-sorozat és egy brit TV-sorozat és a főhősök bemutatása, történet elmesélése

Hangszerek, zenei műfajok bemutatása példákkal

Filmkritika- filmelemzés

Kedvenc együttesének bemutatása részletesen

Tervek, programok elmondása; közös program megbeszélése párbeszéddel

7.5.15 FÖLDRAJZ

7.5.15.1 7. évfolyam

7.5.15.1.1 1. félév

1. Tájékozódás földrajzi térben

- Különböző típusú és tartalmú térképek tudatos használata a tanuláshoz

földrajzi fokhálózat, keresőhálózat, jelmagyarázat, fő- és mellékvilágtájak, méretarány, aránymérték

szintvonal, éghajlati diagram, korfa, torzított térkép

II. A földrajzi övezetesség

- Az egyes övezetek, övek főbb természeti jellemzői
- Az időjárás és az éghajlat kapcsolatának értelmezése

forró övezet és övei, tipikus táj (egyenlítői-, szavanna-, trópusi sivatagi éghajlat)

mérsékelt övezet és övei, tipikus táj (óceáni-, nedves kontinentális-, száraz kontinentális-, mérsékeltövi sivatagi-, tajga és mediterrán éghajlat)

hideg övezet és övei (állandóan fagyos-, tundra éghajlat)

függőleges övezetesség

III. Távoli tájakon

- Afrika Afrikai-árokrendszer, Atlasz, Kelet-afrikai-magasföld, Kilimandzsáró (Kilimandzsáró-csoport), Kongó-medence, Madagaszkár, Szahara, Teleki-vulkán, Csád-tó, Guineai-öböl, Kongó, Nílus, Szuezi-csatorna, Tanganyika-tó, Viktória-tó, Vörös-tenger, Asszuáni- Nagy-gát, táblás vidék
- Afrika népessége

fiatalodó társadalom, éhínség, eladósodás, nyomornegyed

- Afrika mezőgazdasága

önellátás, árutermelő gazdaságok, ültetvény, oázisgazdálkodás, nomád pásztorkodás, égetéses-talajváltó gazdálkodás, elsivatagosodás, túllegeltetés

- Ausztrália

Ausztráliai-alföld, Nagy-Artézi-medence, Nagy-korallzátony, Nagy-Vízválasztó-hegység,

Új-Guinea, Új-Zéland, Canberra, Melbourne, Sydney, Wellington,

Nyugat-ausztráliai-ősföld, belső lefolyású terület

- Óceánia

Melanézia, Mikronézia, Polinézia, mélytengeri-árok, Mariana-árok, vulkanikus szigetívek, Hawaii-szigetek, atoll

- Sarkvidékek

Északi-sarkvidék (Arktisz), Déli-sarkvidék (Antarktisz), Antarktika, táblajég

IV. A megismert „új kontinens”

- Amerika Észak-Amerika, Közép-Amerika, Dél-Amerika,

Alaszka, Amazonas-medence, Andok, Antillák, Appalache-hegység

Brazil-felföld, Floridai-félsziget , Grönland, Guyanai-hegyvidék, Hawaii-szigetek, Kanadai-ősföld

Kaliforniai-félsziget, Kordillerák, Labrador-félsziget, Mexikói-fennsík,

Mississippi-alföld, Orinoco-medence, Paraná-alföld, Préri, Sziklás-hegység,

Amazonas, Colorado, Karib-tenger, Mexikói-öböl, Mississippi, Nagy-tavak, Niagara-vízesés, Panama-csatorna,

Parana, La Plata, Szt. Lőrinc-folyó

- Amerika éghajlata

észak-déli nyitottság, nyugat-keleti zártság, tornádó, hurrikán

- Amerika népessége

Angol-Amerika, Latin-Amerika, Kanada, Amerikai Egyesült Államok, Argentína, Brazília,

őslakos, afroamerikai, kreol, urbanizáció, városodás, városiasodás, mamutváros, farm

- Amerikai Egyesült Államok

Washington D. C., Szilícium-völgy, csúcstechnológia, agyelszívás

- Latin-Amerika

Latin-Amerika társadalmi és gazdasági fejlődésének jellemzői és problémái,

7.5.15.1.2 2. félév

V. Amerről felkel a Nap: Ázsia

- Ázsia domborzata

Angara-, Kínai-, Dekkán-, Arab-ősföld, Arab-félsziget, Csomolungma (Mt. Everest), Dekkán-fennsík,

Dél-kínai-hegyvidék, Fudzsi, Fülöp-szigetek, Góbi, Himalája, Indokínai-félsziget, Japán-szigetek, Kaszpi-mélyföld,

Kaukázus, Kínai-alföld, Kis-Ázsia, Koreai-félsziget, Közép-szibériai-fennsík,

Mezopotámia, Nyugat-szibériai-alföld, Szibéria, Takla-Makán, Tibet, Tien-san, Turáni-alföld

Aral-tó, Bajkál-tó, Eufrátesz, Holt-tenger, Indus, Jangce, Japán-tenger, Jeges-tenger, Jenyiszej, Gangesz,

Kaszpi-tenger, Léna, Ob, Perzsa-öböl, Sárga-folyó, Tigris, tájfun

- Ázsia népessége

népességrobbanás, népességtömörülés, világvallás, Mekka, Jeruzsálem, hinduizmus, buddhizmus

- Ázsia országai

Egyesült Arab Emírségek, Banglades, Irak, Irán, Izrael, Kuvait, Szaúd-Arábia, Indonézia, Szingapúr,

Kína, Malajzia, Japán, Dél-Korea, India, Közel-Kelet, Délnyugat-Ázsia, feltörekvő nagygazdaság

VI. Helyünk Európában

- Európa domborzata

Alpok, Mont Blanc, Pireneusok, Appenninek, Kárpátok, Balkán-hegység, Dinári-hegység, Francia-középhegység,

Német-középhegység, Lengyel-középhegység, Pennine-hegység, Skandináv-hegység, Urál, Germán-alföld,

Holland-mélyföld, Kelet-európai-síkság, Lengyel-alföld, Etna, Vezúv, Izland, Balti-ősföld, ősföld,

rögös szerkezetű hegység, gyűrthegység, vulkán, síkság

- Európa éghajlata

mérsékelt övezet, hideg övezet, középhőmérséklet, évi közepes hőingás, tengeráramlás,

egyenletes és ingadozó vízjárás, tűlevelű, lombhullató és keménylombú erdő, aprózódás, mállás

- Európa társadalma

népsűrűség, bevándorlás, születéskor várható élettartam, átlagéletkor, gazdaságilag aktív népesség,

öregedő társadalom, europid nagyrassz, indoeurópai nyelvcsalád, kereszténység, iszlám, zsidó, fenntarthatóság

- Együttműködés

Európai Gazdasági Közösség, Európai Unió, integráció, euró, egységes belső piac, schengeni egyezmény

- Európa tagolódása

Dél-Európa, Észak-Európa, Kelet-Európa, Nyugat-Európa, Közép-Európa, Kelet-Közép-Európa,

Nyugat-Közép-Európa, Skandinávia, Mediterráneum

VII. Tágabb környezetünk

- domborzat – zöld, sárga, barna

tóhátság, Német- és Lengyel-középhegység, Ruhr-vidék, Felső-sziléziai-iparvidék, Észak-morva-iparvidék,

válságövezet, ipari szerkezetváltás, Alpok, Kárpátok, havasi pásztorkodás, tranzittérség

- Kelet és nyugat között

Cseh-medence, Morva-medence, Szilézia, Balti-tenger, Odera, Visztula, Vág, Pozsony, Prága, Varsó, Ostrava,

Kassa, Révkomárom, Dunaszerdahely, Brno, Plzeň, Karlovy Vary, Krakkó, Gdansk, Szczecin

- Keleti szomszédaink - Déli határainkon

Dnyeper, Duna, Fekete-tenger, Duna-delta, Olt, Ungvár, Munkács, Beregszász, Kijev, Székelyföld,

Marosvásárhely, Csíkszereda, Székelyudvarhely, Kolozsvár, Nagyvárad, Donyec-medence, Csernobil, Odessza,

Ploiești, Brassó, Bukarest, Temesvár

Balkán-félsziget, Adriai-tenger, Dalmácia, Száva, Eszék, Vajdaság, Szabadka, Újvidék, Dinári-hegység, Rijeka,

Dalmácia, Zágráb, Belgrád

- Az alpesi országok - Közép-Európa óriása

Boden-tó, Genfi-tó, Keleti- és Nyugati-Alpok, fenntartható erdőgazdálkodás, energiabőség, Muravidék,

Ljubljana, Burgenland, Linz, Graz, Bécs, Zürich, Bern,

Duna–Majna–Rajna vízi út, Rajna, Elba, Berlin, Frankfurt am Main, vendégmunkás, Germán-alföld, Dortmund,

München, Köln, Elba, Hamburg, Drezda,

VIII. Életünk és a gazdaság: a pénz és a munka világa

- Az országok fejlettségét meghatározó gazdaság

munkanélküli, munkavállaló

- A pénz a hétköznapokban

pénz, valuta, valutaváltás, családi költségvetés, hitel, eladósodás

7.5.15.2 8. évfolyam

7.5.15.2.1 1. félév

I. Kitekintés Európába

- Európa természetföldrajza és éghajlata

Alpok, Mont Blanc, Pireneusok, Appenninek, Kárpátok, Balkán-hegység, Dinári-hegység, Francia-középhegység, Német-középhegység, Lengyel-középhegység, Pennine-hegység, Skandináv-hegység,

Urál, Germán-alföld, Holland-mélyföld, Kelet-európai-síkság, Lengyel-alföld, Etna, Vezúv, Izland, Balti-ősföld,

ősföld, rögös szerkezetű hegység, gyűrthegység, vulkán, síkság

mérsékelt övezet, hideg övezet, középhőmérséklet, évi közepes hőingás, tengeráramlás,

egyenletes és ingadozó vízjárás, tűlevelű, lombhullató és keménylombú erdő, aprózódás, mállás

- Tengernyi lehetőség

kikötőövezet, konténerkikötő, kikötői ágazat, túlhalászás

- Észak-Európa

Skandináv-félsziget, Finn-tóvidék, Norvégia, Svédország, Finnország, Dánia, víz- és éghajlatválasztó hegység,

hullámos síkság, jégtakaró, Északi-tenger, GDP, fjord, szélenergia, geotermikus energia

- Kelet-Európa

Ladoga-tó, lösz, Volga, Don, víztározó, sztyepp, kultúrtáj

Moszkva, Szentpétervár, Volgograd, Murmanszk, Nyizsnyij Novgorod, fosszilis energiahordozók

- Dél-Európa

Appennini-félsziget, Pireneusi (Ibériai)-félsziget, macchia, földbérleti rendszer, mediterrán gazdálkodás,

üdülőövezet, Azori-szigetek, Szicília, Ciprus, Kréta, Ebro, Földközi-tenger, Pó, államadósság,

fejlettségbeli különbség, Madrid, Barcelona, Bilbao, Athén, Thesszaloniki, tengeri bérfuvarozás,

Torino-Milano-Genova ipari háromszög, Velence, Trieszt, Róma, Nápoly

- Dél és kelet között

Dardanellák, Boszporusz,

- Nyugat-Európa

La Manche, Ardennek, köd, Rhône, Szajna, Temze, Rotterdam, gyarmatosítás, ipari forradalom,

Közép-angliai-iparvidék, Lotaringia, atomenergia

Brit-szigetek, Londoni-medence, Egyesült Királyság, Nagy-Britannia, Észak-Írország, Skócia, Anglia, Wales,

multikulturális, Birmingham, Manchester, Liverpool, Glasgow, világváros

Párizsi-medence, többközpontú termelés, Toulouse, Marseille, Lyon, divatcikk, Riviéra

Benelux-államok, Amszterdam, Antwerpen, Hága, Brüsszel, Luxemburg, Luxembourg,

II. Lakóhelyünk a Kárpát-medencében

- Lakóhelyem helyzete és természeti adottságai

kulturális érték, természeti érték

- A település és a népesség jellemzői - Lakóhelyem gazdasága és nevezetességei
- A Kárpát-medence nagytájai

Bécsi-medence, Burgenland (Őrvidék), Csallóköz, Délvidék, Déli-Kárpátok, Erdély, Erdélyi-középhegység,

Erdélyi-medence, Északkeleti-Kárpátok, Északnyugati-Kárpátok, Felvidék, Hargita, Kárpátalja,

Kárpát-medence, Keleti-Kárpátok, Magas-Tátra, Vereckei-hágó

- Kárpát-medence éghajlata, vízrajza

medencejelleg, éghajlatváltozás, erdőgazdálkodás, tájhasználat, talajpusztulás, folyószabályozás,

folyó vízjárása, kontinentális éghajlat, Balaton, Bodrog, Dráva, Duna, Fertő, Hernád, Hévízi-tó, Ipoly,

Kis-Balaton, Körös, Maros, Mura, Rába, Sajó, Sió, Szamos, szegedi Fehér-tó, Szelidi-tó, Tisza, Tisza-tó,

Velencei-tó, Zagyva, Zala

- Alföld, Kisalföld

Alföld, Kisalföld, Drávamenti-síkság (Dráva-mellék), Duna–Tisza köze, Hajdúság, Hortobágy, Kiskunság,

Körös–Maros köze, Marcal-medence, Mezőföld, Mohácsi-sziget, Nagykunság, Nyírség, Pesti-síkság, Szigetköz,

Szentendrei-sziget, Tiszántúl, Csepel-sziget

- Az Alpokalja és a Dunántúli-dombvidék

Alpokalja, Dunántúli-dombvidék, Szekszárdi-dombság, Baranyai-dombság, Írott-kő, Kőszegi-hegység,

Belső-Somogy, Külső-Somogy, Soproni-hegység, Tolnai-dombság, Zalai-dombság, Villányi-hegység, Mecsek

- A Dunántúli- és az Északi-középhegység

Dunántúli-középhegység, Északi-középhegység, Velencei-hegység, Vértes, Badacsony, Bakony,

Balaton-felvidék, Pilis, Tihanyi-félsziget, Dunakanyar, Gerecse, Budai-hegység, Visegrádi-hegység, Móri-árok,

Aggteleki-karszt, Baradla-barlang, Bodrogköz, Borsodi-medence, Börzsöny, Bükk, Bükk-fennsík, Cserehát,

Cserhát, Tokaj-Hegyalja, Kékes, Mátra, Nógrádi-medence, Tokaji (Zempléni)-hegység

- A Kárpát-medence mint társadalmi-gazdasági egység

erdőgazdálkodás, gazdasági átalakulás, idegenforgalom, nemzeti kisebbség, népességvándorlási folyamatok,

tájhasználat, talajpusztulás, néprajzi csoport, néprajzi táj,

Jászság, Őrség, Székelyföld, Vajdaság, Felvidék, Arad, Beregszász, Csíkszereda, Eszék, Kassa, Kolozsvár,

Marosvásárhely, Munkács, Nagyvárad, Pozsony, Révkomárom, Szabadka, Székelyudvarhely, Temesvár,

Újvidék, Ungvár

7.5.15.2.2 2. félév

III. Életünk Magyarországon

- Hazánk népessége

nemzetiség, természetes szaporodás és fogyás, öregedő társadalom,

- Települések

tanya, falu, város

- Magyarország élelmiszer-gazdasága

erőforrás, talaj

- Energiagazdaság – Ipar

húzóágazat

- Infrastruktúra – Idegenforgalom – Értékvédelem

tranzitforgalom, világörökség, hungarikum, Magyarország nemzeti parkjai, világörökségi helyszínei

közigazgatás, területi fejlettség-különbség, Magyarország régiói, megyéi, megyeszékhelyei

7.5.16 KÉMIA

Az osztályozóvizsgák írásbeli és szóbeli módszerében, az alábbi megfelelő tematikák ismeretanyaga szerepel.

7.5.16.1 7. osztály

Az osztályozóvizsga írásbeli és szóbeli módszerében, az alábbi megfelelő tematika ismeretanyaga szerepel.

7.5.16.1.1 1. félév

I. A kísérleti megfigyeléstől a

modellalkotásig

Kísérleti eszközök és rendszabályok

Belépés a részecskék birodalmába

Belépés a részecskék birodalmába

Az anyagok csoportosítása (kémiailag tiszta anyag, kémiai elem, fém, nemfém, vegyület, keverék)

Anyagok jele: a vegyjel. (Tudni kell az első 20 elem vegyjelét)

II. Kémiai alapismeretek

Az anyagok tulajdonságai. Fizikai és kémiai tulajdonságok.

A magnézium és a hipermangán összehasonlítása: endoterm és exoterm változások, egyesülés, bomlás.

A halmazállapotok, a halmazállapot-változások

Az oldódás, az oldatok (mi miben oldódik; Az oldódás magyarázata)

Az oldatok töménysége: a tömegszázalék

Az oldhatóság (oldhatósági táblázat, grafikon értelmezése)

Szilárd keverékek és szétválasztási módszereik: kioldás, mágneses elválasztás, ülepítés, szitálás

Vizes oldatok alkotórészeinek szétválasztási módszerei: desztilláció, bepárlás, párlat,

Környezetünk gázkeverékeinek tulajdonságai és szétválasztásuk (levegő, földgáz)

7.5.16.1.2 2. félév

III. Az atomok felépítése

Az atom felépítése

Az atomok elektronszerkezete

A periódusos rendszer és használata (alkálifémek, alkáliföldfémek, földfémek, halogének, nemesgázok); periódus, csoportelektronvonzó képesség, nemesgázszerkezet

IV. Az anyagok szerkezete és tulajdonságai

A molekulák képződése (elsőrendű kémiai kötés, kovalens kötés, kötő elektronpár, nemkötő elektronpár, összegképlet, szerkezeti képlet; többszörös kovalens kötés)

Molekulákból felépülő elemek (és tulajdonságaik): hidrogén, nitrogén, oxigén, klór

Molekulákból felépülő vegyületek (és tulajdonságaik): víz, hidrogén-klorid, ammónia, metán, szén-dioxid

Az aranytól az alumíniumig : A fémek jellemzése, fémes kötés

Az atom ionná alakul; Amikor az ellentétek vonzzák egymást; Az ionvegyületek tulajdonságai

7.5.16.2 8. osztály

Az osztályozóvizsga írásbeli és szóbeli módszerében, az alábbi megfelelő tematika ismeretanyaga szerepel.

7.5.16.2.1 1. félév

I. A kémiai átalakulások

A kémiai reakciók általános jellemzése

A kémiai reakciók csoportosítása (égési reakciók, egyesülések, bomlások, savak és bázisok reakciói, fotoszintézis, csapadékképződés, gázfejlődés)

Egyenlőségek a kémiában (reakcióegyenlet, tömegmegmaradás törvénye)

Az égés (égés, gyors égés, lassú égés, tökéletes égés, tökéletlen égés)

Az oxidáció és a redukció

A redoxireakciók

Az oldatok kémhatása és a pH-skála

A sav-bázis reakciók értelmezése

Savak és bázisok a mindennapokban

A közömbösítés

Kémiai számítások a reakcióegyenlet alapján

II. Kémia a természetben

A földkéreg anyagai (ásvány, terméselem)
A természetes vizek kémiája (édes víz, sós víz, ásványvíz)
A légkör kémiája
Az élet molekulái (szénhidrátok, zsírok, olajok, fehérjék, nukleinsavak, kolloid oldat)

7.5.16.2.2 2. félév

III. Az anyag átalakítása
Miből építsük fel házainkat? (mészégetés, mészoltás, cement, beton, üveg)
Fémek az ércekből (érc, koksz, acél)
Műtrágyák, növényvédő szerek: a forgalomban lévő kemikáliák (növényvédő szerek, háztartási mosó- és tisztítószerek) címkéjén feltüntetett használati útmutató értelmezésére, azok felelősségteljes használatára
A földgáz és a kőolaj (szakaszos lepárlás)
Korunk nélkülözhetetlen anyagai, a műanyagok
Miből készülnek ruházatunk anyagai?
IV. Kémia a mindennapokban
Élelmiszereink és összetevőik
Gyógyító szereink
Az idegrendszerre ható anyagok (dohánytermék, drog, alkohol, méreg)
A vizek keménysége és a vízlágyítás
Mosószerek a fürdőszobában
Fertőtlenítő- és fehérítőszerek
A fémek korróziója
V. Kémia és környezetvédelem
A levegőszennyezés és következményei
A levegőszennyezés és következményei
A vizek szennyezése
A hulladékok
Energiaforrások az emberiség szolgálatában (fosszilis tüzelőanyag, természetes szenek, megújuló energiaforrások, nem megújuló energiaforrások)

7.5.17 DRÁMA ÉS SZÍNHÁZ

A dráma és színház tantárgy vizsgájának módja: gyakorlati vizsga.

7.5.17.1 7. évfolyam

7.5.17.1.1 1. félév

TÉMAKÖR: Szabályjátékok, népi játékok

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A látott, hallott, érzékelt verbális, vokális, vizuális, kinetikus hatások felidézése
- Koncentrációs és lazítógyakorlatok az ismert gyakorlatok formai nehezítésével, illetve új gyakorlatok megismerésével
- A tér, az idő, a tempó, a ritmus sajátosságainak és összefüggéseinek felfedezése

Fogalmak

beszédtechnika, légzéstechnika, hangerő, hangmagasság, hangterjedelem, hangszín, hanglejtés, beszédtempó, beszédritmus, szünettartás, testtartás, gesztus, mimika, tekintet, koncentráció, lazítás, egyensúly, koordináció, térhasználat, együttműködés

TÉMAKÖR: Dramatikus játékok (szöveggel, hanggal, bábbal, zenével, mozgással, tánccal)

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A tér sajátosságaiban rejlő lehetőségek figyelembevétele a dramatikus játékokban
- A tárgyi világ kínálta eszközök, és ezek művészi formáinak (pl. a báb és a maszk) alkalmazása a dramatikus játékok során
- A feszültség élményének és szerepének felfedezése a dramatikus tevékenységben
- Kommunikációs játékok
- Interakciós játékok

Fogalmak

drámajáték, kommunikáció, interakció

TÉMAKÖR: Rögtönzés

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- A szerepbe lépésben és az együttjátszásban rejlő lehetőségek felfedezése
- A kapcsolat létrehozási és fenntartási technikáinak alapszinten történő alkalmazása
- Rögtönzéses gyakorlatok közösen egyeztetett karakterek szerepeltetésével
- Rögtönzés közösen választott témára, a tanár által megadott szervezési formában
- A rögtönzés értelmezése, megvitatása
- A rögtönzésre épülő alkotótevékenység során a megismert kifejezési formák alkalmazása

Fogalmak

szituációk alapelemei, szerep, szerepbe lépés, típusok ábrázolása

TÉMAKÖR: Saját történetek feldolgozása

Fejlesztési feladatok és ismeretek

- Történetek (látott, hallott, olvasott, a tanár által hozott, a tanulók élményeiből építkező) dramatikus feldolgozása

– A kiscsoportos dramatikus tevékenységben a vizsgált tartalmakhoz a tanulók önálló döntései alapján formai megoldások társítása
– Történetek, élmények dramatikus feltárása során a tanár és a tanulók által közösen választott bábos, zenés vagy mozgásos elemek alkalmazása
– Történetek, döntési helyzetek értelmezése, megvitatása

Fogalmak

forma és tartalom, feszültség, hatás, döntési helyzet

7.5.17.1.2 2. félév

TÉMAKÖR: Műalkotások feldolgozása

Fejlesztési feladatok és ismeretek

– A látott-hallott-olvasott történetek különböző dramatikus tevékenységekkel történő értelmezése
– Irodalmi művekben megjelenő döntési helyzetek elemzése, feldolgozása dramatikus tevékenységekkel (pl. balladák, mesék, elbeszélő költemények, mítoszok, mondák, kortárs irodalmi alkotások, a tanulókat érdeklő konfliktushelyzetek, emberi problémák alapján)
– Az irodalmi művekben megjelenő döntési helyzetek lehetséges megoldási alternatíváinak felismerése és vizsgálata különféle dramatikus tevékenységekkel
– Dramatikus improvizációk irodalmi művek vagy (nép) hagyomány felhasználásával
– Különböző irodalmi vagy művészeti alkotások (pl. zene, képzőművészet, film, fotó, iparművészet) játékon, megjelenítésen keresztül történő megközelítése

Fogalmak

fény-árnyék, hangsúlyos pontok, kontraszt, forma, méretarány, ritmus a művészetben, tempó, harmónia, diszharmónia

TÉMAKÖR: Dramaturgiai alapfogalmak

Fejlesztési feladatok és ismeretek

– A szerep alapelemeinek (funkció, karakter, viszonyok) felismerése és alkalmazása dramatikus játékok során
– A cselekmény alapelemeinek (téma, történet, cselekmény, esemény) felismerése és alkalmazása dramatikus játékok során
– A dramatikus szituációk alapelemeinek (szereplők, hely, idő, viszonyrendszer, probléma) felismerése és azonosítása

Fogalmak

szerep, funkció, karakter, viszony, téma, történet, cselekmény, cselekménszál, esemény

TÉMAKÖR: A színház kifejezőeszközei (szöveg, hang, báb, zene, mozgás, tánc)

Fejlesztési feladatok és ismeretek

– A szöveg megjelenési formái a színpadon
– A kommunikációs jelek jelentéshordozó és jelentésteremtő erejének felismerése
– A színház akusztikus kifejezőeszközei (élő zene, zörej stb.)
– A színházi vizualitás eszközei (díszlet, jelmez, fény stb.)

– Bábhasználat, bábszínház
– Mozgás és tánc a színpadon

Fogalmak

dialógus, monológ, élő zene, hangeffekt, díszlet, jelmez, fényeffekt, báb, maszk, árnyjáték

TÉMAKÖR: Színházi műfajok, stílusok

Fejlesztési feladatok és ismeretek

– Alapvető színpadi műfajok felismerése és megkülönböztetése
– Alapvető színpadi műfajok jellemző jegyeinek elkülönítése és egyes elemeinek alkalmazása saját játékokban
– A színházi előadások formanyelvi jellemzőinek felismerése és azonosítása a látott előadásokban

Fogalmak

tragédia, komédia, vígjáték, bohózat, színmű, opera, táncjáték, stílus

TÉMAKÖR: Színházi előadás megtekintése

Fejlesztési feladatok és ismeretek

– Előadástípusok és műfajok alapvető jellemzőinek felismerése
– A tanár és a tanulók által közösen választott típusú és műfajú színházi előadás megtekintése
– A színházi kommunikáció erejének felfedezése
– A színházi élmény fontosságának felismerése
– Élmények megfogalmazása irányított beszélgetés keretében
– Élmények feldolgozása dramatikus tevékenységformák segítségével
– A színház közösségi feladatai, funkciói

Fogalmak

színjáték, színpad, színész, néző, szervezési feladatok

7.5.18 NÉMET

7.5.18.1 5. évfolyam

Német nyelvi funkciók az 5. évfolyamra (a zárójelben olvasható német nyelvű kifejezések példák)**:**

7.5.18.1.1 Első félév:

köszönési formák (üdvözlés és elköszönés) értelmezése és kifejezése (Hallo! Guten Tag! Guten Morgen! Guten Abend! Tschüss! Auf Wiedersehen!)
köszönet kifejezése (Danke schön. Danke. Vielen Dank. Ich danke dir.)
köszönetre történő reakció megfogalmazása (Bitte.)
megszólítás kifejezése (Entschuldigung, …)
bemutatkozás megfogalmazása (Ich bin Peter. Ich heiße Peter. Mein Name ist Peter.)
Információkérés, információadás (Wie alt bist du? Ich bin 10. Wo wohnst du? Ich wohne in … Woher kommst du? Ich komme aus ... Wie ist dein Zimmer? Wohin gehst du in den Ferien?)
hogylét iránti érdeklődés (Wie geht's dir?)
hogylét iránti érdeklődésre történő reakció kifejezése (Danke gut. Sehr gut. Gut. Nicht so gut.)
bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése (Entschuldigung.)
bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazása (Kein Problem.)
jókívánságok kifejezése (Alles Gute zum Geburtstag. Herzlichen Glückwunsch zum ...! Alles Gute! Viel Spaß!)
főbb ünnepekhez kapcsolódó szófordulatok (Frohe Weihnachten. Frohe Ostern. Frohes neues Jahr.)

Német nyelvi elemek, struktúrák az 5. évfolyamra (a zárójelben olvasható német nyelvű kifejezések példák)**:**

Első félév:

cselekvés, történés, létezés kifejezése jelen időben: 'sein' létige (Ich bin …. Du bist …. Seid ihr …?)
cselekvés, történés, létezés kifejezése jelen időben: Präsens (Ich tanze gern. Ich spiele Klavier. Ich singe.), tőhangváltós igék (Was isst du am liebsten? Wohin fährst du in den Ferien?), elváló igekötős igék (Er liest das Märchen vor. Die Schüler machen das Buch auf.),
felszólító mód Imperativ (Steh auf! Setzt euch! Nehmen Sie Platz!)
birtoklás: haben, birtokos névmás E/1-ben és E/2-ben (mein/meine, dein/deine)
mennyiségi viszonyok: tőszámnevek és sorszámok (eins, zwei, erste, zweite)

7.5.18.1.2 Második félév:

megszólítás és elköszönés kifejezése írott, személyes szövegben, pl. baráti levélben és e-mailben (Lieber Peter! Liebe Eva! Hallo Freunde! Liebe Grüße / Viele Grüße)

véleménykérés és arra reagálás (Magst du singen? Ja. Ist das Buch gut? Ja, sehr gut.)
tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (Das ist gut. Das ist toll. Das ist super. Das ist nicht gut. Das finde ich toll.)
dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (Das ist meine Mutter. Das ist schön.)
igenlő vagy nemleges válasz kifejezése (Ja. Nein. Nicht. Ich habe keine Zeit. Doch, ich spiele auch!)
tudás, illetve nem tudás kifejezése (Keine Ahnung! Ich weiß. Ich weiß nicht.)
nem értés megfogalmazása (Ich verstehe das nicht.)
visszakérdezés kifejezése nem értés esetén (Wie bitte?)
alapvető érzések kifejezése (Ich bin froh/traurig.)
betűzés kérésének kifejezése (Buchstabiere bitte deinen Namen.)
utasítások értelmezése és azokra történő reakció kifejezése (Komm hier bitte. Lies den Text.)
kívánság kifejezése (Ich möchte…)

Második félév:

térbeli viszonyok: irányok és helymeghatározás, elöljárószók (hier, dort, links, rechts, oben, unten, in)
kérdőmondatok, kérdőszavak (wer? was? wo? wohin? wie?)
időbeli viszonyok: gyakoriság - Wie oft? (oft, immer, einmal, zweimal), időpontok - Wann? (am Montag, am Wochenende, im Sommer, im Winter, diese Woche, nächste Woche)

7.5.18.2 6. évfolyam

Német nyelvi funkciók az 6. évfolyamra (a zárójelben olvasható német nyelvű kifejezések példák)**:**

7.5.18.2.1 Első félév

köszönési formák (üdvözlés és elköszönés) értelmezése és kifejezése (Hallo! Guten Tag! Guten Morgen! Guten Abend! Tschüss! Auf Wiedersehen!)
köszönet kifejezése (Danke schön. Danke. Vielen Dank. Ich danke dir.)
köszönetre történő reakció megfogalmazása (Bitte.)
megszólítás kifejezése (Entschuldigung, …)
bemutatkozás megfogalmazása (Ich bin Peter. Ich heiße Peter. Mein Name ist Peter.)
Információkérés, információadás (Wie alt bist du? Ich bin 10. Wo wohnst du? Ich wohne in … Woher kommst du? Ich komme aus ... Wie ist dein Zimmer? Wohin gehst du in den Ferien?)
hogylét iránti érdeklődés (Wie geht’s dir?)
hogylét iránti érdeklődésre történő reakció kifejezése (Danke gut. Sehr gut. Gut. Nicht so gut.)
bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése (Entschuldigung.)
bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazása (Kein Problem.)
jókívánságok kifejezése (Alles Gute zum Geburtstag. Herzlichen Glückwunsch zum ...! Alles Gute! Viel Spaß!)

főbb ünnepekhez kapcsolódó szófordulatok (Frohe Weihnachten. Frohe Ostern. Frohes neues Jahr.)

Német nyelvi elemek, struktúrák az 6. évfolyamra (a zárójelben olvasható német nyelvű kifejezések példák)**:**

cselekvés, történés, létezés kifejezése jelen időben: 'sein' létige (Ich bin …. Du bist …. Seid ihr …?)
cselekvés, történés, létezés kifejezése jelen időben: Präsens (Ich tanze gern. Ich spiele Klavier. Ich singe.), tőhangváltós igék (Was isst du am liebsten? Wohin fährst du in den Ferien?), elváló igekötős igék (Er liest das Märchen vor. Die Schüler machen das Buch auf.),
felszólító mód Imperativ (Steh auf! Setzt euch! Nehmen Sie Platz!)
birtoklás: haben, birtokos névmás E/1-ben és E/2-ben (mein/meine, dein/deine)
mennyiségi viszonyok: tőszámnevek és sorszámok, határozott és határozatlan mennyiség (eins, zwei, erste, zweite, ein Stück Schokolade, viel-viele, wenig-wenige, alles, nichts)

7.5.18.2.2 Második félév

megszólítás és elköszönés kifejezése írott, személyes szövegben, pl. baráti levélben és e-mailben (Lieber Peter! Liebe Eva! Hallo Freunde! Liebe Grüße / Viele Grüße)
véleménykérés és arra reagálás (Magst du singen? Ja. Ist das Buch gut? Ja, sehr gut.)
tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (Das ist gut. Das ist toll. Das ist super. Das ist nicht gut. Das finde ich toll.)
dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (Das ist meine Mutter. Das ist schön.)
igenlő vagy nemleges válasz kifejezése (Ja. Nein. Nicht. Ich habe keine Zeit. Doch, ich spiele auch!)
tudás, illetve nem tudás kifejezése (Keine Ahnung! Ich weiß. Ich weiß nicht.)
nem értés megfogalmazása (Ich verstehe das nicht.)
visszakérdezés kifejezése nem értés esetén (Wie bitte?)
alapvető érzések kifejezése (Ich bin froh/traurig.)
betűzés kérésének kifejezése (Buchstabiere bitte deinen Namen.)
utasítások értelmezése és azokra történő reakció kifejezése (Komm hier bitte. Lies den Text.)
kívánság kifejezése (Ich möchte…)

térbeli viszonyok: irányok és helymeghatározás, elöljárószók (hier, dort, links, rechts, oben, unten, in)
kérdőmondatok, kérdőszavak (wer? was? wo? wohin? wie?)
időbeli viszonyok: gyakoriság - Wie oft? (manchmal, oft, immer, nie, einmal, zweimal, jeden Tag), időpontok - Wann? (am Montag, am Wochenende, im Sommer, im Winter, diese Woche, nächste Woche)
szövegkohéziós eszközök: egyszerű kötőszavak (und, sondern, oder, denn, aber), névmások (das, ich)

7.5.18.3 7. évfolyam

Német nyelvi funkciók a 7. évfolyamra (a zárójelben olvasható német nyelvű kifejezések példák)**:**

7.5.18.3.1 Első félév:

információkérés, információadás (Wie war das Hotel? Wo finde ich einen Supermarkt?)
véleménykérés és arra reagálás (Gefällt dir der Film? Ja, der Film gefällt mir.)
egyetértés kifejezése (Du hast Recht. Da hast du Recht. Das ist richtig. Das stimmt.)
egyet nem értés kifejezése (Du hast nicht Recht. Da hast du nicht Recht. Das finde ich nicht. Das stimmt nicht.)
akarat kifejezése (Ich will.)
képesség kifejezése (Ich kann.)

Német nyelvi elemek, struktúrák a 7. évfolyamra (a zárójelben olvasható német nyelvű kifejezések példák)**:**

Első félév:

cselekvés, történés, létezés kifejezése jelen időben: es gibt
cselekvés, történés, létezés kifejezése múlt időben: Präteritum és Perfekt (Das Buch war sehr interessant. Ich habe gestern viel geschlafen.)
birtoklás: haben, birtokos névmás (mein/meine, dein/deine, sein/seine, ihr/ihre), gehören (Dieses Fahrrad gehört mir.)
felszólító mód: Imperativ (Steh auf. Setzt euch. Nehmen Sie Platz.)
melléknévfokozás: Deutschland ist größer als Ungarn. In der Klasse schreibt Lara am schönsten.
minőségi viszonyok: Wie? Was für ein? Welcher? - térbeli viszonyok: irányok és helymeghatározás, elöljárószók (hier, dort, links, rechts, oben, unten, in, auf, vor, hinter, neben)

7.5.18.3.2 Második félév:

kérés és arra történő reakció kifejezése (Kannst du mir helfen? Ja, natürlich. Ja, gerne. Es tut mir leid, ich kann nicht. Einen Tee, bitte! Ich hätte gern einen Tee. Gibst du mir einen Tee, bitte?)
kínálás, illetve javaslat és arra történő reakció kifejezése (Noch ein Stück Kuchen? Möchtest du einen Tee? Ja, bitte. Ja, gerne. Nein, danke.)
meghívás és arra történő reakció kifejezése (Kommst du mit? Ja, gerne. Nein, leider nicht. Nein, es tut mir leid.)

Második félév:

időbeli viszonyok: gyakoriság - Wie oft? (oft, immer, nie, einmal, zweimal, jeden Tag), időpontok - Wann? Um wie viel Uhr? (um 8 Uhr, gegen 8 Uhr)
modalitás: möchten, mögen, können, wollen, müssen, sollen, dürfen igék (Ich möchte ein Eis. Magst du tanzen? Ich kann tanzen. Ich will heute ins Kino gehen. Er muss die Hausaufgabe machen. Du sollst morgen früh aufstehen.)

esetviszonyok: Nominativ, Akkusativ, Dativ, Genitiv (Das Buch ist spannend. Ich sehe das Buch nicht. Ich helfe dir. Die Texte der Schüler sind sehr interessant.)
szövegkohéziós eszközök: egyszerű és (und, sondern, oder, denn, aber, weil, deshalb, so) és névmások (das, ich, mich, mir, dich, dir, man)

7.5.18.4 8. évfolyam

Német nyelvi funkciók a 8. évfolyamra (a zárójelben olvasható német nyelvű kifejezések példák)**:**

7.5.18.4.1 Első félév:

információkérés, információadás (Wie war das Hotel? Wo finde ich einen Supermarkt?)
véleménykérés és arra reagálás (Gefällt dir der Film? Ja, der Film gefällt mir.)
egyetértés kifejezése (Du hast Recht. Da hast du Recht. Das ist richtig. Das stimmt.)
egyet nem értés kifejezése (Du hast nicht Recht. Da hast du nicht Recht. Das finde ich nicht. Das stimmt nicht.)
akarat kifejezése (Ich will.)
képesség kifejezése (Ich kann.)

cselekvés, történés, létezés kifejezése jelen időben: es gibt, sich-Verben (Ich freue mich.)
cselekvés, történés, létezés kifejezése múlt időben: Präteritum és Perfekt (Das Buch war sehr interessant. Ich habe gestern viel geschlafen.)
cselekvés, történés, létezés kifejezése jövő időben: Futur I. (Ich werde im Sommer nach Österreich fahren.)
birtoklás: haben, birtokos névmás (mein/meine, dein/deine, sein/seine, ihr/ihre), gehören (Dieses Fahrrad gehört mir.)
felszólító mód: Imperativ (Steh auf. Setzt euch. Nehmen Sie Platz.)
melléknévfokozás: Deutschland ist größer als Ungarn. In der Klasse schreibt Lara am schönsten.
minőségi viszonyok: Wie? Was für ein? Welcher? - melléknévragozás (Das finde ich toll/schlecht. Ich bin froh. Das ist ein interessantes Buch. Ich finde das Buch interessant.)
térbeli viszonyok: irányok és helymeghatározás, elöljárószók (hier, dort, links, rechts, oben, unten, in, auf, vor, hinter, neben)

7.5.18.4.2 Második félév:

kérés és arra történő reakció kifejezése (Kannst du mir helfen? Ja, natürlich. Ja, gerne. Es tut mir leid, ich kann nicht. Einen Tee, bitte! Ich hätte gern einen Tee. Gibst du mir einen Tee, bitte?)
kínálás, illetve javaslat és arra történő reakció kifejezése (Noch ein Stück Kuchen? Möchtest du einen Tee? Ja, bitte. Ja, gerne. Nein, danke.)
meghívás és arra történő reakció kifejezése (Kommst du mit? Ja, gerne. Nein, leider nicht. Nein, es tut mir leid.)

Német nyelvi elemek, struktúrák a 8. évfolyamra (a zárójelben olvasható német nyelvű kifejezések példák)**:**

időbeli viszonyok: gyakoriság - Wie oft? (selten, manchmal, oft, immer, nie, einmal, zweimal, täglich, wöchentlich, monatlich, jährlich, jeden Tag), időpontok - Wann? (nächste Woche, letzte Woche, von … bis) Um wie viel Uhr? (um 8 Uhr, gegen 8 Uhr)

modalitás: möchten, mögen, können, wollen, müssen, sollen, dürfen igék (Ich möchte ein Eis. Magst du tanzen? Ich kann tanzen. Ich will heute ins Kino gehen. Er muss die Hausaufgabe machen. Du sollst morgen früh aufstehen.)

esetviszonyok: Nominativ, Akkusativ, Dativ, Genitiv (Das Buch ist spannend. Ich sehe das Buch nicht. Ich helfe dir. Die Texte der Schüler sind sehr interessant.)

szövegkohéziós eszközök: egyszerű és páros kötőszavak (nicht … sondern, und, sondern, oder, denn, aber, weil, deshalb, so) és névmások (das, ich, mich, mir, dich, dir, man)

szöveggrammatikai eszközök: névmások, névelők, névmási határozók mint előre és vissza utaló elemek a szövegben (das, dieser, der/die/das, daran, damit)

7.5.19 ÉNEK-ZENE

Az ének-zene tantárgy vizsgájának módja: gyakorlati vizsga.

7.5.19.1 5. évfolyam

7.5.19.1.1 1. félév:

- 10 dal egységes, tiszta éneklése, helyes artikulációval, a dallam és a szöveg kapcsolatára épülő előadásmóddal.
- A tanult hangközök (kvint, kvart) felismerése a tanult dallamokban.
- A tanult hangközök (oktáv, kvint, terc, kvart) felismerése a tanult dallamokban.
- Öt- és hétfokú dallamok éneklése betűkottáról. - A tanult zeneszerzők (Bartók-Kodály) munkássága.
-

7.5.19.1.2 2. félév

- 20 dal egységes, tiszta éneklése, helyes artikulációval, a dallam és a szöveg kapcsolatára épülő előadásmóddal.
- A tanult hangközök (oktáv, kvint, terc, kvart) felismerése a tanult dallamokban.
- A tanult ritmusok felismerése, olvasása és lejegyzése. (nyújtott, éles, szinkópa, tizenhatod).
- Öt- és hétfokú dallamok éneklése betűkottáról. - A tanult zeneszerzők (Bartók-Kodály) munkássága.

7.5.19.2 6. évfolyam

7.5.19.2.1 1. félév

- 10 dal pontos, stílusos éneklése emlékezetből
- abszolút nevek ismerete
- népi hangszerek felismerése
- kottázás
- a tanult ritmusok felismerése, olvasása és lejegyzése

7.5.19.2.2 2. félév

- 20 dal pontos, stílusos éneklése emlékezetből
- abszolút nevek ismerete
- népi hangszerek felismerése
- kottázás
- új ritmuselemek (kis éles, kis nyújtott ritmus) felismerése, megszólaltatása, lejegyzése.
- a tanult hangközök (tiszta prím, tiszta oktáv, tiszta kvárt és tiszta kvint) felismerése, megnevezése mellett új hangközök: a szekund (k2, n2) és a terc (k3, n3)
- kottázás
- a többször meghallgatott zeneművek felismerése (feltételes – témák éneklése).

7.5.19.3 7. évfolyam

7.5.19.3.1 1. félév

- A tanult dalok (10 népdal, műdal), zeneműrészletek kifejező, érthető, stílusos előadás.
- kottázás
- A tanult ritmuselemek felismerése, hangoztatása
- A nyolcad alaplüktetésű üteme felismerése a tanult dalokban. A szext (k6, n6) hangköz felismerése, megnevezése.
- A leggyakoribb tempó-és dinamikai jelek ismerete.

7.5.19.3.2 2. félév

- A tanult dalok (20 népdal, műdal), zeneműrészletek kifejező, érthető, stílusos előadás.
- kottázás
- A tanult ritmuselemek felismerése, hangoztatása
- A nyolcad alaplüktetésű üteme felismerése a tanult dalokban. A szext (k6, n6) és a szeptim (k7, n7) hangközök felismerése, megnevezése.
- A leggyakoribb tempó-és dinamikai jelek ismerete.
- A dúr és moll hangsorok
- A többször meghallgatott zeneművek felismerése jellegzetes részletek alapján (szerző, mű és részlet megnevezése).

7.5.19.4 8. évfolyam

7.5.19.4.1 1. félév

- 10 népdal, műdal kifejező éneklése emlékezetből
- A tanult ritmuselemek felismerése és megszólaltatása
- kottázás
- A tanult hangközök (tiszta prím, tiszta oktáv, tiszta kvárt és tiszta kvint, szext (k6, n6) és a szeptim (k7, n7) hangközök) felismerése, megnevezése (alkalmazás).
- A kottázás
- A leggyakoribb tempó-és dinamikai jelek ismerete, alkalmazása
- A többször hallott zeneművek felismerése (szerző, mű és részlet megnevezése alapján).

7.5.19.4.2 2. félév

- 15 népdal, műdal kifejező éneklése emlékezetből (az előző évek tanított anyagával együtt)
- A tanult ritmuselemek felismerése és megszólaltatása ismert dallamokban emlékezetből vagy kottaképről.
- kottázás
- A tanult hangközök (tiszta prím, tiszta oktáv, tiszta kvárt és tiszta kvint, szext (k6, n6) és a szeptim (k7, n7) hangközök) felismerése, megnevezése (alkalmazás).
- A kottázás
- A leggyakoribb tempó-és dinamikai jelek ismerete, alkalmazása
- Kodály Zoltán élete és művei
- A többször hallott zeneművek felismerése (szerző, mű és részlet megnevezése alapján).

8 NEVELÉSI PROGRAMOK, TERVEK, FELADATOK

- ***A Köznevelési törvény alapján elkészített pedagógiai program a 2017-es tanévtől minden évfolyamra érvényes.*** a 2012-ben felülvizsgált és módosított NAT, a köznevelési törvény, illetve a 2020-ban kiadott új kerettantervek alapján elkészített érvényes pedagógiai program és helyi tanterv.

8.1 Pedagógiai alapelveink

Pedagógiai programunk összeállításakor figyelembe vettük a településünk szerkezetét, a lakosság megoszlását és a családok helyzetét.

Céljaink:

Az általános iskolai nevelési-oktatási rendszerben résztvevő szereplők - gyermekek, diákok, szülők, pedagógusok, alkalmazottak és a fenntartó - **közös feladata és felelőssége**, hogy az alábbi **egyetemes emberi értékek a nevelő-oktató munka során és a mindennapi életben érvényre jussanak.**

8.2 Testileg, szellemileg, érzelmileg és erkölcsileg egészséges életvitel.

- A tanuló legyen erkölcsös, szellemileg fogékony és érzelmileg gazdag, legyen akaratereje és fegyelmezettsége, képes legyen a kudarcokat leküzdeni és rendelkezzen a megújulás és alkalmazkodás képességével!
- Alakuljon ki az egészséges életmódra való igény, a dohányzás és a káros szokások megvetése, a *rendszeres sportolás és természetjárás szeretete*!
- Legyen igényes önmagával szemben, szorgalmas és többre törekvő!
- Vállalja önmagát és tetteit, legyen őszinte, tudjon dönteni a jó-rossz, a helyes-helytelen között!

8.3 Társas emberhez méltó szokások és magatartások.

- Jellemezze a tanulót a tágabb és szűkebb haza ismerete és szeretete, a természet féltése! Ismerje meg Ruzsa történetét, a községei eredményeit és gondjait!
- A közösséghez tartozás igénye, a másokért való cselekvés hassa át tevékenységét! Az iskolai diákönkormányzat legyen sokszínű terepe a polgárrá nevelésnek, a hasznos és kulturált szabadidő eltöltésének!
- Érezzen és vállaljon felelősséget önmagáért és másokért, közösségéért!
- Legyen határozott, következetes, mások és a másság iránt toleráns! Ismerje meg környezetünk alkotó és társadalmi szerveződéseit!
- Viselkedjen udvariasan, illedelmesen, természetesen és a helyhez illően, ismerkedjen meg a szokásokkal, a helyi hagyományokkal!

8.4 Felkészülés a továbbtanulásra, munkavállalásra és az önálló életvitelre.

- Rendelkezzen korának megfelelő szinten a korszerű társadalom-, természettudomány és esztétikai műveltség alapjaival, valamint az ezeknek megfelelő szilárd alapképességekkel!
- Legyen a világról és önmagáról reális képe! Ismerje meg a különféle tevékenységi köröket, a térségben legtöbb embernek megélhetést nyújtó szakmákat!
- A tanulási folyamatot a tudatosság jellemezze, tudjon a tanuló rövidebb és hosszabb távra tervezni, reális mérlegelés alapján mások véleményének meghallgatásával dönteni!

8.5 Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze. Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:

1. A tanulók erkölcsi nevelése.

Feladata: Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.

2. A tanulók értelmi nevelése.

Feladata: Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.

A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése. *Feladata:* Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.

3. A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése.

Feladata: Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra késztető érzelmek kialakítása.

4. A tanulók akarati nevelése.

Feladata: Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.

5. A tanulók nemzeti nevelése.

Feladata: A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése.

6. A tanulók állampolgári nevelése.

Feladata: Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.

7. A tanulók munkára nevelése.

Feladata: Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.

8. A tanulók egészséges életmódra történő nevelése.

Feladata: A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása. (tömegsport, sportolás támogatása)

8.6 Iskolai egészségnevelési program

Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

a) a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében;

b) tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat;

c) a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében - foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel

- a táplálkozás,
- az alkohol- és kábítószer fogyasztás, dohányzás káros hatásai a szervezetre,
- a családi és kortárskapcsolatok,
- a környezet védelme,
- az aktív életmód, a sport,
- a személyes higiénia,
- az elsősegély-nyújtás alapismeretei,
- a szexuális fejlődés területén.

Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

Az iskolai egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

a) a mindennapi testedzés lehetőségének biztosítása:

- testnevelés órák;
- játékos,
- egészségfejlesztő testmozgás az első-negyedik évfolyamon;
- az iskolai sportkör foglalkozásai; (Bozsik Intézményi program)
- tömegsport foglalkozások;
- úszásoktatás év végén

b) a helyi tantervben szereplő, testnevelés órán, osztályfőnöki órákon, történelem tantárgy tananyagaiban

c) az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek;

- Osztályfőnöki órákon egészségnevelési témát dolgozunk fel osztályonként, melynek során kiemelt fontosságú a testi egészség mellett a lelki egészség is.

- A lelki egészség fejlesztését szolgálják a személyiségtesztek (6. és 8. évfolyam) értékelése utáni feladat meghatározások az osztályfőnöki tevékenység során.

- Igény szerint külső szakember, védőnő és végzős védőnő hallgató segítségével a programok megvalósítása

- A testi egészségre nevelést erősíti az Iskolai Egészségnevelő Program témaköreinek feldolgozása az osztályfőnöki, természetismeret, biológia, technika és életvitel valamint etikaórákon.

- Ezek: dohányzás, alkohol és drog, szexualitás, AIDS

d) Testnevelés órákon:

- Évente egy alkalommal - tavasszal - mérjük a tanulók fizikai állapotát. Fizikai és motorikus képességük méréséhez, minősítéséhez a NETFIT elemeit használjuk.

- A mérések eredményeit a KIR felületen rögzítjük, a testnevelőkön kívül megismerik az osztályfőnökök is.

- A tanulók fizikai állóképességének fejlesztéséhez ez adja a mérhető, összehasonlítható adatokat.

- A testnevelést tanítók a mindennapos munka során alkalmazzák a tartás-javító gerinctorna gyakorlatait.

e) A testi nevelés és a gyógytestnevelés rendje:

- Az egészséges tanulókat testnevelés óráról átmeneti időre is csak az iskolaorvos vagy szakorvos mentheti fel. A tanuló részt vesz a tanórán, de nem dolgozik.

- A tanulók egy részének egészségi állapota indokolhatja, hogy az iskola-orvos könnyített - vagy gyógytestnevelési foglalkozást írjon elő a számukra.

- A könnyített testnevelés során az érintett tanuló részt vesz ugyan az órarendi testnevelésórákon, de bizonyos mozgásokat és gyakorlatokat - állapotától függően - nem kell végrehajtania.

- Az iskolaorvos - a szakorvosi vélemény figyelembevételével - a tanulókat gyógytestnevelési foglalkozásokra utalhatja, ahol megjelenésük és aktív részvételük kötelező.

- A gyógytestnevelés kistérségi szervezésben zajlik.

f) évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó egészségnap délután szervezése az alsó és a felső tagozatos tanulók, valamint a szülők számára;

g) az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:

- Sportköri foglalkozásokat szervezünk tanulóinknak a törvényben előírtaknak megfelelően

- Támogatjuk és elősegítjük a sportegyesületekben végzett munkájukat.

- A kulturált táplálkozás követelményeinek megismertetése és gyakoroltatása a tízórai szünetekben, az ebédlőben, a délutáni uzsonnázás során, szabadidős programok során.

- Osztályprogramok a szabad levegőn az évszakokhoz igazodva (séta, akadályverseny, hóemberépítés, kerékpározás, körjátékok, labdajátékok)

- Egészségnevelési feladataink megoldásában kiemelt jelentőségű a napközi, és a menza a helyes szokásrend kialakításában, gyakoroltatásában betöltött szerepével.

h) az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybevétele

- fél évente több alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában;

- a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezésében. (A tanulóknak évenként legalább egyszer fogászati, és egyszer általános szűrővizsgálaton kell részt venniük.).

i) A gyermekek életvitelüket minták követésével is alakítják, ezért különösen jelentős a pedagógus, a pedagógusközösség életmódja.

- A pedagógusok személyes példamutatása nevelésünk felelőssége.

- Az iskola, mint szociális környezet is befolyásolja a gyerekek egészségi állapotát, ezért az iskolai környezetnek meghatározó szerepe van az egészségnevelésben.

- Az egészségnevelés együttműködést kíván az iskolán kívüli közösségekkel is. Alapvető a családokkal való együttműködés, a kezdeményezés tudatos vállalása.

8.7 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;

- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat.

- ismerjék fel a vészhelyzeteket;

- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;

- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;

- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;

- sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;

- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegély-nyújtás alapismereteit;

- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében - foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal

- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;

- támogatjuk a pedagógusok részvételét 30 órás, elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

biológia	- rovarcsípések - légúti akadály - artériás és ütőeres vérzés - komplex újraélesztés
kémia	- mérgezések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés
fizika	- égési sérülések - forrázás
testnevelés	- magasból esés

- az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybevétele félévente több alkalommal az ötödik-nyolcadik évfolyamon egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.

8.8 Iskolai környezeti nevelési program

Az iskola környezeti nevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- a tanulókban a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása;

- tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük azokat a környezet megóvásához szükséges képességeket és készségeket, amelyek a természeti és a társadalmi környezet zavartalan működését elősegíthetik;

- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten - a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében - foglalkoznak a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel:

♦ a környezet fogalmával,

- a földi rendszer egységével,
- a környezetszennyezés formáival és hatásaival,
- a környezetvédelem lehetőségeivel,
- lakóhelyünk természeti értékeivel,
- lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival kapcsolatosan.

A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

Az iskolai környezeti nevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálja: az ötödik-nyolcadik évfolyamon az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek.

Intézményünk 2016. január óta elnyerte az ÖKO iskola címet. Ennek megfelelően még nagyobb hangsúlyt fektetünk a környezettudatos nevelésre.

A gyerekek osztályközösségi létének keretét az osztályfőnök teremti meg. Ő a különböző szintű személyes kapcsolatok segítője, fejlesztője.

Az átalakuló iskolarendszerben az osztályfőnöki feladatok bővülnek. Az iskola szellemiségén, a vezetői elvárásokon túl az osztályfőnök személyisége és elhivatottsága döntő a gyerekekben kialakuló, formálódó valóságkép kialakulásában. Munkálkodása nyomán válnak konkrét közösségi tevékenységgé a szaktanárok tanórán túlnövő elképzelései, a különböző iskolai programkínálatok.

- Az osztályfőnök szaktárgyi hovatartozása nem meghatározó a környezeti nevelés szempontjából. Inkább általános tájékozottsága, probléma felismerő és feldolgozó képessége segíti abban, hogy ezt a sokszínű témakört a környezethez való viszony alakítására, egyben pedagógiai céljaira alkalmazni tudja.

- A mikrokörnyezet felfedezése, igényes, gondos alakítása, megóvása életünk minden helyszínén fontos lépés. Nem egyszerűen dekorálás tehát, hanem a környezetkultúra fejlesztésének eszköze.

- A környezet megóvására való nevelésen túl a mindennapi problémák felismerése, életmódminták elemzése, a megoldások keresése is kiváló lehetőséget nyújt a közösségépítésre, a személyes kapcsolatok kialakítására, elmélyítésére.

- Kiemelkedő szerepet játszik az osztályfőnök abban is, hogy összefogja a szaktárgyak idevágó, de a hagyományos tanórai kereteket megbontó tevékenységeit, illetve lehetőségeit. Például: a fogyasztói társadalom problémái: táplálkozási szokások, a szükségtelen túlcsomagolás, a szemét kezelése, anyag- és energiatakarékosság az iskolában. A közös tanulmányi kirándulások, vetélkedők, különböző akciók kiegészítik és összefűzik az egyes szaktárgyakat.

- Az osztályfőnöki tevékenység eredményességét fokozza, ha az osztályfőnöki órák témájának kínálata nem ad hoc jellegű, ismétlődésekkel teli, hanem legalább egy, de inkább négy évre tervezett sokszínű szocializációs program. Tervezése az osztályban tanító valamennyi pedagógus együtt gondolkozását kívánja meg. A tanári együttműködésnek ez a formája a testület erejét fokozza, hatékonyságát növeli.

- A következőkben néhány témakör olvasható, amely köré egy-egy tanév során (az életkort és a tanulmányokat figyelembe véve) az osztályközösség környezeti nevelése szerveződik.

8.9 A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A tanulói személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és a tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül.

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása iskolánk nevelő-oktató munkájának alapvető feladata.

8.9.1 A tanulói közösségek fejlesztésével kapcsolatos feladataink:

1. A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása. *Feladata:* Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.

8.9.2 A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében.

Feladata: A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz: a kisgyermek - a felnőttek elvárásainak megfelelni akaró - személyiségének lassú átalakulásától - önmagát értékelni és irányítani képes - személyiséggé válásig.

8.9.3 Az önkormányzás képességének kialakítása.

Feladata: A tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.

8.9.4 A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése.

Feladata: A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjthetnek.

8.9.5 A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.

Feladata: A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

8.10 A személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés feladatainak megvalósítását szolgáló tevékenységi rendszer és szervezeti formák

Az iskola nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.

a) A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartsuk.

b) A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják.

c) Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. A nevelők az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így - elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél - a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak.

8.11 Közlekedjünk Együtt, Vigyázzunk Egymásra!" (KEVE) biztonságos közlekedésre nevelő program

Az általános iskolások közlekedésbiztonságát segítő program kidolgozásában és bevezetésében a Csongrád-Csanád Vármegyei Rendőr-főkapitányság Balesetmegelőzési Bizottsága az alábbi szempontokat tartja kiemelten fontosnak.

A gyermekek akár gyalog, akár kerékpárral vesznek részt a forgalomban, szerves részei a közlekedésnek, ezért bennük minél fiatalabb korban ki kell alakítanunk azokat a beállítódásokat, automatizmusokat, szokásokat, valamint döntési és magatartási készségeket, amelyek hozzásegítik őket a közlekedésben való részvételük kockázatának csökkentéséhez.

A bővülő járműpark, az állandóan növekvő forgalomsűrűség és sajnos a közlekedésben is egyre gyakrabban tapasztalható figyelmetlenség, továbbá, a szabályok áthágásának „divatja" ma már olyan nagyságrendű – sajnos statisztikai adatokkal meggyőzően igazolható – reális veszélyforrást jelent, amely (a család felelős szerepén túl) minden gyermek számára szükségessé teszik a közlekedésben való önálló részvételre történő szervezett felkészítést is.

A biztonságos közlekedés egyik alapfeltétele, hogy a gyalogosok, a járművek utasai és vezetői egyaránt ismerjék a közlekedés rájuk vonatkozó szabályait, továbbá képesek legyenek ezeket alkalmazni, illetve szándékunkban álljon azok tiszteletben tartása is.

Az elemző rendőrségi statisztikából tudjuk, hogy a legveszélyeztetettebb a 7 – 14 éves korosztály. Az összes gyermekbalesetnek több mint kétharmadát okozzák ilyen idős gyerekek gyalogosként, amikor váratlanul lépnek az úttestre, vagy szabálytalanul, tiltott helyen kelnek át az úttesten. Ezekben az esetekben természetesen a vagányság is szerepet játszik, de a szülői negatív példa is jól tetten érhető.

A gyermekek által okozott balesetek másik nagy csoportját a kerékpáros balesetek alkotják. Amikor egy gyerek védett helyen kerékpározik, kisebb az esélye, hogy baleset éri, bár az egyszerűnek tűnő esések is komoly sérüléseket okozhatnak. A közúti közlekedés pedig egyértelműen a speciális „veszélyes üzem" kategóriába tartozik! Nem véletlen, hogy a Nemzeti Alaptanterv (továbbiakban: NAT) is kiemelten fontos feladatként kezeli a tanulók közlekedésre való felkészítését.

Az alábbi fő súlypontok jelentik az oktatási intézményekben folyó biztonságos közlekedésre való nevelés célját:

- Ki kell fejleszteni az észlelőképességet és a reakcióképességet, a racionális megfigyelés és felismerés segítség révén hozzá kell járulni a valós tapasztalatok elnyeréséhez.
- Közlekedési szabályismereti tudást kell közölni és az elméletet bevésni, automatikussá tenni és be kell gyakorolni a közlekedéstechnikai készségeket.
- Ki kell alakítani olyan közlekedési kultúrát, melyben a szabályismereten túl domináns emberi tényező a felelősségtudat, az egymás iránt tanúsított tolerancia, empátia.

A didaktikus megfontolásoknak egyrészt a közlekedés elemzéséből kell kiindulniuk, amelyek a:

- a közlekedésben résztvevők magatartására,
- közlekedési eszközök tulajdonságára és rendeltetésszerű használatuk
- a közlekedési utak,
- és a mindenkor érvényes közlekedési szabályok határozzák meg.

Intézményünk a KEVE programhoz a 2017/2018-as tanévben csatlakozott az első évfolyammal indulóan. Intézményünkben először került bevezetésre egy szegedi iskolával közösen a program. Pedagógusaink dolgozták ki a módszert és írtak hozzá oktatási segédanyagot. Évente felmenő rendszerben kapcsolódnak be az osztályok, ahol havi egy órában történik a javasolt tematika szerinti közlekedésre nevelés. (technika, környezetismeret, testnevelés órák keretében). Az órák megtartását iskolánk pedagógusai végzik, melyben segítőként részt vehetnek a Rendőrség munkatársai is.

A megvalósítást a tanévenkénti tematika mellett mobil KRESZ pálya, rollerek, gyermekkerékpárok segítik.

8.12 Határon túli kapcsolatok

A 2011. évi CXC. nemzeti köznevelési törvény 9. § 4. bekezdése alapján az általános iskolák az iskolai Nemzeti Összetartozás Napja bevezetéséről, a magyarországi és a külhoni magyar fiatalok közti kapcsolatok kialakításáról és erősítéséről a közoktatásban, valamint a

Magyarország határain kívül élő magyarság bemutatásáról szóló országgyűlési határozat alapján a hetedik évfolyamon szervezik meg a határon túli kirándulásokat.

A Nemzeti Alaptantervhez igazodva iskolánk pedagógiai programjának egyik fontos alapelve a nemzeti öntudat, a hazafias nevelés érvényesítése. Ennek megfelelően kötelességünknek tartjuk tanulóinkban erősíteni, hogy a több állam fennhatósága alá vetett magyarság minden tagja és közössége része az egységes magyar nemzetnek. Törekednünk kell arra, hogy az egységes magyar nemzet tudata (államhatároktól függetlenül is) alakuljon ki a gyerekekben.

8.13 Testvériskolai kapcsolatok építése

A testvériskolai kapcsolatok révén rendszeres látogatásokat szervezünk egymás intézményeiben. A látogatások betekintést nyújtanak egymás pedagógiai munkájába, közösségerősítő hatásúak. Az együttműködések keretében helytörténeti foglalkozások, közös aktív tevékenységek zajlanak.

Kiemelt figyelmet fordítunk egymás kultúrájának megismerésére, így rendhagyó hagyományőrző programokat szervezünk.

8.14 Határon túli látogatások

Fontosnak tartjuk, hogy értsék meg a tanulók, mit jelent határon túli magyarnak lenni. Legyen összehasonlítási alapjuk a határon túli és a határon belüli magyarság élethelyzetéről. Fejlődjön a határon túli magyarokkal szembeni tolerancia és empátia készségük. Ennek érdekében a HATÁRTALANUL program keretében iskolai kirándulásokat szervezünk, amelyek lehetőséget nyújtanak arra, hogy kitáruljon tanulóink számára a világ és a közösségi érzés erősödjön bennük. A látogatásokat előkészítő órák előzik meg, és a Nemzeti Összetartozás Napja alkalmából témanapot szervezünk.

8.15 Lázár Ervin Program

A nemzeti identitás erősítését célzó programokról szóló 1042/2019. (II. 18.) Kormányhatározat szerint:

> *„A Kormány*
>
> *1. egyetért azzal, hogy az ezeréves magyar kultúra a jelen állampolgárainak és a jövő nemzedékeinek művelődése, önkifejezése és nemzeti identitása, valamint Magyarország kulturális fennmaradása szempontjából fundamentális jelentőségű érték, ennél fogva kiteljesítése az állam kiemelt felelőssége;*
>
> *2. az 1. pontban meghatározott kultúrstratégiai célhoz kapcsolódóan létrehozza a Lázár Ervin Programot, amely* ***szociális helyzettől és lakóhelytől függetlenül minden, az 1-8. évfolyamon tanuló általános iskolai diák részére*** *tanévenként egyszeri alkalommal ingyenesen biztosítja a színházi, tánc- és cirkuszi előadások, komolyzenei hangversenyek, illetve az őshonos állatok bemutatóhelyei látogatásának élményét;*
>
> *(...)”*

A Kultúráért Felelős Államtitkárság a következők szerint határozta meg az egyes évfolyamok esetében a lehetséges programelemek körét.

1. évfolyam: Bábelőadás bemutatása oktatási intézményekben

2. évfolyam: Előadó-művészeti produkció bemutatása oktatási intézményekben

3. évfolyam: Színházi előadás bemutatása saját játszóhelyen (kőszínház)

4. évfolyam: Komolyzenei vagy népzenei koncert bemutatása oktatási intézményekben vagy koncerttermekben

5. évfolyam: Színházi előadás bemutatása saját játszóhelyen (kőszínház)

6. évfolyam: Cirkuszművészeti előadás bemutatása saját játszóhelyen (Fővárosi Nagycirkusz)

7. évfolyam: Előadó-művészeti produkció bemutatása oktatási intézményekben

8. évfolyam: Színházi előadás bemutatása Budapesten - (kőszínház)

Az általános iskolai tanulmányok ideje alatt a tanulók egy alkalommal egy őshonos állatokat bemutató farmot is meglátogatnak, melynek időpontjáról, módjáról az intézmény dönt a lehetőségek függvényében.

8.16 (KAP) Komplex alapprogram bevezetése

Ruzsai Weöres Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában a 2020/2021-es tanévben az 1−8. évfolyamokon kerül kipróbálásra bevezetésre, a Komplex Alapprogram, melyben megjelenő alapelvek és a program tanítási stratégiájának (DFHT) alkalmazása során a tanulók személyiségének és kompetenciáinak fejlesztése mellett kiemelt fontossággal jelenik meg – az uniós elvárásoknak megfelelően – az egész életen át tartó tanulást támogató, valamint az eredményes munkaerőpiaci elhelyezkedést támogató transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőkészség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése). A programban a tudáskonstruálás mellett a képesség- és készségfejlesztés is hangsúlyos szerepet kap, hiszen a kialakult képességeknek, készségeknek döntő szerepe van az egész életen át tartó tanulás folyamatában is.

Alapelvek, célok, feladatok

Célok:

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciós célú beavatkozásainak megalapozása;
- A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.
- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőkészség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).

- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), segítségével képessé váljanak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egyszóval: az eredményes tanulásra.

8.16.1 Alapelvek

A Komplex Alapprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy az a koherenciát biztosító, a célokkal egybevágó alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét.

A program legfontosabb alapelvei:

- adaptivitás;
- komplexitás;
- közösségiség;
- tanulástámogatás;
- méltányosság

A Komplex Alapprogram:

- egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket;
- alkalmazza a tanulók iskolai helyzetét, státuszát megváltoztató és ezzel a tanulási motivációt növelő Komplex Instrukciós Programot;
- különös hangsúlyt fordít a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítására az alprogramok segítségével.

A jelszava: ***Tanulni élmény!*** amely magával hozza az élményalapú tanulást, ami nem valósulhat meg máshol, mint az Élménysuliban. Programunk eleme a tanulók aktív tanórai

részvételének támogatása, mely a pozitív élményeken keresztül valósul meg. Ennek mozgatórúgója az interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldás, az együtt tanulás élménye.

Feladatok, eljárások, eszközök, módszerek

Fejlesztési feladatok:

- Fejlesztjük az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumokat (önfejlesztő elképzelések) és tanulási képességeket (stratégiákat és módszereket)!
- A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak
- A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme. Nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják
- Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.
- A tehetséges gyermekeket valós szükségleteik szerint segítsük a saját önfejlesztő stratégiájának kialakításában és megvalósításában
- Demokratikus alapokon álló, integratív tanár – diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak, a pedagógus csak facilitáló szorongásszintet tart fenn.
- Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építsük a pozitív énképét, erősítsük, a belső kontrollos beállítódását fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot!
- Tudatosan neveljünk „én” erős, jó komfortérzésű fiatalokat.
- Az szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.
- Az egyéni munkakultúra kialakítása, a kötelességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiépítése

8.16.2 Kiemelt fejlesztési feladataink:

- énkép, önismeret,
- hon-és népismeret,
- európai azonosságtudat,
- egyetemes kultúra,
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, közösségnevelés,
- gazdasági nevelés,
- környezettudatosság, fenntarthatóság,
- művészeti nevelés,
- művészeti eszközökkel történő nevelés,
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,

- felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepe,
- testmozgás fejlesztése minden színterén az oktatásnak.

8.16.3 További feladatok:

- A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.
- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a **tevékenység-központú tanítási gyakorlatot** honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére;
- Növeljük a **tanulók aktív részvételét** igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).
- Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel.
- Alkalmazzuk a DFHT módszerét.
- Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket!
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatása.
- Az alprogramokkal illetve gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.
- Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.
- A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.
- Emberléptékű következetes követelés.
- Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.
- Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.

8.16.4 Komplex Alapprogramban megjelenő eszközök:

A program szakmai anyagai:

- Nevelési- oktatási program - KAK
- Tanítási stratégia - DFHT
- Alprogrami koncepciók
- Alprogrami eszköztár és feladatbank
- Tanítói- tanári kézikönyvek

- Óraillusztrációk, példák
- Foglalkozástervek
- Tankockák

8.16.5 További tanulást segítő eszközök:

- Az intelligencia és kreativitás - fejlesztő egyéni programok.
- A komplex személyiségépítés teljes eszközrendszere.
- Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése, a szemléltetés, cselekvés, az aktivizáló módszerek alkalmazása jellemzi a tanulási – tanítási folyamatokat.
- A pozitív motivációs eszközei, a jutalmazás és büntetés módszereinek mértéktartó (nem szélsőséges) alkalmazása.
- Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket a változatos kommunikációs technikák alkalmazására, toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása, a konfliktusok kezelésére.
- Önértékelés, önkontroll, önfejlesztő stratégia alkalmazása. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése.
- A kulturált és egészséges életvitel kialakítása.
- A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott életkorban célszerű módszerek és eszközök; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munkaformák alkalmazása.
- Tanulásszervezés, alkalmazott módszerek

Tanulásszervezés folyamatában az alábbi elvek érvényesülnek:

- a rend és fegyelem fenntartása
- tanuló szabadságának biztosítása
- tanulói viselkedés szabályozása
- pozitív tanulási légkör biztosítása
- csoportfolyamatok elősegítése
- **Alkalmazott módszerek:**

A tanítás - tanulási folyamatban a **DFHT tanítási-tanulási stratégiát** alkalmazzuk, mint a Komplex Alapprogram hangsúlyos elemét.

A lenti ábra azt mutatja, hogy a kötelező tanítási **órák 20%-ban a DFHT** (differenciált fejlesztés heterogén tanulócsoportban) startégiát szükséges alkalmazni.

A DFHT célja:

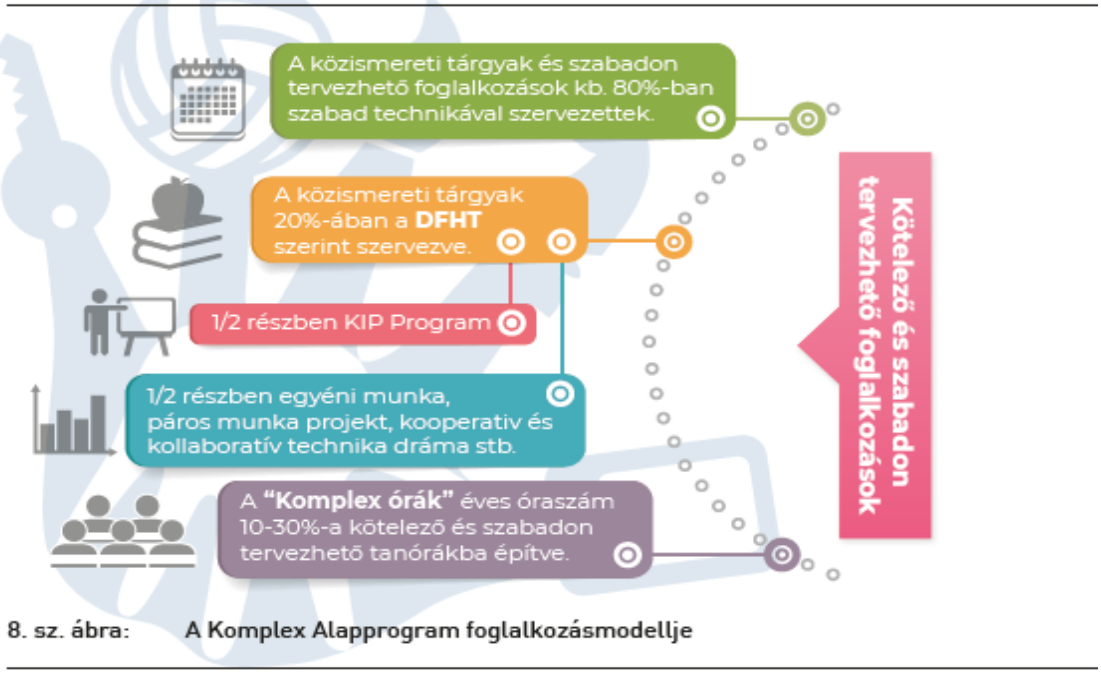
- A tudásban és szocializáltságban heterogén tanulói csoportok fejlesztése.
- A tanulói viselkedés pozitív befolyásolása.
- Az alulmotiváltság mérséklése.
- A kognitív, affektív, szociális képességek fejlesztése.

- A tanulók közötti együttműködés elősegítése.

DFHT koncepciója, módszerei:

- *Egyénre szabott differenciálás*
    - egyedül végzett munka
    - rétegmunka
    - teljesen egyénre szabott munka
    - részben egyénre szabott munka
- *Párban folyó munka*
    - páros munka
    - tanulópárok munkája
- *Csoportban végzett munka*
- A kooperatív munka, kooperatív tanulás, kollaboratív munka
- Komplex Instrukciós Program

Ezenkívül a tanórák 80%-ban a pedagógus választ módszereket.

8. sz. ábra: A Komplex Alapprogram foglalkozásmodellje

Alapmódszerek:

tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés

munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer, házi feladat

individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok.

Motiváló módszerek:

páros munka

csoportmunka

játék

szerepjáték (drámapedagógia)

vita

kutató-felfedező módszer

kooperatív módszerek

projekt módszer

szituációs játékok

A komplex alapprogram sajátosságai intézményünkben, választott alprogramok:

A logikaalapú alprogram (LA)

A Logikaalapú alprogram a tanulók gondolkodásának fejlesztését támogató módszerek és stratégiák megismertetésével szeretné növelni a pedagógusok módszertani repertoárját az iskolai élet területein.

Az alprogram feladata megismertetni a pedagógusokat olyan logikai alapú játékokkal, (legyen az sakk, táblás, papír-ceruza, szituációs és egyéb játék), melyeket a pedagógus fel tud használni mind az általános képességfejlesztéshez, mind a közismereti tantárgyi órákhoz.

Az alprogram keretén belül olyan szemléletváltás elindítását célozzuk meg, amelynek segítségével a tanítási és a tanulási folyamat egyaránt élményszerűvé, motiválóvá és egyben fejlesztő hatásúvá tehető.

Az alprogram célja, a gyerekek egyik legfőbb tevékenységére, a játékra és a játékosságra építve, hogy a gyerekek a tanulást ne érezzék fájdalmas, fáradságos folyamatnak.

A tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás – ezzel a tanulók motivációja növelhető.

Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem a tanterv és a tananyag megfelelő részébe való integrálással, szorosan kapcsolódva a megtanulandókhoz és a tanulók életkori sajátosságaihoz.

A játék lehetőséget nyújt a differenciálásra, és a gondolkodási képességeken túl a szociális képességek fejlődése is várható.

Az alprogram tartalma

- A probléma megoldó gondolkodásfejlesztési lehetőségei a gyakorlatban – stratégiák és algoritmusok.
- A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében.

- Játék alapú megközelítések:
- Térszemlélet, sík- és térbeli tájékozódási képesség fejlesztése
- Dienes játékok és a matematikai gondolkodás fejlesztése
- Sakk játék alapjainak elsajátítása és beépítése az iskolai tanulásba
- Táblás játékok, társasjátékok, papír-ceruza játékok alkalmazása
- Játékstrukturált megközelítések:
- Kártyajátékok – lapot kérünk!, logiccards, set, stb.
- Logikai játékok, logisztorik
- Barkochba és egyéb csoportos szituációs játékok Kreativitást és reflektivitást fejlesztő játékok

A digitális alapú alprogram (DA)

A Digitális alapú alprogram az IKT-műveltség elemeit kereszttantervi, transzverzális megközelítésben értelmezi, és a digitális pedagógiai kultúra komplex, intézményi szintű fejlesztését tekinti feladatának.

Az IKT-műveltség tekintetében a technológiai, a kognitív és a szociális aspektust tekintjük irányadónak.

Az alprogram kidolgozásával a pedagógusok módszertani kultúraváltását segítjük elő, olyan korszerű digitális megoldásokkal, melyek hozzájárulnak az elektronikus tanulási környezet kialakításához, felgyorsítva az intézmények digitális átállását, mely lehetővé teszi, hogy a digitális eszközök alkalmazásával a tanulás élményszerűvé váljon.

Az **alprogram célja**, hogy kialakítsa a pedagógusokban az oktatásba integrált IT-eszközöket értő és kritikus módon alkalmazó „digitális állampolgár” habitust, melynek révén az összetett problémák megoldása a technológia segítségét is igénybe veszi.

Szeretnénk elérni azt is, hogy a tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás a digitális alkalmazások használatával, ezzel növelve a tanulók motivációját, kognitív képességeik színvonalát, tanulás módszertani repertoárjukat, pályaorientáció szempontjából releváns ismereteiket, (inter)diszciplináris ismereteik körét, és mindent egybevetve: a tanulók személyiségformálásához is hozzájáruljon.

Az alprogram tartalma

Az alprogram az alábbi tartalmi pontokból építkezik:

- Játékalapú megközelítések
- Technológiai műveltség, felelősségteljes eszközhasználat
- IKT-műveltség
- Hálózati részvétel és együttműködés, problémamegoldás, kommunikáció és eszközhasználat
- Digitális írástudás
- IKT alapú óratervezés

- Személyes tanulási környezet menedzselése

Házi feladat

Házi feladat: a KIP-es órákon sem írásbeli, sem szóbeli házi feladatot nem ad a pedagógus a tanulóknak. Ez nem azt jelenti, hogy elmaradhat a szükséges gyakorlás és rögzítés, hanem azt, hogy a pedagógusnak az iskolai tanórákon kell a tanulókkal ezeket a feladatokat elvégezni. Úgy kell a mindennapokban terveznie és megvalósítania az óráit, hogy legyen elegendő idő a szükséges gyakorlásra és az új ismeretek rögzítésére az órák keretén belül. A pedagógusnak módosítania kell tervezési szokásain: legyen a tanórákon annyi gyakorlás és ismétlés, hogy ne legyen szükség otthoni tanulásra.

Értékelés

Az értékelés az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik.

Nincs ötös fokozatú skálán történő értékelés a reggeli ráhangolódáson, a délutáni alprogrami foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, amelyeken a DFHT módszert használják a pedagógusok.

A Komplex Alapprogram értékelési rendszerében egyaránt jelen van

- a helyzetfeltáró (diagnosztikus értékelés)
- a minősítő (szummatív értékelés)
- a fejlesztő (formatív értékelés).

Fontos szerepe van a **helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelésnek.** Ennek eredménye feltárja a pedagógus előtt a tanuló előzetes tudását, amire építheti további munkáját. Ez határozza meg az oktatási tartalmat és a módszereket. A diagnosztikus értékelést nem csak **a tanév elején** javasoljuk, ajánlott a **tanév közben** is felmérni, mennyit fejlődött a tanuló tudása. A tanév közben végzett diagnosztikus értékelés eredménye alapján a pedagógus dönthet arról, hogy változtat-e tanítási stratégiáján. A **tanév végi** diagnosztikus értékelésnél a pedagógus arról kap visszajelzést, milyen szinten sikerült a tananyagot megtanítani, a tanuló pedig arról, hogy mennyire sajátította el a követelményeket.

A **minősítő (szummatív) értékelés** egy tanulási szakasz lezárásakor, például egy témazáró dolgozat írásakor jelenik meg. Azt minősíti, hogy a tanuló mennyire sajátította el a tananyagot. A minősítő értékelés igen gyakori a hazai iskolákban.

A **Komplex Alapprogramban kiemelt szerepe van a személyre szabott, differenciált, fejlesztő (formatív) értékelésnek.** Ennek célja **nem a minősítés, hanem a tanulás támogatása.** A pedagógus, miután felmérte a tanuló tudását, és segített a tanulónak a tanulási cél kitűzésében, támpontokat ad a megteendő lépésekről. Majd nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan segíti a tanulási folyamatot. A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a **gyermek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe**. Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól, megbeszéli vele a tanulási célokat, az értékelési szempontokat, a teendőket, és a teendők határidejét. A tanuló egyéni haladásáról és erőfeszítéseiről visszajelzést ad. A pedagógus visszajelzésének

mindenképpen tartalmaznia kell a tanuló részéről sikeresen megoldott problémákat, a további fejlesztést igénylő területeket és a teendőket.

Az értékelésnek fontos része legyen

- az önértékelés
- a társak értékelése.
- Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges.

Figyelembe kell venni az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.

- **A pedagógusok helyi intézményi feladatainak áttekintése, illesztése a komplex alapprogram bevezetése kapcsán**
- A pedagógusok feladata kiegészül a **DFHT órák** megszervezésével, a kapcsolódó dokumentumok (óraillusztrációk) elkészítésével.
- A választott **alprogramokhoz** kapcsolódó **foglalkozások** megszervezése, megtartása, foglalkozás illusztrációk készítése.
- Az elkészült óraillusztrációk, foglalkozás illusztrációk, **tapasztalatok megosztása** a kollégákkal.
- Programhoz kapcsolódó további **oktatási segédanyagok**, szemléltető és mérőeszközök
- kidolgozása, közreadása.
- **Belső továbbképzések**, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.
- **A szülők és a tanulók tájékoztatása a program bevezetéséről**

A szülőket és a tanulókat a programról, annak tartalmáról, megvalósításáról iskola életéről, az iskola igazgatója, és az osztályfőnökök tájékoztatják szóban és írásbeli tájékoztató füzet segítségével.

- **Az iskolánkban folyó munkaidőkeret a Komplex Alapprogram bevezetésekor**

A Komplex Alapprogram a tanulók kötelező óraszámának a meghatározása tekintetében nem tér el a törvényben szabályozottaktól. Az iskolában folyó munka továbbra is két markánsan elkülönülő egységre oszlik:

A kötelező és szabadon tervezhető időkeret:

a Komplex Alapprogram a pedagógusok módszerbeli gazdagságát, korábbi gyakorlaton alapuló pedagógiai-módszertani kultúráját tekintve **kb. 80 % -**ban nem szabályozza.

A tanítási órák **20%-**ban javasolt a Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiájának, a ***DFHT tanítási-tanulási stratégiának*** az alkalmazása. Ennek ½ részében a KIP program szerinti foglalkozások, ½ részében pedig differenciált egyéni munka, rétegmunka, pármunka, kooperatív módszerek, csoportmunka, drámajáték és projektmunka alkalmazásával történnek a foglalkozások

A Komplex Alapprogram által **innovált alprogrami foglalkozások** beépülnek az iskola programjaiba.

A Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiához kapcsolódó elemei

Jelölések az osztálynaplókban

A digitális naplóban az alábbi jelölések szolgálnak a program megvalósításának jelölésére:
DFHT –DFHT –val megvalósított tanóra

DA – digitális alapú alprogram

LA – logikaalapú alprogram

TA – testnevelés alapú alprogram

ÉA – életgyakorlat alapú alprogram

MA – művészetalapú alprogram

TÓ – „Te órád”

8.17 Az egységes alapokra épülő differenciálás

Intézményünk pedagógiai tevékenysége teret enged a színes, sokoldalú iskolai életnek, a tanulásnak, a játéknak, a munkának; fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési képességét, akaratát; hozzájárul életmódjuk, motívumaik, szokásaik, értékekkel való azonosulásuk fokozatos kialakításához, megalapozásához.

A kulcskompetenciák hatékony fejlesztésének egyik feltétele a fejlesztési céloknak megfelelő tanítási folyamat, tanulási tevékenység.

A tanítás nem más, mint a tanulók tanulásának szervezése: tervezése, irányítása, szabályozása és értékelése.

A differenciált tanulásszervezés terén különösen a következő szempontokra kell figyelemmel lenni:

- Olyan szervezési megoldásokat kell előnyben részesíteni, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését.

- A tanulásszervezés meghatározó szempontja a tanulók aktivitásának kibontakoztatása.

- Az oktatási folyamat megszervezése segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseinek korrigálására és tudásának átrendeződésére.

- Az oktatási folyamat alkalmazza az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit, formáit.

- Az iskolai tanítás-tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportmunkában, a tanulók páros és egyéni oktatásában) a tanulók tevékenységét, önállóságát, kezdeményezését, problémamegoldását, alkotóképességét kell előtérbe állítani.

- A tanulásszervezés egyik fő elve és teendője a tanulókhoz alkalmazkodó differenciálás a feladatok kijelölésében, azok megoldásában, a szükséges tanári segítésben, az ellenőrzésben, az értékelésben.

- A feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikák, alkalmazása nélkülözhetetlen a hátrányos helyzetű tanulók egyéni képességeinek fejlesztése érdekében.

8.18 A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

Az iskola a mindennapos testnevelést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg.

Ennek alapján az iskola minden osztályban, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből a tanuló legfeljebb heti két órát az alábbi módok valamelyikével teljesíthet:

- a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott tanórán való részvétellel,

8.18.1 A tanulók fizikai állapotának mérése

1. A tanulók fizikai állapotának mérését a testnevelés tantárgyat tanító nevelők végzik el a testnevelés órákon, tanévenként egy alkalommal május hónapban.

2. A mérés eredménye alapján a nevelők a tanulók fizikai állapotát, általános teherbíró képességét minősítik, az évente kapott eredményeket összehasonlítják, és ezt az értesítő könyvön keresztül a szülők tudomására hozzák.

Az így feltárt problémás területek a gyerekek életmódjának ismeretével kiegészítve megfelelő kiindulási alapot biztosítanak az egyén, illetve a közösség felzárkóztató, fejlesztő tervének elkészítéséhez.

8.18.2 NETFIT mérések

A méréshez a NETFIT rendszert alkalmazzuk.

A tanulók eredményeit egy táblázat alapján lehet értékelni. A mérések eredményeit pontokká alakítva különböző Az eredményeket a KIR rendszerben tárolják a testnevelés szakos pedagógusok. A feldolgozás után különböző információt és statisztikát olvashatnak le az adatokból.

A teszteredményekből a diákok felvilágosítást kapnak, mely alapján, nyomon követhetik saját fittségi állapotuk alakulását, fejlődését.

8.19 Multikulturális tartalmak

Multikulturális tartalmak projektekben feldolgozva. A multikulturális nevelés célja a kisebbségi kultúra megőrzése, az asszimiláció elkerülése és a társadalmi integráció elősegítése. A szociálisan hátrányos helyzetű tanulók hatékony integrációjához és a szegregáció-mentes, integráló iskolai környezet kialakításához szükséges modern pedagógiai-módszertani kultúra és szemlélet elterjesztését kívánjuk megvalósítani intézményünkben.

8.20 Kulcskompetenciákat fejlesztő programok és programelemek

8.20.1 1. Az önálló tanulást segítő fejlesztés

Az önálló tanulási képességet kialakító programok

Napközis foglalkozás

Tehetséggondozás

Felzárkóztatás

Fejlesztő foglalkozások

8.20.2 2. Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése

Tantárgyi képességfejlesztő programok

tehetséggondozás

felzárkóztatás

fejlesztő foglalkozások

8.20.3 3. Szociális kompetenciák fejlesztése

Közösségfejlesztő, közösségépítő programok

Egészségnap

Farsang

Ünnepi hangversenyek a művészeti iskolai tanulók előadásában

Iskolai ünnepségek

családi napok

8.21 Elvárható eredmények

Jelenlegi adottságok

Olyan oktatásszervezési kereteket teremtettünk, melyek lehetővé teszik:

- a szociokulturális alapú szelekció hatásának csökkentését,

- a kommunikáció tudatos fejlesztését,
- az otthonról hozott tudás (erősségek, gyengeségek), kultúra megismerését minden gyermek tekintetében,
- az intézményi együttműködést a tanulókövetésben.

A helyi diszkrimináció csökkentése a képesség-kibontakoztató, integrációs felkészítés bevezetésével valósul meg. ***Kitűzött célunk***

Az oktatás szervezése, módszertana, igazodjon a tanulók egyéni sajátosságaihoz, eltérő adottságaikhoz, szociális hátterükhöz.

Mindenki számára a saját, komplex személyiségstruktúrájának leginkább megfelelő, számára optimális fejlesztés biztosítása valósuljon meg elfogadó, megértő környezetben.

9 TANÍTÁSI ÓRÁN KÍVÜLI TEVÉKENYSÉGEK

9.1 Hagyományőrző tevékenységek

• Fontos feladat az iskola névadójának, Weöres Sándor emlékének ápolása. Ezt szolgálja az évenkénti megemlékezés májusban a Weöres Sándor héttel.

• Minden tanév folyamán iskolai ünnepséget, megemlékezést tartunk a következő alkalmakkor: 1956. október 23-a, 1848. március 15-e évfordulóján, mikuláskor, karácsonykor, a gyermeknapon, illetve a 8. osztályosok ballagásakor.

• Minden tanév folyamán az osztályok megemlékezést tartanak október 6-án, a magyar kultúra napján, a kommunista és egyéb diktatúrák áldozatainak emléknapján, zene világnapja, állatok világnapja, a költészet napján, a holokauszt áldozatainak emléknapján, a Föld napján és a Nemzeti Összetartozás Napján.

Minden évben szeptember 11-én az iskola megemlékezést tart a településen lezuhant lengyel második világháborús pilóták emlékművénél.

9.2 Diákönkormányzat

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviseletére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzat munkáját az 1-8. osztályokban megválasztott küldöttekből álló diák-önkormányzati vezetőség irányítja. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola igazgatója által megbízott két pedagógus segíti. A tanulók az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogukat a diákönkormányzaton keresztül gyakorolják,

9.3 Diákétkeztetés

A tanulók számára - igény esetén - napi háromszori étkezést (tízórai, ebéd, uzsonna) vagy ebédet (menzát) biztosít az intézmény. Az étkezési térítési díjakat a Ruzsa Község Önkormányzat által meghatározott módon kell befizetni a Ruzsai Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde iskola konyháján.

9.4 Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.

9.4.1 1-4. évfolyamon felzárkóztató

• Az 1-4. évfolyamon az egyes tantárgyakból gyenge teljesítményt nyújtó tanulók képességeinek fejlesztésére heti két felzárkóztató órát szervezünk.

9.4.2 8. évfolyamon felvételi előkészítő és fejlesztő

• A 8. évfolyamon a továbbtanulás, a középiskolai felvétel elősegítésére a gyenge eredményt elérő tanulók részére felzárkóztató, a jó eredményt elérő tanulók részére képesség

fejlesztő órákat tartunk heti egy órában magyar irodalom és nyelvtan, valamint matematika tantárgyakból.

9.4.3 Tehetséggondozás és felzárkóztatás

- További tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások indításáról - a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembevételével - minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt a fenntartó jóváhagyásával.

9.4.4 Egyéni foglalkozások

- A felzárkóztató foglalkozások sajátos formái az egyéni foglalkozások. Az egyéni foglalkozásokon a köznevelési törvény előírása alapján heti két órában elsősorban azok a tanulók vesznek részt,

- akiknek az első-negyedik évfolyamon az eredményes felkészülése ezt szükségessé teszi,
- akik második vagy további alkalommal ismétlik ugyanazt az évfolyamot.

9.4.5 Egyéb foglalkozások

Amennyiben igény merül fel, úgy az alább felsorolt szakköröket, napközit, egyéb foglalkozásokat, felzárkóztató, illetve tehetséggondozó foglalkozásokat szívesen indítjuk:

- informatika szakkör,
- természetismereti szakkör
- KRESZ szakkör.
- labdajátékok
- modern tánc
- egyéb szakkörök igények és lehetőségek szerint

9.5 Képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés

Az iskola - amennyiben a feltételek adottak a nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló miniszteri rendeletben szereplő előírásoknak - a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányainak ellensúlyozása céljából képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítést szervez.

A képesség-kibontakoztató és integrációs felkészítés keretei között a tanulók

- egyéni képességének, tehetségének kibontakoztatása,
- fejlődésének elősegítése,
- a tanuló tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése folyik.

Integrációs felkészítésben vesznek részt azok a képesség-kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók, akik egy osztályba, osztálybontás esetén egy csoportba járnak azokkal a tanulókkal, akik nem vesznek részt a képesség-kibontakoztató felkészítésben.

A képesség-kibontakoztató felkészítésben részt vevő tanulók nevelése-oktatása, tudásának értékelése az oktatásért felelős miniszter által kiadott program alkalmazásával történik.

9.6 Iskolai sportkör

Az iskolai sportkör foglalkozásain részt vehet az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

9.7 Szakkörök

A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök jellegüket tekintve lehetnek művésziek, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör, hobbi alapján is. A szakkörök indításáról - a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével - minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Szakkör vezetését - az igazgató beleegyezésével - olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

9.8 Versenyek, vetélkedők, bemutatók

A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik.

9.9 Témahetek, témanapok (projekthetek, projektnapok)

Digitális, Pénz, Fenntarthatósági témahetek. Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából a tanulók számára projektoktatást (témaheteket, témanapokat) szerveznek. A projektoktatás egy iskolai napon legalább három órát meghaladó foglalkozás vagy több iskolai órán, tanítási napon át zajló tanítási-tanulási folyamat. Ennek során - elsősorban - a tantárgyi rendszerbe nehezen beilleszthető ismeretek feldolgozása történik egy-egy témakör köré csoportosítva a gyerekek aktív részvételével zajló közös, sokféle tevékenységre építve. A hosszabb (több napos, egy hetes) témahetet (projekthetet) a tanulócsoportok - ismereteket összegző vagy művészeti - bemutatója zárja. Iskolánkban évente ismétlődnek azok a téma napok, amelyek a katasztrófavédelemmel, az egészségvédelemmel, az elsősegélynyújtással, a természet- és környezetvédelemmel, iskolánk névadójával, illetve a honismerettel kapcsolatos ismereteket dolgozzák fel. A hosszabb (több napos, egy hetes) témaheteken feldolgozásra kerülő ismereteket a nevelők szakmai munkaközösségei az iskola éves munkatervében határozzák meg.

9.10 Tanulmányi kirándulások

Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából a tanulók számára gyalogos vagy kerékpáros tanulmányi kirándulásokat szerveznek a lakóhely és környékének természeti, történelmi, kulturális értékeinek megismerése céljából.

9.11 Osztálykirándulások, erdei iskola.

Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal osztálykirándulást szerveznek. Az osztálykiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok - elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű - gyermekei is részt tudjanak venni.

9.12 Szabadidős foglalkozások

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, táncos rendezvények stb.). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok - elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű - gyermekei is részt tudjanak venni.

9.13 Iskolai könyvtár.

A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti.

9.13.1 Az általános iskola könyvtárának szervezeti és működési szabályzata

9.13.1.1 A könyvtár működtetésének szakmai követelményei

A könyvtár működtetésének általános alapkövetelményei

a) A könyvtár helyiség a földszinten található 2 helyiségből álló tanterem

- a könyvtár helyiség könnyen megközelíthető

- a könyvtár helyiség alkalmas egy iskolai osztály befogadására, a tanulók zavartalan

könyvtárhasználatára,

- a könyvtár helyiségben a könyvállomány jelentős része (60 %) szabadpolcos rendszerben van.

b) A könyvtár működtetésének személyi feltételei:

könyvtáros asszisztens működteti

A könyvtáros asszisztens az állomány nyilvántartásba vételével, a raktári rend fenntartásával, az állomány megóvásával, a dokumentumok könyvtári felszerelésével, adatbevitelével kapcsolatos feladatok ellátásában, továbbá elláthat minden olyan feladatot, amely megfelel a szakmai végzettségének, illetve azokat a feladatokat látja el, melyeket a munkaköri leírása tartalmaz.

c) A könyvtári dokumentumok

- a könyvtár gyűjteményének széleskörűen tartalmazza azokat az információkat és

információhordozókat, amelyekre az iskolai nevelő és oktató tevékenységhez szükség van.

- az intézmény számára vásárolt dokumentumokat könyvtári nyilvántartásban vannak. (kerülnek)

- a könyvtáron kívül elhelyezett dokumentumokról nyilvántartást vezetünk

d) A könyvtár működtetésének egyéb technikai feltételei:

- a könyvtár rendelkezik:

- az újabb dokumentumok előállításához szükséges eszközökkel:

- a másolatok készítése céljából legalább 1 fénymásolóval, amely az iskolairodájában található

- lehetőség szerint, - a nem zenei CD-k adattartamának nyomtatásban való megjelenítéséhez- legalább 1 nyomtatóval,

a dokumentumok kiadásához szükséges eszközökkel, így

- a könyvtári dokumentumok megfelelő nyilvántartásával (könyvtár katalógussal szerző, illetve cím szerint)

- számítógépes nyilvántartással (DOKU 3.2 Greguss - Hájas)

- a könyvtárhasználat nyilvántartásához szükséges eszközökkel, így például:

- a könyvtárhasználók által kölcsönzött könyvek számítógépes nyilvántartásával.

- a könyvtárban a könyv dokumentumok legalább 60 %-ának ún. szabadpolcos állványrendszerben való tárolása.

9.13.1.2 A könyvtár nyilvántartási rendjének követelményei

Tanulók	H-CS: 12^{00} -16^{00} P: 8^{00} - 13^{00}
Pedagógusok	H-CS: 12^{00} -16^{00} P: 8^{00} - 13^{00}

9.13.1.3 A könyvtár működése során kapcsolattartás más könyvtárakkal

A könyvtár kapcsolatot tart:

- községi könyvtárral,
- a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat ellátó intézmények könyvtáraival,
- a nyilvános könyvtárakkal.

9.13.2 A könyvtár feladatai

9.13.2.1 Az iskolai könyvtár alapfeladatai

2.1. Az iskolai könyvtár alapfeladatai

a) A könyvtár gyűjteményekkel kapcsolatos feladatai a gyűjteményének

- folyamatos fejlesztése,
- a könyvtár gyűjteményét a tanulók és a pedagógusok igényeinek figyelembevételével kell fejleszteni;
- feltárása,
- őrzése,
- gondozása
- rendelkezésre bocsátása.

b) A könyvtár tájékoztatási feladatai:

- tájékoztatást nyújt a gyűjteményéről, a könyvtárban található dokumentumokról, részletes információt ad az igénybe vehető szolgáltatásairól.

c) A könyvtár tanórai foglalkozással kapcsolatos feladatai

- a könyvtár helyet ad tanórai foglalkozások
- részbeni vagy
- teljes tanórára kiterjedő

tartására.

A tanórai foglalkozások során a könyvtár feladata, hogy a tanulók és a pedagógusok számára

- áttekinthető tájékoztatást nyújtson a könyvtár működéséről, illetve
- adott téma feldolgozása esetén - igény szerint - a témához kapcsolódó valamennyi dokumentumot rendelkezésre bocsássa.

d) A könyvtár könyvtárhasználattal kapcsolatos feladatai:

- a könyvtárnak biztosítania kell a könyvtárhasználat lehetőségét

- az egyéni könyvtárhasználók részére, valamint

- a csoportban érkező könyvtárhasználók számára is, értve ez alatt a tanórai és a tanórán

kívül szervezett foglalkozásokat.

- könyvtárnak el kell látnia a dokumentumok kölcsönzésével kapcsolatos feladatokat, így:

- az általános kölcsönzési feladatokat, valamint

- a tartós tankönyvek, segédkönyvek kölcsönzésével kapcsolatos tevékenységeket is.

A pedagógusok minden év januárjában javaslatot tesznek arra, hogy a tankönyvjegyzékből mely tankönyveket javasolják tartós tankönyvként beszerezni. A javaslathoz figyelembe kell venni a meglévő tartós tankönyvek állapotát és darabszámát.

A tartós tankönyveket az iskolai tankönyvfelelős kölcsönzi ki a tanulóknak és erről pontos nyilvántartást, vezet.

A tanév végén a begyűjtésről is ő gondoskodik, amihez kéri az illetékes szaktanár segítségét.

A tartós tankönyvek helyzetéről és az új beszerzési javaslatokról a takönyvfelelős tájékoztatót készít a nevelőtestület, a diákönkormányzat és az SZMK elnöksége részére.

A diákok a tartós tankönyveket megkímélt állapotban a tanév végén kötelesek visszaadni a tankönyvfelelősnek.

Az elveszett, vagy használhatatlanná vált tankönyvek árát meg kell téríteni. A tartós tankönyvekért használati díjat nem kell fizetni.

9.13.2.2 A könyvtár kiegészítő feladatai - különösen - a következők lehetnek

- tanórán kívüli foglalkozások tartása,

- dokumentumok másolása, új ismerethordozók előállítása,

- számítógépes informatikai szolgáltatások biztosítása,

- tájékoztatás nyújtása az iskolai (kollégiumi) könyvtárak, a pedagógiai-szakmai szolgáltatásokat

ellátó intézményekben működő könyvtárak, a nyilvános könyvtárak dokumentumairól,

szolgáltatásairól,

- más könyvtárak által nyújtott szolgáltatások elérésének biztosítása,

- részvétel a könyvtárak közötti dokumentum- és információcserében,

- muzeális értékű iskolai (kollégiumi) könyvtári gyűjtemények gondozása,

közreműködés az iskolai tankönyvellátás megszervezésében, lebonyolításában.

9.13.3 Az iskolai könyvtár működése

9.13.3.1 A könyvtárat a következő személyek használhatják

- az intézménnyel jogviszonyban álló:

- tanulók,

- pedagógusok (beleértve az óraadókat is),

- az intézménnyel korábban jogviszonyban álló pedagógusok, ha jogviszonyuk nyugdíjazásuk

miatt szűnt meg,

9.13.3.2 *A beiratkozás módja, az adatokban bekövetkezett változások bejelentésének módja*

A könyvtárhasználatra való jogosultság a beiratkozást követően nyílik meg.

A könyvtárba beiratkozni a könyvtár nyitvatartási ideje alatt bármikor lehet,

- tanulók esetében szükséges a diákigazolvány bemutatása,

- tanárok esetében fel kell mutatni a pedagógusigazolványt - nyugdíjasok esetében a személyi igazolványt.

9.13.3.3 A könyvtári szolgáltatások igénybevételének feltételei:

- A könyvtári szolgáltatásokat csak a könyvtár nyitvatartási idejében lehet igénybe venni.

- A könyvtári szolgáltatások igénybevételi feltétele, hogy a könyvtárat, annak dokumentumait és

berendezését a használó rendeltetésének megfelelően használja.

3.4. A könyvtárhasználat szabályai:

A könyvtárhasználat során a beiratkozottak számára

- ingyenesen igénybe vehetők a következő szolgáltatások:

- könyvtári dokumentumok kölcsönzése,

- olvasóterem használat,

- zenei CD, illetve DVD lemez lejátszása;

A könyvtár használat általános viselkedési szabályai

- a könyvtárat csak úgy szabad használni, hogy a könyvtárhasználók egymást magatartásukkal, hangos beszéddel ne zavarják

- a könyvtárba táskát, könyv, dokumentum kivitelére alkalmas tárgyat bevinni nem lehet, azt a könyvtár előterében, illetve az iskola más helyiségeiben kell elhelyezni.

- a könyvtárban elhelyezett dokumentumokban kárt tenni, megrongálni (beleírni) szigorúan tilos.

- a kölcsönzött könyveket 30 napon belül (a továbbiakban általános kölcsönzési idő) vissza kell vinni. Az általános kölcsönzési idő meghosszabbítható, ha a meghosszabbítás iránti kérést a könyvtárhasználó bejelenti.

9.14 Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.

A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép stb.) a tanulók - tanári felügyelet mellett - egyénileg vagy csoportosan használják.

9.15 Az integrációt segítő tanórán kívüli programok, szabadidős tevékenységek

Művészeti oktatás, Sportkörök, szakkörök, tömegsport.

9.16 Az integrációt elősegítő módszertani elemek

Egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés

Sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztő foglalkozása

Kooperatív tanulásszervezés

Ahol a tananyag lehetőséget ad rá, ott csoportmunkát alkalmaznak pedagógusaink

10 A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI

10.1 A pedagógusok alapvető feladatai

- A magasabb jogszabályokban, a pedagógiai programban, a szervezeti és működési szabályzatban, valamint az intézmény más belső szabályzatában és vezetői utasításában előírt pedagógiai és adminisztratív feladatok ellátása.
- Heti teljes munkaidejének nyolcvan százalékát (kötött munkaidejét) az igazgató által meghatározott feladatok ellátásával töltse.
- Heti teljes munkaidejének ötvenöt-hatvanöt százalékában (neveléssel-oktatással lekötött munkaidejében) tanórai és tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokat tartson.
- Kötött munkaidejének neveléssel-oktatással lekötött munkaidején felöli részében a nevelést-oktatást előkészítő, a neveléssel-oktatással összefüggő egyéb feladatokat, tanulói felügyeletet, továbbá eseti helyettesítést lásson el.
- A tanítási órák és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások pontos és eredményes megtartása.
- Aktív részvétel a nevelőtestület értekezletein, valamint a szakmai munkaközösségek munkájában.
- Aktív részvétel az éves munkaterv szerinti rendezvényeken.
- A tudomására jutott hivatali titkot megőrizze.
- A jogszabályokban meghatározott határidőkre megszerezze az előírt minősítéseket.
- Az iskola céljainak képviselete a tanulók és a szülők előtt.
- A pedagógusra bízott osztályterem, szaktanterem gondozottságának és pedagógiai szakszerűségének figyelemmel kísérése.

10.2 A tanórai és a tanórán kívüli oktató-nevelő munka, tanulásirányítás

Tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások megtartása.

A tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások éves tervének elkészítése (tanmenetek, éves programok).

Előzetes felkészülés a tanítási órákra és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozásokra. A motiválás, a differenciálás, a tanulói aktivitás változatos formáinak alkalmazása a tanítási órákon

Változatos szervezeti formák alkalmazása a tanítási órákon

A tanulók életkorához és a didaktikai feladatokhoz megfelelően illeszkedő módszerek, szemléltetés, ellenőrzés és értékelés alkalmazása a tanítási órákon.

A tanulók aktív munkájának és megfelelő magatartásának biztosítása a tanítási órákon és a különféle iskolai foglalkozásokon.

Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása a tanítási órákon.

A helyi tanterv követelményeinek elsajátítása a nevelő által tanított tanulók körében.

10.3 A tehetséges tanulók gondozása

Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a tehetséges tanulók részére. Iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyek, vetélkedők, bemutatók, pályázatok önálló szervezése, segítség a szervezésben.

Részvétel az iskolai tanulmányi, sport és kulturális versenyeken, vetélkedőkön, bemutatókon. A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán belüli versenyekre, vetélkedőkre stb.

A tehetséges tanulók részvételének biztosítása és felkészítése a különféle iskolán kívüli versenyekre, vetélkedőkre stb.

10.4 A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók gondozása, eredményes fejlesztése

Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók részére.

A gyermekvédelmi feladatok ellátása a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók körében.

A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók korrepetálása, segítése, mentorálása.

A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók felkészítése javító vagy osztályozó vizsgára.

Az eredményes középiskolai felvétel elősegítése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók körében.

10.5 A tanulók tanórán kívüli foglalkoztatása

Szabadidős programok szervezése iskolán kívül (pl. színház-, múzeumlátogatás, kirándulás). Szabadidős programok szervezése iskolán belül (pl. karácsonyi ünnepség).

Iskolai rendezvények, ünnepélyek, évfordulók megrendezése.

A nevelők, gyerekek és szülők együttműködését, kapcsolatát erősítő (közös) programok.

10.6 Az iskolai diákönkormányzat működtetésében való aktív részvétel

Az iskolai diák-önkormányzati munka egy-egy részterületének irányítása, segítése. Az iskolai diákönkormányzat programjainak önálló szervezése, segítség a programok szervezésében, részvétel a programokon.

Iskolai szintű kirándulások, táborok önálló szervezése, segítség a szervezésben, részvétel a kirándulásokon, táborokon.

10.7 Munkafegyelem, a munkához való viszony

A munkaköri kötelességek teljesítése. Az ügyeleti munka pontos, felelősségteljes ellátása az óraközi szünetekben. Pontos adminisztrációs munka. A formai követelmények, a határidők betartása. Az egyes tanév közben adódó feladatok pontos, határidőre történő megoldása.

10.8 Folyamatos, aktív részvétel a nevelőtestület és a szakmai munkaközösség tevékenységében

Feladatvállalás a munkaközösség, a nevelőtestület aktuális feladataiban. Részvétel a különféle feladatok megoldására alakult nevelői munkacsoportokban. Oktatási segédanyagok, szemléltető és mérőeszközök kidolgozása, közreadása. Belső továbbképzések, előadások, bemutató órák szervezése, megtartása.

10.9 Továbbtanulásban, továbbképzésekben való részvétel, önképzés

Másoddiploma megszerzésére irányuló továbbtanulásban való részvételt támogatjuk elsősorban, hogy biztosítani tudjuk a 100%-os szakos ellátottságot. Továbbképzéseken való részvételt a 120 óra eléréséhez biztosítjuk a részvételt.

A továbbképzéseken tanultak átadása a nevelőtestület tagjainak szükséges, ha az ott hallottak befolyásolják a kollégák munkáját.

A továbbképzéseket a továbbképzési terv alapján végzi az intézmény.

10.10 Az iskolai munka feltételeinek javítása

Pályázatok összeállítása, pályázatokon való részvétel. Bekapcsolódás az eredményes pályázatok megvalósításába. Az iskolai egyesület működésének segítése.

Az iskolai munka javítása új ötletekkel, az ötletek kivitelezése megvalósítása (innováció). Az oktatáshoz kapcsolódó szemléltető eszközök tervezése, kivitelezése. Az iskola épületének, helyiségeinek dekorálása.

10.11 Részvétel a nevelőtestület szakmai életében, a döntések előkészítésében és végrehajtásában

Részvétel az adott tanév munkatervében meghatározott feladatok ellátásában. Részvétel a nevelőtestület szakmai (pedagógiai) döntéseinek előkészítésében. Önkéntes feladatok vállalása a nevelőtestületi feladatok megoldásában.

10.11.1Műhelymunka - a tanári együttműködés formái

Értékelő esetmegbeszélések

Az Országos kompetenciamérés eredményeinek kiértékelése nevelőtestület előtt iskolaszinten és osztályszinten, osztályban tanítók előtt egyéni szinten, következtetések levonása, tervek

meghatározása iskolaszinten, osztályszinten, egyéni szinten. - HH/HHH tanulók háromhavonkénti értékelése.

A következő időszaki fejlesztési terv elkészítése a kompetenciamérési egyéni kiértékelés figyelembe vételével, a tanuló egyéni igényeihez igazodva a személyiségfejlesztéssel, közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok, a tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztését segítő program, a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenység megtervezése.

Folyamatos egyeztetések az osztályban tanító kollegák között. Magatartás és szorgalom jegyek közös megállapítása Azonos követelményrendszer meghatározása.

10.11.2A háromhavonta kötelező kompetencia alapú értékelési rendszer eszközei

Szöveges értékelés – árnyalt értékelés

November, február és május hónapban a szülők árnyalt szöveges értékelést kapnak gyermekük iskolai közösségi és tanulmányi munkájáról.

Alapelvek:

- terjedjen ki az iskolai élet egészére,
- vegye figyelembe a tanuló személyiségét,
- törekedjen az objektivitásra, komplexitásra, igazságosságra,
- fejlesztő és ösztönző szándékú legyen.
- ne legyen sablonos, személyre szóló legyen.
- a tanulók teljesítményének értékelését korábbi teljesítményükhöz viszonyítva végzik a tanárok

10.12 Aktív részvétel a tantestület életében

A pályakezdő (gyakornok) vagy az iskolába újonnan került nevelők munkájának, beilleszkedésének segítése.

Önkéntes feladatvállalások a nevelőtestület közösségi életének; rendezvényeinek szervezésében, a szervezés segítése.

Részvétel a nevelőtestület közösségi életében, rendezvényekein.

10.13 Az iskola képviselete

A szülői szervezet által szervezett rendezvények segítése. Részvétel a szülői szervezet által szervezett rendezvényeken.

Tudósítások közreadása a helyi társadalom számára az iskola életéről, eredményeiről a helyi médiában.

Bekapcsolódás az iskolán kívüli szakmai-pedagógiai szervezetek tevékenységébe.

Bekapcsolódás az iskolán kívüli érdekképviseleti szervezetek tevékenységébe.

A település rendezvényein, eseményein való részvétel.

Aktív részvétel, tisztségek vállalása a település társadalmi, kulturális, sport, stb. életében, civil szervezeteiben.

10.14 A vezetői feladatok ellátása

Vezetői feladatok vállalása a nevelőtestület szervezeti életében.

Az egyes vezetői feladatok (tervezés, szervezés, a végrehajtás irányítása, ellenőrzés, értékelés) lelkiismeretes ellátása.

A vezetőre bízott közösség formálása, az emberi kapcsolatok javítása.

10.15 Megfelelő kapcsolat kialakítása a tanulókkal, a szülőkkel és a pedagógus kollégákkal

A tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák személyiségének tiszteletben tartása. Elfogadást, figyelmet, megértést, jóindulatot sugárzó stílus, hangnem és viselkedés a tanulók, a szülők és a pedagógus kollégák felé. Pedagógiai tanácsadás a tanulóknak és a szülőknek.

Kellő figyelem érdeklődés, megbecsülés és jóindulat a nevelőtársak felé (a pedagógus kollégák segítése, a tapasztalatok átadása, észrevételek, bírálatok elfogadása).

10.16 Az osztályfőnöki munka tartalma

10.16.1Az osztályfőnök feladatai

- Megfelelő magaviseletű; az iskolai diák-önkormányzati munkában és az iskolai rendezvényeken aktív osztályközösséget alakít ki az osztályközösség megfelelő irányításával.
- Fejleszti a tanulók személyiségét, elősegíti egészséges lelki és testi fejlődésüket.
- Elősegíti a társadalmi normákhoz és az iskolai elvárásokhoz igazodó értékrend kialakítást és elfogadását.
- Tanórákon kívüli - szükség esetén - iskolán kívüli közösségfejlesztő, szabadidős programokat (pl. osztálykirándulás, erdei iskola, színház-, múzeumlátogatás, korcsolyázás) szervez.
- Az osztályszintű és az iskolai rendezvényeken kíséri osztályát, felügyel a tanulókra.
- Megismeri a tanulók családi és szociális körülményeit.
- Rendszeres kapcsolatot tart és együttműködik a tanulók szüleivel.
- Rendszeres kapcsolatot tart együttműködik az osztályban tanító nevelőkkel.
- Tájékoztatja a tanulókat és a szülőket az őket érintő kérdésekről. Érdemi választ ad a szülők és tanulók iskolai élettel kapcsolatos kérdéseire.
- Figyelemmel kíséri a diákok tanulmányi előmenetelét, és erről rendszeresen - legalább havonta - tájékoztatja a szülőket.
- A bukásra álló tanulók szüleit a félév vége és az év vége előtt legalább egy hónappal írásban értesíti.

- Ha a tanuló az év végén tanulmányi kötelezettségeinek nem tesz eleget, a szülőket tájékoztatja a tanuló tovább haladásának feltételeiről.

- Figyelmezteti a szülőket, ha a gyermekük jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.

- A szülők figyelmét felhívja a szociális és egyéb juttatásokra.

- Támogatja és segíti az osztályban működő szülői szervezet munkáját.

- A szülők tájékoztatására szülői értekezleteket és fogadó órákat szervez.

- Fokozott törődéssel foglalkozik az osztályába járó kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal.

- Az osztály tanulóinál ellátja a gyermekvédelmi feladatokat, együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel, szükség esetén a gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal.

- Segíti a tanulási, beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulók iskolai munkáját.

- Támogatja a tehetséges tanulók fejlődését.

- Tájékozódik a tanulók iskolán kívüli tevékenységeiről.

- Az iskolaorvosi szolgálat bevonásával figyelemmel kíséri a tanulók egészségi állapotát, és erről szükség esetén tájékoztatja az osztályban tanító nevelőket.(pl. tartós betegségek, fogyatékosságok, gyógyszerérzékenység).

- Minden hó végén érdemjeggyel értékeli a tanulók magatartását és szorgalmát.

- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók magatartás és szorgalom osztályzatára.

- Az első félév végén és a tanév végén javaslatot tesz a nevelőtestületnek a tanulók egész tanévi munkájának dicsérettel történő elismerésére.

- A házirendet megsértő vagy feladatait elmulasztó tanulót először szóbeli figyelmeztetésben, majd írásbeli figyelmeztetésben, intőben vagy rovóban részesíti. Súlyosabb esetben javaslatot tesz a tanuló elleni fegyelmi eljárás lefolytatására.

- Figyelemmel kíséri a tanulók hiányzásait, vezeti a mulasztási naplót, a mulasztásokat az osztálynaplóban/elektronikus naplóban havonként összesíti. Igazolatlan mulasztás esetén a jogszabályokban előírt rendelkezések alapján jár el.

- A tanév elején elkészített osztályfőnöki tanmenet szerint vezeti az osztályfőnöki órákat, azokra előre felkészül.

- Segíti és ösztönzi a tanulók középiskolai továbbtanulását, megismerteti őket a pályaválasztási és továbbtanulási lehetőségekkel.

- A nyolcadik évfolyamban a szülők döntése alapján ellátja a tanulók középiskolai jelentkezésével kapcsolatos feladatokat, elkészíti az ehhez szükséges dokumentumokat.

- Elkészíti az osztályfőnöki munka éves tervezetét (osztályfőnöki munkaterv, osztályfőnöki tanmenet).

- Elkészíti az osztálystatisztikákat és ezekhez kapcsolódó elemzéseket.

- Elkészíti a félévi és tanév végi értékeléseket az osztályközösség fejlődéséről.

- Betartja az alapvető erkölcsi normákat a tanulókkal, a szülőkkel és a nevelőtársakkal szemben.

- Kitölti és vezeti az osztálynaplót, havonta ellenőrzi a szükséges beírásokat, és szükség esetén gondoskodik azok pótlásáról.

- Felfekteti és vezeti a tanulói törzslapokat és bizonyítványokat.

- Tanév elején kitölti a tanulók tájékoztató füzetét, tanév közben havonta ellenőrzi tájékoztató füzet vezetését (érdemjegyek, egyéb beírások, szülői aláírások).

- Figyelemmel kíséri az osztály tantermének gondozottságát és pedagógiai szakszerűségét.

10.16.2 Az osztályfőnöki munka tervezése

Az osztályfőnök osztályfőnöki nevelő munkáját a minden tanév elején összeállított osztályfőnöki munkaterv alapján végzi.

Az osztályfőnöki munkaterv felépítése

- A tanév elején összeállított munkaterv

- Az előző tanév végi értékelés az osztályközösség fejlődéséről.

- Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról.

- Osztályfőnöki tanmenet (az osztályfőnöki órák éves terve).

- Tervezett tanórán kívüli programok az adott tanévre havi bontásban.

- Tervezett fogadó órák és szülői értekezletek az adott tanévre. Az egyes szülői értekezletek tervezett témái.

- Az osztály diákközösségének vezetői.

- Az osztályban működő szülői szervezet vezetői.

- Az osztályfőnöki munkatervhez csatolt dokumentumok a tanév folyamán:

  Első félévi és tanév végi osztálystatisztika.

  Első félévi és tanév végi értékelés az osztályközösség fejlődéséről.

  Jelenléti ívek és feljegyzések a szülői értekezletekről.

10.16.3Az osztályfőnök által készített statisztikák, jelentések az osztályról

10.16.3.1 Tanév eleji statisztikai adatok az osztályról a mindenkor aktuális statisztikához szükséges adatok összegyűjtése és leadása

- Tanulók száma, ebből leány

- Állami nevelt (gondozott)

- Hátrányos helyzetű, ebből halmozottan hátrányos helyzetű tanuló

- Tanulási, magatartási, beilleszkedési zavarral küzdő tanuló

- Sajátos nevelési igényű tanuló

- Az iskolában étkező, ebből normatív támogatásban részesülő tanuló

- Az étkezőkből csak ebédelő, illetve háromszor étkező tanuló

- Az iskolába járás alól felmentett tanuló (magántanuló)

- Egyes tantárgyakból az értékelés alól felmentett tanulók
- Más településről bejáró tanuló
- Nem magyar állampolgár
- Évfolyamismétlő

10.16.3.2 Statisztikai adatok az első félév és a tanév végén az osztályról

- Tanulók száma
- Osztályozott tanulók száma és aránya
- Osztályozatlan tanulók száma és aránya
- Az egyes tantárgyakban elért osztályzatok száma és a tantárgyak osztályátlaga
- Az osztály tanulmányi átlaga
- Kitűnő tanulók száma és aránya
- Szaktárgyi dicséretek száma tantárgyanként a tanév végén
- Példamutató magatartásért adott dicséretek száma a tanév végén
- Példamutató szorgalomért adott dicséretek száma a tanév végén
- Egy tantárgyból bukott tanulók száma és aránya
- Két tantárgyból bukott tanulók száma és aránya
- Három vagy több tantárgyból évfolyamismétlésre bukott tanulók száma és aránya
- A bukások száma tantárgyanként
- A tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyek eredményei
- Iskolán belüli versenyek eredményei (iskolai versenyeken részt vett tanulók száma és az elért helyezések)
- Iskolán kívüli versenyek eredményei (iskolán kívüli versenyeken részt vett tanulók száma és az elért helyezések)
- Nyolcadik évfolyamon a középiskolai továbbtanulás jellemzői
- A középiskolai felvételi eljárást megelőző írásbeli vizsgán elért eredmények (magyar, matematika)
- Középiskolai felvétel a tanulók választása alapján
- A választott középiskolák közül az elsőként megjelölt iskolába felvett tanulók száma és aránya
- A választott középiskolák közül a másodikként megjelölt iskolába felvett tanulók száma és aránya
- A választott középiskolák közül a harmadikként megjelölt iskolába felvett tanulók száma és aránya
- Továbbtanulás iskolatípusok szerint
- Gimnáziumba felvett tanulók száma és aránya
- Szakgimnáziumba felvett tanulók száma és aránya

- Technikumba felvett tanulók aránya
- Szakiskolába (szakmunkásképzőbe) felvett tanulók száma és aránya
- Egyik középiskolába sem felvett tanulók száma és aránya

10.16.4A tanulói közösségek (osztályközösségek) tevékenységének, fejlődésének értékelési szempontjai

10.16.4.1 az első félév és a tanév végén

- Az osztályközösség életét jellemző legfontosabb adatok (létszám, fiúk-lányok aránya, új tanulók, távozók).
- Az osztály szociális összetétele (a családok szociális helyzete, a családok kulturális elvárásai, hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók, gyermek- és ifjúságvédelmi munka).
- A tanulási teljesítmény (tanulmányi átlageredmények, tanulási nehézségekkel küzdő tanulók, a bukások, a tehetséges tanulók eredményei).
- Az osztályközösség társas szerkezete, a közösség rétegződése, struktúrája.
- Neveltségi szint (magatartás, társas viselkedés, beilleszkedési és magatartási nehézségekkel küzdő tanulók).
- A közösségi tevékenység (önkormányzás szintje, közös programok és rendezvények felsorolása, egyéb (tanórán kívüli) foglalkozásokon való részvétel).
- A szülői házzal való kapcsolat (a családlátogatások és a szülői értekezletek tapasztalatai, a szülők nevelési elvei, a szülők kapcsolata az iskolával).
- Minden felsorolt területen belül meg kell határozni az alapvető pedagógiai feladatokat:
- Milyen változások történtek az előző értékelés óta eltelt időszakban?
- Milyen új problémák jelentkeztek az előző értékelés óta eltelt időszakban?
- A problémák megoldásának érdekében milyen beavatkozás látszik célszerűnek?

10.16.5 A közösségi nevelés órák témái

Kötelezően minden osztályban feldolgozásra kerülő témák a tanév legelső osztályfőnöki óráin

- A házirend szabályainak megbeszélése.
- Az osztályközösség belső szabályainak megbeszélése, rögzítése.
- Balesetvédelmi, tűzvédelmi szabályok ismertetése, visszakérdezése.
- Az osztályközösség gyermekvezetőinek megválasztása.
- Az iskolai munkatervből az osztályt érintő feladatok ismertetése.
- Az iskola környékére vonatkozó közlekedési ismeretek és veszélyhelyzetek megbeszélése.
- A kerékpáros közlekedés szabályai.

Kötelezően minden osztályban feldolgozásra kerülő témák

- Félévente egy alkalommal egészségvédelmi téma (helyes táplálkozás; az alkohol- és kábítószer fogyasztás, a dohányzás káros hatásai a szervezetre; a személyes higiénia; a

szexuális fejlődés) az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vételével.

- Elsősegély-nyújtási alapismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás baleseteknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja.

- Félévente egy alkalommal az elsősegély-nyújtás alapismereteinek gyakorlati elsajátítása céljából az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele.

- Az osztály félévi munkájának és magatartásának értékelése az első és a második félév végén.

- Megemlékezés a magyar kultúra napjáról, a kommunista és egyéb diktatúrák áldozatainak emléknapjáról, a költészet napjáról, a holokauszt áldozatainak emléknapjáról, a Föld napjáról és a Nemzeti Összetartozás Napjáról.

- Osztálykirándulás előkészítése.

10.16.6A tovább haladás feltételeinek biztosítása

- Pályaorientáció

- Tanulóink pályaorientációját már hetedik osztály félévétől kezdjük megfigyelni, ahol szükséges, segítséget nyújtva. Minden év novemberében pályaválasztási szülői értekezletre hívjuk a helyi középiskolák képviselőit.

- Figyelemmel kísérjük tanulóink továbbtanulási terveit, segítve őket a reális választásban. 7-8. osztályban %-os arányban felmérjük a pályairányultságot, igénybe vesszük az Egységes Pedagógiai Szakszolgálat pályaválasztási tanulói felmérését.

- Fogadjuk a középiskolák beiskolázási felelőseit, akik tájékoztatót és bemutatót tartanak intézményükről, az ott folyó nevelő-oktató munkáról.

- 8. osztály első félévében lehetőséget adunk diákjainknak, hogy a középiskolák nyílt napjait felkeressék, s végleges döntésük előtt az ott szerzett tapasztalatokat felhasználják. Nyílt Napokon való részvétel a középfokú oktatási intézményekben Középiskolák bemutatkozása osztályfőnöki órákon Volt diákok beszámolói a középiskolákról

- Továbbtanulásra felkészítő program

- A felvételi tantárgyakból (matematika, magyar) középiskolai előkészítő foglalkozásokat szervezünk tanulóink számára, figyelembe véve az érintett középiskolák felvételi- és követelménybeli szokás- és elvárás-rendszerét.

11 AZ ISKOLA SZEREPLŐINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK

11.1 Az iskola közösségeinek együttműködése

11.1.1 Az igazgatóság és a nevelőtestület együttműködése

A nevelőtestület különböző közösségeinek együttműködése az igazgató segítségével a megbízott

pedagógus vezetők, illetve a választott képviselők útján valósul meg.

Az együttműködés fórumai:

különböző értekezletek,

megbeszélések,

stb.

Ezen fórumok időpontját az iskola éves munkaterve határozza meg.

Az iskolavezetés az aktuális feladatokról a tanári szoba helyiségében elhelyezett hirdetőtáblán, valamint írásbeli tájékoztatókon, e-mailen keresztül értesíti a nevelőket. Az iskolavezetőség tagjai kötelesek: az iskolavezetőség ülései után tájékoztatni az irányításuk alá tartozó pedagógusokat az ülés döntéseiről, határozatairól,

az irányításuk alá tartozó pedagógusok kérdéseit, véleményét, javaslatait közvetíteni az igazgatóság, az iskolavezetőség felé.

A nevelők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg vagy munkaköri vezetőjük, illetve választott képviselőik útján közölhetik az igazgatósággal, az iskola vezetőségével, illetve szülői munkaközösséggel.

11.2 A szakmai munkaközösségek együttműködése

Az iskolában tevékenykedő szakmai munkaközösségek folyamatos együttműködéséért és kapcsolattartásáért a szakmai munkaközösségek vezetői felelősek.

A szakmai munkaközösségek vezetői a munkaközösség éves munkatervének összeállítása előtt közös megbeszélésen egyeztetik az adott tanévre tervezett feladataikat különös tekintettel a szakmai munka alábbi területeire:

a munkaközösségen belül tervezett ellenőrzések és értékelések, iskolán belül szervezett bemutató órák, továbbképzések, iskolán kívüli továbbképzések,

a tanulók számára szervezett pályázatok tanulmányi, kulturális és sportversenyek. A szakmai munkaközösségek vezetői az iskolavezetőség (az igazgatói tanács) ülésein rendszeresen tájékoztatják egymást a munkaközösségek tevékenységéről, aktuális feladatairól, a munkaközösségeken belüli ellenőrzések, értékelések eredményeiről.

11.3 A szülői közösség együttműködése

Az SZK az iskola közösségeivel tagjain és a meghívottakon keresztül tartja egymással a kapcsolatot. Az Szülői Közösség tagjai rendszeres időközönként - évente legalább 2

alkalommal - kötelesek tájékoztatni az általuk képviselteket a SZK tevékenységéről, valamint kötelesek az általuk képviseltek kérdéseit, véleményét, javaslatait a SZK felé továbbítani. Az SZK ülésein állandó meghívottként az alábbi személyek vehetnek részt: az iskola igazgatója, az iskolavezetés tagjai és a meghívottak

Az iskola működéséről, az iskolai munkaterv feladatairól, végrehajtásáról az iskola igazgatója rendszeresen - évente legalább 2 alkalommal - köteles tájékoztatni az Szülői Közösséget.

Az SZK az osztályok által megválasztott vezetők és az iskola szinten megválasztott 2 vezetőből áll.

11.4 A nevelők és a tanulók kapcsolattartása és együttműködése

- A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkatervről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén és a diákönkormányzat faliújságján keresztül,

- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.

- A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzeten keresztül írásban) tájékoztatják.

- A tanulók a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított jogaiknak az érvényesítése érdekében - szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselők útján - az iskola intézmény vezetőségéhez, az osztályfőnökükhöz, az iskola nevelőihez, a diákönkormányzathoz fordulhatnak.

- A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóségével, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel

11.5 A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

- A tanulók érdekeinek képviseletére az iskolában diákönkormányzat működik.

- A diákönkormányzat feladata, hogy tagjainak érdekeit képviselje, az érintett tanulók érdekében eljárjon.

- A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed.

- A diákönkormányzat a tanulói érdekképviseleten túl részt vesz az iskolai élet - tanórán kívüli - alábbi területeinek tervezésében, szervezésében és lebonyolításában:

a tanulmányi munka (versenyek, vetélkedők, pályázatok stb.);

tanulói ügyelet, iskolai felelősi rendszer;

sportélet;

túrák, kirándulások szervezése;

kulturális, szabadidős programok szervezése;

a tanulók tájékoztatása (iskolaújság, iskolarádió, iskolai honlap).

Ezekben a kérdésekben

- az osztályközösség véleményét az osztály éves munkatervének összeállítása előtt az osztályfőnököknek ki kell kérniük;

- a diákönkormányzat iskolai vezetőségének véleményét az iskola éves munkatervének összeállítása előtt az igazgatónak ki kell kérnie.

Ezekben a kérdésekben a tanév folyamán az osztályközösségek, illetve a diákönkormányzat iskolai vezetősége javaslatokkal élhet az osztályfőnökök, a nevelőtestület és az igazgató felé.

A magasabb jogszabályok alapján a diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- az iskola szervezeti és működési szabályzatának jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,

- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,

- a házirend elfogadása előtt.

- A diákönkormányzatot az iskola igazgatóságával, a nevelőtestülettel, illetve más külső szervezetekkel való kapcsolattartásban (a tanulók véleményének továbbításában) a diákönkormányzat iskolai vezetőségének diákvezetője (elnöke) *vagy* a diákönkormányzatot segítő nagykorú személy képviseli.

- Az iskolában iskolai vezetőség működik, mely az iskolai élet egészére kiterjedő döntés előkészítő, véleményező és javaslattevő jogkörrel rendelkezik. Az iskola vezetőségének teljes jogú tagja az iskolai diákönkormányzat képviselője.

11.6 A nevelők és a szülők kapcsolattartása és együttműködése

A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola igazgatója legalább félévente egyszer a szülői szervezet iskolai vezetőségének ülésén vagy az iskolai szintű szülői értekezleten,

- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.

A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

a) Egyéni megbeszélések

Feladata a szülők tájékoztatása gyermekük iskolai életéről, magaviseletéről, tanulmányi eredményeiről; segítségnyújtás a szülőknek a gyermek neveléséhez; valamint az együttes, összehangolt pedagógiai tevékenység kialakítása a szülő és a pedagógus között.

b) Családlátogatás

Feladata, a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

c) Szülői értekezlet *Feladata:*

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,

- a szülők tájékoztatása

- az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről,

- az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
- a helyi tanterv követelményeiről,
- az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
- saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról,
- a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
- az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola vezetése felé.

d) Fogadó óra

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

e) Nyílt tanítási nap

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

f) Írásbeli tájékoztató

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról. A szülői értekezletek, a fogadó órák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg. A szülők a tanulók és a saját - a jogszabályokban, valamint az iskola belső szabályzataiban biztosított - jogaiknak az érvényesítése érdekében szóban vagy írásban, közvetlenül vagy választott képviselőik, tisztségviselők útján az iskola igazgatóségéhez, az adott ügyben érintett gyermek osztályfőnökéhez, az iskola nevelőihez, a diákönkormányzathoz vagy az intézményi tanácshoz, illetve az iskolaszékhez fordulhatnak.

A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola vezetésével, nevelőtestületével. A szülők és más érdeklődők az iskola pedagógiai programjáról, szervezeti és működési szabályzatáról, illetve házirendjéről az iskola igazgatójától, valamint nevelőitől az iskolai munkatervben évenként meghatározott igazgatói, igazgató-helyettesi fogadóórákon kérhetnek tájékoztatást.

Az iskola pedagógiai programjának, szervezeti és működési szabályzatának és házirendjének előírásai nyilvánosak, azt minden érintettnek (tanulónak, szülőnek, valamint az iskola alkalmazottainak) joga van megismernie.

A pedagógiai program, a szervezeti és működési szabályzat, illetve a házirend egy-egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

- az iskola fenntartójánál;
- az iskola irattárában;
- az iskola könyvtárában;
- az iskola nevelői szobájában;
- az iskola igazgatójánál;

11.7 Az iskola vezetésének és közösségeinek külső kapcsolatai, együttműködése iskolán kívüli intézményekkel

1. Az iskolai munka megfelelő szintű irányításának érdekében az iskolavezetésnek állandó munkakapcsolatban kell állnia a következő intézményekkel:

- Az intézmény fenntartójával: Szegedi Tankerületi Központ
- A Ruzsa Község Önkormányzatának Képviselő-testülete
- Ruzsai Hétszínvirág Óvoda és Bölcsőde
- Tanulási képességet vizsgáló szakértői bizottság Szeged

A munkakapcsolat megszervezéséért, irányításáért az igazgató a felelős.

2. Az eredményes oktató- és nevelőmunka érdekében az iskola rendszeres munkakapcsolatot tart fenn az alábbi intézményekkel, szervezetekkel, gazdálkodókkal:

Az iskolát támogató SZMK

Az alábbi közművelődési intézményekkel:

- Ruzsai Integrált Közösségi és Szolgáltató Tér

Az alábbi társadalmi egyesületekkel:

- Intelligens Faluért Egyesület
- Sport Egyesület Ruzsa
- Önkéntes Ruzsai Tűzoltó Egyesület
- Ruzsai Iskolai Egyesület

Az alábbi egyházak helyi gyülekezeteivel:

Római Katolikus Egyház Plébánia Ruzsa

Református egyház

A munkakapcsolat megszervezéséért, felügyeletéért az igazgató vagy az igazgató-helyettes a felelős. Az egyes intézményekkel, szervezetekkel kapcsolatot tartó nevelőket az iskola éves munkaterve rögzíti.

A tanulók egészségi állapotának megóvásáért az iskola vezetősége rendszeres kapcsolatot tart fenn a Ruzsa Község iskola orvosával és fogorvosával, valamint a helyi védőnőkkel.

3. Az alábbi gyermek- illetve ifjúsági szervezetekkel:

A tanulók veszélyeztetettségének megelőzése, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok eredményesebb ellátása érdekében az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelőse rendszeres kapcsolatot tart fenn a gyermekjóléti szolgálattal. A munkakapcsolat felügyeletéért az igazgató *vagy* az igazgató-helyettes a felelős.

4. Az iskola helyiségeit, épületét a nevelőtestület döntése alapján térítésmentesen használhatják a törvényesen bejegyzett gyermek- illetve ifjúsági szervezetek, valamint társadalmi egyesületek helyi csoportjai.

5. A nevelők szakmai, pedagógiai munkájának segítésének, fejlesztésének céljából az iskolában működő szakmai munkaközösségek bekapcsolódnak a területi szakmai munkaközösségek munkájába:

- felsős munkaközösség,
- alsós munkaközösség.

12 A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE

Iskolai nevelő és oktató munkánk egyik alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembe vétele, a differenciálás; valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban.

Munkánk során kiemelten kezeljük

- a sajátos nevelési igényű;
- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő;
- a kiemelten tehetséges;
- a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók egyéni fejlesztését.

12.1 Sajátos nevelési igényű tanulók

- Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában folyik.
- A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását a 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet 2. sz. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve alapján szervezzük meg.
- A sajátos nevelési igényű tanulók a tanítási órákon túl gyógypedagógus vezetésével - habilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben - egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt.
- Iskolánk a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához igénybe veszi az illetékes pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait.
- A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztéséhez biztosított feltételek:
- gyógypedagógus végzettségű pedagógus alkalmazása,
- az Irányelvek figyelembevételével készített eltérő tanterv része az iskola helyi tantervének,
- a fogyatékosság típusának megfelelő tankönyvek, tanulási segédletek,
- a tanulók képességének megfelelő differenciált foglalkoztatás,
- a fogyatékos tanulók részére kidolgozott értékelési formák alkalmazása,
- speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő technikai eszközök,
- képességfejlesztő játékok, eszközök,
- számítógépek fejlesztő programokkal.

12.2 A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek

- A BTMN-s gyerek fejlesztését a Mórahalmi Szakszolgálat gyógypedagógusa végzi.
- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézménnyel és gyermekjóléti szolgálattal,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások;
- egyéni foglalkozások;
- képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés;
- nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai;
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése;
- iskolai sportkör, szakkörök;
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok);
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások);
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás);
- a szülőkkel való együttműködés;
- családlátogatások;
- szülők és a családok nevelési gondjainak segítése;
- szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

12.3 A tehetség, a képességek kibontakoztatását az alábbi tevékenységek segítik

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- a tehetséggondozó, fejlesztő foglalkozások;
- egyéni foglalkozások;
- képesség-kibontakoztató felkészítés és integrációs felkészítés;
- iskolai és iskolán kívüli versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.);
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése;
- iskolai sportkör, szakkörök;
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok);

- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások).

12.4 A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációját segítő tevékenységek

- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval, és gyermekjóléti szolgálattal,
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése;
- felzárkóztató órák, fejlesztő foglalkozások;
- egyéni foglalkozások;
- a tanulók háromhavonkénti fejlesztő értékelése a szülőkkel közösen;
- nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai;
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- a középiskolai továbbtanulás irányítása, segítése;
- iskolai sportkör, szakkörök;
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok);
- szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások);
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás);
- a szülőkkel való együttműködés;
- családlátogatások;
- szülők és a családok nevelési gondjainak segítése;
- szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

12.4.1 Kiemelt célok a HH/HHH tanulók fejlesztésében

- Tanulóink sajátítsanak el olyan tanulási módszereket, technikákat, amelyekkel eredményesek lesznek az önképzésben, szilárd ismereteket eredményeznek a tanulási folyamatok során.
- A helyi tanterv műveltségtartalmának elsajátításával tanulóink feleljenek meg a kilencedik évfolyam bemeneti követelményeinek.
- Tanulóink egyéni érdeklődésüknek és képességüknek megfelelően válasszák meg a továbbtanulás irányát.
- Tanulóink érdeklődésének fenntartása, hogy a megszerzett ismereteket kreatív módon tudják alkalmazni a gyakorlatban.
- Az önművelésre törekvés, az élethosszig történő tanulásra való felkészülés váljon a tanulók igényévé.
- Valósuljon meg a HH/HHH tanulók:

-egyéni igényeihez igazodó a személyiségfejlesztése, közösségfejlesztésükkel kapcsolatos pedagógiai feladatok,

-a tanulási kudarcnak kitett tanulók fejlesztését segítő program,

-a szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenység, s ezek megvalósulásával a hátrányos / halmozottan hátrányos helyzetük mérséklődjön.

12.5 Célunk

- időben felismerni a tanulók hátrányos helyzetét,
- megnyerni a szülőket a tanulók együttnevelésére,
- elérni, hogy képességük (iskolai eredményességük) úgy változzon, hogy eredményesen (tanköteles korban) befejezzék az általános iskolát,
- sikeresen tudjanak középiskolát választani.

CÉLOK	**FELADATOK**
Tanulmányi eredmények javulnak	Felzárkóztató és fejlesztő foglalkozások, a foglalkozásokon való részvétel ellenőrzése Egyéni problémamegoldó foglalkozások
Hiányzások számának csökken	Folyamatos figyelemmel kísérés, ellenőrzés Egyeztetés a szülői házzal Családlátogatás
A napközis foglalkozásokon való részvételi arány nő	Az egyéni előrehaladás fejlődésének elősegítése
Magántanulói státusz elkerülése	A tanulók figyelemmel kísérése
Szülői házzal való eredményes kapcsolattartás	Fogadóórák Szülői értekezletek Közös programok
Az osztályismétlők számának csökkenése	Felzárkóztató foglalkozások A tanulók előrehaladásának nyomon követése, osztályfőnökök, szaktanárok, napközis nevelők, fejlesztő pedagógusok, szülők bevonásával
Az érettségit adó középiskolákba való továbbtanulás aránya nő	Pályaorientációs foglalkozások Továbbtanulást elősegítő programok
Testi egészség megőrzése	Rendszeres iskolaorvosi, fogorvosi, védőnői ellenőrzések Felvilágosító előadások Egészségnapok Sportolási lehetőségek

12.6 Iskolai lemorzsolódás megelőzését támogató pedagógiai rendszer (ILMT PR)

Intézményünk a Tankerületi Esélyegyenlőségi Intézkedési Tervvel összhangban kiemelt figyelmet fordít a tanulói eredményesség növelésére, a lemorzsolódással veszélyeztetettség megelőzésére, illetve a kiemelt figyelmet igénylő tanulók támogatására. Ennek érdekében – a jogszabályi kötelezettségeknek, valamint az intézmény aktuális helyzetének és korábbi fejlesztési gyakorlatának megfelelően – folyamatosan fejlesztő tevékenységet végzünk.

A fejlesztési tevékenységeink a helyi sajátosságokhoz, valamint a tankerületi központ által meghatározott célokhoz igazodnak. Ezek megvalósulhatnak intézményi szintű dokumentált fejlesztési terv alapján, vagy egyéb – az intézmény számára releváns – fejlesztési, értékelési, elemzési és optimalizálási folyamatok keretében. A fejlesztéseket rendszeresen értékeljük, és a tapasztalatokat beépítjük a mindennapi pedagógiai gyakorlatba.

Az Iskolai Lemorzsolódás Megelőzését Támogató Pedagógiai Rendszer általános alapelvei az alábbiak szerint illeszkednek a 2020-as NAT módszertani alapelveihez:

Iskolai Lemorzsolódás Megelőzését Támogató Pedagógiai Rendszer általános alapelvek	**Nat 2020** **1. sz. melléklet az 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelethez** **I.1.2. Egységesség és differenciálás, módszertani alapelvek**
Minden tanuló értékes – a legfőbb szempont a pedagógiai gyakorlat tervezésénél a tanulók értékeinek kibontása, megerősítése.	„A tanulók értékelését egyéni fejlődésük és sikeres tanulási teljesítményük érdekében az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit szem előtt tartva, emberi méltóságuk tiszteletben tartásával, az értékelés személyes jellegének figyelembevételével szükséges megvalósítani.”
Minden tanuló bevonható a tanulási folyamatba, motiválható – ha ennek ellenkezője tapasztalható, akkor a pedagógiai környezetet érdemes módosítani annak érdekében, hogy a tanulók bevonódjanak és motiváltak legyenek.	„A tanulók tanulási tevékenységekben való aktív részvétele kulcsfontosságú, ezért ennek előmozdítása érdekében a pedagógusoknak mindvégig a tevékenységközpontú tanulásszervezési formákat kívánatos előnyben részesíteniük.”
Minden tanuló képes valódi felelősséget vállalni tetteiért, elképzeléseiért – a tanítás során hangsúlyt kell, hogy kapjon a tanulók autonóm és felelős, önszabályozó tanulása.	„Mindkét értékelési típus (a kiinduló állapot értékelése és a fejlesztő, segítő támogató értékelés) önfejlesztésre és kitartásra ösztönzi a tanulót fejlődésének, valamint tudásának gyakori, interaktív módon történő visszajelzésével. Célja a tanuló erősségeinek és hiányosságainak felmérése, valamint az éppen kihívást jelentő célok meghatározása, és ezzel a nevelési-oktatási gyakorlatnak a célok eléréséhez történő igazítása.”

Minden tanuló számára fontos az érzékelés – a mindennapi oktató-nevelő folyamatot érdemes úgy alakítani, hogy ezeken a területeken minden tanuló fejlődhessen.	„A tanulási tevékenység legfőbb célja olyan tanulói kompetenciák fejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását. A tevékenységekre épülő tanulásszervezési formák segítik a tanulót a tanulási eredmények által kijelölt ismeretek megszerzésében, és ezen keresztül a kompetenciák fejlesztésében.”
Minden tanuló boldogulásának alapja az érzelmi intelligencia – a mindennapi pedagógiai kommunikációt és a tanulás-tanítási gyakorlatot érdemes úgy szervezni, hogy ezen a területen minden tanuló fejlődhessen.	„ki kell használni a tanulás társas természetéből adódó előnyöket” „A tanulás társas természetéből adódó előnyök, a differenciált egyéni munka adta lehetőségek kihasználása, valamint a párban vagy csoportban végzett kutatásalapú, felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködő tanulás támogatása szintén hozzájárul a korszerű tanulási környezet megteremtéséhez.”
Minden tanuló folyamatosan és tevékenyen tanul – a mindennapi gyakorlat során olyan lényeges problémákat, érdeklődést kiváltó felvetéseket érdemes a tanulás-tanítás vezérfonalává tenni, amelyek előmozdítják minden tanuló én-megvalósító, lényeges tanulását.	„Az aktív tanulás a tanulónak a tanulási tevékenységekben történő részvételét hangsúlyozza.”
Minden tanuló produktumorientált – a mindennapi gyakorlat során érdemes figyelmet fordítani arra, hogy a produktív tanulást alkalmazva, a projektpedagógiai paradigma segítségével minden tanuló fejlődhessen egy konstruktív életvitel kialakításában.	„az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazása” „a pedagógusoknak mindvégig a tevékenységközpontú tanulásszervezési formákat kívánatos előnyben részesíteniük”
Minden tanuló gondolkodási képességei fejleszthetők – a mindennapi gyakorlatban érdemes hangsúlyt fektetni arra, hogy a gondolkodási képességeket minden egyes tanuló esetében hatékonyan és eredményesen, széles repertoárban fejlesszék.	„A pedagógus a problémamegoldási és a jelenségértelmezési folyamatot – a tanuló szükségleteinek megfelelően – közvetett, illetve közvetlen eszközökkel segíti.” „Az aktív tanulási alapelvek szerint szerveződő, több tantárgy, tanulási terület ismereteinek integrálását igénylő témákat, jelenségeket feldolgozó tanórák, foglalkozások, témanapok, témahetek, tematikus hetek és projektek alkalmazása segíti a tanulót a jelenségek megértésében, a problémák komplex módon történő vizsgálatában.”

Minden tanuló alapvetően tanulásorientált, kíváncsi és tanulni szeretne – a mindennapi gyakorlat során olyan klímát érdemes megteremteni, amely segít a tanulást akadályozó tényezők elhárításában és a tanulást akadályozó helyzetek vereségmentes megoldásában pedagógus, tanuló és szülő számára egyaránt.	„Az iskola a tanulók tanulmányi előmenetelét a képességeiknek megfelelő, egyénre szabott tanulási lehetőségek biztosításával tudja a leghatékonyabban támogatni.”
Minden tanulót megilletnek az emberi és kiemelten a gyermeki jogok – a mindennapi gyakorlatot érdemes úgy alakítani, hogy a tanulás során, az iskolai életben minden tanuló jogai érvényesülhessenek.	„A tanulók, a pedagógusok, a szülők és a pedagógiai munkát támogató minden szereplő kapcsolata – a közös célt szem előtt tartva – a kölcsönös tiszteleten és nyílt párbeszéden alapul.” „(…) elősegíti az integrációt, illetve ennek magasabb szintjét, az inklúziót is annak érdekében, hogy a Nat-ban foglalt nevelési-oktatási alapelvek és célok minden tanuló esetében megvalósulhassanak.”

12.7 AZ ISKOLAPSZICHOLÓGUS ALAPVETŐ FELADATAI

Intézményünkben iskolapszichológus működik. Tevékenységével az oktató-nevelőmunkát segíti. Az iskolapszichológus olyan pszichológiai képzettséggel rendelkező szakember, aki szaktudományának ismereteit, a jogszabályok szerint érvényes képzőintézményekben szerzett képzettségét és tapasztalat útján szerzett kompetenciáit, az iskola szervezeti keretei között, az iskola által felvetett problémákra alkalmazza úgy, hogy ezzel együtt szakmai döntéseit a helyi sajátosságok figyelembevételével autonóm módon hozza meg. A nevelési-oktatási intézményekben alkalmazott pszichológus tevékenysége a továbbiakban felsorolt jellemzőkkel rendelkezik, és meghatározott keretfeltételeket igényel: feladatkörét a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 132. §-a szabályozza. A feladatkör jogszabályi meghatározása: „A nevelési-oktatási intézményben alkalmazott iskolapszichológus ellátja az e §-ban meghatározott feladatokat, amelyek elsődleges célja a gyermek, a tanuló személyiségfejlesztése, lelki egészségvédelme, továbbá a nevelő-oktató munka hatékonyságának segítése.”

Az iskolapszichológus munkájának alapelvei:

1. Preventív szemlélet: A szakmai gondolkodását a preventív szemlélet határozza meg, elsődleges feladata az egészséges életmód és pszichés jóllét elősegítése, ezáltal a problémák keletkezésének megelőzése.

2. Kliensek széles köre: Az iskolapszichológus kliense a nevelési-oktatási intézmény minden szereplője. A gyermekek, illetve tanulók mellett a velük foglalkozó pedagógusok, az iskola egésze és a szülők is a kliensek köréhez tartoznak.

3. Indirekt munkamód előnyben részesítése: A feladatkör direkt és indirekt szolgáltatásból áll, amelyben az indirekt szolgáltatás − elsősorban a pedagógus konzultáció − a prioritást élvező munkamód.

4. A fejlődéslélektani szempontok figyelembevétele nem csupán az adott gyermek életkori jellemzőinek figyelembevételét jelenti, hanem a fejlődés és a fejlesztés lehetőségeinek és az adott gyermek erősségeinek számbavételét is.

5. Rendszerszemléletű megközelítés: Az ökológiai, illetve rendszerszemléletű megközelítés lényege, hogy az adott problémát mindig a teljes társas kontextus figyelembevételével elemezzük, és oldjuk meg. A megoldásba bevont szereplők körének meghatározásában nem csupán az összes érintettet, hanem a potenciális segítőket is számba vesszük.

A munkavégzés során a fentiekben nevezett pszichológus feladatvégzési helye a nevelési-oktatási intézmény, melyben biztosítani szükséges számára a munkavégzés feltételeit megteremtő infrastruktúrát, valamint a feladatellátáshoz elengedhetetlen eszközöket. A nevelési-oktatási intézményekben alkalmazott pszichológus a szakmai protokollok útmutatása, valamint a képzése során elsajátított ismeretei és készségei alapján, a mindenkori munkahelye aktuális problématerületeit figyelembe véve, munkaprofilját alapvetően önállóan alakítja ki. Munkavégzése mindenkor összhangban kell, hogy legyen a Szakmai Etikai Kódex alapelveivel, valamint a mindenkori jogszabályokkal.

12.7.1 Az iskolapszichológus jogai és kötelességei az iskolában:

Az intézményben működő iskolapszichológusnak joga van ahhoz, hogy

- önálló helyiséggel és a munkaigényeknek megfelelő bútorzattal, anyagokkal, a minőségi munkavégzéshez szükséges eszközökkel rendelkezzen;
- elláthassa a munkaköri leírásában rögzített feladatait, ezen belül
  - konzultációt kezdeményezzen a pedagógussal, szülővel,
  - pszichológiai tanácsadást nyújtson egyéni helyzetben gyermeknek/serdülőnek vagy gyermek-/serdülőcsoportnak,
  - tanulást és közösségfejlesztést segítő felméréseket végezzen az iskolai osztályokban,
  - a gyermek fejlődését segítő egyéni képességvizsgálatokat és a személyes erőforrásait feltáró személyiségvizsgálatokat végezzen, melyekkel a gyermek jobb megismerését és a pedagógiai munka differenciálását segíti elő,
- tanítási óra, pedagógiai foglalkozás időpontjában, azzal párhuzamosan, a pedagógussal egyeztetve, egyéni (nem csoportos) pszichológiai tanácsadás érdekében, saját szobájában fogadjon gyermeket, melynek során a gyermek távolmaradása a tanítási óráról engedélyezett, és nem von maga után szankciókat.

Az intézményben működő iskolapszichológusnak kötelessége:

- figyelembe venni munkavégzése során, hogy szolgáltatásai nyújtása alkalmával a gyermekek jogai és az őket gondozó szülők, pedagógusok jogai ne sérüljenek, tartsa szem előtt, hogy munkája alapvetően a bizalmon alapul,

- a pszichológusok Szakmai Etikai Kódexe (SZEK) alapján szervezni munkáját különösképpen az információk megosztásának és a titoktartásnak a kérdéseit, munkájának megvalósításában támaszkodjon az Iskolapszichológia Szakmai Protokolljának (ISZP) útmutatásaira és a munkaköri leírásában foglaltakra.

12.7.2 Az iskolapszichológus alapvető feladatai:

A 20/2012 (VIII. 31.) „EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról" szerint „…a gyermekekkel, a tanulókkal közvetlenül, egyéni vagy csoportos foglalkozások keretében közreműködik a gyermekek beilleszkedését, társas kapcsolatait javító és iskolai teljesítményét növelő intézkedésekben, kezeli a tanulóknak a nevelési-oktatási intézménnyel összefüggő személyközi kapcsolati kommunikációs és esetlegesen fellépő teljesítményszorongásos tüneteit". Ezenkívül:

- tehetséggondozást végez,
- pályaválasztási tanácsadást végez,
- megszervezi a mentálhigiénés preventív feladatokat a tanuló, a tanulócsoport, és az intézményi szervezet szintjén,
- megszervezi az egészségfejlesztéssel, a nevelő-oktató munka, a nevelési-oktatási intézményben észlelt személyközi konfliktusok és az erőszakjelenségek megoldásával kapcsolatos pszichológiai témájú feladatokat,
- pszichológiai jellegű szűrővizsgálatokat végez (pl. képességvizsgálatok, tanulási szokások, motiváció, stb.),
- megszervezi a krízistanácsadást váratlan súlyos élethelyzetekben, szükség esetén tovább irányítja az érintett tanulót/tanulókat a pedagógiai szakszolgálathoz, vagy más szakellátást biztosító intézményhez,
- segíti a pszichológiai ismereteknek az oktatási intézményen belüli elsajátítását,
- kapcsolatot tart a környezetében működő iskolákban dolgozó iskolapszichológusokkal,
- együttműködik a pedagógiai szakszolgálatban dolgozó pszichológussal az ott ellátott tanulók ügyében,
- a munkája szakmai minőségbiztosításának érdekében kapcsolatot tart az iskolapszichológus koordinátorral (aki az iskolapszichológus szakmai vezetését és támogatását látja el) és az Országos Iskolapszichológiai Módszertani Bázis feladatait ellátó intézménnyel.

Annak érdekében, hogy a fent részletezett feladatokat elvégezhesse, az iskolapszichológus az alábbi konkrét tevékenységeket látja el:

- Referálás, bejelentkezés, hospitálás: iskolai foglalkozások, tanórák látogatása és megfigyelése,
- Beavatkozás, szűrés, első találkozás, konzultáció, tanácsadás: egyéni vagy csoportos formában tanulóknak, szülőknek és pedagógusoknak szakmailag indokolt témákban (pl. tematikus csoportfoglalkozás, pszichológiai ismeretterjesztő előadás stb.),
- csoportfoglalkozás tanulóknak (pedagógus felkérésére egyszeri/többszöri alkalommal, illetve az iskolapszichológus által meghirdetett tematikus csoportok,

- Állapotmegismerés, pszichológiai állapotfelmérés (annak megállapítása céljából, hogy szükséges-e a tanuló más szakellátást nyújtó intézménybe történő delegálása),
- Kontroll (munkájának folyamatos ellenőrzése, monitorozása)
- Esetkonferencia szervezése, azon való részvétel (az oktatási intézmény vagy egyéb szakintézmények kezdeményezésére; iskolai, illetve iskolán kívüli keretek között).

12.7.3 Az iskolapszichológushoz kerülés folyamatmodellje:

A gyermekek több úton juthatnak el az iskolapszichológushoz: a szülő, vagy a gyermek egyéni kérésére, a pedagógus javaslatára, illetve iskolapszichológiai osztályszintű megfigyelést, szűrést követően (teljeskörű szülői tájékoztatással). Ezt követően az egyéni gyermekkonzultáció majdnem minden esetben egy szülőkonzultációval indul. Maga a tanácsadási folyamat lehet egy alkalmas, több alkalmas, vagy rendszeres is (iskolai keretek között maximum 10 alkalom). Szakmailag indokolt esetben pedig az iskolapszichológus minden tőle telhető segítséget és tájékoztatást megadva tovább irányítja a tanulót, családot egy olyan intézménybe, ahol az adott nehézség kezelésében a leginkább jártas szakemberek foglalkozhatnak a helyzettel (például pedagógiai szakszolgálat, nevelési tanácsadó, fejlesztő intézmények, magánrendelés stb.)

12.7.4 A pedagógusok és az iskolapszichológus együttműködése:

- az osztályfőnök tájékoztatja a tanulókat arról, hogy milyen problémával, hol és mikor fordulhatnak az iskolapszichológushoz, aki arra törekszik, hogy:

  - jól működő munkakapcsolatot alakítson ki az osztályfőnökökkel, legyen a tantestület gyermekvédelmi munkájának aktív segítője;
  - felderíti a gyermekek testi-lelki fejlődését gátló tényezőket, a további tevékenység érdekében ismernie kell a gyermek személyiségét, családi hátterét, környezetét, a gyermek közösségi kapcsolatait;
  - gyermekbántalmazás vélelme vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető veszélyeztető tényező megléte esetén kezdeményezi, hogy az intézményvezető értesítse a gyermekjóléti szolgálatot;
  - a gyermekjóléti szolgálat felkérésére részt vesz az esetmegbeszéléseken;
  o tevékenységéről nyilvántartást vezet, amelyben rögzíti tevékenységeit, jelzéseit a megfelelő segítő szervezetekhez, a személyiségi jogok tiszteletben tartása mellett.

A szülők és az iskolapszichológus együttműködése:

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény rendelkezései szerint a szülő kötelessége, hogy megjelenjen a nevelési tanácsadáson, továbbá biztosítsa gyermekének a vizsgálaton és a fejlesztő foglalkozásokon való részvételét, ha a gyermekkel foglalkozó pedagógus kezdeményezésére az iskola vezetője erről tájékoztatja a szülőt. Az iskolapszichológus az általa szervezett közvetlen pszichológiai foglalkozáson egyéni vagy csoportos szűrést, vizsgálatot, konzultációt, krízistanácsadást, mentálhigiénés megelőző tevékenységet folytat. Az iskolapszichológus ezen tevékenysége nem helyettesíti a terápiás, pszichiátriai kezelést. Amennyiben a pszichológiai foglalkozáson szerzett tapasztalatok alapján szükségesnek látszik terápia, vagy más kezelés folytatása, úgy az iskolapszichológus tovább irányítja a gyermeket a pedagógiai szakszolgálathoz, vagy más szakellátást (pl. pszichiátriai

ellátást) biztosító intézményhez. Az Nkt. felhatalmazása alapján az iskola jogosult a gyermekeknek a törvényben meghatározott személyes adatai kezelésére. Ilyen adat többek között a gyermek sajátos nevelési igényére, beilleszkedési zavarára, tanulási nehézségére, magatartási rendellenességére vonatkozó adat, melyeket a pedagógiai szakszolgálat intézményei és az iskola jogosult egymás között továbbítani a gyermek megfelelő ellátása érdekében a jogszabályban és a szakmai (etikai) szabályzatokban előírt szigorú titoktartási szabályok betartása mellett. A gyermek adatainak jogszabályi felhatalmazás alapján történő kezelése az iskola SZMSZ-e/adatkezelési szabályzata szerint történik.

13 SZAKMAI EGYÜTTMŰKÖDÉS KIALAKÍTÁSA

13.1 óvoda-iskola átmenet, szakmai együttműködés kialakítása és folyamatos fenntartása

- A leendő első osztályos tanítók meglátogatják az óvodásokat
- A leendő tanítók részt vesznek a nagycsoportosoknak szervezett nyílt foglalkozásokon
- Az óvodás gyermekek és szüleik az iskolai nyílt napokon meglátogathatják az alsó tagozatosokat,

bepillantást nyerhetnek munkájukba

- „Iskola nyitogató délután": a leendő elsősök és szüleik számára

13.2 Szülői házzal

Családlátogatások, Szülői értekezletek, Fogadóórák és egyéni beszélgetések, közös programok alkalmával.

13.3 Gyermekjóléti és családsegítő szolgálattal

Intézményünk gyermekvédelmi felelőse rendszeres részt vesz esetmegbeszéléseken.

Kapcsolatot tart gyermekjóléti szolgálat munkatársával, a pedagógusokkal és szülőkkel.

Közös rendezvényeken veszünk részt. (pl. prevenciós előadásokon, video vetítéseken)

13.4 Szakmai és szakszolgálatokkal

Szakértői bizottsággal a kapcsolatot az iskola gyógypedagógusa tartja, Figyeli és jelzi, ha szükséges vagy esedékes a szakértői vizsgálat. Ha szükséges logopédus és pszichológus segítségét kéri.

Sajátos nevelési igényű valamint a beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarral küzdő tanulók fejlesztésének nyomon követése, kapcsolattartás a fejlesztőpedagógusokkal, gyógypedagógusokkal

13.5 Középfokú oktatási intézményekkel

Kapcsolattartás az intézmények között: Igazgatók, osztályfőnökök Nyílt Napok látogatásának lehetővé tétele

Középiskolák képviselőinek tájékoztatója a 8.osztályos tanulók számára Iskolánk volt diákjainak beszámolói az új iskolájukról Pályaválasztási szülői értekezlet. Számos nyílt nap, pályaválasztási rendezvényt látogatnak meg tanulóink. Tavasszal a 7. osztályosok részt vesznek a Szakma sztár kiállításon. Rendszeresen üzemlátogatáson veszünk részt az iparkamara támogatásával.

13.6 Civil szervezetekkel

Intézményünk szoros együttműködésben van a községben működő civil szervezetekkel. (sport, nagycsaládos, intelligens, tűzoltó, Rúzsa Sándor stb.)

Pedagógusaink részt vesznek olyan konferenciákon, rendezvényeken, ahol, az esélyegyenlőség, az integráció elősegítése a cél. Ezek a rendezvények jó alkalmak az ismereteink bővítésére, tapasztalatcserére. Fontosnak tartjuk a partneri viszonyt a helyi társadalommal.

Iskolánk tanulói közül többen tagjai iskolánkban működő Alapfokú Művészetoktatási Intézménynek, melyben az oktatott művészeti ágak, tanszakok:

Zeneművészet Klasszikus zene

Elektroakusztikus zene

Képző- és iparművészet kézműves

Szín- és bábművészet színjáték

Diákjaink a falusi sportegyesületekben is sportolhatnak.

Kapcsolatot tartunk a helyi ***Móra Ferenc Művelődési Ház és Könyvtárral*** rendezvényein, pályázatainak aktív részt vevői vagyunk.

14 A MŰVÉSZETOKTATÁSRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK

14.1 tevékenység, cél- és feladatrendszer

14.1.1 Általános rendelkezések

14.1.1.1 A követelmény szerepe a művészetoktatás tartalmi szabályozásában

a. A Köznevelési törvény 16. § (1) kimondja: Az alapfokú művészeti iskola feladata, hogy kibontakoztassa a művészi képességeket, fejlessze a művészi tehetségeket, igény esetén felkészítsen szakirányú továbbtanulásra.

A gyermeknek, tanulónak joga, hogy adottságainak, képességeinek, érdeklődésének megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön, képességeihez mérten tovább tanuljon, valamint tehetségének felismerése és fejlesztése érdekében alapfokú művészetoktatásban vegyen részt. Az alapfokú művészetoktatás a művészi kifejezőkészségeket alapozza meg, illetve felkészít a szakirányú továbbtanulásra. A művészetoktatás fontos szerepet tölt be a nemzeti hagyományok ápolásában, a nemzeti értékek megőrzésében, a különböző kultúrák iránti nyitottság kialakításában.

b. Az alapfokú művészetoktatás követelménye a művészeti-kulturális műveltség azon tovább építhető alapjait tartalmazza, amelyeket ezekben az iskolákban elsajátíthat minden tanuló. A követelmény és a tantervi program szakít a központi tantervi szabályozás formájával, ehelyett alap a helyi tantervek, a tantárgyi programok kidolgozásához.

c. A követelmény a tartalmi szabályozást úgy valósítja meg, hogy az egységesítést szolgáló közös alapra az iskolák, a pedagógusok, a tanulók sokféle, differenciált tevékenysége épülhessen. Lehetőséget ad az iskolafenntartók, a szülők, a tanulók érdekeinek, a pedagógusok szakmai törekvéseinek érvényesítésére, valamint az adott körülmények, feltételek figyelembevételére. Lehetővé teszi, hogy az iskolák és a tanulók a tananyag feldolgozásához, elmélyítéséhez és kiegészítéséhez, a követelmények teljesítéséhez, sajátos szükségleteik, igényeik kielégítéséhez megfelelő idővel rendelkezzenek. E célok érdekében a tantervi program és óraterve az egységes követelményeket úgy állapítja meg, hogy azok teljesítéséhez - átlagos feltételek mellett - a jogszabályokban meghatározott képzési idő keretében lehetőség nyíljon kiegészítő tartalmak és követelmények meghatározására is.

d. A követelmény és tantervi program lehetővé teszi különböző tankönyvek, segédletek és taneszközök alkalmazását, illetve az iskolai pedagógiai programok és a helyi tantervek kidolgozását, ezeket a tartalmi szabályozás elengedhetetlen részeként kezeli.

14.1.1.2 Irányelvek:

a. Az alapfokú művészeti iskola a zeneművészet, táncművészet, képző- és iparművészet területei iránt érdeklődő tanulók számára biztosítja készségeik, képességeik fejlesztését, az alkotó és önkifejező képességeik kibontakoztatását, tehetségük gondozását. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja (a továbbiakban: követelmény és tantervi program) a speciális művészeti

készségek és ismeretek fejlesztését képező tartalmakat és tudásszintet meghatározó alapdokumentum. A követelmény és tantervi program segítséget nyújt ahhoz, hogy az alapfokú művészetoktatás valamennyi hazai iskolájában az alapvető nevelési és oktatási tartalmak egységesen és arányosan érvényesüljenek.

b. A követelmény és tantervi program határozza meg azon kötelező és alapvető tartalmakat, amelyek adott művészeti ágon belül az alapfokú művészetoktatási intézmények közötti átjárhatóságot biztosítják. Az egységesítést szolgáló közös alapra építhetik az alapfokú művészetoktatási intézmények pedagógiai programjukat és tantervüket, melyet a helyi igények és célok figyelembevételével fogalmazhatnak meg.

c. Az alapfokú művészetoktatás olyan fejlesztőpedagógiát képvisel, amelyben a hangsúly a meghatározott követelmények teljesítésével történő képességfejlesztésen van. A tananyag a különböző művészeti területek azon alapvető tartalmait foglalja magába, amelyek elengedhetetlenül szükségesek a zene-, a tánc-, a képző- és iparművészeti műveltség megalapozásához. A tananyag eszköz a tanulók értelmi, érzelmi és kifejezőképességeinek fejlesztésében. A művészetoktatás a készség- és képességfejlesztést, az ismeretgazdagítást, a személyiségformálás eszközeként kezeli, követelményeit a gyermek életkori fejlődési jellemzőihez igazítja.

d. A művészetoktatás tantervi programja az egyes művészeti területek követelményeire, a művészeti ágak sajátos nevelési és oktatástörténeti értékeire, a művészeti nevelés tapasztalataira, a művészetpedagógiai és művészetpszichológiai kutatások eredményeire, a magyar művészeti nevelés nemzetközileg is elismert gyakorlatára épül.

14.1.1.3 Az alapfokú művészeti nevelés szerepe a tanulók személyiségfejlesztésében

a. A művészeti tevékenység, mint minden tevékenység magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét. A művészeti nevelés alapja a nemzeti és egyetemes kultúra és a mindennapi élet esztétikai jelentéssel bíró tartománya. A művészeti nevelés biztosítja a tanulás személyes tapasztalati módját. A tanulók élményszerűen tapasztalhatják meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek a zeneművészetben, táncművészetben, képző- és iparművészetben, valamint a színművészetben és bábművészetben ötvöződnek.

b. Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a művészet megörökítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás a legértékesebb emberi alapképesség.

c. A művészeti nevelés megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az értékes alkotások iránti igényét. A rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják ki azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, melyek a művészetek területén az eredményes szereplés összetevői.

d. A művészeti nevelés az alkotó típusú tevékenységek megismertetése által járul hozzá az akarati, az alkotó-alakító cselekvőképesség fejlesztéséhez.

e. A nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozót segíti abban, hogy megtalálja, megőrizze és fejlessze identitását, vállalja másságát, elfogadja és másoknak is megmutassa a kisebbség értékeit, erősítse a közösséghez való kötődést.

14.1.1.4 Az iskola által felvázolt elvek

Az iskola művészetek kifejező eszközeit közvetíti, annak érdekében, hogy a tanulók képesek legyenek a művészetek kifejezésrendszerével a saját érzelmeiket jelrendszerbe önteni, mások számára befogadhatóvá tenni. Ezek révén kezelni tudják indulataikat, érzelmeiket, megtanulják megismerni és tisztelni a másik ember hasonló szimbólumrendszerét, és növekszik az empatikus képességük.

Az alapfokú művészetoktatás bevezetésével olyan fejlesztő pedagógiát kívánunk alkalmazni, amelyben a hangsúly a meghatározott követelmények teljesítésével történő képességfejlesztésen van. A tananyag a választott művészeti területek alapvető műveltségi tartalmait foglalja magába. E tananyag eszköz a tanulók értelmi, érzelmi és kifejezőképességének fejlesztésében, s az intézmény a követelményeit a gyermek életkori sajátosságainak megfelelően határozza meg.

Művészetoktatásunk helyi tantervi programját az egyes művészeti területek központilag előírt követelményeire építjük. E követelmények tükrözik a művészeti ágak sajátos nevelési és oktatástörténeti értékeit, a művészeti nevelés tapasztalatait, művészetpedagógiai és művészetpszichológiai kutatások eredményeit, és a magyar művészeti nevelés gyakorlatát.

Az iskolában zajló alapfokú művészetoktatás tehát a művészi kifejezőkészségeket alapozza meg, ill. felkészít szakirányú továbbtanulásra is.

1.1. Az alapfokú művészetoktatásunk feladatai:

- Alapozza meg a művészi kifejezőkészség kialakítását: a művészeti képzés és az azokhoz társult tantárgyak fejlesszék a tanulók kommunikációs képességét a hétköznapi élet, az előadó művészet és az ábrázolás területén.
- Ismertesse meg az egyes művészeti ágak alapvető ismeretanyagát:
- ismeretek közvetítése, az ismeretek megértése, feldolgozása,
- rendszerezése, kellő elsajátítása
- Bontakoztassa ki a tanulók alkotó fantáziáját és fejlessze improvizációs készségét
- Vezesse rá a növendékeket a szimbolikus jelrendszerek használatára, a művészeti alkotások belső logikájának megismerésére.
- Alakítson ki a művészeti ismeretek alkalmazását lehetővé tevő jártasságokat, készségeket;
- Teremtsen lehetőséget a tanulók tudásának elmélyüléséhez;
- Biztosítsa az életkori sajátosságok és az egyéni fejlődési különbségek figyelembe vételével az egyéni haladási módot;
- Készítse fel művészeti együttesek munkájába való bekapcsolódásra.

1.2. Az alapfokú művészetoktatás célja:

- Megismertetni a növendékeket a nemzeti és egyetemes kultúra értékeivel
- Ráirányítani a figyelmüket a mindennapi élet esztétikájára

- Feltárni előttük a művészet megörökítő, átörökítő szerepét
- Megértetni velük, hogy az alkotás a legértékesebb emberi alapképesség
- A művészeti nevelés révén megalapozni a tanulók esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, és az értékes alkotások iránti igényét
- A rendszeresen átélt pozitív élmények segítségével olyan magatartási szokásokat kialakítani, melyek a művészetek területén az eredményes szereplés összetevői
- Hozzájárulni az alkotó-alakító cselekvőképesség fejlesztéséhez
- Ápolni a nemzeti hagyományokat, a nemzeti értékek megőrzésére és a különböző kultúrák iránti nyitottságra nevelni
- A nemzeti-etnikai kisebbséghez tartozó gyerekeket és fiatalokat segíteni abban, hogy megtalálják, megőrizzék és fejlesszék identitásukat, vállalják másságukat, és másoknak is megmutassák a kisebbség értékeit, erősítsék a közösséghez való kötődésüket
- Kapcsolatot alakítani az egyes művészeti ágakban foglalkozók között, összművészeti lehetőségeket teremteni.

14.2 Zeneművészeti ág

14.2.1 1. Az alapfokú zeneoktatás célrendszere és funkciói

a. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket. Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

b. A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység - nyitottság, igényesség, fogékonyság - alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására.

c. A zeneoktatás a különböző zenei műfaj sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.

d. Az alapfokú zeneoktatás alkalmat ad az érdeklődő és fogékony növendékek képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző zenei – hangszeres szakterületeken való jártasság megszerzését.

e. A zeneoktatás különböző zenei műfajok sajátosságait, a művészeti megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.

14.2.2 A zeneoktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai

- a zenei műveltség megalapozása és fejlesztése,

- a zenei képességek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, fogékonyság a dinamika és hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenyég kialakítása)

- a zenei olvasás és írás alapfokot meghaladó készségeknek megalapozása és kifejlesztése,

- a technikai készség, az improvizációs készség és képesség, az alkotó magatartás, a kreativitás kialakítását,

- rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség átadása,

- a zenei műszavak és jelentésük megismerése,

- a zene logikájának, a harmóniai szerkezet és forma összefüggéseinek megismertetése,

- a főbb zenei stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakaink, népünk zenéjének, a zene történetének és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése,

- a kortárs zene befogadására nevelés,

- a tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése,

- az értékes zene megszerettetése,

- a növendékek zenei függésének formálása,

- a tanulók életkorának megfelelő zenei tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek olvasására való ösztönzés,

- a társművészetek iránti nyitottság kialakítása,

- a zenei események iránti érdeklődés felkeltése, illetve részvétel a zenei életben,

- a zenei pályát választó növendékek felkészítése a szakirányú továbbtanulásra,

- a növendékek rendszeres és céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése,

- a tanuló aktív muzsikálásra való nevelése,

- közreműködés az egyéb intézmények kulturális rendezvényein,

- cserekapcsolatok létesítése

- Tehetséggondozás

- A zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra.

- A tanulók rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése. A tanuló aktív társas muzsikálásra nevelése. Közreműködés az egyéb intézmények kulturális rendezvényein.

- Az amatőr zenekarokban, kamaraegyüttesekben, kórusban történő aktív részvételre való előkészítés, ösztönzés. Cserekapcsolatok létesítése hazai és - lehetőség szerint - külföldi zeneoktatási intézményekkel.

14.2.3 A képzés struktúrája, óraterve, tantárgyai

14.2.4 Hangszeres tanszakok: furulya, zongora

Elméleti tanszakok, tantárgyak: szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet

„A” tagozaton

- 2+6+4 évfolyam (furulya, zongora,)

Az első számjegy az előképző, a második számjegy az alapfok, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelentik.

„B” tagozaton

- 5+4 évfolyam (furulya, zongora)

„B” tagozatra a tanulót a zenei előtanulmányokat követően az alapfok második évfolyamától javasolt irányítani. Az első számjegy az alapfok „B” tagozat évfolyam számainak, a második számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelentik.

14.2.4.1 Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tárgy	2	2	2	2	2	2						
Kötelezően választható tárgy							2	2	2	2	2	2
Választható tárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
ÖSSZESEN	2-6	2-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

14.2.4.2 3.1.2. A tanítási órák számára és képzési idejére vonatkozó rendelkezések

A tanítási órák (foglalkozások) száma és azok képzési ideje egyheti időtartamra értendő.

„A” és „B” tagozat, 2+10 évfolyamos (hosszú) tanszakok

Főtárgy: „A” tagozaton minimum 2x30 perc (egyéni) vagy minimum 2x45 perc (csoportos) „B” tagozaton minimum 2x45 perc (egyéni)

Korrepetíció (zongorakíséret) ideje:

„A” tagozaton (minimum)

- 1. évfolyamig 5 perc
- 2-3. évfolyamon 10 perc
- 4. évfolyamtól 15 perc

„B” tagozaton (minimum)

- 1-2. évfolyamon 10 perc
- 3-4. évfolyamon 15 perc
- 5. évfolyamtól 20 perc

Kötelező tárgy: a képzési ideje minimum 2x45 perc

„A” tagozaton a 4. évfolyam végéig

„B” tagozaton a 10. évfolyam végéig

Kötelezően választható tárgy:

„A” tagozaton az 5-10. évfolyamig

Választható tárgy: az előképző 1. évfolyamától egy vagy két foglalkozás

„B” tagozaton

- elmélet: minimum 1x45 perc
- gyakorlat: minimum 1x45 perc (csoportos), vagy minimum 1x30 perc (egyéni)
- hangszer minimum 2x30 perc (egyéni)
-

„A” és „B” tagozat, rövid tanszakok

Főtárgy:

„A” tagozaton minimum 2x30 perc (egyéni) vagy minimum 2x45 perc (csoportos)

„B” tagozaton minimum 2x45 perc (egyéni)

Korrepetíció (zongorakíséret) ideje:

Hangszeres tanszakon

„A” tagozaton (minimum)

- 1. évfolyamig 5 perc

- 2. évfolyam 10 perc
- 3. évfolyamtól 15 perc

„B” tagozaton (minimum)

- 1. évfolyam 10 perc
- 2. évfolyam 15 perc
- 3. évfolyamtól 20 perc

A zeneoktatás kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevétele mellett a tanuló más művészeti ág (képző- és iparművészeti, táncművészeti) képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok központilag meghatározott tanítási óráin részt vehet.

14.2.5 Feladatok, szakmai követelmények a hangszeres tanszakokon

14.2.5.1 Zongora

A zongoratanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal

- a zongora alapvető sajátosságait, felépítését, működésének elvét (kalapácsmechanika, pedálszerkezet, hangolás),
- akusztikai sajátosságait,
- a hangszer gazdag irodalmának legjelentősebb zeneszerzőit és előadóművészeit, - a hangszer kialakulásának vázlatos történetét.

Alakítson ki

- - a testarányoknak megfelelő elhelyezkedéssel természetes hangszerkezelést,
- - megfelelő kéztartást,
- - független játszóapparátust (ujjak, kar), a kezek önállóságával,
- - rugalmas, laza ízületeket (váll, könyök, csukló, ujjtő),
- - az adottságok alapján kiegyenlített zongoratechnikát (sima pozícióváltást, a kezek ügyes alá- és fölétevését),
- - differenciált billentést, ujjvégérzetet.

Tegye képessé a tanulókat arra, hogy

- - tudjon a billentyűzet teljes terjedelmében tájékozódni és azon játszani,
- - tudja a zongorajáték alapelemeit, játékformáit (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás, tremolo, trilla, díszítés), a
- billentésmódokat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
- - tudja a zongorapedálokat megfelelően használni (prolongációs, bal - tompító, jobb),
- - a mű mondanivalójának megfelelően tudja kifejező hangon, hangszínben, hangerőben, gazdagon megszólaltatni a - hangszert, a zenei karaktereket megvalósítani,
- - a zongoradarabokat stílus- és kottahűen játszani.

Fejlessze a tanuló

- - muzikalitását a hajlékony, dinamikában árnyalt dallamformálással, a dallam és kíséret viszonyának igényes
- kimunkálásával, billentéskultúrával,
- - zenei hallását, a tiszta intonációt, a melodikus, a polifon és funkciós hallást,
- - metrum- és ritmusérzékét, az egyenletes tempótartását,
- - kottaolvasási készségét, lapról játékát, memóriáját,
- - hangszerkezelését, technikáját az ügyesítők, az ujjgyakorlatok, etűdök, skálák alkalmazásával.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A" tagozat végén

A tanuló ismerje

- hangszere alapvető sajátosságait, működési elvét (kalapács-mechanika, pedálszerkezet, húrozat, hangolás, rezonáns
- szekrény),
- a zongorairodalom legjelentősebb alkotóit és alkotásait,
- a tanulandó zeneművek formáját és vázlatos harmóniai szerkezetét,
- a kottában előforduló jeleket és zenei műszavakat, különös tekintettel a hangszerre vonatkozó speciális utasításokra (pl.
- una corda, prol. ped.),
- a kortárs zenei notáció alapvető jelzéseit,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes

- - természetes hangszerkezelésre és az ehhez szükséges gyakorlatok elvégzésére,
- - egyenletes és helyes tempóban, pontos ritmusban zongorázni,
- - zenei és technikai szempontból tudatos, önálló gyakorlásra,
- - a zongorajáték során előforduló különböző játékmódokat, játékformákat (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás,
- tremolo, trilla, díszítés), billentésfajtákat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
- - a játszandó zongoraművek értelmes tagolására,
- - a zenei karakterek megvalósítására,
- - a zongorapedálok használatára (elő-, után- és együttnyomás),
- - életkorának és képességeinek megfelelően a zongorázandó anyag kottahű, stílusos, dinamikailag változatos és kifejező

- előadására,
- - az együttzenélésre (négykezes, hatkezes, kétzongorás darab, zongorakíséret).

Rendelkezzék:

- - biztonságos kotta- és lapról olvasási készséggel,
- - adottságainak megfelelő zenei memóriával,
- - képességei alapján kiművelt zenei hallással.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- 2 fúgaszerkesztésű J. S. Bach-mű (invenciók, kis prelúdiumok, fughetták stb.),
- 1 teljes CLASSICus szonáta,
- 1 virtuóz etűd,
- 2 különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik XX. századi magyar mű legyen.

A teljes anyagot kotta nélkül kell előadni.

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- hangszere múltját, irodalmát és a jelentősebb külföldi és hazai előadóművészeket

(pl. Sz. Richter, Rubinstein, Fischer

- Annie, Cziffra György...),
- a kottában előforduló jelek és zenei műszavak pontos jelentését, különös tekintettel a zongorára vonatkozó speciális - utasításokra.

Legyen képes

- - technikai és zenei szempontból tudatos, önálló munkára,
- - a zongorajáték során előforduló különböző játékmódokat, játékformákat (skála, hármashangzat, futam, kettősfogás,
- tremolo, trilla, díszítés), billentésfajtákat (legato, staccato, tenuto, leggiero, portato, non legato) a zenei anyaghoz alkalmazni,
- - saját kézalkatának megfelelő ujjrendek készítésére,
- - a zongorapedálok tudatos használatára,
- - a zongoraművek formálására és kifejező előadására.

Rendelkezzék

- - olyan zenei műveltséggel, amely képessé teszi az értékes zene befogadására, - - az együttzenélés igényével.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- A zongorázandó anyag kottahű, stílusos, dinamikailag változatos és kifejező előadására,
- skálákat, gyakorlatokat minden hangnemben játszani,
- a különböző játékformákat, játékmódokat a zenei anyagnak megfelelően alkalmazni,
- a zenei karakterek és a hozzájuk kapcsolódó billentésmódok megjelenítésére,
- dinamikailag árnyalt és kifejező hangképzésre,
- a zongorapedálok tudatos és változatos használatára.

Rendelkezzék

- - megfelelő hangszeres ügyességgel, virtuozitással,
- - biztos memóriával, koncentrálóképességgel, - - megfelelő lapról olvasási készséggel.

A „B” tagozatos tanuló rendelkezzék olyan szintű zongoratudással, hogy zenei képességei alapján - adott esetben – legyen alkalmas szakirányú tanulmányok elkezdésére.

14.2.5.1.1 Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező vagy kötelezően választható tárgy	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Választható tárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Összesen	2-6	2-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

14.2.5.1.2 A képzés tantárgyai

Főtárgy: zongora (egyéni)

Kötelező tárgy: szolfézs

Kötelezően választható tárgyak: zeneelmélet, zenetörténet, zeneirodalom, improvizáció, zenekar, kórus, kamarazene

Választható tárgyak: második hangszer, népzene

Az előképzőt a növendéknek nem kötelező elvégeznie.

14.2.5.1.3 Tanítási órák rendje

Főtárgy:	A tagozat	2x3o perc
	B tagozat	2x45 perc
Kötelező tárgy:		2x45 perc
Kötelezően választható tárgy:		1x45 perc
Választható tárgy:		1x45 perc
Hangszer előkészítő:		2x30 perc
Zenekar, kórus:		2x45 perc
Második hangszer:		1x30 perc

A zongoradarabokat stílus- és kottahűen játszani.

14.2.5.1.4 Tanterv, tananyag a zongora tanításához:

Tevékenységünket az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantárgyi programja alapján folytatjuk, amely a 27/1998. (VI. 10.) MKM. rendelet 1-2.mellékleteként került kiadásra. A tantervet 100%-os mértékben felhasználjuk.

14.2.5.2 Furulya

A furulyatanítás szakirányú feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal (életkoruknak megfelelő szinten)

- a furulya lehetőségeit, saját irodalmát és a furulyán is játszható egyéb művek minél szélesebb körét;
- hangszerük történetét, akusztikai sajátosságait, a furulyairodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a furulyacsalád egyéb tagjait és a rokon hangszereket.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- - megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test-, hangszer- és kéztartást, billentést és tudatosítsa ezeket,
- - dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező furulyahangot,
- - differenciált hangindítást és hanglezárást,

- - megfelelő tempójú repetíciót,
- - laza, egyenletes ujjtechnikát,
- - pontosan összehangolt nyelv- és ujjmozgást.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- - tartott hangokat állandó és változó dinamikával, az intonáció lehetőség szerinti megtartásával,
- - hangsorokat, fokozatosan táguló hangterjedelemben, különböző figurációkkal,
- - a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat. Tegye jártassá a tanulót a furulyairodalom javát képező reneszánsz és barokk művek díszítésében.

Fordítson figyelmet

- - az előkészítő hangszerként furulyázni tanulók alapfunkcióinak gondos megalapozására,
- - a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- - a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- - a különböző alaphangú furulyák használatakor az abc-s névvel történő helyes

(nem transzponáló) olvasásra,

- - a tudatos zenei memorizálásra,
- - a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- z elsősorban barokk irodalomban gazdag hangszer más korokban keletkezett darabjainak tananyagba kerülésére, - - a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulót a hangszer karbantartására.

Követelmények az előképző évfolyam(ok) elvégzése után

Abban az esetben, ha a furulya más fúvós hangszerek előkészítő hangszere, a tanuló az előképző vagy az első évfolyam elvégzése után általában abbahagyja furulyatanulmányait.

A tanuló ebben az esetben is:

- tudjon a tanult hangterjedelemben abc-s hangnévvel biztosan kottát olvasni,
- rendelkezzék jól megalapozott légzéstechnikával, hangindítással és ujjtechnikával.

A tanulók egyéb hangszeres tanulmányaik után sokszor visszatérnek a furulyához; ezért az alábbiakról akkor sem mondhatunk le, ha csak előképző hangszerként foglalkozunk ezzel a hangszerrel:

- - legyen képes barokk (angol) fogásrendszerű hangszer használatára, - - rendelkezzék biztos hüvelykujjtechnikával.

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén (az előképző követelményein felül)

A tanuló

- legyen képes a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel, kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően megszólaltatni,
- rendelkezzék a játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges koncentrálóképességgel,
- legyen tisztában a hangszerkezelés alapvető tudnivalóival, alkalmazza tudatosan a helyes légzéstechnikát, befúvásmódot, billentést stb.,
- legyen képes a hangok biztonságos megszólaltatására a furulya CLASSICusan értelmezett hangterjedelmében f1-(f3-ig) g3-ig - in F,
- tudjon dinamikailag árnyalt, kulturált, kifejező hangot képezni,
- alkalmazza játékában a hangindítás, elválasztás és hangbefejezés különböző módjait, többek között a t, r, d hangindításokat és ezek különböző kombinációit,
- ismerje az f1-(f3) g3 hangterjedelem valamennyi hangjának fogását, a leggyakoribb segédfogásokat,

törekedjék játékában a tiszta intonációra, javítsa tudatosan hangszere intonációs hibáit,

- rendelkezzék az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges ujjtechnikával,
- tudjon önállóan hangolni,
- ismerje a hangszer karbantartásának alapvető feladatait, és végezze ezeket önállóan,
- ismerje a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanár útmutatásai alapján legyen képes a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.),
- a tanár útmutatásai alapján legyen képes az új darabok egyszerűbb dallami díszítésére,
- ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- ismerje a furulya történetét, rokon hangszereit,
- ismerje a furulya szerepét különböző zenei korszakokban.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- dúr és moll skálák 3 #, 4 b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat- és dominánsszeptim négyeshangzat-felbontásokkal, minimum az f1-g3 (in F) hangterjedelem teljes kihasználásával (esetleg a fisz3 kihagyható), - két etűd vagy egy variációsorozat,
- legalább két tétel egy nagy barokk szonátából vagy versenyműből.

További követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló

- legyen képes a hangok biztonságos megszólaltatására a furulya XX. századi elvárásainak megfelelő hangterjedelemben (e1)f1-a3(c3)-ig in F,
- alkalmazza önállóan a hangindítás és zárás különböző módjait (ízlésének és a játszott zenei anyagnak megfelelően),

ismerje az f1-a3 hangterjedelem valamennyi hangjának fogását, a leggyakoribb segédfogásokat, tisztító- és trillafogásokat, a háromvonalas hangok fogáslehetőségeit,

- legyen képes a segédfogások önálló megválasztására,
- rendelkezzék egyenletes, laza ujjtechnikával,
- legyen fogalma a furulya történetéről, fizikai sajátosságairól, irodalmáról, különböző műfajokban betöltött szerepéről,
- legyen képes önállóan megválasztani az előadandó mű stílusának, jellegének megfelelő zenei kifejezőeszközöket, és játékában alkalmazza ezeket,
- a játszott zenei anyagot kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően szólaltassa meg,
- legyen képes az új darabok egyszerűbb, de önálló dallami díszítésére,
- legyen képes megszerzett ismereteinek és hangszerkezelési szintjének megfelelő előadási darabok, kamarazenei szólamok önálló, technikailag és zeneileg igényes elsajátítására, a hibák önálló javítására,
- rendelkezzék az egyéni és társas muzsikáláshoz szükséges koncentrálóképességgel, lapról olvasási készséggel, zenei képzelőerővel.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- hangszere történetét és irodalmát,
- f1-c3-ig (in F) a fogásokat,
- a trilla-, segéd-, piano-, forte- és akkordfogásokat,
- az irodalomra legjellemzőbb tánc- és tételtípusok tempóit és karaktereit, - a hangszer avantgarde irányzatait.

Legyen képes

- - a természetes, könnyed hangszerkezelésre,
- - megfelelő légzéstechnika alkalmazására,
- - a levegő tudatos beosztására,
- - vibrato-mentes hang képzésére,

- - segédfogások önálló kikeresésére és alkalmazására, - - értelmesen tagolt, kifejező előadásra.

Rendelkezzék

- - összehangolt ujj- és nyelvtechnikával,
- - fürge szimpla-nyelvtechnikával,
- - saját adottságainak megfelelő gyakorlási módszerrel, - - megfelelő lapról olvasási készséggel.

Tudjon

- - tisztán intonálni,
- - pontos ritmusban játszani,
- - dúr és moll hangsorokat játszani 7 #, 7 b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat- és dominánsszeptim-felbontásokkal f1-a3-ig (in F).

14.2.5.2.1 Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező vagy kötelezően választható tárgy	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Választható tárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Összesen	2-6	2-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés tantárgyai:

Főtárgy: furulya (egyéni)

Kötelező tárgy: szolfézs

Kötelezően választható tárgyak: zeneelmélet, zenetörténet, zeneirodalom, improvizáció, zenekar, kórus, kamarazene

Választható tárgyak: második hangszer, népzene

Korrepetíció: a főtárgyhoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás Az elméleti és a kamarazenei tárgyak csoportos foglalkozások.

Az előképzőt a növendéknek nem kötelező elvégeznie.

14.2.5.2.2 Tanítási órák rendje

Főtárgy:	A tagozat	2x30 perc
	B tagozat	2x45 perc
Korrepetíció:	A tagozat	1. évfolyamtól 5 perc 2. évfolyamtól 1o perc 3. évfolyamtól 15 perc (a korrepetíciót az 1. a 3. évfolyamig, a főtárgy tanár látja el)
	B tagozat	1. évfolyamtól 1o perc 2. évfolyamtól 15 perc 3. évfolyamtól 2o perc
Kötelező tárgy:		2x45 perc
Kötelezően választható tárgy:		1x45 perc
Választható tárgy:		1x45 perc
Hangszer előkészítő:		2x30 perc
Zenekar, kórus:		2x45 perc
Második hangszer:		1x30 perc

Követelmények az előképző elvégzése után:

Abban az esetben, ha a furulya más fúvós hangszerek előkészítő hangszere, a növendék az előképző vagy az első évfolyam elvégzése után általában abbahagyja furulyatanulmányait.

A növendék abban az esetben is

- tudjon a tanult hangterjedelemben abc-s hangnévvel biztosan kottát olvasni,
- rendelkezzék jól megalapozott légzéstechnikával, hangindítással és ujjtechnikával.
- dúr és moll hangsorokat játszani 7#, 7b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat- és dominánsszeptim-felbontásokkal f1-a3-ig (in F).

14.2.5.2.3 Tanterv, tananyag:

Tevékenységünket az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantárgyi programja alapján folytatjuk, amely a 27/1998. (VI. 10.) MKM. rendelet 1-2. mellékleteként került kiadásra. A tantervet 100%-os mértékben felhasználjuk.

14.2.5.2.4 Tanterv, tananyag:

Tevékenységünket az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantárgyi programja alapján folytatjuk, amely a 27/1998. (VI. 10.) MKM. rendelet 1-2. mellékleteként került kiadásra. A tantervet 100%-os mértékben felhasználjuk.

14.2.6 Kötelezően választható, illetve választható tantárgyak

14.2.6.1 Elméleti tárgyak

14.2.6.1.1 Szolfézs

A szolfézstanítás célja a zenei képességek sokoldalú fejlesztése és olyan zenei gondolkozás kialakítása, amely segíti a tanulókat a zenei anyag helyes értelmezésében és megszólaltatásában. A szolfézs tantervi program e cél elérését kívánja segíteni azzal, hogy

- az általános zenei képességek fejlesztését, és
- a zenei alapismeretek elsajátítását pedagógiai folyamattá szervezi.

Külön figyelmet fordít arra, hogy e folyamat gazdagítsa a tanulót a zene megszólaltatásának és befogadásának örömével.

A szolfézstanítás szakirányú feladatai:

- a tanuló személyiségének erkölcsi és szellemi formálása; érzelemvilágának kibontakoztatása, nemzeti identitástudatának megalapozása,
- átfogó zenei műveltség kialakítása,
- a hangszertanulás segítése,
- a társművészetek iránti nyitottság megalapozása,
- a zenei készségek kiművelése, a képességek fejlesztése (mind befogadásban, mind reprodukálásban) az alábbi területeken:
- = ritmus-metrum,

- = tiszta intonáció,
- = tájékozódás a magassági viszonyokban (relációk, hangközök),
- = dallamhallás,
- = többszólamúság-harmóniaazonosítás,
- = zenei olvasás-írás,
- = zenei szerkezet (forma, frazeálás, agogika),
- = zenei memória,
- = rögtönzés,
- = zenehallgatás (szemben az előbbiekkel: a szintetizáló hallás fejlesztése),
- a zenei pályára készülő tanulók felkészítése a továbbtanulásra.

A szolfézstanítás - a hangszertanítással szerves egységben - a zene megszerettetését, a későbbi öntevékeny muzsikálás és zenehallgatás iránti igény kialakulását kívánja megalapozni.

Követelmények a program elvégzése után

Általános követelmények

Rendelkezzék a tanuló

- olyan késztetéssel, mely a választott - eddig tanult - muzsikálási formát élete szerves részévé teszi,
- mindazokkal a zenei készségekkel, jártasságokkal, ismeretekkel, melyek eszközt biztosítanak a zene stílushű megszólaltatásához,
- olyan zenei áttekintőképességgel, melynek birtokában önállóan meg tudja oldani a képesség-készség szintjének megfelelő zenei feladatokat,
- a tanulmányai során elsajátított készség- (K), jártasság- (J), ismeret-repertoárral (I).

Követelmények az alapfok elvégzése után

Hangszeres tanszakok és szolfézs főtanszak „A” tagozat:

- Ismerje a tanuló a ritmuselemeket a harminckettedektől az egész értékű kottáig (I).
- Tudjon tájékozódni ezeknél nagyobb és kisebb értékekben is.
- Ismerje fel hallás után és kottaképről az alábbi ritmusképleteket: szinkópa, éles és nyújtott ritmus, egyszerűbb átkötések (K).
- Legyen jártas ezek diminuált és augmentált formáiban is (J).
- Legyen áttekintőképessége a 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 6/8, 2/2, 3/2, 4/2-es ütemekben (K).
- Ismerje az egyszerűbb aszimmetrikus metrumokat (J-I).

- Legyen biztos tájékozottsága a relatív és abszolút rendszerben (könnyebb alterációkban is) 4 #, 4 b-ig (K).

- Ismerje a pentaton hangsort (J-I).

- Tudja a dúr és moll hangsorokat 7 #, 7 b-ig (J). Ismerje a háromféle moll hangsort (J-I), ismerje a modális hangsorokat (J-I).Tudja megállapítani a hangnemeket - hangszeres anyagához kapcsolódóan is (K).

- Legyen tájékozott a hangmagassági viszonyokban:

- ismerje fel hallás után az oktávon belüli tiszta, kis és nagy hangközöket (K),

- ismerje a bővített szekund, bővített kvart, szűkített és bővített kvint, szűkített szeptim hangközöket; tudja ezeket kottaképről is azonosítani (J).

- Ismerje a négyféle hármashangzat, a dúr és moll fordítások, valamint a dominánsszeptim-hangzat felépítését (K).

- (A szűkített és bővített hármashangzatok megfordításait csak ismeret szinten.) - Legyen képes ezeket hallás után felismerni, és kottaképről azonosítani (K).

- Ismerje a mollbeli VII. fokú szűkített szeptimhangzat felépítését (I).

- Ismerje a funkciós főakkordokat 4 #, 4 b-ig (K). Tudja ezeket kottaképről felismerni hangszeres anyagához kapcsolódóan is (J-I).

- Ismerje a funkciós vonzást (I).

- Ismerje a hangnemi kitérés és moduláció fogalmát. (J-I) - Tudjon lejegyezni:

- rövid szótagszámú, tempó giusto magyar népdalt szöveggel (K), - igen könnyű műzenei periódust, funkciót jelző basszussal (K).

- Legyen képes fentieknek megfelelő nehézségi fokú dallamot lapról olvasni (K).

- Ismerje és tudja kottaképről is azonosítani (hangszeres tanulmányaiban alkalmazni):

- a magyar népzene stílusjegyeit,

- a periódus fogalmát,

- a kis formákat,

- a triós formát,

- a szonátaformát,

- a rondót,

- a barokk és CLASSICus táncokat (J-I).

- Rendelkezzék alapvető zenetörténeti tájékozottsággal: a zenetörténeti korok, kiemelkedő zeneszerzők, műfajok ismeretével (J-I).

- Legyen képes zenehallgatás alapján felismerni barokk, CLASSICus, romantikus és XX. századi zenét.

- Ismerje a leggyakrabban előforduló zenei kifejezéseket.

Zenei anyag

Tudjon

- 20 magyar népdalt élményszerű előadásban megszólaltatni (kotta nélkül),
- 20 műzenei szemelvényt (ebből 10-et kotta nélkül) énekes, vagy hangszeres előadásban megszólaltatni a következő zenetörténeti korokból arányosan:
- = középkor,
- = reneszánsz,
- = barokk,
- = CLASSICA,
- = romantika,
- = XX. század.
- (Ezen belül dalok, táncok, kánonok és társas énekek; témák nagyobb terjedelmű művekből.)

Hangszeres tanszakok „B” tagozat

„Hosszú” tanszakok

(Kapcsolódva a felvételi vizsgák felvételi anyagának megfogalmazásához)

- Tudjon a tanuló 10 - periódus terjedelmű - barokk és CLASSICus dallamot fejből szolmizálni, szöveggel előadni.
- Tudjon 10 magyar népdalt fejből, szöveggel, élményszerűen előadni.
- Ismerje a kvintkört, tudja a hangsorokat 7 #, 7 b előjegyzésig (dúr és háromféle moll hangsor).
- Ismerje a modális hangsorokat. Tudja ezeket énekelni ábécés nevekkel 4 #, 4 b előjegyzésig.
- Tudja énekelni ábécés nevekkel a hangközöket; a hármashangzatokat és fordításaikat; a dominánsszeptim- és a mollbeli VII. fokú szűkített szeptimhangzatokat dúr és moll hangsorokban, oldással.
- Ismerje fel a fentieket együtthangzásban hallás után, és tudja lejegyezni 2 meghallgatás alapján.
- Tudja ábécés nevekkel énekelni 4 #, 4 b előjegyzésig a főhármasokat dúrban és mollban.
- Tudjon lejegyezni
- hangköz- és hangzatmenetet - mely könnyű alterációt, hangnemi kitérést tartalmazhat - 4-5 meghallgatás alapján,
- kétszólamú dallamot - mely könnyű alterációt, hangnemi kitérést, tartalmazhat - 6-8 meghallgatás alapján.
- Tudjon lapról énekelni a fentiekhez hasonló nehézségű dallamot szolmizálva, alkalmi hangzókkal és ábécés nevekkel.
- Legyen képes az egyszerű műzenei formákat hallás után felismerni.
- Ismerje a fontosabb műzenei formák felépítését: szonáta, rondó, variáció.
- Ismerje a magyar népdalok stílusköreit és stílusjegyeit.

- Rendelkezzék alapvető zeneirodalmi és zenetörténeti tájékozottsággal.
- Legyen jártas a megismert zenei stílusokban, tudjon stílushűen megszólaltatni műveket.
- Legyen képes ismereteinek, zenei készségeinek szintetizálására és önálló alkalmazására.

„Rövid" tanszakok

Azonos a 6 éves tanszakok „B" tagozatos követelményrendszerével, kivéve:

- Tudjon lejegyezni
- hangköz- és hangzatmenetet, mely könnyű alterációt, hangnemi kitérést tartalmazhat - 4-5 meghallgatás alapján,
- kétszólamú dallamot, mely könnyű alterációt tartalmazhat, - 6-8 meghallgatás alapján.
- Tudjon lapról énekelni a fentiekhez hasonló nehézségi fokú dallamot szolmizálva, alkalmi hangzókkal és ábécés nevekkel.

Szolfézs főtanszak „B" tagozat

Azonos a 6 évfolyamos „B" tagozat követelményrendszerével, kivéve:

- Tudjon lejegyezni
- hangközmenetet,
- hangzatmenetet, mely alterációt, hangnemi kitérést tartalmazhat - 4-5 meghallgatás alapján,
- kétszólamú dallamot, mely alterációt, hangnemi kitérést, modulációt tartalmazhat - 6-8 meghallgatás alapján.
- Tudjon lapról énekelni a fentiekhez hasonló nehézségi fokú dallamot szolmizálva, alkalmi hangzókkal és ábécés nevekkel.
- Ismerje fel a funkcióváltásokat.
- Ismerje fel a hangnemi kitéréseket és a modulációt.

Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A" tagozat végén

- Ismerje és tudja alkalmazni - az alapfokon tanultakon túl - a zenehallgatási anyagban, hangszeres darabjaiban és a tanult
- készségfejlesztési anyagban előforduló ritmuselemeket és -képleteket (K).
- Legyen áttekintőképessége a 9/8, 6/4-es és a zenei anyagban előforduló egyéb ütemekben (K).
- Ismerje az aszimmetrikus metrumokat (I).

- Rendelkezzék biztos tájékozódóképességgel a relatív és abszolút rendszerben (alterációkban is) 7 #, 7 b-ig (K).
- Ismerje a dallamhangok szerepét, tudja ezeket zeneileg értelmezni:
- melizma,
- főhang,
- váltóhang, - átmenőhang (J-I).
- Ornamensek (I).
- Ismerje a kvintkört. (J)
- Tudja a dúr és háromféle moll hangsorokat, a vezetőhangokat 7 #, 7 b-ig (J-I).
- Ismerje
- az egészhangú skálát,
- az akusztikus hangsort,
- a modellskálákat, - a Reihe-t (J).
- Tudja
- a dodekafónia,
- az aranymetszés fogalmát (J-I).
- Ismerje
- a hármas- és négyeshangzatok felépítését (dominánsszeptim, mollbeli VII. fokú szűkített szeptim), ismerje fel hallás után, tudja azonosítani kottaképről, és felépíteni abszolút rendszerben (K), - a cluster fogalmát.
- Rendelkezzék biztos tájékozottsággal a funkciós zenében:
- ismerje fel a funkciókat hallás után (K),
- ismerje a funkciós fő- és jellegzetes mellékhármasokat (K-J),
- ismerje az alterációk szerepét (J-I),
- ismerje fel a hangnemi kitérést és modulációt - kottakép alapján (J-I).
- Ismerje a romantika hangzásvilágának jellegzetességeit:
- alterációk,
- tercrokonság (I).
- Ismerje a tonalitás felbomlásának elvét, ismerje a bi- és a politonalitást (I).
- Ismerje a legfontosabb zenei szerkesztésmódok fogalmát.
- Tudja ezeket alkalmazni hangszeres tanulmányaiban is.
- Ismerje
- a barokk szonátaformát,
- a Scarlatti-féle szonátaformát, - a CLASSICus szonáta-rondót, - romantikus szonátát (I-J).
- Tudjon lejegyezni

- könnyű CLASSICus periódust, funkciót jelző basszussal, - könnyű romantikus dallamot, vagy szemelvényt (K).
- Tudjon lapról olvasni fentiek nehézségi fokának megfelelő dallamot.
- Rendelkezzék alapos zenetörténeti tájékozottsággal, zenetörténeti korok, kiemelkedő zeneszerzők, műfajok ismeretével (I-J).
- Ismerje fel hallás után a főbb zenetörténeti korok stílusjegyeit, jellemző műfajait, formáit. Tudja ezeket néhány társművészeti alkotással összekapcsolni.

Zenei anyag

- Tudjon a tanuló 20 magyar népdalt élményszerű előadásban megszólaltatni (10 régi, 10 új stílusút, ebből néhány parlando,
- rubato, díszített népdalt),
- Ismerjen minden zenetörténeti korszakból 5-5 jelentős művet, válogatva a következőkből:
- gregorián zene,
- reneszánsz kórusmuzsika (Palestrina, Lassus),
- a középkor hangszeres világi zenéje,
- kora barokk (Monteverdi, Pucell),
- barokk:
- = J. S. Bach (invenció, fúga, korál, szvit, oratorikus művek),
- = Händel (oratórium, concerto),
- = Corelli, Vivaldi (concerto, concerto grosso), - klasszicizmus: - = szonáta,
- = szimfónia,
- = kamarazene,
- = opera, - = versenymű, - romantika:
- = zongoramuzsika (Chopin, Liszt),
- = dal,
- = szimfonikus költemény,
- = opera,
- a századforduló zenéje:
- = impresszionizmus,
- = második bécsi iskola, - Bartók, Kodály, Sztravinszkij, - kortárs zeneszerzők.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

(A követelményrendszer kapcsolódik a felvételi vizsgák anyagához.)

- Tudjon a tanuló
- 30 népdalt stílusosan énekelni és elemezni,
- 5 műdalt - különböző zenetörténeti stíluskorszakokból - saját zongorakíséretével előadni.
- Ismerjen minden zenetörténeti korszakból 5-5 jelentős művet, tudja azokat elemezni formailag és harmóniailag; tudjon ezekből zenei idézetet előadni.
- Tudjon éneklőtársakkal kétszólamú énekgyakorlatokat, műveket előadni.
- Tudjon zongora-ének előadásban c-kulcsos műveket megszólaltatni.
- Tudjon biztosan tájékozódni az alap- és középfokon megismert ütemfajtákban, tudjon ütemezni.
- Legyen biztos tájékozottsága a relatív és abszolút rendszerben.
- Ismerje az ötfokú, a hétfokú és a modális hangsorokat, tudja ezeket az abszolút rendszerben elhelyezni és énekelni.
- Tudja a hármas- és négyes hangzatokat felépíteni és adott hangnemekben elhelyezni.
- Ismerje fel ezek fordításait, tudja megnevezni ábécés nevekkel.
- Tudjon lejegyezni
- barokk kétszólamú idézetet, - CLASSICus zenei szemelvényt, - XX. századi dallamot.
- Tudja a c-kulcsokat alkalmazni írásban is.
- Rendelkezzék a tanuló zenetörténeti áttekintőképességgel.
- Tudja a zenetörténeti, a történelmi korokat időben összekapcsolni, és társművészeti alkotásokhoz kötni.
- Legyen képes önállóan elemezni, tudja tudását kreatív módon alkalmazni hangszeres tanulmányaiban is.

14.2.6.1.2 Zeneelmélet

A program célja, hogy

- biztosítsa a zene iránt érdeklődő tanuló számára, hogy műveit, zeneértő emberré válhasson,
- érje el sajátos eszközeivel, hogy a megszerzett ismereteket önállóan is alkalmazó tanulókat neveljen,
- mutasson rá az egyes művészeti stíluskorszakokban a zene és a társművészetek kapcsolatára,
- adjon alapos elméleti felkészülést a főiskolai felvételi vizsgához,
- tegye alkalmassá a tanulót, hogy speciális felkészítéssel felvételi vizsgát tehessen a zeneművészeti szakközépiskola zeneszerzés tanszakára.

A zeneelmélet-tanítás szakirányú feladatai:

- fejlessze a zenei összefüggésekben való eligazodó-, elvonatkoztató- és rendszerező képességet,

- a tanuló szerezzen jártasságot a funkciós zene összetevőinek ismeretében (harmónia, dallam, ritmika, forma stb.),

- ismertesse meg a tanulót - zenei és általános tanulmányait, érdeklődését is figyelembe véve - az európai zenetörténet más korszakaival is,

- alakítsa ki azt a látásmódot, mellyel a zenei összefüggéseket - egy-egy tanulmányi időszaknak megfelelően - a tanuló önállóan is meg tudja közelíteni,

- ösztönözze a tanulót, hogy az elsajátított ismeretek alapján, tanulmányaiból kiinduló zenei gondolatokat fogalmazzon meg

(reproduktívból produktív tevékenység),

- segítse a tanulót a hangszeres tanulmányaiban felmerülő problémák megoldásában (dallamvezetés, forma, harmónia, hangnem stb.).

Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló ismerje

- a bécsi CLASSICus funkciós zene harmónia- és formavilágának alapvető jelenségeit,
- fel hallás után a tanult zenei formákat,
- fel hallás után és nevezze meg a tanult harmóniai fordulatokat.

A tanuló legyen képes

- az általa tanult hangszeres darabokban a tanult zenei formákat felismerni, az elméleti ismereteket az előadásban tudatosan alkalmazni,

- a tanult zenei formákat részletesen elemezni kottából, - egyszerűbb zenei anyagban ének-zongora együtt-játékra, - diktálás után a tanult harmóniai fordulatokat zongorázni.

A tanuló tudja

- diktálás után a feldolgozott harmóniai fordulatokat fokszámokkal, számozott basszussal vagy négyszólamúságban lejegyezni (szűk fekvésben),

- egyszeri hallás után a tipikus zenei formákat vázlatosan, illetve többszöri hallás után részletesen elemezni,

- az összetett autentikus kadenciát (4 #, 4 b előjegyzésig) emlékezetből, illetve példákat játszani, diktálás után zongorázni (4 #, 4 b előjegyzésig).

További követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

A tanuló ismerje meg

- a reneszánsz modális harmóniai fordulatokat (motetták alapján),
- a barokk polifon szerkesztésmódokat (Bach-invenciók és -fúgák alapján),
- a diatonikus összhangzattant, s egy-egy jellegzetes alterációt a stíluskörön belül,
- a romantikus kis formákat, elsősorban dalokon és zongoradarabokon keresztül, - a XX. század alapvető zenei irányzatait.

A tanuló legyen képes

- a különböző tanult stílusok harmóniai és formatani jelenségeiben tájékozódni,
- kottából a tanult harmóniákat, zenei formákat részletesen elemezni,
- a tanult harmóniai fordulatokat diktálás után, illetve fejből mintapéldákat zongorázni.

A tanuló tudja alkalmazni az általa tanult hangszeres darabok elemzése során - vagy új mű esetében - a zeneelmélet tárgyban szerzett ismereteit (formai, harmóniai, dallami).

14.2.6.1.3 Zenetörténet - zeneirodalom

A zenetörténet-zeneirodalom tanításának a célja, hogy

- a zene iránt érdeklődő, művelt embereket neveljen, akik zenei tanulmányaik során képessé válnak a további (egyéni) önművelésre, valamint a zene aktív (öntevékeny) művelésére,
- legyen lehetőségük zenei műveltség szerzésére azoknak is, akik nem tanultak hangszert, illetve egyéb elfoglaltságaik miatt már nem, vagy csak kisebb intenzitással képesek hangszeres tanulmányokat folytatni.

A zenetörténet-zeneirodalom tanításának szakirányú feladatai - a zene iránti fogékonyság elmélyítése, a zenei ismeretek bővítése, - hosszú távon a teljes zenetörténet átfogó megismertetése.

Az egyes zenetörténeti stíluskorszakok mestereinek, műfajainak, alkotásainak részletesebb megismertetése, elemzése, széles körű kitekintéssel az adott kor főbb tendenciáira, stílusjegyeire, társművészeteire, mestereire, alkotásaira.

Neveljen az értékes zene szeretetére: ösztönözze a tanulókat

- rendszeres hangverseny- és operalátogatásra,
- a rádió és a televízió zenei műsorainak meghallgatására,
- a zenei élet eseményei iránti érdeklődésre,
- értékes hangfelvételek és videofelvételek gyűjtésére és meghallgatására, - aktív társas muzsikálásra.

Alakítson ki szilárd értékrendet a tanulóban, melynek segítségével a későbbiekben a zene bármely műfajában és korszakában biztosan tájékozódni tud.

Tegye nyitottá és érdeklődővé a tanulót minden újdonság iránt, a kortárs zenében (és társművészetekben).

Fejlessze a tanulók esztétikai érzékét és érzelmi fogékonyságát.

Követelmények a program elvégzése után:

A tanulók mutassanak kellő tájékozottságot a tanult zenetörténeti stíluskorszakban. Ismerjék fel az órákon bemutatott, meghallgatott zenei példák, elemzett művek jellegzetes tematikus részleteit.

Tudják definiálni és konkrét példákkal megvilágítani az adott stíluskorszakokhoz, műfajokhoz, művekhez, formaegységekhez szorosan kapcsolódó szakkifejezéseket. Tudjanak eligazodni a megismert korszakok szerteágazó zenei sajátosságaiban, a társművészetek idevonatkozó legfőbb stiláris jelenségeiben.

Az egyes évfolyamokban elérendő minimális követelményeket a helyi tantervben rögzítse a szaktanár az adott tanévben feldolgozandó anyag célirányainak, szerkezetének, a csoport összetételének, teljesítőképességének figyelembevételével.

5.1.4.Improvizáció

Az improvizálás és a komponálás a zenealkotás kétféle lehetősége.

Az improvizáció spontán szerkesztés, gyors reagálás egy zenei problémára, amelynek az azonnaliság ad különös izgalmat; a kompozíció hosszabb ideig tartó szerkesztés eredménye, melyben a gondolat finomítására, csiszolására nyílik lehetőség.

A kétféle tevékenység folyamatos és egyidejű jelenléte segíti a kreatív, problémamegoldó gondolkodás kialakítását, felkelti és fokozza a figyelmet, döntésre késztet és kialakítja a gyors reagáló készséget.

Az improvizáció tantárgy szakirányú feladatai:

- az improvizációs készség kialakításának és fejlesztésének módszeres megvalósítása, kiegészítve kompozíciós feladatokkal, esetleg vizuális - és egyéb - analógiákkal, különös tekintettel az interdiszciplináris kapcsolatokra,
- az improvizációnak a zeneművek interpretációs feladataival párhuzamosan és azokkal összhangban – kölcsönhatás formájában - szerepet kell kapnia a képzés teljes folyamatában,
- a zenei nyelv spontán, önálló elsajátításának és alkalmazásának segítése,
- a zenei hallás és ritmusérzék fejlesztése,
- bizonyos általános képességek (memória, önkontroll, döntési készség, szuggesztivitás) fejlesztése,
- a zenei szerkesztés (összhangzattan, ellenponttan, formatan stb. elemeinek) zeneművekben való felismerése és kreatív alkalmazása,
- tájékozódás a különböző zenei stílusokban, az egyes stílusok mélyebb ismerete és a stílusokban való önálló rögtönzőkészség megszerzése,
- az interpretációs készség fejlesztése,
- a zenei fantázia és a zenei érzékenység fejlesztése,
- a zenei kreativitás és általában a kreatív gondolkodás kialakítása és fejlesztése.

Követelmények a program elvégzése után

Az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló

- ismerje a zene alapelemeit és ezek tulajdonságait,
- ismerje a legfontosabb zenei szerkesztési módokat,
- sajátítsa el a különböző képzési szintek zenei ismeretanyagát, amelyet a szolfézs és a hangszeres tárgyakkal szinkronban tanul,
- ismerje mindazokat a hangszertechnikai problémákat, amelyek nélkülözhetetlenek a meggyőző és hiteles zenei megnyilatkozáshoz,
- ismerje az egyes zenei stílusok lényegét, a jazz- és a népzene sajátos nyelvezetének alapjait,
- legyen képes a közös improvizációkban egymásra figyelve, kreatív módon részt venni,
- ismerje a régi és a mai kottaírás különböző lehetőségeit,
- az ismeretek birtokában - a hétköznapi beszédhez hasonlóan - tudjon önállóan zenei gondolatokat megfogalmazni, törekedve az érzékeny, kifejező zenei megszólaltatásra, - legyen képes felfedezni zenei tanulmányain keresztül a világban lévő összefüggéseket és törvényszerűségeket, gazdagítva ezáltal saját személyiségét.

A „B” tagozatos tanulók számára ezen túlmenően követelmény az évenkénti tananyag - minőségben és mennyiségben egyaránt - maximális szintű elvégzése.

A továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló az alapfok követelményeire építve legyen képes életkorának megfelelő szintű, sajátos zenei megnyilatkozásra és igényes interpretálásra.

A „B” tagozatos tanulók számára követelmény az „A” tagozatos anyag - minőségben és mennyiségben egyaránt – maximális szintű elvégzése.

14.2.7 Vizsgakövetelmények

Félévi, évvégi vizsga:

A számonkérés formája: gyakorlati vizsgabizottság előtt ad adott félév, egész tanév tananyagának megfelelően, az előre kiválasztott vizsgadarabokból.

Magasabb évfolyamba lépés feltételei:

- A tanórák legalább 70 %-ának látogatása
- Az évfolyamra előírt tananyag elsajátítása
- A félévi és év végi vizsga letétele /vizsgaelőadás/.
- A követelményeken megfogalmazott tananyag legalább elégséges szintű ismerete

Osztályozó vizsga:

Az a tanuló, aki a tanítási év közben a tananyagot hamarabb teljesítette, az egyes évfolyamokat átugorni kívánja, így eggyel vagy több évfolyammal magasabban szeretné folytatni tanulmányait, az adott tanév(ek) vizsga anyagából osztályozó vizsgát köteles tenni.

Szintén osztályozó vizsgát köteles tenni az a tanuló, akinek hiányzása meghaladja a törvényben foglaltakat, illetve akit felmentettek a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól.

A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze. A bizottság 3 főből áll (igazgató vagy ig. helyettes és két tanár). Az osztályozó vizsga követelményei megegyeznek az adott évfolyam(ok) tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményeivel, amely a pedagógiai program és helyi tanterv részét képezi.

Javító vizsga:

Annak a tanulónak, aki a tanítási év végén főtárgyból és kötelező tárgyból elégtelen osztályzatot kapott, lehetősége van javítóvizsga letételére az adott tanév tananyagából.

A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze. A bizottság 3 főből áll (igazgató vagy ig. helyettes és két tanár). A javító vizsga követelményei megegyeznek az adott évfolyam tantárgyankénti követelményeivel, amely a pedagógiai program és helyi tanterv részét képezi.

Művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei

a) A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett. Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett,

b) A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait - valamennyi vizsgatantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és tudása.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá, amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

A választható tantárgyak közül vizsgatantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint amely esetében a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett. Hangszer, illetve magánének („A” tagozat) főtanszakos tanulók szolfézs vagy zenetörténet - zeneirodalom vagy zeneelmélet vizsgatantárgyak közül választhatnak.

c) A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet, (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen - egyéni versenyzőként - a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet eléri.

Ha a tanuló már rendelkezik a zeneművészeti ág valamelyik tanszakán szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet tantárgyakból megszerzett művészeti alapvizsga és záróvizsgabizonyítvánnyal, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

d) Előrehozott vizsga

Az alapfokú művészetoktatási intézmény tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető.

Előrehozott művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt, egyes vizsgatárgyból, első alkalommal tett művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga. Szolfézs tantárgyból előrehozott alapvizsga szervezhető.

e) A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán vizsgatantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

Amennyiben az intézmény előrehozott művészeti alapvizsgát vagy záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét a tanuló kérésére a művészeti alapvizsgán és záróvizsgán figyelembe kell venni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsgatantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsgatantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a vizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

14.2.7.1 A művészeti alapvizsga részei

Az alapvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. Az alapvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, illetve szóbeli vizsga között. A „B” tagozatos valamint az elmélet főtanszakos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező.

Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama

Hangszer főtanszak („A” tagozat):

- Szolfézs vagy
- Zenetörténet-zeneirodalom vagy
- Zeneelmélet

Szolfézs főtanszak („A” és „B” tagozat):

- Szolfézs

Zenetörténet-zeneirodalom főtanszak:

- Szolfézs
- Zenetörténet-zeneirodalom Zeneelmélet főtanszak:
- Szolfézs
- Zeneelmélet

Az írásbeli vizsga időtartama valamennyi tantárgyból 45 perc.

A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama

Hangszer főtanszak („A” tagozat):

- Szolfézs vagy
- Zenetörténet-zeneirodalom vagy
- Zeneelmélet

Szolfézs főtanszak („A” és „B” tagozat):

- Szolfézs

Zenetörténet-zeneirodalom főtanszak:

- Szolfézs
- Zenetörténet-zeneirodalom

Zeneelmélet főtanszak:

- Szolfézs
- Zeneelmélet

A szóbeli vizsga időtartama valamennyi tantárgyból 10-20 perc.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Hangszer főtanszak („A” és „B” tagozat):

- Főtárgy

A gyakorlati vizsga időtartama 15-25 perc.

Hangszer, elmélet és magánének tanszak („B” tagozat):

- zongora (az adott tanszakok óratervében jelölteknek megfelelően) A gyakorlati vizsga időtartama 10-15 perc.

14.2.7.2 A művészeti záróvizsga részei

A záróvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll. A záróvizsgán a kötelezően választható elméleti tantárgyakból a hangszer és magánének „A” tagozatos főtanszakos tanulók szóbeli vizsgát tesznek. A. „B” tagozatos és elmélet főtanszakos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező. Gyakorlati vizsgát valamennyi tanulónak kell tennie.

Az írásbeli vizsga tantárgya és időtartama

Hangszer, kamarazene főtanszak („B” tagozat):

- Szolfézs

Szolfézs főtanszak („A” és „B” tagozat):

- Szolfézs

Zenetörténet-zeneirodalom főtanszak:

- Szolfézs
- Zenetörténet-zeneirodalom

Zeneelmélet főtanszak:

- Szolfézs
- Zeneelmélet

Az írásbeli vizsga időtartama valamennyi tantárgyból 45 perc.

A szóbeli vizsga tantárgya és időtartama

Hangszer, kamarazene főtanszak („A” tagozat):

- Szolfézs vagy
- Zenetörténet-zeneirodalom vagy
- Zeneelmélet

Hangszer, kamarazene főtanszak („B” tagozat):

- Szolfézs

Szolfézs főtanszak („A” és „B” tagozat)

- Szolfézs

Zenetörténet - zeneirodalom főtanszak:

- Szolfézs

- Zenetörténet - zeneirodalom Zeneelmélet főtanszak:
- Szolfézs
- Zeneelmélet

A szóbeli vizsga időtartama valamennyi tantárgyból 15-25 perc.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama Hangszer főtanszak („A” és „B” tagozat):

- Főtárgy
- Zongora (az adott tanszakok óratervében jelölteknek megfelelően) Szolfézs, zeneirodalom-zenetörténet és zeneelmélet főtanszak:
- Zongora
- elmélet: minimum 1x45 perc

A gyakorlati vizsga időtartama főtárgyból 20-30 perc, zongora kötelező tantárgyból 10-20 perc.

Kamarazene főtanszak:

- Kötelező hangszer (az alapfokú évfolyamokon főtárgyként tanult hangszer) A gyakorlati vizsga időtartama 10-15 perc.

14.2.7.3 A művészeti alapvizsga tartalma

Az írásbeli vizsga tartalma

SZOLFÉZS

„A” tagozat

Hangszer, magánének, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet főtanszakok A vizsgán az iskola választhat a) és b) feladat közül.

Diktálás, elemzés

a) feladat

- Egy magyar népdal lejegyzése és elemzése

A népdal négysoros, legfeljebb 8-10 szótagszámú, tempó giusto, izometrikus (2/4 vagy 4/4) lehet, szinkópát, nyújtott és éles ritmust tartalmazhat. Előre meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, metrumot és kezdőhangot. Az elemzés szempontjai:forma, stílus, hangsor/hangkészlet, zárások, esetleg ritmikai jellemzők. A népdal tizenkétszer hangozhat el.

- Periódus terjedelmű, funkciós basszusú műzenei idézet felső szólamának lejegyzése és elemzése. Az idézet 2/4, 3/4 vagy 4/4-es lüktetésű, nem moduláló, lehetőleg a-a V felépítésű, nehezebb hangközlépéseket nem tartalmazó, de akkordfelbontást, illetve könnyebb alterációt lehetőleg tartalmazó szemelvény. Előre szükséges megadni a kulcsot, az előjegyzést, a

metrumot és a kezdőhangot. Az elemzés szempontjai: a funkciók bejelölése, formai felépítés, a zenei elemek megjelölése (hármashangzat-felbontás, szekvencia, késleltetés stb.). Az idézet zongorán két szólamban tizenkétszer hangozhat el.

b) feladat

- Egy magyar népdal első két sorának lejegyzése és kiegészítése

A népdal négysoros, legfeljebb 8-10 szótagszámú, tempó giusto, izometrikus (2/4 vagy 4/4) legyen, szinkópát, nyújtott és éles ritmust tartalmazhat. Előre meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, metrumot és kezdőhangot. A befejezéshez meg kell adni a szöveget. A népdal tizenkétszer hangozhat el.

- Periódus terjedelmű, funkciós basszusú műzenei idézet előtagjának lejegyzése és befejezése két szólamban, vagy felső szólamának lejegyzése

Az idézet 2/4, 3/4 vagy 4/4-es lüktetésű, nem moduláló, lehetőleg a-a V felépítésű, nehezebb hangközlépéseket nem, de akkordfelbontást, illetve könnyebb alterációt lehetőleg tartalmazó szemelvény. Előre szükséges megadni a kulcsokat, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangokat. Az idézet zongorán tizenkétszer hangozhat el.

Szolfézs főtanszak

- Egy magyar népdal lejegyzése szöveggel együtt, és elemzése

A népdal négysoros, 8-10 szótagszámú, tempó giusto, izometrikus, szinkópát, nyújtott és éles ritmust, valamint színező hangokat tartalmazhat. Előre meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, metrumot és kezdőhangot. Az elemzés szempontjai: forma, stílus, hangsor/hangkészlet, zárások, esetleg ritmikai jellemzők. A népdal nyolcszor hangozhat el.

- Periódus terjedelmű műzenei idézet lejegyzése funkciós basszussal

Metruma 2/4, 3/4, 4/4 vagy 6/8 lehet. Ritmusértékek előfordulhatnak az egész hangtól a tizenhatodig. Lehet benne szinkópa, éles és nyújtott ritmus, triola, valamint átkötések. Az idézetben előfordulhatnak nehezebb hangközlépések, alterált hangok, és hangnemi kitérés, esetleg moduláció is. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangokat. Az idézet zongorán nyolcszor hangozhat el.

„B” tagozat

Hangszer, magánének, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet főtanszakok

- Hangközmenet lejegyzése

10 hangközből álló hangközmenet lejegyzése tonális keretben (oktávon belüli tiszta, kis és nagy hangközök, bővített kvart és szűkített kvint). Diktálás előtt meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, és a kezdő hangközt, elnevezéssel együtt. A hangközlánc zongorán hatszor hangozhat el.

- Hangzatlejegyzés

10 akkordból álló akkordsor lejegyzése tonális keretben, vagy 10 akkord felismerése és lejegyzése adott hangra, oldással együtt (valamennyi hármashangzat és fordításaik, valamint

domináns szeptim). Diktálás előtt meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést és a kezdő harmóniát, elnevezéssel együtt, illetve adott hangra felépítésnél az adott hango(ka)t.

A harmóniasor zongorán hatszor hangozhat el.

- Egy négysoros, közepesen nehéz magyar népdal lejegyzése szöveggel együtt, és elemzése Előre meg kell adni a violinkulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot. Az elemzés szempontjai: forma, stílus, hangsor/hangkészlet, zárások, esetleg ritmikai jellemzők. A népdal nyolcszor hangozhat el.

- Periódus terjedelmű műzenei idézet lejegyzése funkciós basszussal

Metruma 2/4, 3/4, 4/4 vagy 6/8 legyen. A ritmusértékek előfordulhatnak az egész hangtól a tizenhatodig. Az idézet tartalmazhat változatos ritmikai, dallami fordulatokat, átkötéseket. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangokat. Az idézet zongorán nyolcszor hangozhat el.

Szolfézs főtanszak

- Hangközmenet lejegyzése

10 hangközből álló hangközmenet lejegyzése tonális keretben, hangnemi kitérésekkel. Diktálás előtt meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést, és a kezdő hangközt, elnevezéssel együtt. A hangközlánc zongorán hatszor hangozhat el.

- Hangzatlejegyzés

10 akkordból álló akkordsor lejegyzése tonális keretben, vagy 10 akkord felismerése és lejegyzése adott hangra, oldással együtt (valamennyi hármashangzat és fordításaik, valamint domináns szeptim). Diktálás előtt meg kell adni a violinkulcsot, előjegyzést és a kezdő harmóniát, elnevezéssel együtt, illetve adott hangra felépítésnél az adott hango(ka)t.

A harmóniasor zongorán hatszor hangozhat el.

- Egy négysoros, közepesen nehéz magyar népdal lejegyzése szöveggel együtt, és elemzése Előre meg kell adni a violinkulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot. Az elemzés szempontjai: forma, stílus, hangsor/hangkészlet, zárások, esetleg ritmikai jellemzők. A népdal nyolcszor hangozhat el.
- Periódus terjedelmű műzenei idézet lejegyzése funkciós basszussal

Metruma 2/4, 3/4, 4/4 vagy 6/8 legyen. A ritmusértékek előfordulhatnak az egész hangtól a tizenhatodig. Az idézet tartalmazhat változatos ritmikai, dallami fordulatokat, átkötéseket. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangokat. Az idézet zongorán nyolcszor hangozhat el.

ZENETÖRTÉNET-ZENEIRODALOM

„A” tagozat

Hangszer, magánének, főtanszak

- A zenei korszakok felsorolása időrendben. A barokk korszak ideje, rövid általános jellemzése és zenei jellegzetességei.
- A barokk zeneszerzők felsorolása, a korszak vokális és hangszeres műfajai. Néhány hangszeres műfaj bemutatása részletesebben (pl. concerto, concerto grosso, szvit [táncok, táncpárok], fúga). Domenico Scarlatti és a barokk szonáta

jellemzése. Két - a tanuló által ismert, meghallgatott - mű bemutatása (pl. Händel: Vízizene, Vivaldi: Négy évszak, Bach: A fúga művészete vagy a Wohltemperiertes Klavier kötetei). Egy vokális műfaj jellemzése (pl. Bach kantátái, a kantáták tételei).

- A bécsi klasszicizmus időszakának 3 jelentős és több kevésbé ismert, de fontos zeneszerzőjének felsorolása. A CLASSICus zene általános jellemzése. A bécsi CLASSICa korszakának jellemzése a barokkal összehasonlítva. A bécsi CLASSICa

műfajai és jellemző formái, a szonátaforma részei. Joseph Haydn életéről röviden, fontosabb művei; a szimfónia tételei; Haydn szimfóniáinak három korszaka egy-egy példán keresztül; a vonósnégyes hangszerei. W. A. Mozart műveinek jellemző műfajai egy-egy példával; két különböző műfajú művének részletes bemutatása.

ZENEELMÉLET

„A” tagozat

Hangszer és magánének főtanszak

- Négyszólamú példa számozott basszusának lejegyzése 4#, 4b előjegyzésig.
- Számozott basszus kidolgozása négy szólamban, szűk fekvésben.
- Formatani elemzés kottakép után.

Zeneelmélet főtanszak

- Négyszólamú példa számozott basszusának lejegyzése 5#; 5b előjegyzésig.
- Számozott basszus kidolgozása négy szólamban, szűk fekvésben.
- Formatani elemzés kottakép után.

A szóbeli vizsga tartalma

SZOLFÉZS

„A” tagozat

Hangszer, magánének főtanszak

- A „hozott anyag”: a vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül 10 népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni 5 műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/ barokktól a XX. századig)

éneklőtársakkal, ill. hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező), abból kettőt kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit.

- A tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság egyszerű zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai, és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

„B" tagozat

Hangszer, magánének főtanszak

- Egyszólamú dallam lapról éneklése rövid átnézés után, szolmizálva vagy hangnévvel; az idézet metruma 2/4, 3/4, 4/4

vagy 6/8 lehet; ritmusértékek előfordulhatnak az egész hangtól a tizenhatodig, tartalmazhat változatos ritmikai, dallami fordulatokat, átkötéseket; alterált hangokat és hangnemi kitérést, modulációt is.

- A „hozott anyag": a vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül 10 népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni 4 műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/barokktól a XX. századig)

éneklőtársakkal, ill. hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező), ebből kettőt kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit.

- A tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

ZENETÖRTÉNET-ZENEIRODALOM

„A" tagozat

Hangszer, magánének főtanszak

- Teszt, ami 15-20 általános zenei-zenetörténeti ismeretekkel kapcsolatos feladatot tartalmaz.
- A tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

ZENEELMÉLET

„A" tagozat

Hangszer és magánének főtanszak

- Kadenciák és mintapéldák zongorázása a fő hármashangzatokkal és fordításaikkal.
- Zongorázás diktálás után fő hármashangzatokkal és fordításaikkal.

- Számozott basszus zongorázása négy szólamban, szűk fekvésben.
- Formatani elemzés kottakép után.

Zeneelmélet főtanszak

- Nápolyi szextes mintapéldák zongorázása mollba, dúrban.
- V7 akkord és fordításai; mintapéldák zongorázása.
- A fentiek zongorázása diktálás után.
- Zongorázás számozott basszusról.

Formatani elemzés kottakép után.

A gyakorlati vizsga tartalma

Gyakorlati vizsgát főtárgyból, elméleti tanszakok esetén zongora kötelező tárgyból, illetve kamarazene főtanszakon a tanult hangszerből kell tenni.

FURULYA

„A" tagozat

- Egy etűd vagy technikai jellegű mű szoprán- vagy altfurulyán (Kállay G.:

Hangnemgyakorló, Paubon: Etűdök, Baroque

Solo Book-ból könnyebb darabok, Giesbert: Furulyaiskola 2. rész nehézségi szintjén). - Egy előadási darab két különböző karakterű tétele, az egyik tétel választható kamaraműből is (Anon: Greensleeves to a

Ground, Marcello: d-moll szonáta, Loeillet de Gant: Szonáták op. 1 és op. 3, Vivaldi: Fdúr szonáta RV 52, d-moll RV 36,

Telemann: F-dúr szonáta, kamaraművek: Boismortier: Leichte Duos, 6 Suite, Loeillet: 6 szonáta 2 furulyára, Naudot:

Triószonáta, Czidra: Régi magyar táncok nehézségi szintjén).

Az előadási darabot a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B" tagozat

- Egy etűd vagy szólómű (Kállay G.: Hangnemgyakorló, V. Eyck: Variációk, Braun: etűdök/Baroque Solo Book,

Winterfeld: 12 etűd altfurulyára nehézségi szintjén).

- Egy előadási darab két különböző karakterű tétele, az egyik tétel választható kamaraműből is (Telemann: C-dúr szonáta,

Veracini: a-moll szonáta, Lavigne: Rondeau és Tambourin I-II. tétel, Fesch: F-dúr szonáta op. 6. no. 2; Telemann: 6 duett,

Telemann: Kánonszonáták, Loeillet de Gant: Szonáta 2 altfurulyára nehézségi szintjén).

Az etűd és kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

ZONGORA

„A” tagozat

A 4 stílusból választható 3 különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű. - Barokk mű, lehet tánc, vagy többszólamú szerkesztést bemutató darab (Bach: 18 kis prelúdium 13, 15, 18, Händel:

Válogatott darabok, Telemann: Kezdők zongoramuzsikája nehézségi szintjén).

- CLASSICus szonatina vagy szonáta-tétel, könnyebb variáció (Könnyű szonatinák, 15 könnyű szonáta, Szonatina album,

Clementi: C Op. 36 Nr. 3., Haydn: D Hob. XVI/4, Beethoven: 6 könnyű variáció egy svájci népdalra, Csurka: Szonatinagyűjtemény I-II. kötet nehézségi szintjén).

- Romantikus mű (Schumann: Emlékezés, Színházi utóhangok, Csajkovszkij: Édes álmodozás, Pacsirtadal, Schubert:

Táncok, Keringők nehézségi szintjén).

- XX. századi mű (Bartók Béla: Mikrokozmosz III/84 Mulatság, 90 Oroszos 91-92,

Kromatikus invenció IV/97 Nottumo,

Kodály: Gyermektáncok 5-10 nehézségi szintjén).

A három mű közül lehetőség szerint egy éneklő, egy pedig virtuóz jellegű legyen.

A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

Négy különböző stílusú darab:

- Barokk mű, többszólamú szerkesztésben írt darab, vagy szvit-tétel (J. S. Bach: 18 kis prelúdium 9, 16, 17, Kétszólamú invenciók C, a, F nehézségi szintjén).

- CLASSICus szonatina vagy szonáta-tétel, variáció (15 könnyű szonáta, Haydn: Szonáták A Hob. XVI/12, E Hob. XVI/13,

D Hob. XVI/14, Mozart: 6 bécsi szonatina, Beethoven: Szonatinák, Grazuoli: G-dúr Szonáta nehézségi szintjén).

- Romantikus mű (Schumann: Fantáziatánc, Chopin: Keringők a, h, nehézségi szintjén).
- XX. századi mű (Bartók: Mikrokozmosz IV/100 népdalféle, 109 Bali szigetén,

Mikrokozmosz: V/128, Dobbantós tánc, Kurtág: Játékok nehézségi szintjén).

A vizsgaműsorban legyen egy éneklő és egy virtuóz jellegű darab. A vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

6.6.4. A művészeti záróvizsga tartalma

Az írásbeli vizsga tartalma

SZOLFÉZS

„A” tagozat

Zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet főtanszakok

Diktálás, elemzés

- Egyszólamú barokk vagy romantikus dallam lejegyzése és elemzése. Az idézet átlagos zenei mondat/periódus hosszúságú, egyszerűbb hangnemi kitérést tartalmazhat. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot. Az elemzés szempontjai: formai felépítés, zenei értelmezés (felütések, kötések, előadásmódra vonatkozó jelek bejelölése), zenei elemek megjelölése (hangzatfelbontás, késleltetés, szekvencia). Az idézet zongorán két szólamban nyolcszor hangozhat el.

- Egyszólamú barokk vagy romantikus dallam felének lejegyzése és befejezése. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot. Az idézet átlagos zenei mondat/periódus hosszúságú, amely zongorán hatszor hangozhat el.

Szolfézs főtanszak

- Egyszólamú barokk vagy romantikus dallam lejegyzése. A dallamban legyenek változatos dallami és ritmikai fordulatok. Hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot. Az idézet zongorán nyolcszor hangozhat el.

- Periódus terjedelmű kétszólamú bécsi CLASSICus idézet lejegyzése. Az idézet tartalmazzon változatos dallami és ritmikai fordulatokat. Hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangokat. Az idézet zongorán nyolcszor hangozhat el.

„B” tagozat

Hangszer, kamarazene főtanszak

- Egyszólamú barokk vagy romantikus dallam lejegyzése. A dallamban legyenek változatos dallami és ritmikai fordulatok.

Hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot. Az idézet zongorán nyolcszor hangozhat el.

- Periódus terjedelmű kétszólamú bécsi CLASSICus idézet lejegyzése. Az idézet tartalmazzon változatos dallami és ritmikai fordulatokat. Hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangokat. Az idézet zongorán nyolcszor hangozhat el.

Szolfézs főtanszak

- Kétszólamú barokk idézet lejegyzése. Az idézet tartalmazzon változatos dallami és ritmikai fordulatokat. Hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne. Előre meg kell adni a kulcsokat, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangokat. Az idézet zongorán nyolcszor hangozhat el.

- Egyszólamú XX. századi dallam lejegyzése. Az idézet tartalmazhat változatos dallami és ritmikai fordulatokat. Előre meg kell adni a kulcsot, az előjegyzést, a metrumot és a kezdőhangot. Az idézet zongorán nyolcszor hangozhat el.

A szóbeli vizsga tartalma

SZOLFÉZS

„A” tagozat

Hangszer, főtanszak

- Periódus terjedelmű dallam lapról éneklése rövid átnézés után, szolmizálva vagy hangnévvel; az idézet tartalmazzon változatos ritmikai és dallami fordulatokat, hangnemi kitérést, esetleg modulációt.
- A „hozott anyag”: a vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül 15 népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni 5 műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/barokktól a XX. századig) éneklőtársakkal, ill. hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező), ebből hármat kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

Szolfézs főtanszak

- Periódus terjedelmű dallam lapról éneklése rövid átnézés után, szolmizálva vagy hangnévvel; az idézet tartalmazzon változatos ritmikai és dallami és fordulatokat, hangnemi kitérést, esetleg modulációt.
- A „hozott anyag”: 15 népdal éneklése emlékezetből, és azok elemzése forma, stílus, hangsor/hangkészlet, zárások, esetleg ritmikai jellemzők alapján; 10 műzenei szemelvény (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/barokktól a XX. századig), ezek közül három kotta nélkül, saját kísérettel előadva. A vizsgázó ismerje ezek hangsorát, hangnemét, az előforduló előadási jeleket, utasításokat, tudja meghatározni az előadott szemelvények műfaját, stílusát és formáját.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

SZOLFÉZS

„B” tagozat

Hangszer, kamarazene főtanszak

- Periódusnyi dallam lapról éneklése - rövid átnézés után - szolmizálva vagy hangnévvel; a dallamban legyenek változatos dallami és ritmikai fordulatok, hangnemi kitérés vagy moduláció előfordulhat benne.
- A „hozott anyag”: a vizsgázó tudjon énekelni kotta nélkül 15 népdalt, és ismerje azok legfontosabb jellemzőit; tudjon énekelni 6 műzenei szemelvényt (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/barokktól a XX. századig) éneklőtársakkal, ill. hangszerkísérettel (saját kíséret nem kötelező), ebből hármat kotta nélkül, és ismerje az énekelt darabok legfontosabb jellemzőit.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

Szolfézs főtanszak

- Periódusnyi dallam lapról éneklése – rövid átnézés után – szolmizálva vagy hangnévvel; az idézet tartalmazzon változatos ritmikai és dallami fordulatokat, lehet benne hangnemi kitérés és moduláció is; C-kulcs előfordulhat.
- A „hozott” anyag: 15 népdal éneklése emlékezetből, és azok elemzése (forma, stílus, hangsor/hangkészlet, zárások, esetleg ritmikai jellemzők alapján); 10 műzenei szemelvény (társasének, hangszerkíséretes darabok a reneszánsztól/barokktól a XX. századig) – ezek közül három kotta nélkül – saját kísérettel előadva. A vizsgázó ismerje ezek hangsorát, hangnemét, az előforduló előadási jeleket, utasításokat, tudja meghatározni az előadott szemelvények műfaját, stílusát és formáját.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

ZENETÖRTÉNET-ZENEIRODALOM

„A” tagozat

Hangszer, kamarazene és zenetörténet-zeneirodalom főtanszak

- Teszt, ami 10-15 egyszerű, általános zenei-zenetörténeti ismeretekkel kapcsolatos kérdést tartalmaz.
- A tanuló által a gyakorlati vizsgán játszott darabokkal kapcsolatban a vizsgabizottság zenetörténeti, stílusjegyekre vonatkozó, műfaji, formai és egyéb általános zenei kérdéseket tesz fel.

Kottáról a tanulónak kell gondoskodnia.

ZENEELMÉLET

„A” tagozat

Hangszer, kamarazene főtanszak

Mintapéldák zongorázása 5#, 5b-ig amelyekben szerepel

- váltódomináns,
- késleltetések,
- mollbéli akkordok dúrban,
- bőszextes hangzatok,
- könnyebb modulációk,
- formatani elemzés a négy év anyagából.

A gyakorlati vizsga tartalma

Gyakorlati vizsgát főtárgyból, elméleti tanszakok esetén zongora kötelező tárgyból, illetve a tanult hangszerből kell tenni.

FURULYA

„A” tagozat

- Egy technikai jellegű mű vagy szólódarab (Paubon: Études Melodiques 1., 7., Brüggen: Etűdök, Linde: Neuzeitliche

Übungsstücke, Winterfeld: Technische Studien, Telemann: Fantáziák, Eyck: Dér Fluyten Lust-hof I-III. nehézségi szintjén).

- Egy teljes szonáta vagy concerto (kettősverseny) és egy korabarokk, vagy XX. századi mű, vagy tétel (Telemann: f-moll

szonáta, d-moll szonáta, Telemann: Metodikus szonáták 1-6., Vivaldi: G-dúr concerto, Dornel: Sonate op. 3 no.7, 3 altfurulyára nehézségi szintjén).

A vizsgaanyagot a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy etűd vagy szólódarab (Brüggen: 1., Quantz: Solos 1-5./Baroque Solo Book, Eyck, J.

van: Der Fluyten Lust-hof I-III.,

G. Ph. Telemann: Fantázia 2, c-moll nehézségi szintjén).

- Egy teljes szonáta vagy concerto és 1 korabarokk vagy XX. századi mű vagy tétel, amelyből 1 lehet kamaramű (Krähmer, E: Variációk op. 18, Händel: g-moll szonáta (V.), Castrucci, P.: Szonáták op. 1/5, op. 1/6, Vivaldi: a-moll piccoloverseny RV445 nehézségi szintjén).

A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

ZONGORA

„A” tagozat

- A négy stílusból választható három különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű. Barokk mű, több szólamú szerkesztésű darab, vagy szvit-tétel, vagy könnyebb barokk variáció (nehézségi szint: Händel: Könnyű zongora darabok Schaconne, Scarlatti: Szonáta C K.513 h K. 377, Bach: Francia szvit G tánctételek).

- CLASSICus szonáta-tétel (Beethoven: Szonáta G Op. 49 no 2 I tétel, Beethoven: Szonáta G. Op. 79.; rondók, variációk, bagatellek Beethoven: Bagatelle C Op. 33 nehézségi szintjén).

- Romantikus mű (Schumann: Kinderszenen, Mendelssohn: Dalok szöveg nélkül 14., 19, Chopin: Mazurka g Op. 67 no. 2 nehézségi szintjén).

- XX. századi mű (Bartók: Mikrokozmosz IV/102 Felhangok, V/130 Falusi tréfa nehézségi szintjén).

A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

Három különböző stílusú darab, amiből lehet egy kamaramű.

- Egy barokk mű: többszólamú szerkesztésben írt darab, vagy szvit-tétel (J. S. Bach: h-moll háromszólamú invenció, Francia szvit, Esz Allemande, Courande, Sarabande. Scarlatti: Adúr szonáta K.453. nehézségi szintjén).
- Egy CLASSICus szonáta-tétel (Haydn: Szonáta D Hob. XVI/19, Mozart: C-dúr szonáta KV. 309 nehézségi szintjén).
- Romantikus mű (Liszt-Zempléni: Etüd 2 a, Liszt: Consolation Desz nehézségi szintjén).
- XX. századi mű (Bartók: Szonatina, Mikrokozmosz VI/Hat tánc bolgár ritmusban, Debussy: Arabesque E nehézségi szintjén).

A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

6.6.5. Aműv̈észeti alapvizsga és záróvizsga értékelése

A gyakorlati vizsga értékelésének általános szempontjai

Fúvóshangszerek

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség, - állóképesség.

Billentyűs hangszerek

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes test- és kéztartás,
- hangminőség, billentés,
- pedálhasználat,

- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség, - állóképesség.

Magánének

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- helyes légzés, testtartás,
- intonáció,
- helyes ritmus és tempó,
- zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- állóképesség,
- előadásmód, tartalmi érzékenység,
- technikai és művészi megvalósítás, - hangszínek iránti differenciáló képesség, - szép, érthető szövegmondás.

Az írásbeli vizsga értékelésének általános szempontjai

Szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet

- teszt: a kérdésekre adott rövid, lényegi, a megértésre utaló egyszerű válasz; fogalmazásmód, helyesírás;
- fogalmazás (műelemzés): információtartalom, a műről, illetve a szerzőről és a korról szóló információk megfelelő

aránya, felhasznált irodalom színvonala, mennyisége, eredetiség, objektív és szubjektív tartalom megfelelő aránya, felépítés, fogalmazás, helyesírás,

- dallamírás: dallami, metrikai/ritmikai korrektség, kottaírási készség, külalak.

A szóbeli vizsga értékelésének általános szempontjai

Szolfézs, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet

- általános zenei ismeretek (hangnemek, hangközök, akkordok, előadásmód, zenei szakkifejezések ismerete),
- zenetörténeti tájékozottság,
- stílusismeret,
- formai ismeretek,

- tájékozódás a zenei műfajok között.

14.2.7.4 Az intézmény vizsgaszabályozása

A művészeti alapvizsga követelményei 100 %-ban megegyeznek 27/1998 MKM rendelet 1-2. mellékletében meghatározottakkal.

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett. Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet elérte.

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán vizsgatantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni. A művészeti alapvizsga eredményét a vizsgatantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja.

Eredményes művészeti alapvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsgatantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

A vizsga gyakorlati vizsgából áll.

A vizsga anyaga előre kijelölt és a szaktanár által összeállított és betanított gyakorlatokból áll.

A művészeti záróvizsga követelményei 100 %-ban megegyeznek 27/1998 MKM rendelet 1-2.mellékletében meghatározottakkal.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészetoktatási intézmény utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte és a vizsgára jelentkezett. Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet elérte.

A tanuló teljesítményét a művészeti záróvizsgán vizsgatantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni. A művészeti záróvizsga eredményét a vizsgatantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja.

Eredményes művészeti záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsgatantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgából áll.

14.3 Dráma és színjáték

A dráma és színjáték főtárgy elsődleges célja, hogy a színházművészet – ezen belül is elsősorban a színjáték – iránt érdeklődő tanulók számára lehetőséget biztosítson a drámán és színjátékon keresztül történő önkifejezésre, közösségi alkotásra, a kommunikációs és előadói képességeik fejlődésére, a színházi alkotófolyamaton keresztül a színpadi munka alapjainak elsajátítására, a színházon keresztül önmagukra és a világra vonatkozó kérdések megfogalmazására és a válaszok keresésére.

A tantárgy oktatása során a célokat a közösségben végzett dramatikus tevékenység élményén, a játék örömén keresztül érjük el.

A tantárgy feladata, hogy a folyamatos fejlesztés eredményeképpen a tanuló váljon képessé a dráma és a színház értő befogadására, értelmezésére, illetve művészi együttműködésen keresztül, tanulótársaival együtt, drámai és színházi produktumok létrehozatalára.

14.3.1 Előképző évfolyamok

14.3.1.1 1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal
- a csoportos játék örömét
- a csoportos játék szabályait
- az érzékszervek működésének jelentőségét
- az alapvető emberi, állati mozgássémákat
- a jelenet kezdetének és befejezésének fontosságát
- a szerepjátékokban való részvétel élményét
- a dramatikus munkához szükséges népi gyermekjátékokat, kiszámolókat, mondókákat, gyerekdalokat, énekes–táncos játékokat, gyerekverseket, népmeséket

Fejlessze a tanulók
- érzékszerveinek működését, érzékelését
- ritmusérzékét
- megfigyelő– és utánzóképességét
- mozgásos ügyességét, koordinációját
- együttműködési képességét
- hallási figyelmét
- figyelemösszpontosító (koncentráló) képességét
- szabálytudatát
- közösségtudatát

Ösztönözze a tanulókat
- környezetük megfigyelésére, megismerésére, az arról való véleményalkotásra
- társaikkal való nyugodt kapcsolat kialakítására, egymás elfogadására
- versek, mesék meghallgatására, értelmezésére
- a hétköznapi szabályok és a csoportos játék szabályainak betartására és betartatására
- a nemkívánatos (pl. agresszív) viselkedésformák visszaszorítására
- a játék örömének másokkal való megosztására

Tananyag

Bemelegítő mozgásos játékok
– Versenyjátékok, nagymozgásos játékok
– Népi kiszámoló– és fogócskajátékok
– Egyszerű mozgáselemeket is tartalmazó körjátékok, népi játékok
– Egyszerű mímes játékok tanári narrációra
– Rövidebb versek, mesék kísérése mozgással

Érzékelő játékok
– Színek, formák, illatok, ízek felismerése, csoportosítása, megkülönböztetése
– Az érzékszervek által keltett érzetek megfogalmazása
– Az idő észlelésének fejlesztése

Ritmusgyakorlatok

– Egyenletes lüktetés érzékeltetése mondókázással
– Szöveges és mozgásos ritmusjátékok
– Tempótartás (gyors és lassú) különböző térformákban
– Természetes ritmusok felfedezése és mozgásos lekövetése

Beszédgyakorlatok
– Hangok utánzása
– Beszédszervek ügyesítése játékos formában (ajak–, nyelvgyakorlatok)
– Beszédre késztető játékok

Utánzó játékok
– Testtartás és mozgás utánzása
– Hétköznapi tevékenységek utánzása
– Állatok mozgásának utánzása

Memória– és koncentrációfejlesztő játékok
– Mondókák, kiszámolók, találós kérdések
– Mozgásos és szöveges figyelemfejlesztő játékok

Szerepjátékok, szabályjátékok
– Népi gyermekjátékok
– Énekes–táncos játékok
– Mozgásos (testnevelési) játékok
– Egyszerű szerkezetű drámajátékok

Csoportos improvizációs játékok
– Mondókák, gyerekdalok feldolgozása
– Gyerekversek feldolgozása

Komplex drámafoglalkozások

– Mesei motívum vagy meserészlet vagy rövidebb mese feldolgozása tanári közreműködéssel (térmeghatározás, szimuláció, a teljes csoportot megmozgató szerepjáték, a tanár szerepben, szertartás, állókép, némajáték)

Követelmények

A tanulók ismerjék

– az érzékszervek működésének funkcióját, jelentőségét
– a jelenet kezdetének és befejezésének fontosságát
– a dramatikus munkához szükséges népi gyermekjátékokat, kiszámolókat, mondókákat, gyerekdalokat, énekes–táncos játékokat, gyerekverseket, népmeséket (mindegyikből legalább egyet) *Legyenek képesek*
– adottságaiknak megfelelően a látáshoz és halláshoz kapcsolódó differenciált és pontos érzékelésre – a csoportos ritmusjátékokban való aktív részvételre
– alapvető emberi, állati mozgássémák utánzására, a csoportos utánzó játékokban való aktív részvételre
– legalább egy vers vagy rövid meserészlet önálló elmondására
– a beszéd és a mozgás összekapcsolására csoportos játék során
– a szerepjátékokban, csoportos improvizációkban való részvételre
– társaikkal való együttműködésre

14.3.1.2 2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

– a csoportos improvizációs játék örömét
– a csoportos játék szabályait
– az alapvető emberi, állati mozgássémákat
– a bemelegítéshez használható mozgásos (testnevelési) játékokat
– az alapvető ritmushangszerek használatát
– a dramatikus munkához szükséges újabb népi gyermekjátékokat, mondókákat, gyerekdalokat, gyerekverseket, népmeséket – egyes drámajátékok szabályait

Fejlessze a tanulók

– érzékszerveinek működését, érzékelését
– ritmusérzékét
– megfigyelő– és utánzóképességét
– mozgásos ügyességét, koordinációját
– együttműködési képességét
– hallási figyelmét
– figyelemösszpontosító (koncentráló) képességét
– kifejezőkészségét
– helyzetfelismerési képességét
– szabálytudatát
– közösségtudatát

Ösztönözze a tanulókat

– környezetük megfigyelésére, megismerésére, az arról való véleményalkotásra
– társaikkal való nyugodt kapcsolat kialakítására, egymás elfogadására

– versek, mesék meghallgatására, értelmezésére
– az önállóan olvasott versek, mesék élményének megosztására
– a hétköznapi szabályok és a csoportos játék szabályainak betartására és betartatására
– a nemkívánatos (pl. agresszív) viselkedésformák visszaszorítására
– a játék örömének másokkal való megosztására

Tananyag

Mozgásgyakorlatok
– Fogójátékok
– Versenyjátékok, nagymozgásos játékok
– Mozgáselemeket tartalmazó körjátékok, népi játékok
– Mímes játékok tanári narrációra

Érzékelő játékok
– Az érzékszervek által keltett érzetek megfogalmazása
– Színkompozíciók összehasonlítása
– Tájékozódás hangok segítségével, tapintással, szaglással
– Az idő észlelésének fejlesztése

Ritmusgyakorlatok

– Szöveges és mozgásos ritmusjátékok
– Tempótartás különböző térformákban
– Futások irányváltoztatással
– Ritmushangszerek és mozgás

Beszédgyakorlatok
– Beszédre késztető játékok
– Beszédgimnasztikai gyakorlatok
  Beszédszervek ügyesítése játékos formában

Utánzó játékok
– Egyszerű mozgástükrözések
– Hétköznapi tevékenységek és mesterségek jellemző gesztusainak utánzása
– Állatmozgások, természeti jelenségekhez kapcsolódó mozgások utánzása

Memória– és koncentrációfejlesztő játékok
– Versek, mondókák szöveg nélkül, csak mozgással
– Összetettebb mozgásos és szöveges figyelemfejlesztő játékok

Szerepjátékok, szabályjátékok
– Népi gyermekjátékok
– Mozgásos (testnevelési) játékok
– Egész csoportos és páros munkára épülő drámajátékok
– Vetélkedőjátékok

Komplex drámafoglalkozások

– Mesei motívum vagy meserészlet, vagy rövidebb mese feldolgozása tanári közreműködéssel (térmeghatározás, közös rajzolás, üzenetek, szimuláció, a teljes csoportot megmozgató szerepjáték, a tanár szerepben, szertartás, állókép, némajáték)

Követelmények

A tanulók ismerjék

– a csoportos játék szabályait
– az alapvető emberi, állati mozgássémákat
– a bemelegítéshez során használt mozgásos (testnevelési) játékokat
– a megismert ritmushangszerek használatát
– a dramatikus munkához szükséges népi gyermekjátékokat, mondókákat, gyerekdalokat, gyerekverseket, népmeséket (az újonnan – tanultak közül mindegyikből legalább egyet)
– egyes drámajátékok szabályait

Legyenek képesek

– adottságaiknak megfelelően differenciált és pontos érzékelésre
– a csoportos ritmusjátékokban való aktív részvételre
– alapvető emberi, állati mozgássémák utánzására, a csoportos utánzó játékokban való aktív részvételre
– legalább egy újonnan tanult vers és rövid meserészlet önálló elmondására
– a beszéd és a mozgás összekapcsolására a játékok során
– a szerepjátékokban, csoportos improvizációkban való részvételre
– társaikkal való együttműködésre

14.3.2 Alapfokú évfolyamok

14.3.2.1 1. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

– a képzelet és az emlékezet szerepét, fontosságát
– az egyszerű mozgáselemek összekapcsolását
– a tér használatát és az abban való tájékozódást
– a helyszín fogalmát, jelentőségét
– a figyelemösszpontosítás fontosságát, alapvető technikáit
– a beszédtevékenység részeit (légzés, hangadás, kiejtés)
– rövidebb prózai mesék dramatikus feldolgozásának folyamatát
– a hang tulajdonságait (pl. mélység, magasság)
– a legfontosabb légző– és hangképző gyakorlatokat
– a ritmikus mozgással kombinált koncentrációs gyakorlatokat *Fejlessze a tanulók*
– együttműködő képességét képzelőerejét
  mozgásos improvizációs képességét
  térbeli tájékozódását
  figyelem–összpontosító képességét
– megfigyelő képességét
– problémamegoldó képességét
– ritmusérzékét

– légzőkapacitását
– hangképzését
– artikulációs képességét *Ösztönözze a tanulókat*
– maguk és környezetük egyre tudatosabb megfigyelésére
– a közlésformák egyre differenciáltabb alkalmazására
– társaikkal való együttműködésre
– gondolataik és érzelmeik pontos kifejezésére
– a csoporton belüli aktív és kezdeményező munkára
– kiscsoportokban önállóan végzett tevékenységre

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

– Összekapaszkodó, érintésére törekvő, érintés elől elhúzódó, a gimnasztika gyakorlatait játékos szituációba tevő gyakorlatok (pl.: váll–, térdérintős játékok, nehezített speciális helyzetű fogók)
– Lazító és feszítő gyakorlatok
– Térformáló, térérzékelő játékok: játékos formában különböző térformák felvétele, formálása, kikerüléses gyakorlatokban térérzék–fejlesztés körjátékok, lánc–típusú népi játékok
– Szabad mozgás zenére önállóan és a társakkal együttműködve

Beszédgyakorlatok

– Légzőgyakorlatok
– A saját és a társak légzésének megfigyelése nyugalmi állapotban, tevékenység során (pl. tűzfújás), beszéd közben; a tapasztalatok megfogalmazása
– Fúvójátékok (pl. lyukas kulcs, síp, szájharmonika fúvása) a kilégzés erejének és hosszának tanulmányozására; folyamatos és szaggatott fúvások
– Indirekt légzőgyakorlatok (pl. „gumibaba” felfújása, leeresztése)
– Hanggyakorlatok
– A hangadás megfigyelése (ásítás, nevetés, lelkiállapotok, hangulatok tükröződése a hangban)
– A hang tulajdonságairól szerzett tapasztalatok megfogalmazása (magas–mély, halk hangos)
– Egymás hangjának felismerése, utánzása
– Hangkitalálás (a saját hangtól eltérő hangzások játékos próbálgatása)
– Szavak, rövid mondatpárok játékos variálása
– Játékos hangerő–gyakorlatok
– Artikulációs gyakorlatok
– A kiejtés, az artikulációs mozgások megfigyelése
– A beszédszervek mozgásának „ügyesítése” szavak, szólamok ismételgető ejtésével
– Szájról olvasás – kezdetben hangok, majd szavak
– Szóláncok pontos hangzó– és szóvégejtéssel
– Hangsúlygyakorlatok
– A szóhangsúly gyakorlása (az első szótag nyomatékos ejtésének gyakorlása egyre hosszabb szavakban)
– Az összetett szavak előtagjának és a teljes személynév első tagjának hangsúlya

Fantáziajátékok

– Elképzelt tárgyak, helyszínek, figurák részletes kigondolása csoportban

– A közösen kitalált figurák, helyszínek, tárgyak köré szervezett játék

Ritmikus mozgással kombinált koncentrációs gyakorlatok

– Játékos, mozgással és szöveggel összekapcsolt ritmikus koordinációs gyakorlatok (pl.: versek, mondókák ütemezése tapssal, járással, mozgással különböző tempóban) Térkitöltő gyakorlatok
  Ritmikus, mozgással és szöveggel összekapcsolt számolós gyakorlatok
– Gyermekversek, mondókák ritmus– és mozgásváltással

Dramatikus játékok

– Mimetikus (egyéni és csoportos) improvizációk zenére
– Szituációs játékok pl. szó, mondat, helyszín megadásával

Komplex drámafoglalkozások

– Központi figura köré épülő dráma (hangaláfestés, szerep a falon, térképek és ábrák készítése, állókép, gyűlés, véletlenül meghallott beszélgetés, képaláírás, maszkok, beépített szereplő, gondolatkövetés konvenciók felhasználásával)

Követelmények

A tanulók ismerjék

– a tér használatát és az abban való tájékozódást
– a helyszín fogalmát, jelentőségét
– a figyelemösszpontosítás fontosságát, alapvető technikáit
– a beszédtevékenység részeit (légzés, hangadás, kiejtés)
– a hang tulajdonságait (pl. mélység, magasság)
– a legfontosabb légző– és hangképző gyakorlatokat
– a ritmikus mozgással kombinált koncentrációs gyakorlatokat *Legyenek képesek*
– egyszerű képzettársításra, annak játékbeli alkalmazására
– egyes érzelmi állapotok verbális és mozgásos kifejezésére
– a tanult mozgáselemek összekapcsolására
– az adott tér használatára és az abban való tájékozódásra
– a helyszín fogalmának alkalmazására, jelentőségének felismerésére
– a tanult beszédgyakorlatok tudatos alkalmazására
– tanári irányítás mellett zajló komplex dramatikus tevékenységben való részvételre

14.3.2.2 2. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

– a figyelem–összpontosítás tudatos alkalmazását
– a megfigyelés és önmegfigyelés fontosságát
– a bizalomra épülő kapcsolatteremtés és kapcsolattartás szabályait
– a tiszta, érthető beszéd alapjait
– a történet, a jelenet, jelenet kezdete és vége, a főhős, a szereplők fogalmát
– a szereplők ábrázolását segítő egyes technikákat (pl. beszédstílus, testtartás)
– a beszédtevékenység részeinek egymásrautaltságát

– a feszítés–lazítás alapgyakorlatait
– a mimikai bemelegítés gyakorlatait *Fejlessze a tanulók*
– figyelem–összpontosító képességét
– megfigyelő képességét
– együttműködő képességét
– verbális megnyilvánulásainak tisztaságát
– fogalmazási és kifejező képességét
– dramatizáló képességét
– rögtönzési képességét
– elméleti drámaelméleti tudását *Ösztönözze a tanulókat*
– figyelmük tudatos összpontosítására
– a külvilág és önmaguk érzékeny megfigyelésére
– önálló és tudatos kapcsolatteremtésre a nemkívánatos viselkedésformák konstruktív visszajelzésére, megváltoztatására önálló verbális megnyilvánulásra pontos és kifejező szerepjátékra önálló dramatizálásra

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

– Gimnasztikus gyakorlatok játékos helyzetekben, nehezített járásmóddal, fordított testhelyzetben
– Indítás és megállás különböző tempóban, helyzetben, magasságban történő gyakorlása versenyjátékok segítségével (pl. tapsos fogó, csendkirály – típusú játékok)

Lazító gyakorlatok

– Feszítés–lazítás fekve, állva, ülve
– Az arc ellazítása, „kirázása” kilégzés közben

Beszédgyakorlatok

– Légzőgyakorlatok
– A különböző légzéstípusok megfigyelése (váll, mellkas, rekesz)
– A célszerű beszédlégzés folyamatának ismertetése
– Saját légzés megfigyelése nyugalmi állapotban és beszéd közben
– Zörej nélküli belégzést követő kilégzés a laza testtónus megőrzése mellett
– Kapacitásnövelő gyakorlatok versekkel, mondókákkal a laza testtónus megtartása mellett (legfeljebb 40–50 szótag)
– Hanggyakorlatok
– Játékos hangerőpróbálgatás
– Hangok próbálgatása az erős érzelmi–indulati állapotok kifejezésére
– Artikulációs gyakorlatok
– Az áll nyitó mozdulatát megerősítő gyakorlatok
– Nyelvmozgást ügyesítő gyakorlatok
– Ritmus és tempógyakorlat
– Versek ütemezése kötött mozgással
– Hangsúly– és hanglejtésgyakorlatok
– Számnevek, évszámok hangsúlya
– A kijelentés hanglejtése

Koncentrációs gyakorlatok

– Játékok számokkal
– Kérdés–felelet típusú játékok
– Mozgáskoncentrációs játékok
– *Kapcsolatteremtő és bizalomgyakorlatok*
– Kapcsolatteremtés szemkontaktussal, érintéssel, kézfogással, hanggal
– Vakvezető játékok alapváltozatai

Improvizációs játékok

– Mimetikus improvizációk (mozdulatra, hangeffektusokra, tárgyakkal)
– Hétköznapi élethelyzetek felidézése mozgással és beszéddel
– Szituációs játékok (pl.: befejezetlen történetre, képzőművészeti alkotások reprodukcióival, a szereplők jellegzetes vonásainak megadásával)
– Rövid történetek (ismert mesék) elmesélése zenére, kisebb csoportokban előkészített improvizációkkal

Komplex drámafoglalkozások

– Reális (de eltávolított) szituációk kibontása drámán keresztül
– Csoportról szóló drámaóra (a jelmezöltés, befejezetlen anyagok, interjú, forró szék, szerepcsere, kiscsoportos improvizáció, mímes játék, az igazság pillanata, belső hangok, szertartás, vita konvenciók felhasználásával)

Drámaelméleti alapok

– Verses mesék, mesék, elbeszélések szerkezetének érzékeltetése (történet, jelenet, jelenet kezdete és vége, főhős, szereplők, helyszín)

Követelmények

A tanulók ismerjék

– a figyelem–összpontosítás tudatos alkalmazását
– a megfigyelés és önmegfigyelés fontosságát
– a bizalomra épülő kapcsolatteremtés és kapcsolattartás szabályait
– a tiszta, érthető beszéd alapjait
– a történet, a jelenet, jelenet kezdete és vége, a főhős, a szereplők fogalmát
– a szereplők ábrázolását segítő egyes technikákat (pl. beszédstílus, testtartás)
– a feszítés–lazítás alapgyakorlatait
– a mimikai bemelegítés gyakorlatait *Legyenek képesek*
– figyelmük tudatos összpontosítására
– társaik, önmaguk és a felnőtt világ érzékeny megfigyelésére
– a bizalom megélésére
– érzékeny kapcsolatteremtésre és a kapcsolat megtartására
– tiszta és kifejező verbális megnyilatkozásokra
– egy nagyobb lélegzetű vers vagy próza pontos, tiszta, érthető elmondására – aktív szerepjátékra

14.3.2.3 3. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

– az együttérző beleélés szükséges voltát
– a szavak nélküli közlések jelentőségét
– a nonverbális kommunikáció csatornák működését
– a kommunikációs jelek jelentéshordozó erejét
– a feszültség élményét és fogalmát
– az analógiás gondolkodás alapjait
– a karakter fogalmát
– a gyakran alkalmazott páros és kiscsoportos kooperációs játékokat *Fejlessze a tanulók*
– légzéskapacitását
– térhez igazodó beszédét
– artikulációs képességét
– empátiás képességét
– verbális és nonverbális kommunikációs képességét
– fantáziáját és kreativitását
– differenciált kifejezőképességét
– fogalmi gondolkodását – kooperációs készségét *Ösztönözze a tanulókat*
– elfogadó együttműködésre
– érzelmeik és szándékaik pontos kifejezésére
– a nonverbális kommunikációs jelek tudatos használatára
– a nonverbális kommunikációs jelek minél pontosabb értelmezésére

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

– Versenyjátékok, különböző típusú fogójátékok, nehezített fogó és üldözéses játékok a megfelelő intenzitású jelenlét megteremtésére és a feszültség elvezetésére – Különböző tempójú, karakterű és funkciójú futástípusok
– Testrész–vezetéses futások, páros fogó, a vezetőt követő futás
– Lazító gyakorlatok
– Feszítés–lazítás testrészenként

Beszédgyakorlatok

Légzőgyakorlat

A be– és kilélegzett levegő mennyiségének fokozatos növelése a laza testtónus megtartása mellett kapacitásnövelés versekkel, mondókákkal (legfeljebb 50–60 szótag)

– Hanggyakorlatok
– A térhez igazodó hangerő gyakorlása
– Az emelt hangvétel gyakorlása a test megfelelő tónusának összehangolásával (pl.: rikkancs, piaci árus, idegenvezető)
– Artikulációs gyakorlatok
– Nyelvtörő mondókák
– A hosszú magánhangzók pontos ejtésének gyakorlatai
– Szájról olvasási gyakorlatok (versek, verssorok)
– Ritmus és tempógyakorlat

– Ütemezés változó tempóban kitalált mozgássorral, tánccal, tapsjátékkal
– Hangsúly–és hanglejtésgyakorlat
– A kérdezés hangsúlya kérdőszóval és anélkül
– A kérdezés hanglejtése kérdőszóval és anélkül

Kapcsolatteremtő és kommunikációs játékok
– Az arc, tekintet, gesztusok kifejezőképességét fejlesztő játékok, gyakorlatok
– Érzelmi állapotok kifejezése testtartással, gesztusokkal
– Üzenetek (pl.: utasítások, parancsok, kérések) küldése tekintettel és gesztusokkal

Fantáziajátékok
– Tárgyjátékok, tárgyak megszólaltatása, képzeletbeli tárgyak
– Képzelt lények megszemélyesítése, beszéltetése
– Belső képek megjelenítése mozgással és beszéddel

Improvizációs játékok
– Szituációs játékok vázlat megadásával
– Különböző karakterek megjelenítése páros vagy kiscsoportos improvizációkban
– Feszültségteli hétköznapi helyzetek megjelenítése és értelmezése
– Látott vagy hallott történetek feszültségteli jeleneteinek felidézése improvizációkban

Páros és kiscsoportos kooperációs játékok
– Tükörjátékok
– Távolságtartó játékok
– Szoborjátékok

Ön– és társismereti játékok
– Tulajdonságok megfogalmazásával járó játékok (apróhirdetés, tulajdonságok vására)
– Egyszerű visszajelzésekre építő játékok

Komplex drámafoglalkozások
– Erkölcsi dilemmákat vizsgáló drámaórák (pl.: a szakértő köntösében, telefonbeszélgetés, az élet egy napja, fórum–színház, Hogyan történt? konvenciókkal)

Követelmények

A tanulók ismerjék
– az együttérző beleélés szükséges voltát
– a szavak nélküli közlések jelentőségét
– a nonverbális kommunikáció csatornák működését
– a kommunikációs jelek jelentéshordozó erejét
– az analógiás gondolkodás alapjait
– egyes karakterjellemzőket
– a gyakran alkalmazott páros és kiscsoportos kooperációs játékokat
– a belső feszültség élményét, szerepét a drámai történésekben

Legyenek képesek

– a szavak nélküli közlések különböző élethelyzetekben való felismerésére
– a nonverbális kommunikációs csatornák használatára
– aktív részvételre különböző élethelyzeteket feldolgozó improvizációkban, komplex drámaórákban
– feszültségteremtő drámai jelenetek létrehozására
– beszédüket a térhez igazítani
– pontosan körülírt feladatok kiscsoportokban történő elvégzésére

14.3.2.4 4. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

– az elemző gondolkodás lényegét, használatát
– különböző hétköznapi élethelyzetek és morális problémák dramatikus megjelenítésének egyes módjait
– a konfliktus és a feszültség fogalmát, különbözőségét
– a színpadi tér kreatív használatának alapjait
– az artikuláció ritmus– és tempóformáló szerepét
– az időmértékes versek ritmizálását
– a tagadás hangsúlyát
– az improvizáció szabályait
– a színpadi létezés alapszabályait
– a figyelem felkeltésének és megtartásának eljárásait

Fejlessze a tanulók

– légzéskapacitását
– kifejező beszédét
– testkontrollját
– elemző gondolkodási képességét
– szóbeli és nem szóbeli kifejezőképességét
– fogalmazási képességét
– helyzetfelismerési képességét
– problémamegoldó képességét
– együttműködési képességét
– megfigyelési képességét
– analógiás gondolkodását
– előadói képességét
– improvizációs képességét *Ösztönözze a tanulókat*
– önmaguk és környezetük tudatos megfigyelésére
– kritikus és önkritikus gondolkodásra
– különböző élethelyzetek és morális problémák erőszakmentes kezelésére
– beszédük és mozdulataik koordinált és kifejező használatára
– a különböző közlésformák differenciált alkalmazására
– egy–egy életkoruknak megfelelő rövid vers vagy prózai mű részletének bemutatására
– a munkaforma önálló megválasztásra egy–egy probléma feldolgozása során

– életkoruknak megfelelő rangos színházi előadások, színházi nevelési programok, filmek megtekintésére és a látottak közös feldolgozására a dráma eszközeivel

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

– Futásos és kikerüléses gyakorlatok: ritmus és irányváltásos futások (szituációval), testrész–vezetéses futások
– Egyensúly–játékok: toló és húzó mozdulatok játékos formában
– Lazítógyakorlat
– Feszítés–lazítás testrészenként

Beszédgyakorlatok

Légzőgyakorlatok

Légzéskapacitás növelése a laza testtónus megtartása mellett (legfeljebb 60–70 szótag) – Hanggyakorlatok

– Hangkitalálás
– Artikulációs gyakorlatok
– Nyelvtörők, versek pontos, pergő kiejtéssel
– Magánhangzók gyakorlatai (különös figyelemmel az időtartamra)
– Szinkronizálási (leolvasási) gyakorlatok versekkel
– Ritmus–és tempógyakorlat
– Időmértékes versek ritmizálása
– Hangsúlygyakorlat
– A tagadás hangsúlyai

Bizalomgyakorlatok

– Vakvezetéses gyakorlatok

Improvizációs játékok

– Rögtönzések életkori témákra
– Hétköznapi szituációkat feldolgozó páros rögtönzések
– Rögtönzések közmondásokra
– Rögtönzések megadott konfliktusra
– Rögtönzések megadott témára
– Rövid monológok különböző élethelyzetekben

Komplex drámafoglalkozások

– Erkölcsi, életkori és társadalmi problémák feldolgozása drámával
– Ismert történetek, regények részleteinek feldolgozása drámán keresztül (pl.: riportkészítés, montázs, újrajátszás, stílusváltás, analógia, mélyítés konvenciók által)

Színjátékos gyakorlatok

– A színpadi létezés alapszabályai
– Rövid vers vagy prózai mű részletének önálló előadása

– Rögzített kiscsoportos improvizációk nézők előtt
– A figyelem felkeltése és megtartása

Követelmények

A tanulók ismerjék
– különböző hétköznapi élethelyzetek és morális problémák dramatikus megjelenítésének egyes módjait
– a konfliktus és a feszültség fogalmát, különbözőségét
– a színpadi tér kreatív használatának alapjait
– az időmértékes versek ritmizálását
– a tagadás hangsúlyát
– az improvizáció szabályait
– a színpadi létezés alapszabályait
– a figyelem felkeltésének és megtartásának eljárásait *Legyenek képesek*
– mozgásuk, testtartásuk kontrollálására a csoportos gyakorlatok során
– véleményalkotásra a látott színművek, filmek és improvizációk elemző megbeszélésekor
– kifejező szóbeli és mozgásos megnyilvánulásokra
– különböző élethelyzetek kritikus és önkritikus elemzésére
– részvételre különböző élethelyzeteket feldolgozó improvizációkban, tanítási drámákban
– konfliktushelyzetek erőszakmentes megoldására
– a tér tudatos használatára
– a ritmus és tempó tudatos alkalmazására

14.3.2.5 5. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal
– a bizalom fontosságát
– a legfontosabb bizalomgyakorlatokat
– a kontraszt fogalmát, tudatos, jelentést hangsúlyozó és jelentésteremtő használatát
– a beszédszervek tudatos, célszerű és pontos használatának fontosságát
– a drámák alapvető munkaformáit *Fejlessze a tanulók*
– megismerő, önmegismerő képességét
– önfegyelmét, színpadi fegyelmét
– asszociációs képességét
– konstruktivitását
– elemző gondolkodási képességét
– kritikai és önkritikai képességét
– előadói képességeit
– improvizációs képességét
– problémamegoldó képességét
– együttműködési képességét
– analógiás gondolkodását
– előadói képességét
– improvizációs képességét *Ösztönözze a tanulókat*
– önálló döntéshozatalra
– hiteles és őszinte színpadi jelenlétre
– előrevivő, építő gondolkodásra

– a feszültségteli helyzetek, konfliktusok elemzésére, a konfliktusokkal való szembenézésre
– más csoportok munkájának beható megismerésére
– színházi és mozgásszínházi előadások megtekintésére
– színházi előadásokat bemutató tévéfelvételek, videofilmek, dokumentumfilmek megtekintésére

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

– Egyensúlygyakorlatok
– Vezetéses gyakorlatok
– Forgás, gurulás, támaszhelyzetek talajon

Beszédgyakorlatok

– Légzőgyakorlatok
– Nyelvtörő mondókák légzésszabályozással
– Hanggyakorlat
– Erős érzelmek, indulatok hangjának próbálgatása versekkel
– Artikulációs gyakorlat
– Szinkronizálás
– Ritmus–és tempógyakorlat
– Az időmértékes versek gyakorlása tetszőleges ritmuskísérettel
– Hangsúly–és hanglejtésgyakorlat
– Számnevek, évszámok, összetett szavak, nevek, ikerszavak hangsúlya
– Az összetett mondatok hangsúly– és hanglejtés–variációi

Fantáziajátékok

– Irodalmi művek „új címe”
– Képzőművészeti alkotások „előzménye”
– Kevéssé ismert irodalmi művek befejezése, folytatása
– Tárgyak nem rendeltetésszerű alkalmazása

Bizalomgyakorlatok

Dőléses, billenéses gyakorlatok

Improvizációs gyakorlatok

– Versek indulati tartalmaira épülő improvizációk
– Versek által keltett hangulatokra épülő improvizációk
– Mozgáselemekből építkező improvizációk
– Rögtönzés zenei effektek beépítésével
– Rögtönzések szimbólumok, ellentétek megadásával
– Etűdök (indulatok, hangulatok, érzelmek megadásával)

Komplex drámafoglalkozások

– Erkölcsi, életkori és társadalmi problémák feldolgozása drámával
– Ismert történetek, regények részleteinek feldolgozása drámán keresztül (az eddig tanult konvenciók alkalmazásával)

Ön– és társismereti játékok

– Vélemények közlését és fogadását lehetővé tévő szabályjátékok (pl. mi lenne, ha?, telefon, ilyennek látlak)

Színjátékos gyakorlatok

– Rövid monológ önálló előadása
– Rögzített páros improvizációk nézők előtt
– Kapcsolattartás a partnerrel

Követelmények

A tanulók ismerjék

– a legfontosabb bizalomgyakorlatokat
– a kontraszt fogalmát
– a beszédszervek tudatos, célszerű és pontos használatának fontosságát
– a drámák alapvető munkaformáit

Legyenek képesek

– ellentétek tudatos, jelentést hangsúlyozó és jelentésteremtő alkalmazására
– egy–egy drámai szöveg mozgásban és szóban való megjelenítésére
– a beszédfolyamat részeinek tudatos irányítására
– bonyolultabb feladatok kiscsoportokban történő elvégzésére
– a munka eredményének bemutatására
– véleményalkotásra a látott színművek, filmek és improvizációk elemző megbeszélésekor
– kifejező szóbeli és mozgásos megnyilvánulásokra
– részvételre különböző élethelyzeteket feldolgozó improvizációkban, tanítási drámákban – a tér tudatos használatára
– a ritmus és tempó tudatos alkalmazására

14.3.2.6 6. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

– különböző színházi terek jellemzőit
– a dobozszínházi tér hangsúlyos pontjait és irányait
– a színházi formanyelv alapelemeinek alkalmazását egy adott drámai szöveg megközelítésében
– a tanult drámai konvenciók alkalmazási lehetőségeit a szerepépítés folyamatában
– a mindennapi és a színpadi beszéd különbségeit
– a különböző szerkezetű tanítási drámák lényeges jegyeit
– az alárendelő mondatok hangsúlyozását, hanglejtését
– a „félre” és a monológ technikai alapjait

Fejlessze a tanulók

– színházi fogékonyságát
– kritikai és önkritikai képességét
– más művészetek iránti fogékonyságát
– önállóságát, magabiztosságát

Ösztönözze a tanulókat

– az előző évek során tapasztaltak, tanultak alkalmazására
– kísérletezésre, rugalmas gondolkodásra
– konstruktív együttműködésre
– drámai művek olvasására
– színházzal rokon művészeti tevékenységek megismerésére, gyakorlására
– önálló, magabiztos megnyilvánulásra
– más, hasonló művészeti tevékenységet folytató csoportok tevékenységének megismerésére
– őszinte, építő szándékú kritikai megnyilvánulásokra
– nyilvánosság előtti fellépésre

Tananyag

Mozgásgyakorlatok

– Lassított mozgás(különböző helyzetekben)
– A mozdulat megállítására vonatkozó gyakorlatok

Beszédgyakorlatok

– Légzőgyakorlatok
– Koncentrációs légzőgyakorlatok mozgás közben
– Hanggyakorlatok
– Szöveges hangerő–gyakorlatok
– Életkorok hangadási karakterének tanulmányozása, próbálgatása
– Artikulációs gyakorlatok
– Pontos, laza pergő artikuláció járás, mozgás, fizikai terhelés közben
– Egymás artikulációjának megfigyelése, utánzása
– Ritmus–és tempógyakorlatok
– Ritmusgyakorlatok tempóváltással
– Hangsúly–, hanglejtésgyakorlatok
– Az alárendelő mondatok hangsúly–és hanglejtés variációi

Színházi alapismeretek

– Színházi térformák (pl.: dobozszínház, körszínház)
– Mozgás a dobozszínház terében (a tér hangsúlyos pontjai és irányai)
– A „félre” technikája
– Monológ

Színjátékos gyakorlatok

– Különböző drámai konvenciók (pl.: állókép, gondolatkövetés) alkalmazása az improvizációk és egy adott színdarab megjelenítésének előkészítésében
– Különböző drámai konvenciók (pl.: belső hangok, „forró szék”) alkalmazása a szerepépítés folyamatában
– Rögtönzések érzelmi állapotok, színjátékos stílusok, szöveg megadásával
– Rögtönzések drámarészletek alapján, a mögöttes tartalmának és a szereplők érzelmi állapotának kibontásával

Felkészülés a vizsgára

– Improvizációk létrehozása és javítása tanári segítséggel
– Jelenet létrehozása és javítása tanári segítséggel vagy
Rövid előadás létrehozása tanári irányítással

Követelmények

A tanulók ismerjék
– a különböző színházi terek jellemzőit
– a dobozszínházi tér hangsúlyos pontjait és irányait
– a tanult drámai konvenciók alkalmazási lehetőségeit a szerepépítés folyamatában – a mindennapi és a színpadi beszéd különbségeit
– a különböző szerkezetű tanítási drámák lényeges jegyeit
– az alárendelő mondatok hangsúlyozását, hanglejtését
– a „félre” és a monológ technikai alapjait
– az előző évek tapasztalatainak alkalmazási, hasznosítási lehetőségét
– a fejlesztő és szinten tartó beszédes játékokat, beszédgyakorlatokat *Legyenek képesek*
– alkotó és eredeti módon hasznosítani az előző évek tapasztalatait
– munkaformát választani az adott gondolat, érzelem kifejezése érdekében
– a munkaformák alkalmazására egy kötött drámai szöveg megjelenítésének előkészítésében
– a munkaformák tudatos alkalmazására egy komplex drámafoglalkozás során
– részvételre egy adott mű színpadi feldolgozásának előkészítésében
– a helyes színpadi beszédre dramatikus és színpadi munkájukban egyaránt
– az alapfokon elsajátított képességeiknek megfelelő improvizációban, jelenetben vagy színházi előadásban való közreműködésre

14.3.2.7 Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanulók ismerjék

– saját teste lehetőségeit, illetve érzékszervei hatékonyságát
– a különböző verbális és gesztusnyelvi megnyilatkozásokat, illetve saját eszköztára ez irányú fejlettségének mértékét
– a különböző, szerepjátékokban alkalmazható mozgásformákat, illetve saját eszköztára ez irányú fejlettségének mértékét
– az empátiás képesség szerepét társas helyzetekben, kortársaival és másokkal való kapcsolatában
– a kreatív dramatizálás alapvető eszköztárát, a dramatizálás egyes lépéseit
– a megismert munkaformák tudatos és kreatív alkalmazásának lehetőségeit saját ötletei, gondolatai kidolgozásában, illetve egy kötött drámai szöveg megjelenítésének előkészítésében
– azokat a dramatikus technikákat valamint a társművészetek alapvető kifejezőeszközeit, amelyek a körülöttük lévő világról való gondolkodásban, véleményalkotásban, s azok kommunikációjában segítséget nyújtanak

Legyenek képesek

– figyelme tudatos összpontosítására, fegyelmezett feladatvégzésre
– társai, önmaga és a felnőtt világ érzékeny megfigyelésére
– a verbális, vokális és nonverbális kommunikációs csatornák tudatos használatára – a bizalom átélésére, az empátiás képesség működtetésére társas helyzetekben

– személyes élményei felszínre hozására és a szerepjátékokban való alkalmazására
– drámában és színjátékokban a szerepnek és a helyzetnek megfelelő kapcsolatteremtésre
– pontos és érzékletes szerepjátékra társaival és egyénileg
– a dramatizálás alapvető eszköztárának önálló alkalmazására, kreatív dramatizálásra
– saját teste, mozgásai, illetve a tér és a térben mozgó társak differenciált és pontos érzékelésére, a tér kreatív használatára
– a megismert munkaformák tudatos és kreatív alkalmazására saját ötletei, gondolatai kidolgozásában, illetve egy kötött drámai – szöveg megjelenítésének előkészítésében
– társadalmi, életkori és erkölcsi problémákról szóló drámajátékokban való aktív közreműködésre, valamint a problémák életkorának megfelelő szintű vizsgálatára és megfogalmazására

14.3.2.8 A művészeti alapvizsga követelményei

14.3.2.8.1 A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll

14.3.2.8.2 A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama

Dráma és színjáték	improvizáció 2–3 perc színpadi produkció – jelenet 3–5 perc vagy – előadás 15 perc

14.3.2.8.3 A vizsga tartalma

A dráma és színjáték gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

Improvizáció

Az improvizáció megadott instrukciók (pl.: a jelenet témája, figurái, tárgyai, helyszíne, időpontja) alapján rögtönzött szöveges vagy szöveg nélküli 2–3 fős jelenet lehet. A szaktanárnak a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, legalább tíz tételből álló tételsort kell összeállítania. A tételsor tartalmazhat szöveg nélküli vagy szöveges feladatokat. Az egyes tételeknek tartalmazniuk kell a jelenet eljátszásához szükséges instrukciókat (helyszín, szereplők, cselekmény, konfliktus).

A felkészülési idő 5 perc.

Színpadi produkció

A produkció szabadon választott drámai vagy dramatizált mű, illetve rögzített improvizáció alapján tanári irányítással készített prózai színházi produkció (2–3 fős jelenet/csoportos előadás) vagy szerkesztett játék lehet. A tanuló a csoportban, közös akciókban, együttes játékban közreműködve, illetve egyéni színpadi feladatok megoldásával egyaránt számot adhat a tanulmányai során megszerzett képességeiről, jártasságáról.

14.3.2.8.4 A vizsga értékelése

- Improvizáció
- Az instrukciók megértése, követése
- Együttműködés (közös jelenetépítés, társak ötleteinek elfogadása, cselekménybe illesztése), – Színpadi jelenlét
- Figyelem, koncentráció (játékban maradás képessége, egyértelmű szerepbe lépés, szituációban maradás, egyértelmű kilépés a szerepből)
- Sűrítés képessége
- A jelenet szerkezete, íve (a jelenet nyitása, zárása, jelenetépítés)
- Színpadi produkció
- A színpadi helyzetek megértése, az önálló játékok közös játékba illesztése
- Együttműködés (a partner impulzusainak elfogadása, a partner felé irányuló impulzusok erőssége, közös cselekményvezetés, társakkal összehangolt váltások, közös játékstílus kialakítása, tartása) – Figyelem, koncentráció
- Színpadi jelenlét
- Ritmusérzék (a jelenet tempójának közös kialakítása, együttes tempóváltás)
- Atmoszférateremtés
- Verbális kifejezőeszközök használata

14.3.3 Továbbképző évfolyamok

14.3.3.1 7. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal

- a túlzó karakteres ábrázolás formajegyeit
- a figurába lépés, kilépés, figuraváltás törvényszerűségeit, hatásmechanizmusát
- az intenzitás fogalmát
- a bemelegítés, ráhangolás gyakran alkalmazott szabályjátékait
- a koncentráció, az együttműködés jelentőségét a színjátszásban
- az alkat, a személyiség szerepét a színházi alkotómunkában
- a fokozás, kiállás, váltás gyakorlatát
- a foglalkozás legfontosabb munkaformáit
- a kollektív alkotás „játékszabályait”, a közös munka meghatározó normáit
- a társak játékát blokkoló vagy előmozdító megnyilvánulások különbségét
- az idő múlását, a helyszínváltozást, a figuraváltást jelző alapvető színházi konvenciókat (etűdön belül) – a feszültség, a fordulat, a jelenetnyitás és –zárás szerepét, fontosságát

Fejlessze a tanulók

- koncentrációját
- kezdeményezőkészségét
- megfigyelőkészségét önmaga és a társak reakcióinak megfigyelése terén
- arányérzékét hatás, idő, tempó, játékmód vonatkozásában
- együttműködési készségét

Ösztönözze a tanulókat

- az együttműködésre, a társak játékából való építkezésre
- közösségi alkotásra

– diákszínjátszó előadások megtekintésére
– drámai művek olvasására
– a színjátékos tevékenységen keresztül az önkifejezésre és a valóságra való reagálásra – közösségi alkotásra
– színházi előadások megtekintésére felvételről

Tananyag

Ezen az évfolyamon az alapfokot elvégző, többnyire kamaszkorú fiataloknak a valóságtól a színpadig vezető út megkezdését kívánjuk lehetővé tenni. Önmaguk megismerése, saját személyiségük, képességeik adta lehetőségeik és korlátaik felismerése, a körülöttük lévő világ és a másik ember megfigyelése jelenti a munka első szakaszát. Ehhez szükséges, hogy félelem és gátlás nélküli légkör jöjjön létre a foglalkozásokon, amelyben mindenki képes felszabadultan játszani, ugyanakkor kíváncsian és türelemmel tudja követni társai játékát. Alkotó közösséggé kell, hogy formálódjon a csoport, ahol ki–ki kiteljesítheti a játékban személyiségét. Számos szabályjátékra, koncentrációs gyakorlatra, csoportépítő– és bizalomjátékra van szükség, hogy mindenkinél kialakuljon a felszabadult, egyben koncentrált színjátszói állapot.

Az alapfokú képzés során elsajátítottak tapasztalatait figyelembe véve a hétköznapi életanyagból építkező, kevés szereplős, rögtönzésre épülő etűdök létrehozása, kidolgozása jelentheti a színpad, a színpadi munka felé vezető út következő fázisát.

Szabályjátékok
– Ismerkedő játékok
– Csoportépítő játékok
– Önismereti játékok
– Verbális és mozgásos koncentrációs játékok
– Bizalomjátékok
– Agressziólevezető gyakorlatok
– Feloldó, felszabadító gyakorlatok
– Fantáziajátékok

Szobrok, állóképek
– Egyéni szobrok – Páros szobrok
– Csoportos állóképek (pl.: szobrok, megadott helyszínek, megadott figurák, megadott hangulatok, kapcsolatok pillanatai – két– és háromszereplős állóképek)
– Történetmesélés állóképekkel
– Drámai tartalmú állóképek (tablók)

Szabályokhoz kötött szituációs játékok
– Szinkronjátékok
– Hotelportás
– Ismételd a mozdulatot
– Lavina
– Stoppos játékok

Hangjátékok
– Történetmesélés hangokkal
– Atmoszférateremtés hangokkal

– Hangjátékok helyzetre, témára

Spontán improvizációk
– Csoportos (egyidejű, egyénre épülő) improvizációk
– Spontán improvizációk egyéni vagy páros munkában, az improvizáció alapszabályainak betartásával (légy jelen; tartsd a szabályokat; tartsd a kapcsolatot; abba ne hagyd; ne nézz ki)

Etűdök
– Etűdök szöveg nélkül
– Etűdök szöveghelyettesítő eszközökkel
– Etűdök tárgyak használatával
– Etűdök megadott szövegre
– Etűdök vágyképekre, álmokra, félelmekre, konfliktusos élethelyzetekre
– Etűdök indítása, fordulatai, tetőpontja, lezárása
– A kontraszt szerepe, alkalmazása; az ellenpont–technika
– Etűdök túlzó, elrajzolt, szélsőséges játékmódban
– Etűdsorozatok szerkesztési elvei
– Etűdsorozatok összeállítása önálló munkában

Mozgásgyakorlatok
– Versenyjátékok és egyéb játékfajták: különböző típusú, a korábbi évek anyagában szereplő játékok ismételt feldolgozása a színházi jelenlét elvárásainak megfelelő intenzitással
– Lépés– és járásgyakorlatok: karakterformák keresése, ritmikai és dinamikai szempontok figyelembevétele különböző típusú lépés anyag és járásgyakorlat esetén
– A gerinc hullámmozgása, a láb karakteres vezetése, a kar plasztikus lehetőségeinek kibontása tervezési feladatban

Beszédgyakorlatok
– Légzőgyakorlatok
– Kapacitásnövelés (90–100 szótag)
– Légzésszabályozás növekvő szólamokkal
– Koncentrációs légzőgyakorlatok a figyelem megosztásával (pl.: kötött mozgássor végrehajtása közben) – Hanggyakorlatok
– A hangerőt szabályozó gyakorlatok (folyamatos és fokozatos erősítés és halkítás)
– A hangmagasságot szabályozó gyakorlatok
– Fizikai állapotok és azok változásának tanulmányozása hangadásban
– Artikulációs gyakorlatok
– A pontos, pergő artikuláció gyakorlása folyamatos szövegmondás közben
– Artikulációs gyakorlatok suttogva és hang nélkül

Ritmus– és tempógyakorlatok

Időmértékes versek gyakorlása néma szövegmondással, ritmizálva

Verssorok fölismerése ritmusképük hallatán

Saját és a társak nevének fölismerése azok ritmusa alapján

Gyakorlatok a tempó fokozásával és csillapításával

– Hangsúlygyakorlatok
– Az értelmi–, érzelmi hangsúly tanulmányozása

Követelmények

A tanulók ismerjék
– a figurába lépés, kilépés, figuraváltás szabályszerűségeit
– a koncentráció, az együttműködés jelentőségét a színjátszásban
– a bemelegítés, ráhangolás gyakran alkalmazott szabályjátékait
– az alkat, a személyiség szerepét a színházi alkotómunkában
– a fokozás, kiállás, váltás eljárásait, hatását
– a foglalkozás legfontosabb munkaformáit
– a kollektív alkotás „játékszabályait", a közös munka meghatározó normáit
– a társak játékát blokkoló vagy előmozdító megnyilvánulások különbségét
– az idő múlását, helyszínváltozását, figuraváltást jelző alapvető színházi konvenciókat
– a feszültség, a fordulat, a jelenetnyitás és –zárás szerepét, fontosságát *Legyenek képesek*
– a túlzó, szélsőséges, elrajzolt játékmód verbális és nem verbális eszközeit a kifejezés érdekében mozgósítani
– gesztusok felnagyítására, túlzó mimikára, karakteres megszólalásmódokra
– saját testi adottságaik, személyiségük szerint fogalmazni
– alkalmazni az idő múlását, a helyszín változását, illetve a figuraváltást jelző alapvető színházi konvenciókat egy jeleneten (improvizáción) belül – csendben figyelni társaik játékát
– a kollektív alkotás „játékszabályait", a közös munka meghatározó normáit figyelembe véve társaikkal együtt dolgozni
– a szituáció alapelemeit figyelembe véve improvizálni

14.3.3.2 8. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal
– a típus fogalmát, jelentőségét a színház művészetében
– a tipizáló és egyénített ábrázolásmód sajátosságait, eszközkészletét
– a túlzó ábrázolásmód sajátosságait, eszközkészletét, fokozatait
– az egyes színészi kifejezőeszközök (pl.: arcjáték, gesztus, megszólalásmód) együttes és elkülönített használatának jelentését, hatását, az ebben rejlő kifejezőerőt
– a történetmesélés színházi lehetőségeit
– a kollektív játék formai jegyeit (pl.: kórusmegszólalás, kóruscselekvés, helyszínek közös megjelenítése, a narráció formái)
– az előadásra készülés, a néző elé állás „játékszabályait", morálját
– a szerepek kontextusba ágyazottságának fontosságát *Fejlessze a tanulók*
– képességét a koncentrált állapot megtartására
– a befelé figyelési képességét
– a helyes önértékelését, önkritikáját
– az odaadó, önfeledt, mégis tudatos játékképességét
– a vitakészségét, az érvelés kultúráját
– az ötleteinek, gondolatainak artikulációját
– a nyitottságát, empátiáját
– a felelősségérzetét a közösségi alkotás és annak produktumai iránt *Ösztönözze a tanulókat*
– az együttműködésre, a társak játékából való építkezésre

– saját ötleteik megfogalmazására, megvalósítására, önálló alkotásra a foglalkozásokon a színjátékos tevékenységen keresztül az önkifejezésre és a valóságra való reagálásra közösségi alkotásra, azok bemutatására diákszínjátszó előadások, fesztiválok megtekintésére színházi előadások megtekintésére a színházi portálok figyelemmel követésére
– a látottak, olvasottak értelmezésére, megbeszélésére

Tananyag

A 8. évfolyam során végzett munka célja, hogy a tanulók legyenek képesek típusfigurákat, tipikus élethelyzeteket megjeleníteni improvizációkban és rögzített jelenetben egyaránt. Ismerjék meg és bátran használják a túlzó játékmód színjátékos eszközkészletét. Tudjanak lényegi vonásokat sűríteni és kiemelni. Előtérbe kerülnek az együttes játék, a közösségi alkotás munkaformái, mint a kórusos megszólalás, csoportos improvizáció.

Szabályjátékok

– Összetett, többirányú figyelmet követelő koncentrációs gyakorlatok
– Ön– és társismereti játékok
– A bizalomgyakorlatok összetett változatai

Improvizációk típusfigurákkal

– A lélektani típusok a hétköznapokban, típusfigurák megfigyelése
– Hétköznapi típusok megjelenítése: jellemzőik sűrítése
– Egyéni típusfigura–tanulmányok
– Hétköznapi típusfigurák különböző szituációkban
– Típusfigurák típushelyzetei

Színjátékos eszközök fejlesztése

– A színészi kifejezőeszközök elkülönített használatára rávezető gyakorlatok
– A gesztusok felerősítésének, a megszólalások felhangosításának gyakorlatai – A váltás technikái
– Kórusgyakorlatok
– Térérzékelés, térhasználat gyakorlatai

Etűdök, improvizációk

– Csoportos improvizációk
– Etűdök típusfigurákkal
– Etűdök tipikus élethelyzetekkel
– Páros, hármas és csoportos improvizációk felkészüléssel és felkészülés nélkül, a szituáció több alapelemének megadásával
– Etűdök műalkotás (festmény, fotó, zene) alapján
– Etűdsor adott figurákra
– Jelenet építése

Drámaórák

– A színpadra állított alkotás erkölcsi problémáit feldolgozó drámamunka

– A próbamunka során felmerült problémákat feltáró drámamunka

Mozgásgyakorlatok
– Gyakorlattervezés: különböző típusú gyakorlatok gyakorlatsorrá fűzése, a színpadi elvárások figyelembevételével
– Tréningtervezés: egy adott feladathoz szükséges tréning megtervezése, s önálló levezetése, önálló, a saját színházi feladatának megfelelő bemelegítő mozgássor megtervezése és elvégzése

Beszédgyakorlatok
– Légzőgyakorlatok
– Kapacitásnövelő gyakorlatok legfeljebb100–110 szótag
– Légzőgyakorlatok fizikai igénybevétel közben
Légzőgyakorlatok a suttogott és a hangos beszéd váltogatásával)

Hanggyakorlatok
Szöveges hangerőgyakorlatok

Szöveges hangmagasság gyakorlatok

A lágy/meleg hangvétel; a kemény/hideg hangvétel; a hangerő és a hangmagasság váltásai szöveges gyakorlatokban

– Az érzelmek, indulatok hangformáló szerepének tanulmányozása, megszólaltatása
– Artikulációs gyakorlatok
– A suttogott és a halk beszéd célszerű artikulációja
– Gyakori artikulációs hibák fölismerése hallás útján
– A beszédtempótól, hangerőtől és –színtől független, pontos, kifejező artikuláció gyakorlása
– Ritmus– és tempógyakorlatok
– Ritmusjátékok hangos és néma szövegmondással
– A hangsúlyos verselésű és az időmértékes versek gyakorlása; egyszerű prózai szövegek ritmizálása – Hangsúly és hanglejtés gyakorlatok
– Az érzelmek hangsúlyai
– A szórend és a hangsúly kapcsolata

Követelmények

A tanulók ismerjék
– a tipizáló és egyénített, a túlzó és személyes ábrázolásmód sajátosságait, különbségeit, viszonyát, eszközkészletét
– az egyes színészi kifejezőeszközök (pl.: arcjáték, gesztus, megszólalásmód) együttes és elkülönített használatának gyakorlati alkalmazását
– a kollektív játék formai jegyeit (pl. kórusmegszólalás, kóruscselekvés, helyszínek közös megjelenítése, a narráció formái)
– egy előadás feszültségének, fordulatainak, a kezdetnek és végnek jelentőségét
– a történetmesélés színházi eszköztárát
– az előadásra készülés, a néző elé állás „játékszabályait”, morálját *Legyenek képesek*
– alkalmazni a tipizáló ábrázolás eszközeit
– a színészi váltás alaptechnikáinak alkalmazására
– egyes színészi kifejezőeszközök együttes és elkülönített használatára

– személyes élményeiket, gondolataikat figurába, jelenetbe fogalmazni
– a kontextust figyelembe véve rögtönözni
– instrukciókat az improvizációba építeni
– különböző munkaformákban együtt dolgozni társaikkal
– ötleteiket az alkotófolyamathoz igazítani, mások ötleteit eljátszani
– jelenet nyitni és zárni, jelenetet építeni

14.3.3.3 9. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal
– tipizáló ábrázolásmód mélyítésének, egyénítésének lehetőségeit
– a kellékhasználat szabályszerűségeit, alapelveit
– a jelmez figurateremtő jelentőségét
– a realista–naturalista játékmód sajátosságait, eszközkészletét
– az élményfelidézés (pl.: belső képek, emlékek, mozdulatok) lehetőségeit, technikáit
– a színjáték hitelességét, személyességét, mélységét szolgáló módszereket (csendek, belső hang, belső monológ, mozdulatlan – „eszköztelen játék”, ellenpontozó játék, elhallgatottat feltáró cselekvés)
– az elmélyítés technikáit (figurák előélete, jelenet előzményei, feszítő körülmények, cselekvések, döntések következményei)
– szó és gesztus ellentmondásának jelentését és hatását
– a drámai dialógus sajátosságait
– az egyszerű státusjátékokat

Fejlessze a tanulók képességeit
az érzetek felidézése terén
verbális kifejezőerejét
érzékenységét toleranciáját
– konfliktuskezelő képességét
– megjelenítési képességét az összetett, ellentmondásos figurák és helyzetek ábrázolása során

Ösztönözze a tanulókat
– önálló alkotásra egy előadás elkészítésének során
– a diákszínjátszás legfontosabb eseményeinek figyelemmel kísérésére
– különböző műfajú színházi előadások megtekintésére
– jelentős színházi alkotások megtekintésére felvételről
– az ismertebb színházi folyóiratok olvasására

Tananyag

A típusfigurák egyéni vonásokkal való felruházása (egyénítése) a jellemábrázolás felé tett jelentős lépés: a tanév első szakaszában ezzel foglalkozunk – tudva azt, hogy az egyénített típus nem azonos a jellemmel. Az embert megmutatni változásai folyamatában, fejlődésében, a vágyaival és törekvéseivel, kinyilvánított akaratával és titkaival, érzelmeivel és gondolataival – mindez a színészi munka magasiskolájához tartozik. Ezt az alapfokú művészeti képzés során csak elemeiben sajátíthatják el a tanulók.

A jellemábrázolás felé törekedve ismerik meg a realista–naturalista játékmód színészi eszközkészletét, és azokat az eljárásokat, amelyek segítségével elmélyíthetik, gazdagíthatják és árnyaltabbá tehetik az ábrázolást. Megtapasztalják a szöveg és a nem verbális jelek ellentmondásainak jelentését, az ebben rejlő kifejezőerőt, és képessé válhatnak összetett

jelentés színjátékos megfogalmazására, annak megértésére. Ellentmondásos és szélsőséges érzelmeket követelő élethelyzetekben hitelességre törekedve tudnak megnyilvánulni. Megvizsgálják az emberi cselekedetek mozgatórugóit, a kommunikáció természetét, ezáltal gazdagodik önismeretük és emberismeretük.

A típusfigurák egyénítése improvizációkban

Típusfigurák atipikus helyzetben

Egyéni jellemrajz–tanulmányok

Egyazon figura különféle helyzetekbe helyezésével

Jellem változását ábrázoló etűdsor

Etűdök a figura „hátterének" kidolgozására

A realista–naturalista játékmód sajátosságai, eszközkészlete

A drámai feszültség növelésének technikái

Egy drámai mű jelenetének kapcsán a lélektani háttér kidolgozása

Az élményfelidézés (pl.: belső képek, emlékek, mozdulatok) lehetőségei, technikái

A színjáték hitelességének feltételei, törvényszerűségei

A színjáték hitelességét, személyességét, mélységét szolgáló módszerek (csendek, belső hang, belső monológ, mozdulatlan – „eszköztelen játék")

„belülről kifelé": az érzetektől a kifejezésig

„kívülről befelé": a cselekvéstől az érzetekig, állapotig

A kellékhasználat szabályszerűségei, alapelvei

A kellékhasználat gyakorlatai

Etűdök kellékekkel

A jelmez figurateremtő jelentősége

Színjáték jelmezben

Szó és gesztus ellentmondása a színészi kifejezésben

A drámai dialógus természete

Emberi taktikák és stratégiák: páros vagy csoportos improvizációk egy cél elérésének különböző stratégiáira Emberi taktikák és stratégiák: fórum–színház

Egyszerűbb státuszjátékok

Követelmények

A tanulók ismerjék

– a kellékhasználatra épülő rögtönzések gyakorlatát
– a jelmez figurateremtő jelentőségét
– az élményfelidézés (pl.: belső képek, emlékek, mozdulatok) lehetőségeit, technikáit

– a színjáték hitelességét, személyességét, mélységét szolgáló módszereket (csendek, belső hang, belső monológ, mozdulatlan – „eszköztelen játék”, ellenpontozó játék, elhallgatottat feltáró cselekvés)
– a drámai feszültség növelésének technikáit
– egy–egy jelenet lélektani hátterének jelentőségét
– a realista–naturalista játékmód sajátosságait, eszközkészletét
– a drámai dialógus sajátosságait

Legyenek képesek

– egyszerűbb státusjátékokat játszani
– a rögtönzések visszaidézésére, újraformálására, csiszolására
– önállóan, tanári instrukciók nélkül alkalmazni a sűrítés, drámai feszültség növelésének egyes technikáit – kelléket használva improvizálni
– jelmezben improvizálni
– hitelességre törekedve játszani
– a színjáték hitelességét, személyességét, mélységét szolgáló módszerek valamelyikének alkalmazására – emberi taktikák és stratégiák jelentbe emelésére
– típusfigurák elmélyítésére

14.3.3.4 10. évfolyam

Fejlesztési feladatok

Ismertesse meg a tanulókkal – a stilizáció eljárásait

– szimbolikus ábrázolás eljárásait
– a szerepépítést elősegítő egyes munkamódszereket, eljárásokat (pl.: belső monológ, szereplők elő– és utóéletének megírása, emblematikus tárgy, gesztus)
– a szerep felépítésének nélkülözhetetlen feltételeit (pl. szereptudás, darabismeret, háttérismeretek) – a jellemábrázolás legfontosabb követelményeit
– a cselekvő elemzés alapjait
– egy előadás stiláris egységének jelentőségét, a stiláris elmozdulásban rejlő kifejezőerőt
– a drámai alapanyag színrevitelének állomásait és ezek célját
– egy előadás hatásdramaturgiájának alapvető tényezőit (pl.: tempó, kontraszt, várakozás) – a státuszok jelentőségét
– a különböző státuszjeleket

Fejlessze a tanulók

– közös célért, közösségben végzett tevékenységének lelki feltételeit
– szimbolikus színpadi jelek alkotására és értelmezésére irányuló képességeit
– szerepformálási képességeit
– a jeleneteken átívelő folyamatos jelenlét képességét

Ösztönözze a tanulókat

– rendszeres színházlátogatásra (ezen belül diákszínpadi előadások megtekintésére)

- a diákszínjátszás és az alternatív színházi világ legfontosabb eseményeinek figyelemmel kísérésére – színházi irodalom és szaksajtó olvasására
- az elsajátított színjátszói képességek, készségek, ismeretek közönség előtt történő bemutatására
- legalább egy – a tanultak elsajátítását segítő – színvonalas (élő) színházi előadás megtekintésére

Tananyag

A záró évfolyamon a tanulókkal magasabb szinten ismételjük a továbbképző legfontosabb gyakorlatait, ezáltal tudatosítjuk bennük az általuk és velük bejárt utat, lehetőséget nyújtunk a színjátszói készségek, képességek és ismeretek szintetizálására. Új elem, hogy stlilizációval, szimbolikus ábrázolással tudjanak összetettebb, ambivalensebb, egyetemesebb jelenségek kifejezésére kísérletet tenni. Ezáltal elmélyülnek a művészi ábrázolás, színházi jelentésképzés kérdéseiben.

A tanulók megismerkednek a státuszjátékok alapjaival és a bonyolultabb szerkezetű, hosszabb időt igénybe vevő improvizációkkal.

A tanév során készülő jelenetek, ezekből szerkesztett játék vagy előadás egyfajta szintézisre ad lehetőséget, ezzel együtt a képzés során megszerzett tudás alkalmazására: a következetes, igényes színházi alkotómunka megismerésére, annak megtapasztalására, hogy a színházi jelek rendszerében minden elemnek tudatos alkotói szándékot kell tükröznie. Ennek részeként a tanulók a színészi munka mellett kapjanak módot arra, hogy egy produkció létrehozásához szükséges más színházi tevékenységekben is (csoport szinten: az összes alapvető fontosságú színházi munkában) kipróbálhassák magukat.

Szabályjátékok

Ön– és társismereti játékok („helyem a csoportban”)

Összetettebb, nagyobb koncentrációt igénylő bizalomgyakorlatok

Fantáziát fejlesztő feladatok a szimbolikus kifejezés jegyében

Státuszjátékok alapjai, „sajátstátusz”–játékok, státuszok váltogatása

Etűdök különböző stílusokban – stílusgyakorlatok

A szerepek, a kontextus, az atmoszféra tartása hosszú improvizációkban

Hosszú improvizációk a stílus, a státusz, a színpadi kapcsolat tartásával, illetve ezek tudatos váltásával

A színész játéka – amikor a mozgásé, a gesztusé a főszerep

Gesztikus tartalmak a szimbolikus kifejezés érdekében)

A vokális kifejező eszközök színpadi használata

Etűdök zenei motívumok alapján

A különböző auditív színházi eszközök alkalmazása (pl.: emberi és zenei hang, zörej)

A szöveg, mint a stilizáció kiindulópontja (asszociációkeltő alapanyag)

A szöveg, mint vokális alkotás alapja

Követelmények

A tanulók ismerjék

– a drámai alapanyag színrevitelének állomásait és ezek célját
– a cselekvő elemzés alapjait
– egy előadás stiláris egységének jelentőségét, a stiláris elmozdulásban rejlő kifejezőerőt
– a szimbolikus ábrázolás és a stilizáció gyakorlati jelentőségét, hatását
– a szerepépítést elősegítő egyes munkamódszereket, eljárásokat (pl.: belső monológ, szereplők elő– és utóéletének megírása, emblematikus tárgy, gesztus) illetve feltételeket (szereptudás, darabismeret, háttérismeretek) – a státusz jelentőségét
– a különböző státuszjeleket
– egy előadás hatásdramaturgiájának alapvető tényezőit (pl.: tempó, kontraszt, várakozás)
– a stilizáció és a szimbolikus ábrázolás színpadi lehetőségeit

Legyenek képesek

– a megszerzett készségek alkalmazására a kifejezés érdekében
– a kifejezés érdekében az „eszköztelen” színpadi létezéstől az expresszív játékmódig tartó skálán különböző megnyilvánulásokra
– több jeleneten áthúzódó szerepív ábrázolására
– különböző státuszú figurák megformálására
– jeleneten belül státuszt módosítani
– jellemfejlődés alapszintű bemutatására
– társaikkal kisebb csoportokban önálló jelenetalkotási munkára
– az improvizáció stiláris egységének megőrzésére, a stiláris váltás tudatos használatára

14.3.3.5 Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanulók ismerjék

– a leggyakoribb drámai/színházi konvenciókat, azok alkalmazását
– a legfontosabb kortárs és/vagy történeti színházi stílusokat, színházi műfajokat
– egy jelenet indításának, zárásának, fordulatainak, feszültségének, tétjének gyakorlati jelentőségét és hatását
– a színházi alkotófolyamatot, illetve az együttjátszást szolgáló cselekvésformákat, technikákat
– a szerepépítés legfontosabb módszereit, a színészi játék alapvető iskoláit
– a színészi alkotómunka fázisait, főbb összetevőit

Legyenek képesek

– koncentráltan, társaira figyelve, velük együttműködve részt venni tréningeken, próbamunkában, előadásokon – a színjátékot, mint kommunikációs formát használni az önkifejezésre, a valóság tanulmányozására, – színházi improvizációra
– az improvizációk elemzésére, értékelésére
– egyes színészi technikák tudatos alkalmazására
– karakterábrázolásra mozgásos, nyelvi, beszédtechnikai eszközökkel
– alkattól, képességektől függően különféle szerepek megformálására
– rendezői instrukciók mentén végzett munkára
– drámai szövegek értő, színházi megközelítésű olvasására

14.3.4 a művészeti záróvizsga követelményei

14.3.4.1 a vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll

14.3.4.2 a vizsga tantárgya és időtartama

Dráma és színjáték improvizáció 3–5 perc színpadi produkció – jelenet 5–7 perc vagy

– előadás 15–30 perc

14.3.4.3 a vizsga tartalma

A dráma és színjáték gyakorlati vizsga két részből tevődik össze:

Improvizáció

Az improvizáció megadott instrukciók (pl. a jelenet témája, figurái, tárgyai, helyszíne, időpontja) alapján rögtönzött szöveges és szöveg nélküli kétfős jelenet lehet. A szaktanárnak – a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő – legalább tíz kétfős improvizációs feladatból álló tételsort kell összeállítania. A tételsornak szöveggel és szöveg nélkül elvégzendő feladatokat egyaránt kell tartalmaznia. Az egyes tételekben meg kell adni a jelenet eljátszásához szükséges instrukciókat. A vizsgán a tanulók szabadon vagy a szaktanár irányításával párokat alkotnak, és közösen húznak a feladatokat tartalmazó tételek közül. Az etűd bemutatása után a vizsgabizottság instrukciók alapján variációk bemutatását kéri. A felkészülési idő 5 perc.

Színpadi produkció

A produkció szabadon választott drámai vagy dramatizált mű, illetve rögzített improvizáció alapján készített prózai színházi produkció (2–3 fős jelenet/csoportos előadás) vagy szerkesztett játék lehet. A produkcióban a tanulónak egyéni feladatok, önálló akciók végrehajtásával kell közreműködnie.

14.3.4.4 a vizsga értékelése

– Improvizáció

– Az instrukciók megértése, követése

– A színpadi megjelenítés alapvető szabályainak alkalmazása (érthetőség, láthatóság)

– Együttműködés (közös jelenetépítés, társak ötleteinek elfogadása, cselekménybe illesztése, rugalmasság – reakció váratlan történésekre)

– Stílusérzék (közös játékstílus kialakítása, a választott stílus megtartása, illetve együttes stílusváltás, vagy a játékstílusok tudatos ütköztetése a kifejezés érdekében, az egyes elemek – gesztus, beszédmód, nyelv, mozgás – egysége)

– Figyelem, koncentráció

– Karakterábrázolás (a karakter tartása, a karakter tipikus jegyeinek kiemelése, a karakterépítés eszköztárának gazdagsága)

– A színjáték hitelessége (az ábrázolás mélysége, igazságtartalma, személyessége, a figurák közti viszonyok, viszonyváltozás érzékletes ábrázolása)

– Az improvizáció „dramaturgiája” (a jelenet indítása, jelenet zárása, cselekményépítés, sűrítés képessége, feszültségteremtés, fordulatok)

– Atmoszférateremtés

– Színjátszói kifejezőeszközök, intenzitás

– Fantázia, ötletesség, humor

– Színpadi produkció (előadás, jelenet) – Koncentráció, figyelem

– Együttműködés (a jelenet tempójának közös kialakítása, a partner impulzusainak elfogadása, erős impulzusok küldése a partner felé, közös cselekményvezetés, társakkal összehangolt váltások, közös játékstílus kialakítása, tartása)

– Hiteles játékmód (nyelvi és nem nyelvi kifejezőeszközök hiteles alkalmazása, személyessége, életélmények, tapasztalatok játékká formálása, a figurák közti viszonyok, viszonyváltozás érzékletes ábrázolása) – A játék intenzitása

– Karakterábrázolás (a karakter tartása, a karakter tipikus jegyeinek kiemelése, a karakterépítés eszköztárának gazdagsága, a karakterábrázolás elmélyítése, személyessé tétele)

– Stílusérzék (alkalmazkodás a produkció játékstílusához, közös stílushoz illeszkedő színjátékos kifejezőeszközök)

– Ritmusérzék (a játék tempójának érzékelése, tartása, pontos, társakhoz igazodó tempóváltás) – Feszültségteremtés

– Atmoszférateremtés

– Verbális kifejezőeszközök használata

14.4 Képzőművészeti ág

14.4.1 A képzőművészeti ág oktatásának cél- és feladatrendszere

Az oktatás általános fejlesztési követelményei

Kiemelt kompetenciák a képző – és iparművészeti oktatás területén. A kiemelt kompetencia területek a vizuális művészeti alkotótevékenység által a személyiség fejlesztését, az önkifejezés kibontakoztatását segítik. Olyan tulajdonság–együttest alakítanak ki, amely lehetővé teszi a változó élethelyzetekhez való rugalmas alkalmazkodást, a probléma felismerést, a probléma megoldást.

Bemeneti kompetenciák: iskolai előképzettség nem szükséges

Szakmai kompetenciák

A környezet által közvetített üzenetek befogadása

A környezet által közvetített üzenetek értelmezése

Tervezési készség

Alkotói magatartás

Kreativitás

Vizuális gondolkodás
Vizuális kifejezőkészség
Eszközhasználati készség
Anyaghasználati készség
Komplex szemlélet
Tudatos környezetformálás igénye
Biztonságos munkavégzés képessége
Az esztétikum iránti igény és befogadóképesség
Problémaérzékenység Véleményformálási képesség Személyes kompetenciák:
Nyitottság
Fejlődőképesség
Önállóság
Önkifejezés
Rugalmasság
Érzékenység
Kísérletező kedv
Interaktivitás (személyközi kapcsolatok aktivitása, kooperáció).
Társas kompetenciák:
Motiválhatóság
Empatikus készség
Együttműködési készség
Kezdeményezőkészség
Segítőkészség
Módszerkompetenciák:
Figyelemösszpontosítás
Gyakorlatias feladatértelmezés
Ismeretek helyénvaló alkalmazása
Következtetési képesség
Kreativitás, ötletgazdagság
Módszeres munkavégzés
Nyitott hozzáállás
Probléma felismerés, –megoldás
Tervezési készség
Új ötletek, megoldások kipróbálása
A munkakörnyezet tisztántartása

14.4.2 A művészeti alapvizsga és a művészeti záróvizsga követelményei és témakörei

14.4.2.1 A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei:

Művészeti alapvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja: A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait – valamennyi vizsga tantárgy tekintetében – az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni. A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálható legyen a tanuló felkészültsége és gyakorlati tudása. Az alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá. Amennyiben az nem, felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.

14.4.2.2 A művészeti alapvizsga és záróvizsga vizsgatantárgyak:

Műhelygyakorlat

Vizuális alkotó gyakorlat

A fentieken felül szabadon választható vizsgatantárgy:

Művészettörténet

Népművészet

A szabadon választható vizsgatantárgyak esetén a művészeti alapvizsga és záróvizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll. A szabadon választható tantárgyak közül vizsgatantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint amely esetében a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

14.4.2.3 A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés:

Mentesülhet (részlegesen vagy teljes mértékben) az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként – helyezést ért el vagy a versenyfelhívásban meghatározott teljesítményi szintet teljesítette.

Ha a tanuló már rendelkezik a képző – és iparművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett alapvizsga– vagy záróvizsga–bizonyítvánnyal, akkor felmentés adható a vizuális alkotógyakorlat főtárgyból. A műhelygyakorlat vizsgarész alól felmentés nem adható.

14.4.2.4 A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése:

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsga tantárgyanként külön–külön osztályzattal kell minősíteni. A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a vizsga tantárgy végső eredményének a meghatározásában a műhelygyakorlat tantárgyból kapott osztályzat a döntő.

Eredményes művészeti alapvizsgát, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.

Sikertelen a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott. Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

14.4.3 A képzés struktúrája

Képzőművészeti tanszak (előképző 1–2. évfolyam + 1–3. alapfokú évfolyam)

Főtárgy:

Vizuális alapozó gyakorlatok (előképző 1–2. évfolyam) Grafika és festészet alapjai (1–3. alapfokú évfolyam)

Kötelező tantárgy:

Vizuális alkotó gyakorlat (1–10. évfolyam)

Választható tantárgy:

Vizuális alapozó gyakorlatok (előképző 1–2. évfolyama)

Népművészet (1–10. évfolyam)

Művészettörténet (3–10. évfolyam)

Tanszakok és főtárgyaik a 4. alapfokú évfolyamtól a továbbképző 10. évfolyamáig:

Grafika és festészet tanszak

Grafika és festészet műhelygyakorlat

A tantárgyak tartalma

Moduláris rendszer szerint alapmodul a vizuális alkotó gyakorlat, a grafika és festészet alapjai, egyedi szakmai modul a műhelygyakorlat. A vizuális alapozó gyakorlatok az előképző első kőét évfolyamának komplex művészeti tantárgya. Sokszínű alkotó játékra ad lehetőséget. A legkülönfélébb anyagok, eszközök, technikák megismerése segíti a gyermekek kreativitásának kibontakozását és a tradicionális kézművesség értékeinek továbbadását.

A vizuális alkotó gyakorlat a képző– és iparművészeti ág, az ősi és kézműves tárgyformálás, a médiaművészet sokféle tevékenységének megismertetésére szolgál. Feladata a vizuális eszköztár bővítése, a művészi kifejezési formanyelv kialakítása, gazdagítása, változatos kreatív

feladatsorokon keresztül. A grafika és festészet alapjai tantárgy a képi kifejezés változatos módjainak elsajátítását és alkalmazását teremti meg. Előkészíti és megalapozza a művészi igényű szakmai munkát. A műhelygyakorlat lehetővé teszi az ősi, a hagyományos és a kortárs képző – és iparművészeti, valamint médiaművészeti szakirányú tevékenységek elsajátítását. A tanuló a helyi lehetőségektől függően a műhelygyakorlatok közül érdeklődésének és képességének megfelelően választ.

A tanterv által meghatározott kötelező és szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszáma

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1.)	(2.)	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy			2	2	2							
Kötelezően választható tantárgy						2	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgy	(2)	(2)	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2	1-2
Összes óra:	(2-4)	(2-4)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A fenti táblázat „Összes óra” rovatában az első számok az ajánlott heti minimális óraszámra, míg a második helyen szereplő számok a szakmai program optimális teljesítéséhez szükséges időre utalnak. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni. A vizuális alkotó gyakorlat és a műhelygyakorlatok óraszáma 1–3 vagy 3–1 arányban átcsoportosítható.

A főtárgyak képzési ideje:

2 előképző évfolyam: Vizuális alapozó gyakorlatok

A tanítási órák ideje: 45 perc

14.4.3.1 Előképző évfolyamok

1–2. évfolyam

Fejlesztési feladatok:

A közvetlen érzéki tapasztalás (hallás, látás, tapintás) útján megszerzett élmények képi, plasztikai feldolgozási képességének fejlesztése.

A természeti és tárgyi környezet szépségeinek felfedeztetése.

A hagyományok élményszerű megismertetése.

Egyszerű kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása:

Az arányok, színek, formák, felületek, tömegek és a tér felfedeztetése játékos tevékenységeken keresztül.

Az önkifejezés változatos formáinak megismertetése.

Az egyéni és csoportos alkotómunka alapelemeinek elsajátíttatása.

Örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása. Kreatív munkára és gondolkodásra nevelés.

Tananyag

Feladatcsoportok

Érzékszervi tapasztalások:

Színek, formák, hangok megfigyelése, hasonlóságaik észrevétele

Hangokkal, mozgással, látvánnyal való analogikus játékok

Dramatizálással, mozgással, hanggal érzelmek, élmények kifejezése A ritmus és a megélt mozgás vizuális megjelenítése Vonal, forma:

A vonal és a folt megjelenési formái a valóságban és a képzőművészetben

A forma gazdasága

Pont–, vonal–, folt– és formaképző játékok Felületek:

A környezet felületeinek megismerése élményszerű tapasztalatok biztosításával

Felületképzési játékok síkban és plasztikában változatos anyagokkal Méretek és arányok:

A méretek és arányok érzékletes megtapasztalása (kisebb, nagyobb; hosszabb, rövidebb, sovány, kövér)

Játékos arányváltó feladatok A színek világa:

A színek hangulati hatásának átélése, alkalmazása Színkeverési játékok Téri élmények:

A sík és a tér megtapasztalása

Térjátékok (kinn, benn fent, lent). Zárt és nyitott terek Téri élmények rajzi, plasztikai megjelenítése Idő élmények:

Az idő múlásának és a változás megtapasztalása

Eseménysort kifejező képsorozat, leporelló készítése Egyszerű animációs játékok Mese és valóság:

A mesebeli világok, lények, történések síkban és plasztikában Környezetünk formái, szereplői sík és plasztikus formában Tárgykészítés:

Játékok, használati és ajándéktárgyak létrehozása (mézeskalács, textilfonatok,

papírhajtogatások, papírdombormű, agyag– vagy gipszfigurák)

Hagyománytárgyak készítése

3 Vizuális alkotó gyakorlat

A vizuális alkotó gyakorlat célja a tanuló egyéni, kreatív személyiségjegyeinek előhívása, az ismeretek, élmények feldolgozásának segítése, a pozitív lelki tulajdonságok megerősítése a képi emlékezet és képzelet gazdagításával, a vizuális gondolkodás és kifejezőkészség fejlesztésével, valamint az esztétikai érzékenység és befogadó készség kialakításával. A tantárgy feladata a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, erős belső motivációra épülő, változatos alkotó folyamatok biztosítása, melyek lehetővé teszik a csoportos és egyéni kreatív tevékenységformák megismerését, feltárják az értékmegőrzés, értékteremtés lehetőségeit, kialakítják a formák, színek használatában való jártasságot. Az egyes témák, témacsoportok változatos feldolgozása, a különféle képzőművészeti technikák gyakorlásához szükséges eszközök és anyagok használatának megismertetése, a népművészeti és művészettörténeti ismeretek aktív beépítése az alkotó tevékenységbe. A baleset–, munka– környezet és tűzvédelmi szabályok betartatása.

14.4.3.2 Alapfokú évfolyamok

14.4.3.2.1 Első évfolyam

Fejlesztési feladatok

Az alapvető képzőművészeti technikák segítségével a látvány és jelenségek befogadására, értelmezésére való ösztönözés, gondolatainak, terveinek képi vagy plasztikai megoldásán keresztül.

A művészeti tevékenységekhez szükséges eszközhasználat, anyagalakítás megismertetése kép és tárgykészítés vagy egyéb alkotófolyamat végigvitelével.

A tanuló figyelmes, kitartó munkavégzésének fejlesztése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök

Különféle képző – és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák

Kézműves és népművészeti technikák

Mesék jellegzetes történetvezetése

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Mesék, kalandos történetek

Egyéni fantáziára épülő illusztratív mesefeldolgozások

Elbeszélés vonalakkal, különböző vonalminőségek keresése

Vonalrajzos kompozíciók különféle alapformákban, hangsúlyos kontúrok alkalmazásával

(ceruza, filctoll, zsírkréta és vízfesték)

Színes világok megelevenítése

Kitalált történetek feldolgozása színes kompozícióban

A színek hatása, érzelmi ereje

Színkontrasztok, színharmóniák (színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák) Plasztikus figurák

A szereplők megjelenítése – mesehősök, állatfigurák (mintázás agyagból, gipszfaragás, papírmasé)

Figurateremtés, jellegzetes arányok, karakterjegyek – bábfigurák készítése

Megszemélyesítés

Síkfigurák kialakítása (papírtépés, ragasztás, kivágás, festés)

Álarcok, maszkok, készítése (papír, gipsz, agyag, papírmasé)

Mesék birodalma

A kiválasztott mesehősök környezetének feldolgozása különféle technikákkal (ceruzák, tollak, tusrajz)

A természeti és ember alkotta környezet modellezése, újrateremtése a fénymásolt elemek, motívumok segítségével

Hangulati elemek megjelenítése (vidám, mozgalmas, kopár, félelmetes)

Varázslatos tárgyak, különös eszközök

Edények, eszközök kialakítása (agyagból, karcolt díszítéssel)

Az adott történethez kapcsolódó valós tárgyak, varázseszközök készítése

A gyapjú–, a textilanyagok tulajdonságai, felhasználási lehetőségei

Különféle hagyományos kézműves technikák, díszítési módok alkalmazása

Természetes anyagok, ágak, termések alakítása, felhasználásuk más anyagokkal együtt Figura és mozgás

A történet szereplőinek megjelenítése ecsetvázlattal, színfoltokkal (álló–, guggoló, több–kevesebb figura, árnyképek)

Mozgás, mozdulat, mozdulatsor megjelenítése egyszerű animációs eszközökkel

Emberi figurák és állatfigurák mintázása – különféle mozdulatok megjelenítése Minta, jel, jelkép

A mintaképzés síkbeli és plasztikus módjai

Megőrzött nyomok az agyaglapon (üzenetek, lenyomatok készítése különböző eszközökkel)

A törzsi művészet mintakincse, motívumgyűjtés (sgrafitto jellegű viaszos technika, festés, karcolás agyagba)

Papírkivágások – szimmetria, pozitív–negatív formák, ritmusok, sorminták

Fonások papírcsíkokkal, színes fonalakkal, zsinórokkal

Szám–, állati és növényi szimbólumok a mesék világában

Pecsétek, szerencsét hozó tárgyak, amulettek készítése (agyag, gipsz, talált, gyűjtött tárgyak) Időkerék – évszakváltások

Az évszakokhoz fűződő népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása

Mézeskalácsformák rajzolása, tervezése

A népi kézművesség néhány jellegzetes eleme, technikája

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje: a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat,

az alapvető ábrázolási technikákat, az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat.

Legyen képes: motívumgyűjtésre, feldolgozásra,

vázlatok készítésére, vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására, ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére.

14.4.3.2.2 Második évfolyam

Fejlesztési feladatok

A vizuális művészetek műfaji sajátosságainak, anyagainak és eszközeinek megismertetése a kézműves tárgyformálás egyes elemeinek, technikai fázisainak kipróbálásán keresztül. Az alkotási folyamat során a képzelet, a tapasztalat és az emlékezet élményanyagának mozgósítása, az önkifejezés lehetőségeinek felfedeztetése. A környezet által közvetített üzenetek befogadtatása, értelmezése.

A tanuló egyéni, kreatív személyiségjegyeinek előhívása, az ismeretek, élmények feldolgozásának segítése.

A tanuló érdeklődésének felkeltése, fenntartása, kitartó munkavégzés képességének fejlesztése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

Ábrázolás és tárgyalkotás az életkori sajátosságoknak megfelelő, változatos alkotó folyamatokba illesztve

A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok, eszközök csoportos és egyéni kreatív használata

Az értékmegőrzés, értékteremtés lehetőségei

A formák, színek használatában való jártasság

Kézműves és képzőművészeti technikák

Az egyes témák, témacsoportok többirányú feldolgozása

A különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Népművészeti hagyományok, művészettörténeti érdekességek

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Elbeszélés vonalakkal

Hétköznapi történetek fő motívumainak megjelenítése

Feldolgozása különféle vonalrajzos kompozíciókban

Hangsúlyos kontúrok alkalmazása (ceruzák, tollak, tusrajz)

Leporelló készítése az egyes jelenetek összeállításával

A színek érzelmi ereje

Saját élmények feldolgozása színes kompozíciókban

Színkontrasztok, színharmóniák alkalmazása (színes ceruza, pasztell, tempera, kevert technikák)

Plasztikus figurák – formai felfedezések

Kedvenc állatok – állatfigurák és figurális dombormű mintázása

Sosemvolt lények életre keltése (mintázás agyagból, gipszfaragás, papírmasé)

Agyagplasztikák, figurák készítése, díszítésük földfestékkel

Szabadon formálható anyag

Ünnepek régen és ma

Személyes tárgyak, ünnepi ajándékok készítése különféle anyagokból

Az ünnep díszletei

Tér és idő feldolgozása

Adott történet, valamilyen folyamat megjelenítése képsorozattal vagy egyszerű fázisrajzokkal (tempera, tollrajz)

Eseménynaptár – képsorozatok készítése monokróm és színes technikákkal

Az otthoni környezet modellezése agyagból. A tér átalakítása

A mi városunk – nagyméretű, színes kompozíciók, csoportmunkában (plasztikus megjelenítés papír, papírmasé és más anyagokkal)

Minta, jel, jelkép

A mintaképzés síkbeli és plasztikus módjai

A magyar népművészet mintakincse – motívumgyűjtés

Fonások hánccsal, színes fonalakkal, zsinórokkal

Növények stilizált megjelenítése (sgrafitto jellegű viaszos technika, festés, karcolás agyagba) Geometriai szimbólumok (négyzet, kör, felfelé – lefelé mutató háromszög, csillag, egymásba

kapcsolódó körök) Pecsét faragása, idolok, amulettek készítése (agyag, gipsz)

A tárgykészítés folyamata

Ismerkedés a gyapjú–, a textilanyagok tulajdonságaival, felhasználási lehetőségeivel

Ünnepi jelkép megjelenítése nemezen (tarsolyfedőlap)

Különféle hagyományos kézműves technikák, díszítési módok alkalmazása

Természetes anyagok, ágak, termések alakítása, felhasználásuk más anyagokkal együtt

Ragasztóanyagok, ragasztási technikák megismerése

Ékszerkészítés gyönggyel és más természetes anyagokkal

Évszakváltás

Az ünnepekhez fűződő népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása

Mézeskalácsformák rajzolása, tervezése

A népi kézművesség néhány jellegzetes eleme, technikája

Változások az ünnepi szokások körében – páros képek készítése

Megszemélyesítés

Én és a külvilág – Önarckép, jellegzetes arányok, karakterjegyek

Az önismeret útjai – az emberi arc arányai, a karakter, a mimika megjelenítése

Meglévő portréfotók felhasználása, nagyítása (ismétlődések, átírások, fénymásolatok segítségével)

Alakoskodások – szimbolikus tartalmak megjelenítése az arcábrázoláson keresztül

Maszkok, készítése (papír, gipsz, agyag, papírmasé)

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje: a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat,

az alapvető ábrázolási technikákat, az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat.

Legyen képes: motívumgyűjtésre, feldolgozásra,

vázlatok készítésére, vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására, ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére.

14.4.3.2.3 Harmadik évfolyam

Fejlesztési feladatok

Az ismeretek, élmények befogadásának, feldolgozásának segítése, a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, változatos alkotó folyamatokba való bevonásával.

A csoportos és egyéni alkotótevékenységek formáinak megismertetésével a tanuló kreatív személyiségjegyeinek, pozitív lelki tulajdonságainak előhívása, megerősítése.

A képi emlékezet és képzelet gazdagítása, az esztétikai érzékenység, nyitottság kialakítása. A népművészeti és művészettörténeti ismeretek alkotó tevékenységhez kapcsolódó aktív beépítése.

A vizuális kifejezéshez, alkotáshoz szükséges készségek fejlesztése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

Ábrázolási és tárgyalkotási ismeretek

A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök

Különféle képző – és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák

Népművészeti ismeretek, művészettörténeti érdekességek

Kézműves és népművészeti technikák

Témavariációk és különböző mére Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok tű alkotások készítésének sajátosságai

Feladatcsoportok

Elbeszélés vonalakkal

Legendás történetek megjelenítése, feldolgozása különféle vonalrajzos kompozíciókban

Hangsúlyos kontúrok alkalmazása (ceruzák, tollak, tusrajz)

Leporelló készítése az egyes jelenetek összeállításával

A színek érzelmi ereje

Természeti erők megelevenítése színekkel, az adott jelenségek saját élményekre épülő (vagy

színházra, táncra, mesékre támaszkodó) feldolgozása színes kompozícióban

Színkontrasztok, színharmóniák alkalmazása

A színek és alkalmazott technikák megjelenítő és hangulatközvetítő képessége (színes ceruza, pasztell, tempera,kevert technikák) Plasztikus figurák – formai felfedezések

Figurateremtés, jellegzetes arányok, karakterjegyek felfedezése

Táltosok, paripák, félelmetes szörnyállatok – képzelet és előtanulmányok alapján (figurális

dombormű mintázása agyagból, gipszfaragás, papírmasé)

Növények, termések formája, szerkezete, színei (színes ceruza, kréta, akvarell)

Szabadon formálható anyag

Agyagedény formálása felrakással

Agyagplasztikák, állatfigurák készítése, díszítésük földfestékkel, bekarcolt mintákkal Állatok ábrázolása emlékképek vagy közvetlen látvány alapján – tömeg, arányok, mozgás érzékeltetése Tér és idő feldolgozása

Természeti erők, különleges és félelmetes természeti jelenségek felidézése, megjelenítése képsorozattal (tempera,tollrajz)

Különböző kompozíciók készítése spirál– és hullámmotívum felhasználásával

A természet körforgása (olajpasztell, tempera, fotó, montázs, kollázs)

Minta, jel, jelkép

Életfa motívum, varázslatos növények megjelenítése népmesék, legendák alapján, (sgrafitto jellegű viaszos technika, festés, karcolás agyagba, gipszbe)

Papírkivágások – szimmetria, pozitív–negatív formák, ritmusok, sorminták

A varrás, hímzés alapfogásai, formaalkotó és dekoratív szerepük

Egyéni fantáziára épülő illusztratív feldolgozások

Az elvonatkoztatás útja és célja – anyaggyűjtés

A tűz, víz, föld, levegő – szimbólumok a különböző kultúrákban

Sárga, narancs, piros, barna, lila, zöld, fehér, arany. Színszimbólumok használata

(papírragasztás kivágott színes motívumok kompozícióba rendezésével)

A tárgykészítés folyamata

Az adott témakörhöz, történethez kapcsolódó valós tárgyak, varázseszközök készítése

Különféle hagyományos kézműves technikák, díszítési módok alkalmazása

Állat alakú és antropomorf edény készítése agyagból

A textilanyagok, a gyapjú alkalmazási lehetőségei

Nemezfigura készítése

Tárgykészítés népi hagyományok alapján, a keleti és a mai kultúra esztétikája szerint

Természetes anyagok, ágak, termések alakítása, felhasználásuk más anyagokkal együtt

Ragasztóanyagok, ragasztási technikák használata

Ékszerkészítés gyöngyfűzéssel

Évszakváltás

Az évszakokhoz fűződő népi hagyományok képi, plasztikai feldolgozása

Mézeskalácsformák rajzolása, tervezése

A népi kézművesség néhány jellegzetes eleme, technikája

Megszemélyesítés

Mozgatható bábfigurák készítése. Karakterábrázolás és a mozgatás lehetőségei

Zsineggel mozgatható figurák, pálcára vagy lécre szerelt bábok (papírkivágás, mozgatható elemek összeállítása, festés)

Álarcok, maszkok, készítése (papír, gipsz, agyag, papírmasé)

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje: a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat, az alapvető ábrázolási technikákat,

a kézművesség, a hagyományos népi kultúra egyes szokásait, tárgyait és technikáit, az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat, a vizuális művészetek formáit, sajátosságait, anyagait és eszközeit.

Legyen képes: motívumgyűjtésre, feldolgozásra, a látvány és jelenségek értelmezésére, vázlatok készítésére, átírásra, vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására, ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére.

14.4.3.2.4 Negyedik évfolyam

Fejlesztési feladatok

A látás és a látványértelmező képesség tudatosítása, fejlesztése.

A kézműves tárgyalkotás, a képző – és iparművészeti, médiaművészeti tevékenységek megalapozása.

A látvány utáni ábrázolás alapvető törvényszerűségeinek felismertetése, a vizuális nyelvrendszer alapjainak elsajátíttatása.

A kifejezéshez, alkotáshoz szükséges képességek továbbfejlesztése, a képi műveltség bővítése. A tanuló kitartó, feladattudatos munkavégzésének segítése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

A látvány megfigyelése, értelmezése, rögzítése

Síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök

Különféle képző – és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák

Az egyes műfajokra jellemző előadásmódok

A középkor művészettörténeti érdekességei

Az egyes népművészeti tájegységekre jellemző stílusjegyek, technikák

A formák, színek tudatos használata és a térábrázolás kérdései

A tárgyalkotás, a tárgykészítéshez kapcsolódó anyagok, egyes eljárások, technikák

Hagyományos és új médiumok

Tanulmányok, szabadkézi vázlatok, makettek

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Történetszövés – történetábrázolás

Képzeletbeli utazás (egy középkori városban – illusztrációk különféle rajzeszközökkel, vagy képregényszerűen elmesélve)

A kor hétköznapjainak megjelenítése a megismert ábrázolási formák, stílusjegyek felidézésével. A tervek nagyítása megfestése (képi, fotó, videó – vagy számítógépes feldolgozások)

Környezetábrázolás – hangulatteremtés

A környezet épített elemeinek rajza (homlokzatok)

kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal – makett készítése vegyes technikával

Makett készítés (házak, lakótornyok, várak) különféle anyagok felhasználásával Színharmóniák

A monokróm színhasználattól a komplementer színpárokig

Egy főszínre hangolás, főszín és elsődleges keverékszínei

Tiszta színekből és szürkékből építkező képek

Rész és egész

Papírmozaik készítése (ókori vagy bizánci minták alapján)

Üvegablakok

Rózsaablak – színes kép készítése

Királyfejek, egészalakos figurák rajza viaszolt, festett alapról visszakaparásos technikával Képeskönyv

A mai életünk kódexe

Cél és célszerűség, a könyvkötés alapfogásai

A papír tulajdonságai

Betűkép, iniciálé készítése, szövegírás (temperafestés, kézírás vágott hegyű tollal) Mintakincs

Az adott korra jellemző minták, díszítések gyűjtése, vázlatfüzetbe rajzolása

A gyűjtött minták egy–egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különböző léptékben – páros munka)

Ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok, növények, felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok)

Plasztika

Oszlopszobrok. Szoborfaragás (egyszerűen formált emberfigurák gipszből, ytong téglából, purhabból)

Vízköpők. Fantasztikus figurák, állatalakok (gótikus templomokról; mintázás agyagból)

Figurateremtés valódi állatok és képzeletbeli szörnyek megformálásával

Öltözéktervezés

Sisak készítése. A viselhetőség és a méretek figyelembe vétele

A szín– és az anyagválasztás szerepe (papír, textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás)

Arcképtár

Önarckép különböző elképzelt szerepben, jelmezben és korban való ábrázolása

Önarckép gyűjtemény mai környezetben (ceruza, krétarajzok, tempera)

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje: a választott kor művészetét, kézműves kultúráját, tárgyait, a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét, a tervezéstől a tárgyalkotásig tartó kreatív folyamat részeit, a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes: a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,

egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására, motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,

a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására, színtani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére, kompozíciós ismereteinek alkalmazására,

változatos – forma – faktúra és felületminőségek létrehozására,

különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók–tárgyak létrehozására, egyéni eszközhasználatra, a műalkotások értő befogadására, vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására, a legfontosabb baleset– és munkavédelmi szabályok betartására.

14.4.3.2.5 Ötödik évfolyam

Fejlesztési feladatok

Az emberi és a természeti környezet esztétikumának felismertetése, a művészetek, alkotási tevékenységek iránti érdeklődés megerősítése.

A látás és a látványértelmező képesség pontosítása, fejlesztése.

A kézműves tárgyalkotás, a képző – és iparművészeti, médiaművészeti tevékenységek körének bővítése.

A látvány utáni ábrázolás törvényszerűségeinek felismertetése, a vizuális nyelvrendszer alkalmazásának fejlesztése a különböző feladatok során.

A manuális tudás és az alkotóképesség továbbfejlesztése, a stílusérzék megalapozása.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

A látvány megfigyelése, perspektivikus ábrázolása

Rajzeszközök, plasztikus és modellező anyagok és eszközök

Különféle képző – és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák

Az egyes műfajokra jellemző előadásmódok

Az ókori antik világ és a reneszánsz művészettörténet érdekességei

Az egyes népművészeti tájegységekre jellemző stílusjegyek, technikák

A formai, színtani alapismeretek

A tárgyalkotás, a tárgykészítéshez kapcsolódó anyagok, egyes eljárások, technikák

Hagyományos és új médiumok

Az előképek megismerése, feldolgozása – tanulmányrajzok, vázlatok, makettek, modellek

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Történetábrázolás

Életképek (reneszánsz palotában; illusztrációk különféle színes eszközökkel vagy képregényszerűen elmesélve)

A kor ünnepeinek megjelenítése a megismert ábrázolási formák, stílusjegyek felidézésével

(képi, fotó, videó vagy számítógépes feldolgozások)

Tornyok, várak, paloták

Épületábrázolás tusrajzzal

Struktúra – textúra, formaszerkezet és felületi megjelenés (kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal, páccal)

Makett készítés különféle anyagok felhasználásával csoportmunkában

Színharmóniák

Tájképek különböző fényviszonyok között – csak színfoltokkal festve – hajnalban, délben, szürkületben, éjszaka (gyűjtés elektronikus formában is, kísérletek a számítógépes grafikai programok használatával)

Telt és tört színek, komplementer színek és különböző árnyalataik (festés akvarellel, krétával, kevert eljárással)

Környezetábrázolás – kép és valóság

A tárgyak és a természeti környezet megfigyelése

Az ablakon át látható világ (ábrázolás pitt–krétával, festéssel)

A vonalperspektíva, levegő és színperspektíva felfedezése

Előtér – középtér – háttér (tusrajzok, szénrajzok)

Öltözéktervezés

A szín– és az anyagválasztás szerepe

Fejfedők (bohócsipka) készítése a viselhetőség és a méretek figyelembe vétele (papír és

textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás)

Képeskönyv

A természet törvényeinek, jelenségeinek megfigyelése, összegyűjtése, lejegyzése

Növények, állatok minél pontosabb megfigyelés alapján készült illusztrációi Magyarázó rajz, részletek és leírások a tervlapon (aprólékos ceruza és tusrajzok, temperafestés, kézírás vágott hegyű tollal)

Mintakincs

A korra jellemző textilminták, díszítések gyűjtése, vázlatfüzetbe rajzolása

Gyűjtött minták egy–egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különböző léptékben – páros munka)

Ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok, növények felhasználásával

(akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok,)

Egyszerű díszítőelemek szimmetrikus, pozitív–negatív formákká, ritmussá rendezése Természetes formák redukálása, egyszerűsítése, stilizálása, szín– és forma–variációk létrehozása (papírmetszet létrehozása)

Arcképtár

Hétköznapi tömeg (piaci sokadalom) összeállítása nagyméretű kartonra (saját, választott figurákkal)

Különböző korú és karakterű emberek portréja. (Csoportmunka. Ceruza, krétarajzok, tempera)

Fény– árnyék jelenségek

Titokzatos terek létrehozása, a fény–árnyék hatások felhasználásával

Vázlatok készítése jellegzetes fény–árnyék viszonyok bemutatására

Térkonstrukció talált, gyűjtött tárgyakból, lepedőkből, zsinórokból, kartonokból többféle bevilágítással (közös, csoportos alkotás)

Fényképek, videó készítése a terek bejárásával, a korábbi munkák térbe helyezése, „helyzetbe hozása”

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje: az adott kor művészetét, kézműves kultúráját, tárgyait, a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét, a tervezéstől a tárgyalkotásig tartó kreatív folyamat részeit, a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes: a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,

egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására, motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,

a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására, színtani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére, kompozíciós ismereteinek alkalmazására,

változatos forma–, faktúra– és felületminőségek létrehozására,

különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók, tárgyak létrehozására, egyéni eszközhasználatra, a műalkotások értő befogadására, vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására, a legfontosabb baleset– és munkavédelmi szabályok betartására.

14.4.3.2.6 Hatodik évfolyam

Fejlesztési feladatok

A látvány és a tanult ábrázolás összhangba hozása a személyes mondanivalóval.

A természet– és emberábrázolás különböző formáinak megismertetése.

A stílus– és arányérzék továbbfejlesztése.

Az önálló kézműves tárgyalkotás technikájának megválasztására, a képző – és iparművészeti, médiaművészeti tevékenységek eszköztárának biztonságos használatára való képesség fejlesztése.

A látvány utáni ábrázolás árnyaltabbá tétele, a kompozíció, a szín és az előadásmód finomítása.

A képi műveltség bővítése.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

Rajzeszközök, vizes bázisú festékek és plasztikus anyagok

A képző – és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák

A barokk művészettörténeti korszakára jellemző stílusjegyek, technikák

A stíluskorszakra jellemző előadásmódok

Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Történetábrázolás

Mozgalmas jelenetek (Álarcosbál egy barokk kastélyban. Illusztrációk különféle színes eszközökkel vagy képregényszerűen elmesélve)

Groteszk, vígjátéki történetelemek illusztratív feldolgozása a megismert ábrázolási formák,

stílusjegyek felidézésével (képi, fotó, videó vagy számítógépes feldolgozások)

Tornyok, várak, paloták

Épületek belseje, bútorai

Épületábrázolás tusrajzzal, vegyes technikával (kollázs különböző felületű, struktúrájú, textúrájú anyagokkal, tussal,páccal)

Színharmóniák

Öltözetek pasztellszínekkel (gyűjtés elektronikus formában, kísérletek a számítógépes grafikai programok használatával)

Színhangulatok festése zenei hangzásokra (akvarell, kréta kevert eljárások) Öltözék

Legyező és maszk készítése a működés és a méretek figyelembe vétele

A szín– és az anyagválasztás szerepe (papír, textilanyagok felhasználása, karcolás, hajtás, ragasztás, festés, varrás)

Kép és valóság

A térábrázolási konvenciók, optikai csalódások, illúziókeltés

A perspektíva és az axonometria fintorai (Escher rajzai, térformái. Gyűjtések)

Tárgyak ábrázolása eltérő, végletes nézőpontokból – alulnézet, felülnézet, közelről – és messzire távolodva (grafit, szén, pittkréta)

Mintakincs

Épületdíszítések, minták gyűjtése, rajzolásuk vázlatfüzetbe

Gyűjtött minták egy–egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése (vízfestés, ecsetrajz, különböző léptékben– páros munka)

Ornamentika szerkesztése, rajzolása természeti motívumok, növények, csiga, kagylómotívumok felhasználásával (akvarell ceruza, vízfestékek, sablonok) Arcképtár

Arcképek díszes keretben

Különböző korú és karakterű emberek portréja (ceruza, krétarajzok, tempera)

A tárgyak egyedi vonásai

Lakomák gazdag tárgyi világa. Gyűjtés a németalföldi festmények és mai fotók, installációk körében

Hasonlóság és különbözőség. Azonos funkciójú tárgyak megfigyelése, egyedi vonásaik, különbözőségeik felfedezése (ceruza, vízfesték)

A tárgyak összhangja

Hangszerek

Klasszikus és saját megoldások

Csendélet, drapériák, hangszerek beállításával (összefogott kompozíciók, finom részletmegoldások. Pasztellkréta) Vizsgamunka készítése

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje: az adott kor művészetét, kézműves kultúráját, tárgyait, a vizuális kifejezés formáit, eszközeit, elemeit és nyelvezetét, a tervezéstől a tárgyalkotásig tartó kreatív folyamat részeit, a legfontosabb baleset és munkavédelmi tudnivalókat.

Legyen képes: a látvány és jelenségek értelmezésére, rögzítésére,

egy gondolat, téma kibontására, sík és plasztikus variációinak létrehozására, motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra,

a perspektivikus ábrázolás alapszabályai szerint tárgycsoportok, figurák ábrázolására, színtani alapismereteinek felhasználásával önálló képek készítésére, kompozíciós ismereteinek alkalmazására,

változatos forma–, faktúra– és felületminőségek létrehozására,

különböző anyagokkal és eszközökkel, változatos konstrukciók, tárgyak létrehozására, egyéni eszközhasználatra, a műalkotások értő befogadására, vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és alkalmazására, a legfontosabb baleset– és munkavédelmi szabályok betartására. Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után A tanuló ismerje: a vizuális művészetek eszköztárát, a tárgytervezés és tárgykészítés fázisait,

a rajzolás, festés, térművészet műfaji sajátosságait, anyagait és eszközeit,

a különböző ábrázolási és tárgyalkotó technikákat,

a legjelentősebb művészettörténeti korszakok művészetének jellegzetességeit, kultúráját, tárgyait, a legfontosabb baleset– és munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes: az alkotói munka végig vitelére,

a látvány és jelenségek megragadására, visszaadására, motívumgyűjtésre, feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra, a perspektivikus ábrázolás szabályainak alkalmazására, színtani ismereteinek felhasználására, kompozíciós ismereteinek alkalmazására,

sokféle eszköz– és anyaghasználatra a kifejezés érdekében, konzekvens munkák elkészítésére, a művészettörténeti korok, stílusok megkülönböztetésére, értő befogadására, a legfontosabb baleset– és munkavédelmi szabályok betartására.

14.4.3.2.7 A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama: Vizuális alkotó gyakorlat vizsgamunka bemutatása 15 perc

helyszíni feladat megoldása 105 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó, konstruáló, tárgykészítő képessége. A feladatmegoldás tükrözze a tanulónak a vizuális alkotó gyakorlatok során megszerzett tudását a művészeti ág anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, megszerzett ismeretét. A megvalósított vizsgamunka mutassa be a tanuló technikai jártasságát, tudását. A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga két részből tevődik össze:

A) Dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képsorozat vagy tárgy, tárgycsoport. A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet: tárgy, tárgyegyüttes, festészeti, grafikai alkotás–sorozat, szobor, térkonstrukció és variációi.

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kész kép vagy tárgy. Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott anyaggal és technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

tárgy, festészeti, grafikai alkotás,

szobor, térkonstrukció

A vizsga értékelése

A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga értékelésének általános szempontjai: esztétikai érzékenység, művészeti ismeretek jelenléte, tervezési, plasztikai tárgyformáló készség, a kísérletező kedv és kreativitás megjelenése,

alapvető anyag–, eszköz– és szerszámhasználati ismeret, jártasság, térformálás, konstruáló és kompozíciós készség, a tartalomnak megfelelő anyag, forma, szín, technika és kifejezésmód használata, az elkészült munka egyedisége, összhangja.

14.4.3.3 Továbbképző évfolyamok

14.4.3.3.1 Hetedik évfolyam

Fejlesztési feladatok

Felkészítés a tanult művészeti kifejezőeszközök önálló alkalmazására.

A vizuális érzékelés és visszatükrözés képességének finomítása.

A konstruáló, plasztikai és a síkművészeti technikák készségszintű elsajátíttatása.

Az elvont gondolkodás, az analizáló–szintetizáló képesség kialakítása, a látás kimővelése és tudatosítása.

Az ábrázolási konvenciók megismertetése, elsajátíttatása.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

Az egyetemes emberi kultúra, az európai műveltség, a nemzeti hagyományok értékeinek megismerése

A látvány pontos megfigyelésére, leképezése

A vizuális információk megértésére, átírására, felhasználására

A képi gondolkodás, vizuális absztrakció

Tanulmányok, szabadkézi vázlatok, makettek, modellek készítésére

A gondolat, téma kibontása, variációk, sorozatok, tárgy együttesek létrehozása

A jelentés, az esztétikum felismerésére, értelmezésére

A sűrítés, és felbontás, mint alkotói (komponálási) eszköz

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

A beállítás

A geometrikus testek arányai, térbeli elhelyezkedése

A népi tárgykultúra tárgyai egyszerű műtermi környezetben

A tárgyak, tárgyegyüttesek feldolgozása, az arányok, a térbeli állapot minél pontosabb visszaadása (ceruzarajz, színes munkák)

A szerkezettől a formáig

Drapéria vonalas ábrázolása (ceruza, pittkréta, szén)

Drapéria mozgásban. Fotók készítése szálló, lengő drapériáról, és azok megfestése A drapéria, mint plasztikai elem és jel. Fríz mintázása, gipszfaragás drapériamotívum után, gipszöntések A térről – síkban

Rajzolt és festett belső terek – a perspektíva törvényei szerint

Szobasarok, lépcsőház rajzolása festése

A formák változatos megjelenítése. Szerkezeti kiemelések

A perspektíva érzékeltetése vonalakkal (szerkezeti rajz, ceruza, pittkréta)

A tanulmányok feldolgozása (tollrajz, színes papír–kollázs és grafikai lapok, linó–, papírmetszet)

Rajzi – plasztikai előtanulmányok

Testrészek, fejrészletek. Vázlatok, krokik készítése (nagyítás és kicsinyítés rajz segítségével) A vonallal való rajzolás módozatai pontozott, rácsozott, satírozott rajz és foltképzés, vonalhálós rajzolás, faktúrák megjelenítése

Rajzolás és mintázás élő modell vagy gipszöntvény alapján

Fotóhitelességű és expresszív feldolgozások

A térről – térben

A külső és belső tér érzékeltetése természeti formák alapján (csigaház, metszet készítése mintázással)

Agyagszobor, agyag plakett készítése a formaépítés, arányok térbeliség pozitív–negatív formák megjelenítésével Ábrázolás és szerkesztés

A perspektíva és egyéb ábrázolási konvenciók és felhasználásuk a művészi ábrázolásban

Gyakorlatok a kétpontos perspektíva, a cavallier axonometria megismerésére

Vonal a térben. Fém–, spárga– és üvegplasztikák

Nagyságrend

A korábbiakban feldolgozott témák, tanulmányok egyéni vagy csoportos módon történő megfestése, megrajzolása nagy méretben (csomagolópapír, A/0 rajzlap, illetve kisméretű karton A/4 méret)

A méretváltásból adódó kompozíciós problémák elemzése

Portré

Önarckép készítése fénykép és tükör segítségével

Az elkészült munkák összehasonlítása, elemzése

A festett pasztell jellemzői, a pasztell technika megismerése

A színek keverése

Szokatlan megjelenés

Plasztikai munkák talált anyagokkal, meglepő formatársításokkal

Gömb térbeli problémaköre: osztott gömb, gömbszeletek egymásra mintázása

Portré gipsszel való mintázása, a fej rajza és mintázása különböző túlzásokkal, torzításokkal Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje: a rajzi, festészeti, plasztikai, konstruáló és tárgyalkotó technikákat, a térábrázolás alapelemeit,

a vetületi, axonometrikus és perspektivikus ábrázolás alapelemeit, a kompozíció jelentéshordozó elemeit, az alapvető színtani törvényszerűségeket,

a jellegzetes vagy híres képző – és iparművészeti, médiaművészeti és népművészeti alkotásokat, a legfontosabb munkavédelmi előírásokat.

Legyen képes: a látvány és jelenségek árnyalt értelmezésére, motívumok feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra, kompozíciós ismereteinek alkalmazására,

egy gondolat, téma kibontására, variációinak létrehozására,

a munkafázisok, részfeladatok megoldására és összehangolására, műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére, geometrikus és természeti formák ábrázolására, a perspektíva szabályai szerint tárgycsoportokat, figurákat ábrázolni, illusztrációkat készíteni.

14.4.3.3.2 Nyolcadik évfolyam

Fejlesztési feladatok

A geometrikus és természeti formák ábrázolása, tárgycsoportok, portrék, figurák ábrázolása a perspektíva és az anatómia és szabályai szerint.

Különféle illusztrációk készítése.

A kiadott feladatok önálló megoldása, biztos eszközhasználattal.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

Az ábrázolás arányrendszere, szerkezete

Tónusos ábrázolás

A természeti formák átírása

Az anyagszerűség ábrázolása

A tér különböző léptékű megjelenítése

A konstruktivizmusra jellemző stílusjegyek, technikák

Anatómiai ismeretek

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

A beállítás

Tárgyak, térelemek a szabadban

A tárgyak, tárgyegyüttesek feldolgozása, az arányok, a térbeli állapot, a természetes

fényviszonyok minél pontosabb visszaadása (ceruzarajz, színes munkák)

A beállítás átformálása

A tárgyegyüttes képének feldolgozása, átírása más anyagokkal, technikákkal, különböző művészeti stílusokkal (barokk, impresszionista, expresszionista stílusgyakorlatok)

A szerkezettől a formáig

Állat– és emberi koponya szerkezetének különféle rajzeszközökkel való ábrázolása (ceruza, pittkréta, szén)

Koponya és változó környezete. Fotók készítése és azok megfestése

A koponya bonyolult plasztikai problémái. Reliefmintázás, mintázás 1:1 méretben

A térről – síkban

Rajzolt és festett épületek, terek, utcaképek a perspektíva törvényei szerint

A felületek és formák változatos megjelenítése. Kiemelések

A perspektíva érzékeltetése vonalakkal, tónusokkal, színfoltokkal (szerkezeti rajz, tónusos rajz – szén, pittkréta, pasztell, akvarell)

A tanulmányok feldolgozása tollrajz, színes papír–kollázs és grafikai lapok, linó–, papírmetszet formájában

Rajzi – plasztikai előtanulmányok

Szobrok, portrék – vázlatok, krokik készítése (nagyítás és kicsinyítés rajz segítségével) A vonallal való rajzolás módozatai pontozott, rácsozott, satírozott rajz és foltképzés, vonalhálós rajzolás, faktúrák megjelenítése

Rajzolás és mintázás élő modell vagy gipszöntvény alapján

Fotóhitelességű és expresszív feldolgozások

A térről – térben

Termések titokzatos szerkezete, pozitív–negatív formái

A természeti formák szerepe a formatervezésben

A formaelemzések módszere a célirányos megfigyelés: a karakter

Formakövető vonal: a plaszticitás

Folyamatábra, fázisrajzok a mozgásváltozás kifejezésében

Ábrázolás és szerkesztés

A perspektíva és egyéb ábrázolási konvenciók alkalmazása a művészi ábrázolásban

Művészettörténeti példák tanulmányozása

Gyakorlatok a perspektíva, és a Monge–szerkesztés megismerésére

Nagyságrend

A korábbiakban feldolgozott témák, konstruktív tanulmányok egyéni vagy csoportos módon továbbfejlesztése, megrajzolása, megfestése óriás és kisméretben (falfelület, csomagolópapír,

A/0 rajzlap, illetve kisméretű karton A/4méret)

A méretváltásból adódó kompozíciós problémák elemzése

Portré

Rajzok élő modell után

A formák felismerése az árnyék változásakor az arcon, bevilágítási feladatok

Fej rekonstrukció koponya alapján

Az emberi arc titkai. A látvány és a rajzi szabályok együttes érvényesítése

A portrérajzolás és –festés fejlődése a különböző művészettörténeti korszakokban

Portré. Plasztikus megjelenítések (vésett, mintázott relief és körplasztika)

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje: a rajzi, festészeti, plasztikai, konstruáló és tárgyalkotó technikákat, a térábrázolás alapelemeit,

a vetületi, axonometrikus és perspektivikus ábrázolás alapelemeit, a kompozíció jelentéshordozó elemeit, az alapvető színtani törvényszerűségeket,

a jellegzetes vagy híres képző – és iparművészeti, médiaművészeti és népművészeti alkotásokat, a legfontosabb munkavédelmi előírásokat.

Legyen képes: a látvány és jelenségek árnyalt értelmezésére, motívumok feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra, kompozíciós ismereteinek alkalmazására, egy gondolat, téma kibontására, variációinak létrehozására, a munkafázisok, részfeladatok megoldására és összehangolására, műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére, geometrikus és természeti formák ábrázolására, a perspektíva szabályai szerint tárgycsoportokat, figurákat ábrázolni, illusztrációkat készíteni.

14.4.3.3.3 Kilencedik évfolyam

Fejlesztési feladatok

A látás és a látványértelmező képesség tudatosítása, az önkifejezés eszköztárának gazdagítása. Az esztétikus környezet iránti igény kialakítása, amelyen keresztül a tanuló képes lesz azt alakítani, formálni, megőrizni.

A vizuális ismeretek, jártasságok kialakítása, elmélyítése.

A kritikai véleményformálás igényének és képességének kialakítása.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

A környezet– és tárgykultúra

Tónusos ábrázolás újabb technikái

A rendeltetés, a szerkezet, a tartalom és a forma összefüggései

A bábkészítés hagyományai

A plein air festészet legismertebb alakjai

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Alakrajz

Csontváz rajza

Krokik, vázlatok álló, fekvő és mozgó figurákról (ceruzarajz, tus és pácvázlatok)

Körberajzolások, tükörrajzok, fotók egymásról, azok rajzban történő átdolgozása Kollázsok és montázsok emberi alakok átalakításával, emberi alak részletrajzainak

összeillesztése, fotószekvenciák emberek mozgásáról

Átváltozások

A modell után elkészített munkák feldolgozása más eszközökkel, technikákkal, más méretben A mozdulatok értelmezése, újrarajzolása a figura testhelyzeteinek jellemző jegyeinek, térbeliségének kiemelése, torzítása

Új beállítások új nézőpontokkal

Bábfigura

Wayang–báb készítése finom faragással fából vagy habanyagból, a bábu festése

A fej, a törzs, a mellkas, a mozgó végtagok kialakítása, a bábu összeszerelése

A bábu hangja és beszéde, játéktere

Változatok művészettörténeti alkotásokra

Gyűjtés a különböző stílusú figuraábrázolások körében

Másolatok készítése a kép egyes elemeiről hagyományos festészeti és grafikai eljárásokkal (belerajzolások, átfestések, stílusparódiák, méret– és elemváltoztatások)

A természetben

Vázlatok és festmények készítése a természetben

A plain air –ben való munka megismerése (pác, lavírozott tus, aquarell és a gouache)

Fotóséták – fotózás a természetben – fotósorozatok kialakítása

Karakterkeresés

A portrérajzolás, a karakter kiemelése

Karikatúrák és illusztratív képek készítése modell alapján, vonalas és színes képek. Önarcképek

Az elkészített rajzok alapján végletes torzítások keresése a karakter teljes megváltoztatásával

Portré vázlatok készítése, 1:1 portré mintázása

Népművészet és természet

Betekintés a magyar népi viseletkultúrába

Természeti népek technikái. Gyűjtés szakirodalomból, és azok anyagainak feldolgozása

(fazekasság, hímzés, faragás, szövés, fonás)

A népművészet előadásmódjának felidéződése a kortárs alkotók munkáiban

Érzelmi hatások

Fogalompárok szerinti képalkotás (vidám–szomorú, haragos–megbocsátó, nyomasztó–feloldó)

Érzelmi állapotok színben való kifejezése

A színek sztereotip kapcsolata érzelmi állapotokkal, fogalmakkal

Realisztikus és absztrakt megközelítés

Emlékmás

Rövid portréfilm készítése egy kortárs képzőművészről, annak alkotási módszereiről, műveiről, személyes beszélgetés vagy bemutatás formájában

Forgatókönyv, fotódokumentáció

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje: a rajzi, festészeti, plasztikai, konstruáló és tárgyalkotó technikákat, a térábrázolás alapelemeit,

a vetületi, axonometrikus és perspektivikus ábrázolás alapelemeit, a kompozíció jelentéshordozó elemeit, az alapvető színtani törvényszerűségeket,

a jellegzetes vagy híres képző – és iparművészeti, médiaművészeti és népművészeti alkotásokat, a legfontosabb munkavédelmi előírásokat.

Legyen képes: a látvány és jelenségek árnyalt értelmezésére, motívumok feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra, kompozíciós ismereteinek alkalmazására, egy gondolat, téma kibontására, variációinak létrehozására, a munkafázisok, részfeladatok megoldására és összehangolására, műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére, geometrikus és természeti formák ábrázolására, a perspektíva szabályai szerint tárgycsoportokat, figurákat ábrázolni, illusztrációkat készíteni.

14.4.3.3.4 Tizedik évfolyam

Fejlesztési feladatok

A látvány és az absztrakció kölcsönhatásának megismertetése a figuraábrázoláson keresztül. A látványértelmező képesség tudatosítása, a figura és környezetének kialakításával. A vizuális ismeretek, jártasságok elmélyítése, összegzése az ismétlődő és fokozatosan nehezedő feladatok mentén.

Ismerkedés a kortárs művészet törekvéseivel.

Tananyag

Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek

A környezet– és tárgykultúra

Tónusos ábrázolás újabb technikái

A rendeltetés, a szerkezet, a tartalom és a forma összefüggései A bábkészítés hagyományai

A plein air festészet legismertebb alakjai

A nonfiguratív ábrázolás eszköztára

Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok

Feladatcsoportok

Alakrajz

Vázlatrajzok, krokik csoporttársakról, álló és mozgó alakokról. A vonal ereje, hangsúlyai (ceruzarajz, tus és pácvázlatok, agyag– és viaszkrokik)

Figura a térben

Figura épített térben, ülő és álló figurák külső és belső térben

Plein air és embercsoport rajza

Átváltozások

Ülő, fekvő figura rajza

Egy feladat többféle feldolgozása, variációk anyagokra, technikákra

A kompozíciós elemek kiegyensúlyozott arányait felborító változatok létrehozása

Bábfigura

Marionett báb készítése vegyes anyaghasználattal

A fej, a törzs, a mellkas, a mozgó végtagok kialakítása, a bábu összeszerelése

A bábu mozgathatósága, játéktere

Szín–tér

Színes vázlatok készítése a színpadi tér színdinamikai megoldásához

Változatok művészettörténeti alkotásokra

Gyűjtés a különböző stílusú figuraábrázolások körében

Montázsok, anakronisztikus részletek beépítése a műalkotásokba

Stíluskeresés

Karakterkeresés

A teljes figura mint karakter. Karikatúrák és krokik készítése modell alapján, vonalas rajzok, szoborvázlatok készítése

Érzelmi hatások

Eseménysor ábrázolása figurális és nonfiguratív képsorozatokban

Kollázs grafikai kiegészítéssel

Fogalompárok szerinti képalkotás (mozgalmas – unalmas, harsány – szelíd, haragos – vidám) Érzelmi állapotok kifejezése színekkel

Emlékmás

Gyerekkori történet

Videofelvétel készítésére alkalmas színes figurák és díszlet jellegű tér megalkotása (papír, gipsz, faszerkezet).

Csoportos feladat

A film rajzos forgatókönyvének megtervezése, elkészítése

Vizsgamunka készítése

Értékelés és kiállítás–rendezés

Követelmény

A tanuló ismerje: a különféle vizuális művészetek jel– és jelképrendszerét, a tervezéstől a megvalósításig, vagy a tárgyalkotásig tartó kreatív folyamat részeit, a sík– és térművészet törvényszerűségeit, műfaji sajátosságait, anyagait és eszközeit, a rajzi, festészeti, plasztikai, konstruáló és tárgyalkotó technikákat, a térábrázolás alapelemeit,

a vetületi, axonometrikus és perspektivikus ábrázolás alapelemeit, a kompozíció jelentéshordozó elemeit, az alapvető színtani törvényszerűségeket,

a jellegzetes vagy híres képző – és iparművészeti, médiaművészeti és népművészeti alkotásokat, a legfontosabb munkavédelmi előírásokat.

Legyen képes: a látvány és jelenségek árnyalt értelmezésére, motívumok feldolgozásra, vázlatok készítésére, átírásra, kompozíciós ismereteinek alkalmazására, egy gondolat, téma kibontására, variációinak létrehozására, a munkafázisok, részfeladatok megoldására és összehangolására, műalkotás és környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére, geometrikus és természeti formák ábrázolására, a perspektíva szabályai szerint tárgycsoportokat, figurákat ábrázolni, illusztrációkat készíteni.

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után A tanuló ismerje: a vizuális művészetek területén létrejött értékeket, a népi kultúra jellegzetes szokásait, tárgyait,

a sík– és térbeli művek, alkotás–sorozatok létrehozásának módjait, pontos arányokat és karaktereket rögzítő rajzok, plasztikák készítési módszereit, a fény–árnyék viszonyok törvényszerűségeit, a művészeti anatómia alapvető törvényszerűségeit, az alapvető munkabiztonsági, környezetvédelmi előírásokat.

A tanuló legyen képes: eligazodni a művészettörténet korstílusai között, az adott témák önálló feldolgozására, művészeti ismereteinek alkotó felhasználására,

A témák elemző értelmezésére, sokrétű technikai feldolgozására, konkrét és elvont gondolatok képi–plasztikai megjelenítésére, portré, figura rajzolására, festésére vagy mintázására, a saját és mások alkotásainak elemző értékelésére.

14.4.3.4 A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészekből áll.

A vizsga tantárgyai és időtartama Vizuális alkotó gyakorlat a vizsgamunka bemutatása 10 perc helyszíni feladat megoldása 180 perc

A vizsga tartalma

A vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező, alkotó, konstruáló, tárgykészítő képessége. A feladatmegoldás tükrözze a tanulónak a vizuális alkotó gyakorlatok során megszerzett tudását a művészeti ág anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről, megszerzett ismeretét. A megvalósított vizsgamunka mutassa be a tanuló technikai jártasságát, tudását.

A vizuális alkotó gyakorlat alapvizsga két részből tevődik össze:

A) Dokumentációval együtt benyújtott kész kép, képsorozat vagy tárgy, tárgycsoport. A benyújtott vizsgamunka – tanári irányítással megvalósított – tervezési munka alapján, szabadon választott technikával létrehozott alkotás, amely lehet: tárgy, tárgyegyüttes, festészeti, grafikai alkotás–sorozat,

szobor, térkonstrukció és variációi

B) Az alapvizsga helyszínén, ideje alatt önállóan elkészített kész kép vagy tárgy. Az intézmény által meghatározott vizsgafeladat tervvázlat alapján, szabadon választott anyaggal és technikával létrehozott alkotás, amely lehet:

tárgy, festészeti, grafikai alkotás, szobor, térkonstrukció

A vizsga értékelése

A vizuális alkotó gyakorlat vizsga értékelésének általános szempontjai: esztétikai érzékenység, művészeti ismeretek jelenléte, a vizuális nyelv kifejezőeszközeinek használata, tervezési, plasztikai tárgyformáló készség, sík és térbeli ábrázolási képesség, a kísérletező kedv és kreativitás megjelenése,

alapvető anyag–, eszköz– és szerszámhasználati ismeret, jártasság, térformálás, konstruáló és kompozíciós készség, a tartalomnak megfelelő anyag, forma, szín, technika és kifejezésmód használata, az elkészült munka egyedisége, összhangja.

15 A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL, NYILVÁNOSSÁGÁVAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK

- **A pedagógiai program érvényességi ideje**

1. Ezen pedagógiai program érvényessége: A legitimációs záradékon szereplő dátumtól érvényes

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

1. A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

- A nevelők szakmai munkaközösségei minden tanév végén értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

A pedagógiai program módosítása

1. A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:

- az iskola igazgatója;
- a nevelőtestület bármely tagja;
- a nevelők szakmai munkaközösségei;
- a szülői munkaközösség;
- az iskola fenntartója.

2. A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület véleményezi, és a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

- **A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala**

1. Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára hozzáférhető.

2. A pedagógiai programról minden érdeklődő tájékoztatást kérhet az iskola igazgatójától, igazgató-helyettesétől, valamint az iskola pedagógusaitól a nevelők fogadó óráján vagy - ettől eltérően - a pedagógussal előre egyeztetett időpontban.

3. A pedagógiai program a következő helyeken tekinthető meg:

- az iskola igazgatójánál;
- az iskola honlapján

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Az iskola Pedagógiai Programját a nevelőtestület 2026. augusztus 24. napján tartott értekezletén véleményezte és jóváhagyásra javasolta.

Ruzsa, 2026. augusztus 24.

……

Szűcs Helga Renáta – főigazgató

Az iskola Pedagógiai Programját a szakmai munkaközösségek 2026. augusztus 24. napján tartott értekezletén véleményezte és jóváhagyásra javasolta.

Ruzsa, 2026. augusztus 24.

…… ……

Rapcsákné Polyák Andrea — Czifra Balázs

munkaközösség vezető — munkaközösség vezető

Az iskola Pedagógiai Programját az intézményi tanács 2026. augusztus 24. napján tartott értekezletén véleményezte és jóváhagyásra javasolta.

Ruzsa, 2026. augusztus 24.

……

Szerencsi Sándor

A Ruzsai Weöres Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola főigazgatója nyilatkozom, hogy az intézmény Pedagógiai programjában történt módosítás a fenntartóra nézve többlet kötelezettséggel nem jár.

Ruzsa, 2026. augusztus 24.

……..

Szűcs Helga Renáta - főigazgató